M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATA

IN

Usum Scholæ Westmonasterienſis.

LONDINI,
Ex Officina J. REDMAYNE.
MDCLXX.

871
M4
1670a

VITA
M. VAL. MARTIALIS
EX PETRO CRINITO.

MArc. Valerius Martialis genere Hispanus fuit, Bilbili natus, haud ignobili oppido Celtiberiæ, ut veteres autores tradunt, & ipse Martialis cum pluribus locis demonstrat, tum maxime his versibus ad Licinianum municipem suum,

Vir Celtiberis non tacende gentibus,
Nostræque laus Hispaniæ,
Videbis altam, Liciniane, Bilbilim,
Equis & armis nobilem.

105336

Sub primam ætatem profectus est ad urbem Romam, quo facilius in literarum studio versari posset, suumque ingenium erudire: sed cum agendis causis minime se idoneum videret, omnem operam atque diligentiam retulit ad scribenda Epigrammata: in quibus magnopere excelluit judicio veterum. Maxime autem valuit in promerendis sibi atque conciliandis hominum studiis, adeo urbanitate & salibus præstitit. Relata sunt à C. Plinio permulta de ingenio & eruditione Val. Materialis; quibus satis colligere possumus quanti fecerit hunc ipsum poetam, quantumque illius versibus oblectari consueverit. Itaque minime mirari oportet si Ælius Verus Imperator (qui Cæsari Hadriano gratissimus fuit) solitus est singulari affectu prosequi lepores atque jocos poetæ Martialis, suumque Virgilium vocare. Neque dubium est illum Romæ publicis honoribus ornatum

atque honestatum fuisse. Nam equestri dignitate donatus est, & prætura, & jure trium liberorum; ut ipse de se testatur. Lib. XII. Epigrammaton composuit miro ingenio & singulari urbanitate: quibus adjecit Xenia & Apophoreta libellis duobus absoluta. In his secutus est Marsum poetam, Pedonem, atque Getulicum. Valerium quoque Catullum, & Licinium Calvum plurimi fecit. In duodecimo libro Nervæ atque Trajano Imperatoribus blanditus est, damnatis temporibus Domitiani Cæsaris. Ad eundem refertur Spectaculorum liber: qui extra ordinem aliorum habetur a nostri grammatici ut vetusti codices probant. Inter amicos præcipue habuit Stellam Patavinum, Decianum, Silium Italicum, Val. Flaccum, Parthenium, aliosque complures: ad quos sæpenumero scribit. Stertinius vir clarissimus (quem Martialis mutato nomine Avitum appellat) tantum concessit ipsius ingenio atque doctrinæ, ut viventi adhuc imaginem more veterum in sua bibliotheca posuerit. Postremo cum Martialis foret provectior, sædio rerum urbanarum affectus in patriam rediit, atque in natali solo paulo post interiit, non sine lacrymis ac magno mœrore C. Plinii; ut ingenue testatus est, scripta epistola ad Cornelium Priscum.

C. Plinius

C. Plinius Cæcilius Secundus, Epistola lib. III. ultima.

CORNELIO PRISCO SUOS.

AUdio Valerium Martialem decessisse; & molestè fero. Erat homo ingeniosus, acutus, acer, & qui plurimum in scribendo & salis haberet, & fellis; nec candoris minus. Prosequutus eram viatico secedentem. Dederam hoc amicitiæ, dederam etiam versiculis, quos de me composuit. Fuit moris antiqui, eos qui vel singulorum laudes, vel urbium scripserant aut honoribus, aut pecuniâ ornare. Nostris verò temporibus, ut alia speciosa & egregia, ita hoc imprimis exolevit. Nam postquam desivimus facere laudanda, laudari quoque ineptum putamus. Quæris qui sint versiculi quibus gratiam retulerim? Remitterem te ad ipsum Volumen, nisi quosdam tenerem; Tu si placuerint hi, cæteros in libro requires. (*Libr. x. epigr.* xix) Alloquitur Musam, mandat ut domum meam in Esquiliis quærat, adeat reverenter.

Sed ne tempore non tuo disertam
Pulses ebria januam, videto.
Totos dat tetricæ dies Minervæ,
Dum centum studet auribus virorum
Hoc, quod sæcula posterique possint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas.

Hæc hora eſt tua, cum furit Lyæus.
Cum regnat roſa, cum madent capilli;
Tunc me vel rigidi legant Catones.

Meritóne eum, qui hoc de me ſcripſit, & tunc dimiſi amiciſſimè, & nunc, ut amiciſſimum, defunctum eſſe doleo? Dedit enim mihi quantum maximè potuit; daturus amplius, ſi potuiſſet. Tametſi quid homini poteſt dari majus, quàm gloria, laus & æternitas? At non erunt æterna, quæ ſcripſit? Non erunt fortaſſe; ille tamen ſcripſit, tanquam futura. Vale.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM *LIBER PRIMUS.*

AD LECTOREM EPISTOLA.

Spero me secutum in libellis meis tale temperamentum, ut de illis queri non posset, quisquis de se bene senserit, cum salvâ infirmarum quoque personarum reverentiâ ludant; quæ adeo antiquis autoribus defuit, ut nominibus non tantùm veris abusi sint, sed & magnis. Mihi fama vilius constat, & probetur in me nunc novissimum ingenium. Absit à jocorum nostrorum simplicitate malignus interpres, nec epigrammata mea scribat. Improbè facit qui in alieno libro ingeniosus est. Videor mihi meo jure facturus, si Epistolam versibus clausero.

Ad Eundem. I.

Hic est, quem legis, ille, quem requiris,
Toto notus in orbe Martialis
Argutis Epigrammatôn libellis:
Cui Lector studiose, quod dedisti
Viventi decus atque sentienti,
Rari post cineres habent Poetæ.

Ad eundem. II.

QUi tecum cupis esse meos ubicunque libellos,
Et comites longæ quæris habere viæ;
Hos eme, quos arctat brevibus membrana tabellis:
Scrinia da magnis, me manus una capit.
Nec tamen ignores ubi sim venalis, & erres
Urbe vagus totâ: me duce certus eris.
Libertum docti Lucensis quære Secundum,
Limina post Pacis, Palladiumque forum.

Ad librum suum. III.

ARgiletanas mavis habitare tabernas,
Cùm tibi, parve liber, scrinia nostra vacent;
Nescis, heu, nescis dominæ fastidia Romæ:
Crede mihi, nimiùm Martia turba sapit.
Majores nusquam ronchi: juvenesque senesque,
Et pueri nasum rhinocerotis habent.
Audieris cùm grande sophos, dum basia captas,
Ibis ab excusso missus in astra sago.
Sed tu, ne toties domini patiare lituras,
Neve notet lusus tristis arundo tuos;
Aetherias, lascive, cupis volitare per auras.
I, fuge; sed poteras tutiòr esse domi.

Ad Cæsarem. IV.

COntigeris nostros, Cæsar, si fortè libellos,
Terrarum dominum pone supercilium.
Consuevere jocos vestri quoque ferre triumphi,
Materiam doctis nec pudet esse ducem.
Quâ Thymelen spectas, deriforemque latinum,
Illâ fronte, precor, carmina nostra legas.

Ad seipsum sub persona Cæsaris. V.

DO tibi Naumachiam, tu das Epigrammata nobis:
Vis, puto, cum libro, Marce, natare tuo.

De leone Cæsaris. VI.

AEtherias aquilâ puerum portante per auras,
Illæsum timidis unguibus hæsit onus:
Nunc sua Cæsarios exorat præda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.

Qua

Quæ majora putas miracula; ſummus utriſque
Auctor adeſt: hæc ſunt Caſaris, illa Jovis.

Ad Catonem. VII.

CUr in theatrum Cato ſevere veniſti?
An ideo tantum veneras, ut exires?

Ad Maximum, de columba Stellæ. VIII.

STellæ delicium mei, columba,
Veronâ licet audiente dicam,
Vicit, Maxime, paſſerem Catulli.
Tantò Stella meus tuo Catullo,
Quantò paſſere major eſt columba.

Ad Decianum. IX.

QUod magni Thraſeæ, conſummatique Catonis
Dogmata ſic ſequeris, ſalvus ut eſſe velis,
Pectore nec nudo ſtrictos incurris in enſes:
Quod feciſſe velim te, Deciane, facis.
Nolo virum facili redimit qui ſanguine famam;
Hunc volo, laudari qui ſine morte poteſt.

In Cottam. X.

BEllus homo & magnus vis idem, Cotta, videri:
Sed qui bellus homo eſt, Cotta, puſillus homo eſt.

De Gemello & Maronilla. XI.

PEtit Gemellus nuptias Maronillæ,
Et cupit, & inſtat, & precatur, & donat.
Adeóne pulcra eſt? immo fœdius nil eſt,
Quid ergo in illa petitur & placet? tuſſit.

In Sextilianum. XII.

CUm data ſint equiti bis quina numiſmata, quare
Bis decies ſolus, Sextiliane, bibis?
Jam defeciſſet portantes calda miniſtros,
Si non potares, Sextiliane, merum.

De Regulo. XIII.

ITur ad Herculei gelidas quà Tiburis aras,
Canaque ſulphureis Albula fumat aquis;
Rura, nemuſque ſacrum, delectaque jugera Muſis
Signat vicina quarta ab urbe lapis;

Hic rudis æstivas præstabat porticus umbras,
Heu quam penè novum porticus ausa nefas!
Nam subito collapsa ruit, cùm mole sub illa
Gestatus Bijugis Regulus esset equis.
Nimirum timuit nostras Fortuna querelas,
Quæ partam magnæ non erat invidiæ.
Nunc & damna juvant: sunt ipsa pericula tanti:
Stantia non poterant tecta probare deos.

De Arria & Peto. XIV.

CAsta suo gladium cum traderet Arria Pæto,
Quem de visceribus traxerat ipsa suis:
Siqua fides, vulnus, quod feci, non dolet, inquit,
Sed quod tu facies, hoc mihi, Pæte, dolet.

De leone Cæsaris. XV.

DElicias, Cæsar, lususque jocosque leonum
Vidimus: hoc etiam præstat arena tibi.
Cum prensus blando toties à dente rediret,
Et per aperta vagus curreret ora lepus,
Unde potest avidus captæ leo parcere prædæ?
Sed tamen esse tuus dicitur, ergo potest.

Ad Julium. XVI.

O Mihi post nullos Juli memorande sodales,
Si quid longa fides, canaque jura valent.
Bis jam penè tibi consul trigesimus instat,
Et numerat paucos vix tua vita dies.
Non bene distuleris, videas quæ posse negari;
Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.
Exspectant curæque catenatique labores:
Gaudia non remanent, sed fugitiva volant.
Hæc utrâque manu, complexuque asservе toto:
Sæpe fluunt imo sic quoque lapsa sinu.
Non est, crede mihi, sapientis dicere, vivam:
Sera nimis vita est crastina; vive hodie.

Ad Avitum de Libro. XVII.

SUnt bona, sunt quædam mediocria, sunt mala plura
Quæ legis hîc: aliter non fit, Avite, liber,

Ad Titum. XVIII.

COgit me Titus actitare caussas,
Et dicit mihi sæpe, magna res est.
Res magna est, Tite quam facit colonus.

Ad Tuccam. XIX.

QUid te, Tucca, juvat vetulo miscere Falerno
In vaticanis condita musta cadis?
Quid tantum fecere boni tibi pessima vina?
Aut quid fecerunt optima vina mali?
De nobis facile est: scelus est jugulare Falernum,
Et dare Campano toxica sæva mero,
Convivæ meruere tui fortasse perire:
Amphora non meruit tam pretiosa mori.

Ad Æliam. XX.

SI memini, fuerant tibi quatuor, Ælia, dentes,
Expuit una duos tussis, & una duos.
Jam secura potes totis tussire diebus:
Nil istic, quod agat, tertia tussis habet.

Ad Cæcilianum. XXI.

DIc mihi, quis furor est? turbâ spectante vocatâ,
Solus boletos, Cæciliane, voras.
Quid dignum tanto tibi ventre gulaque precabor?
Boletum, qualem Claudius edit, edas.

De Mucio Scævola, XXII.

CUm peteret regem decepta satellite dextra,
Injecit sacris se peritura focis.
Sed tam sæva pius miracula non tulit hostis,
Et raptum flammis jussit abire virum.
Urere quam potuit contempto Mucius igne.
Hanc spectare manum Porsena non potuit.
Major deceptæ fama est & gloria dextræ.
Si non errâsset, fecerat illa minus.

De leone Cæsaris. XXIII.

QUid nunc sæva fugis placidi lepus ora Leonis?
Frangere tam parvas non didicere feras.
Servantur magnis isti cervicibus ungues,
Nec gaudet tenui sanguine tanta sitis,

Præda

Præda canum lepus est, vastos non implet hiatus?
Non timeat Dacus Cæsaris arma puer.

Ad Faustinum. XXIV.

De tuos tandem populo, Faustine, libellos,
Et cultum docto pectore profer opus:
Quod nec Cecropiæ damnent Pandionis arces,
Nec sileant nostri prætereantque senes.
Ante fores stantem dubitas admittere famam?
Teque piget curæ præmia ferre tuæ?
Post te victuræ per te quoque vivere chartæ
Incipiant: cineri gloria sera venit.

In Sextilianum. XXV.

Sextiliane, bibis quantum subsellia quinque
Solus, aquâ toties ebrius esse potes.
Nec confessorum vicina numismata tantùm,
Ara sed à cuneis ulteriora petis.
Non hæc Pelignis agitur vindemia pagis,
Ura nec in Tuscis nascitur ista jugis.
Festa sed antiqui felix siccatur Opimi,
Egerit & nigros Massica cella cados.
A caupone tibi fax Laletana petatur,
Si plus quàm decies, Sextiliane, bibis.

Ad Procillum, XXVI.

Hesternâ tibi nocte dixeramus,
Quincunces, puto, dost decem peractos,
Cœnares hodie, Procille, mecum.
Tu factum tibi rem statim putâsti,
Et non sobria verba subnotâsti;
Exemplo nimiùm periculoso.
Μισῶ μνήμονα συμπότην, Procille.

De Acerra. XXVII.

Hesterno fœtere mero qui credit Acerram,
Fallitur: in lucem semper Acerra bibit.

Ad Fidentinum plagiarium. XXVIII.

Fama refert nostros te, Fidentine, libellos
Non aliter populo quam recitare tuos.
Si mea vis dici, gratis tibi carmina mittam;
Si dici tua vis, hæc eme, ne mea sint.

In Diaulum. XXIX.

CHirurgus fuerat, nunc eſt veſpillo Diaulus:
Cœpit quo poterat clinicus eſſe modo.

Ad Sabidium. XXX.

NOn amo te, Sabidi: nec Poſſum dicere quare.
Hoc tantùm poſſum dicere, non amo te.

De Gellia. XXXI.

AMiſſum non flet, cùm ſola eſt, Gellia patrem:
Si quis adeſt, juſſæ proſiliunt lacrymæ.
Non luget, quiſquis laudari, Gellia, quærit:
Ille dolet verè, qui ſine teſte dolet.

Ad Lucanum & Tullum fratres. XXXII.

SI, Lucane, tibi, vel ſi tibi, Tulle, darentur,
Qualia Ledæi fata Lacones habent:
Nobilis hæc eſſet pietatis rixa duobus,
Quòd pro fratre mori vellet uterque prior.
Diceret infernas & qui prior iſſet ad umbras;
Vive tuo, frater, tempore, vive meo.

Ad Fidentinum. XXXIII.

QUem recitas, meus eſt, ô Fidentine, libellus:
Sed male cùm recitas, incipit eſſe tuus.

Ad Decianum. XXXIV.

SI quis erit raros inter numerandus amicos,
Quales priſca fides, famaque novit anus:
Si quis Cecropiæ madidus Latiæque Minervæ
Artibus, & verâ ſimplicitate bonus:
Si quis erit recti cuſtos, imitator honeſti,
Et nihil arcano qui roget ore deos:
Si quis erit magnæ ſubnixus robore mentis;
Diſpeream, ſi non hic Decianus erit.

Ad Lividum. XXXV.

QUi ducis vultus, & non legis iſta libenter;
Omnibus invideas, Livide; nemo tibi.

In Cæcilium. XXXVI.

URbanus tibi, Cæcili, videris:
Non es, crede mihi: quid ergo? verna es.
Hoc quod Transtiberinus ambulator,

Qui

Qui pallentia sulfurata fractis
Permutat vitreis: quod otiosæ
Vendit qui madidum cicer coronæ:
Quod cultos dominusque viperarum:
Quod viles pueri salariorum:
Quod fumantia qui tomacla raucus
Circumfert tepidis cocus popinis:
Quod non optimus Urbicus Poëta.
Quare desine jam tibi videri,
Quod soli tibi, Cæcili, videris,
Qui Galbam salibus tuis, & ipsum
Possis vincere Sestium Caballum.
Non cuicunque datum est habere nasum,
Ludit qui stolida procacitate,
Non est Sestius ille, sed caballus.

De Porcia. XXXVII.

COnjugis audisset fatum cùm Porcia Bruti,
Et subtracta sibi quæreret arma dolor:
Nondum scitis, ait, mortem non posse negari?
Crediderat satis hoc vos docuisse patrem.
Dixit, & ardentes avido bibit ore favillas:
I nunc, & ferrum turba molesta nega.

In Mancinum. XXXVIII.

BIs tibi triceni fuimus, Mancine, vocati;
Et positum est nobis nil herè præter aprum.
Non quæ de tardis servantur vitibus uvæ;
Dulcibus aut certant quæ melimela favis:
Non pyra quæ lentâ pendent religata genistâ,
Aut imitata breves Punica mala rosas.
Rustica lactantes nec misit fiscina metas,
Nec de Picenis venit oliva cadis.
Nudus aper, sed & hic minimus, qualisque necari
A non armato pumilione potest.
Et nihil inde datum est: tantùm spectavimus omnes.
Ponere aprum nobis sic & arena solet.
Ponatur tibi nullus aper post alta facta:
Sed tu ponaris, cui Charidemus, apro.

Ad Stellam. XXXIX.

LAscivos leporum cursus, lususque leonum,
Quod major nobis charta minorque gerit.
Et bis idem facimus, nimium si Stella, videtur
Hoc tibi; bis leporem tu quoque pone mihi.

De libro suo. XL.

EDita ne brevibus pereat mihi charta libellis,
Dicatur potius τὸν δ' ἀπαμείβεσθαι.

De Diaulo. XLI.

NUper erat medicus, nunc est vespillo Diaulus.
Quod vespillo facit, fecerat & medicus.

De leonum & leporum spectaculo. XLII.

RIctibus his tauros non eripuere magistri,
Per quos præda fugax itque redit que lepus.
Quodque magis mirum, velocior exit ab hoste,
Cùm nil à tantâ nobilitate refert.
Tutior in sola non est cùm currit arena,
Nec caveæ tantâ conditur ille fide.
Si vitare canum morsus, lepus improbe, quæris,
Ad quæ confugias ora leonis habes.

Ad Licinianum. XLIII.

VIr Celtiberis non tacende gentibus,
Nóstræque laus Hispaniæ,
Videbis altam, Liciniane, Bilbilim,
Equis & armis nobilem,
Sterilemque Caunum nivibus, & fractis sacrum
Vadaveronem montibus,
Et delicati dulce Botrodi nemus,
Pomona quod felix amat,
Tepidi natabis lene Congedi vadum,
Molleſque nympharum lacus;
Quibus remissum corpus adstringas brevi
Salone quæ ferrum gelat.
Præstabit illic ipsa figendas propè
Vobierta prandenti feras.
Astus serenos aureos franges Tago,
Obscurus umbris arborum,

Avidam.

Avidam rigens Dircenna placabit sitim,
Et Nemea quæ vincit nives.
At cùm December canus, & Bruma impotens
Aquilone rauco mugiet;
Aprica repetes Tarraconis littora,
Tuamque Laletaniam.
Ibi illigatas mollibus damas plagis
Mactabis, & vernas apros;
Leporemque forti callidum rumpens equo,
Cervos relinques villico.
Vicina in ipsum silva descendet focum
Infante cinctum sordido.
Vocabitur venator, & veniet tibi
Conviva clamatus prope.
Lunata nusquam pellis, & nusquam toga,
Otidæque vestes murice:
Procul horridus Liburnus, & querelus cliens,
Imperia viduarum procul.
Non rumpet altum pallidus somnum reus,
Sed manè totum dormies.
Metuetur alius grande & insanum sophos:
Miserere tu felicium;
Veroque fruere non superbus gaudio,
Dum Sura laudatur tuus.
Non impudenter vita, quod reliquum est, petit,
Cùm fama, quod satis est, habet.

In Æmilianum. XLIV.

SI tibi Mistyllus cocus, Æmiliane, vocatur;
Dicetur quare non Taratalla mihi?

Ad leporem. XLV.

NOn facit ad sævos cervix nisi prima leones.
Quid fugis hos dentes, ambitiose lepus?
Scilicet à magnis ad te descendere tauris,
Et, quæ non cernunt, frangere colla velint?
Desperanda tibi est ingentis gloria fati,
Non potes hoc tenuis præda sub hoste mori.

Ad Quinctianum. XLVI.

COmmendo tibi, Quinctiane, nostros,
Nostros dicere si tamen libellos

Possim,

Possim, quos recitat tuus Poëta:)
Si de servitio gravi queruntur.
Asserтor venias, satisque præstes;
Et, cùm se dominum vocabit ille,
Dicas esse meos, manuque missos.
Hoc si terque quaterque clamitâris;
Impones plagiario pudorem.

In Fidentinum plagiarium. XLVII.

UNa est in nostris tua, Fidentine, libellis
Pagina, sed certâ domini signata figurâ;
Quæ tua traducit manifesto carmina furto.
Sic interpositus vitio contaminat uncto
Urbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus;
Sic Aretinæ violant crystallina testæ:
Sic niger, in ripis errat cùm fortè Caystri,
Inter Ledæos ridetur corvus olores:
Sic, ubi multisonâ fervet sacer Atthide lucus,
Improba Cecropias offendit pica querelas.
Indice non opus est nostris, nec vindice, libris;
Stat contrà, dicitque tibi tua pagina, Fur es.

Ad Fuscum. XLVIII.

SI quid, Fusce, vacas adhuc amari,
(Nam sunt hinc tibi, sunt & hinc amici)
Unum, si supereſt locum rogamus.
Nec me, quòd tibi sim novus recuſes.
Omnes hoc veteres tui fuerunt.
Tu tantùm inspice, qui novus paratur,
An possit fieri vetus sodalis.

Votum Martialis ad Frontonem. XLIX.

VOta tui breviter si vis cognoscere Marci,
Clarum militiæ, Fronto, togæque decus;
Hoc petit: esse sui, nec magni ruris arator,
Sordidaque in parvis otia rebus amat.
Quisquam picta colit Spartani frigora saxi,
Et matutinum portat ineptus ave;
Cui licet, exigui nemoris ruriſque beati,
Ante focum plenas explicuisse plagas;

Et piſcem tremulâ ſalientem ducere ſerâ
Flavaque de rubro promere mella cado?
Pinguis inæquales onerat cui villica menſas,
Et ſua non emptus præparat ova cinis?
Non amet hanc vitam, quiſquis me non amat, optoi
Vivat & urbanis albus in officiis.

Ad Cauponem. L.

Continuis vexata madet vindemia nimbis:
Non potes, ut cupias, vendere, caupo, merum.

Ad Flaccum LI.

Qualem, Flacce, velim quæris, nolimve libellum?
Nolo nimis facilem, difficilemve nimis.
Illud quod medium eſt atque inter utrumque probamus.
Nec volo quod cruciat: nec volo quod ſatiat.

Ad Eundem. LII.

Dat Bajana mihi quadrantes ſportula centum.
Inter delicias quid facit iſta fames?
Redde Lupi nobis, tenebroſaque balnea Grylli:
Tam malè cùm cœnem; cur bene, Flacce, lavor?

De leone Cæſaris. LIII.

Intres ampla licèt torvi lepus ora leonis,
Eſſe tamen vacuo ſe leo dente putat.
Quod ruet in tergum, vel quos procumbet in armos?
Alta juvencorum vulnera figet ubi?
Quid fruſtra nemorum dominum regemque fatigas?
Non niſi delectâ paſcitur ille ferâ.

Ad Licinianum. LIV.

Verona doctis ſyllabas amat Vatis,
Marone felix Mantua eſt:
Cenſetur Apona Livio ſuo tellus,
Stellaque nec Flacco minùs:
Apollodoro plaudit imbrifer Nilus,
Naſone Peligni ſonant:
Duoſque Senecas unicumque Lucanum,
Facunda loquitur Corduba:

Gaudent

Gaudent jocosæ Canio suo Gades
Emerita Deciano meo.
Te, Liciniane, gloriabitur nostra,
Nec me tacebit, Bilbilis.

De Lavina. LV.

CAsta, nec antiquis cedens Lævina Sabinis,
Et quamvis tetrico tristior ipsa viro,
Dum modò Lucrino, modò se permittit Averno,
Et dum Bajanis sæpe fovetur aquis,
Incidit in flammas, juvenemque secuta, relicto
Conjuge, Penelope venit, abit Helenc.

Ad Celerem. LVI.

UT recitem tibi nostra rogas Epigrammata: nolo;
Non audire, Celer, sed recitare cupis.

Ad Fabullam. LVII.

RIdlaes; novimus: & puella; verum est:
Et dives; quis enim potest negare?
Sed dum te nimiùm, Fabulla, laudas,
Nec dives, neque bella, nec puella es.

Ad Cæcilianum. LVIII.

CUm dixi ficus, rides quasi barbara verba;
Et dici ficos, Cæciliane, jubes.
Dicemus ficus, quas scimus in arbore nasci,
Dicemus ficos, Cæciliane, tuos.

Ad Plagiarium. LIX.

ERras, meorum fur avare librorum,
Fieri poëtam posse qui putas tanti,
Scriptura quanti constet, & tomus vilis.
Non sex paratur aut decem sophos nummis.
Secreta quære carmina, & rudes curas,
Quas novit unus, scrinioque signatas
Custodit ipse virginis pater chartæ,
Quæ trita duro non inhorruit mento.
Mutare dominum non potest liber notus.
Sed pumicatâ fronte si quis est nondum,
Nec umbilicis cultus atque membrana,

Mer-

Mercare tales adeò, nec sciet quisquam.
Aliena quisquis recitat, & petit famam;
Non emere librum, sed silentium debet.

Ad Chærilum. LX.

LIber homo es nimium, dicis mihi, Chœrile, semper:
In te qui dicit, Chœrile, liber homo est.

De Rufo. LXI.

QUidquid agit Rufus, nihil est nisi Nævia Rufo:
Si gaudet, si flet, si tacet, hanc loquitur.
Cœnat, propinat, poscit, negat, innuit, una est
Nævia: si non sit Nævia mutus erit.
Scriberet hesternâ patri cùm luce salutem,
Nævia lux inquit, Nævia lumen, ave.

Ad Maximum de Canio Rufo. LXII.

COepit, Maxime, Pana quæ solebat,
Nunc ostendere Canium Terentos.

Ad librum. LXIII.

VAde salutatum; pro me, liber, ire juberis
Ad Proculi nitidos, officiose, Lares.
Quæris iter? dicam, vicinum Castora cane
Transibis Vestæ, virgineamque domum.
Inde sacro veneranda petes pallatia clivo,
Plurima quæ summi fulget imago ducis.
Nec te detineat miri radiata colossi
Quæ Rhodum moles vincere gaudet opus.
Flecte vias hâc quà madidi sunt tecta Lyæi,
Et Cybeles picto stat Corybante tholus.
Protinus à lævâ clari tibi fronte Penates,
Atriaque excelsæ sunt adeunda domus.
Hanc pete nec metuas fastus, limenque superbum:
Nulla magis toto janua patet foro:
Nec propior quam Phœbus amet, doctæque sorores.
Si dicet: quare non tamen ipse venit?
Sic, licet, excuses: Quia qualiacunque leguntur
Ista, salutator scribere non potuit.

In

In Fidentinum plagiarium. LXIV.

NOstris versibus esse te poëtam,
Fidentine, putas, cupisque credi?
Sic dentata sibi videtur Ægle,
Emptis ossibus. Indicoque cornu:
Sic, quæ nigrior est cadente moro,
Cerussata sibi placet Lycoris.
Hâc & tu ratione, quâ poëta es,
Calvus cùm fueris, eris comatus.

De Lino. LXV.

DImidium donare Lino, quàm credere totum
Qui mavult, mavult perdere dimidium.

Ad Flaccum. LXVI.

O Mihi curarum pretium non vile mearum,
Flacce, Antenorei spes & alumne Laris:
Pierios differ cantusque choroque sororum:
Æs dabit ex istis nulla puella tibi.
Quid petis à Phœbo? nummos habet arca Minervæ;
Hæc sapit, hæc omnes fœnerat una deos.
Quid possent ederæ Bacchi dare? Palladis arbor
Inclinat varias pondere nigra comas.
Præter aquas Helicon, & serta, lyrasque Dearum
Nil habet, & magnum semper inane, sophos.
Quid tibi cum Cirrha? quid cum Permessidos unda?
Romanum propius, divitiusque forum est.
Illic æra sonant: at circum pulpita nostra,
Et steriles cathedras basia sola crepant.

De Festo. LXVII.

INdignas premeret pestis cùm tabida fauces
Inque ipsos vultus serperet atra lues;
Siccis ipse genis flentes hortatus amicos,
Decrevit Stygios Festus adire lacus.
Nec tamen obscuro pia polluit ora Veneno,
Aut torsit lentâ tristia fata fame.
Sanctam Romanâ vitam sed morte peregit,
Dimisitque animam nobiliore viâ.

Hanc

Hanc mortem fatis magni præferre Catonis
Fama potest: hujus Cæsar amicus erat.

Ad Attalum. LXVII.

SEmper agis causas, & res agis, Attale, semper;
Est, non est, quod agas, Attale, semper agis.
Si res, & causæ desunt, agis, Attale, mulas.
Attale, ne quod agas desit, agas animam.

Ad Canum. LXIX.

SPortula, Cane, tibi supremâ nocte petita est;
Occidit, puto, te, Cane, quòd una fuit.

Ad Sosibianum. LXX.

EServo scis te genitum, blandéque fateris;
Cùm dicis dominum, Sosibiane, patrem.

De Regulo. LXXI.

HÆc quæ pulvere dissipata multo
Longas porticus explicat ruinas,
En quanto jacet absoluta casu!
Tectis nam modo Regulus sub illis
Gestatus fuerat, recesseratque:
Victa est pondere cùm suo repentè;
Et postquam domino nihil timebat,
Securo ruit incruenta damno.
Tantæ, Regule, post metum querelæ,
Quis curam neget esse te deorum,
Propter quem fuit innocens ruina?

De Mario. LXXII.

VEnderet excultos colles cùm præco facetus,
Atque suburbani jugera pulchra soli:
Errat, ait, si quis Mario putet esse necesse
Vendere: nil debet; fœnerat immo magis.
Quæ ratio est igitur? servos ubi perdidit omnes,
Et pecus, & fructus, non amat inde locum.
Quis faceret pretium, nisi qui sua perdere vellet
Omnia? sic Mario noxius hæret ager.

De Novio. LXXIII.

VIcinus meus est, manuque tangi
De nostris Novius potest fenestris.

Quis

Qu's non invideat mihi, putetque
Horis omnibus esse me beatum,
Juncto cui liceat frui sodale?
Tam longè est mihi, quàm Terentianus,
Qui nunc Niliacam regit Syenen.
Non convivere, nec videre saltem,
Non audire licet: nec urbe totâ
Quisquam est tam propè tam proculque nobis.
Migrandum est mihi longiùs, vel illi,
Vicinus Novio, vel inquilinus
Sit, si quis Novium videre non vult.

Ad Fescenniam. LXXIV.

NE gravis hesterno fragres, Fescennia, vino,
Pastillos Cosmi luxuriosa voras.
Ista linunt dentes jentacula: sed nihil obstat,
Extremo ructus cum venit à barathro.
Quid? quòd olet graviùs mistum diapasmate virus,
Atque duplex animæ longiùs exit odor.
Notas ergo nimis fraudes, deprensaque furta
Jam tollas, & sis ebria simpliciter.

De Alcimo. LXXV.

ALcime, quem raptum domino crescentibus annis
Labicana levi cespite velat humus;
Accipe non Pario nutantia pondera saxo,
Quæ cineri vanus dat ruitura labor:
Sed fragiles buxos, & opacas palmitis umbras,
Quæque virent lachrymis rosceida prata meis.
Accipe, care puer, nostri monumenta doloris:
Hic tibi perpetuo tempore vivit honor.
Cùm mihi supremos Lachesis perneverit annos,
Non aliter cineres mando jacere meos.

In Cinnam. LXXVI.

GArris in aurem semper omnibus, Cinna?
Garris, & illud, teste quod licet turbâ.
Vides in aurem, quereris, arguis, ploras:
Cantas in aurem, judicas, taces, clamas.

Adeóne

Adeóne penitus ſedit hic tibi morbus,
Ut ſæpe in aurem, Cinna, Cæſarem laudes?

Ad Lalium. LXXVII.

CUm tua non edas, carpis mea carmina, Læli:
Carpere vel noli noſtra, vel ede tua.

De Aquino & Fabricio. LXXVIII.

FAbricio junctus fido requieſcit Aquinus,
Qui prior Elyſias gaudet abiſſe domos.
Ara duplex primi teſtatur munera pili:
Plus tamen eſt, titulo quod breviore legis:
Junctus uterque ſacro laudatæ fœdere vitæ,
Famaque quod ratò novit, amicus erat.

Ad Ælium. LXXIX.

QUòd clamas ſemper, quòd agentibus obſtrepis Ælì,
Non facis hoc gratis: accipis, ut taceas.

Ad Maternum. LXXX.

SI non moleſtum eſt, teque non piget, Scazon,
Noſtro (rogamus) pauca verba Materno
Dicas in autem, ſic ut audiat ſolus.
Amator ille triſtium lacernarum,
Et Bæticatus atque leucophæatus,
Qui coccinatos non putat viros eſſe,
Amethyſtinaſque mulierum vocat veſtes;
Nativa laudet, habeat & licet ſemper
Fuſcos colores; Galbanos habet mores.
Quæris, quis hic ſit? excidit mihi nomen.

Ad Nævolum. LXXXI.

CUm clamant omnes, loqueris tu, Nævole, tantùm,
Et te patronum, cauſſidicumque putas.
Hâc ratione poteſt nemo non eſſe diſertus:
Ecce, tacent omnes, Nævole, dic aliquid.

In Diodorum, ad Flaccum. LXXXII.

LItigat, & podagrâ Diodorus, Flacce, laborat:
Sed nil patrono porrigit: hæc chirogra eſt.

Ad Calenum avarum. LXXXIII.

NOn plenum modò vicies habebas:
Sed tam prodigus, atque liberalis,
Et tam lautus eras, Calene, ut omnes
Optarent tibi centies amici.
Audit vota Deus, precesque nostras;
Atque intra, puto, septimas Calendas,
Mortes hoc tibi quatuor dederunt.
At tu sic quasi non foret relictum,
Sed raptum tibi centies, abisti
In tantam miser esuritionem,
Ut convivia sumptuosiora,
Toto quæ semel apparas in anno,
Nigræ sordibus explices monetæ:
Et septem veteres tui sodales
Constemus tibi plumbeâ selibrâ.
Quid dignum meritis precemur istis?
Optemus tibi millies, Calene:
Hoc si contigerit, fame peribis.

De Afra vetula. LXXXIV.

MAmmas atq; natas habet Afra, sed ipsa tatarum
Dici & mammarum maxima mamma potest.

De Demetrio. LXXXV.

ILla manus quondam studiorum fida meorum,
Et felix domino, notaque Cæsaribus.
Destituit primos viridis Demetrius annos:
Quarta tribus lustris addita messis erat.
Ne tamen ad Stygias famulus descenderet umbras;
Ureret implicitum cùm scelerata lues.
Cavimus; & domini jus omne remisimus ægro,
Munere dignus erat convaluisse meo.
Sensit deficiens sua præmia, meque patronum
Dixit, ad infernas liber iturus aquas.

Ad Lycorim. LXXXVI.

QUid pinxit Venerem tuam, Lycori,
Blanditus, puto, pictor est Minervæ.

In Scævolum. LXXXVII.

SI dederint superi decies mihi millia centum,
Dicebas, nondum, Scævola, factus eques:
Qualiter, ô, vivam, quàm large, quamque beatè:
Riserunt faciles, & tribuere Dei.
Sordidior multò post hoc toga; pennula pejor;
Calceus est sarta terque quaterque cute.
Deque decem plures semper servantur olivæ;
Explicat & cœnas unica mensa duas.
Et Veientani bibitur fæx crassa rubelli;
Asse cicer tepidum constat, & asse caro.
In jus, ô fallax atque inficiator, eamus:
Aut vive, aut decies, Scævola, redde deis.

De lenibus Cæsaris. LXXXVIII.

ICto quòd juga delicata collo
Pardus sustinet; improbæque tigres
Indulgent patientiam flagello;
Mordent aurea quòd lupata cervi;
Quòd fræno Libyci domantur ursi;
Et quantùm Calidon tulisse fertur,
Paret purpureis aper capistris;
Turpes esseda quòd trahunt bisontes;
Et molles dare jussa quòd choreas
Nigro bellua nil negat Magistro;
Quis spectacula non putet deorum?
Hæc transit tamen, ut minora, quisquis
Venatus humiles videt leonum,
Quos velox leporum timor fatigat.
Dimittunt, repetunt, amantque captos,
Et secutior est in ore præda;
Laxos cui dare perviosque rictus
Gaudent & timidos tenere dentes;
Mollem frangere dum pudet rapinam,
Stratis cùm modò venerint juvencis.
Hæc clementia non paratur arte,
Sed nôrunt cui serviant leones.

Ad Ovidium. LXXXIX.

IN Nomentanis, Ovidi, quod nascitur agris,
Accepit quoties tempora longa merum.
Exuit annosa mores nomenque senecta,
Et, quidquid voluit, testa vocatur anus.

Ad Lucium Julium. XC.

SÆpe mihi dicis, Luci charissime Juli,
Scribe aliquid magnum: desidiosus homo es.
Otia da nobis; sed qualia fecerat olim
Mecœnas Flacco, Virgilioque suo:
Condere victuras tentem per secula chartas,
Et nomen flammis eripuisse meum.
In steriles campos nolunt juga ferre juvenci;
Pingue solum lassat, sed juvat ipse labor.

Ad Gallum. XCI.

ESt tibi (sitque precor, multos crescatq; per annos)
Pulchra quidem, verùm Transtiberina domus.
At me Vipsanas spectant cœnacula laurus:
Factus in hac ego sum jam regione senex.
Migrandum est, ut manè domi te Galle, salutem:
Es tanti, vel si longiùs illa foret.
Sed tibi non multum est, unum si præsto togatum.
Multum est, hunc unum si mihi, Galle, nego.
Ipse salutabo decima vel serius hora.
Manè tibi pro me dicat avere liber.

De Issa, catellâ Publii. XCII.

ISsa est passere nequior Catulli.
Issa est purior osculo columbæ.
Issa est blandi or omnibus puellis.
Issa est carior Indicis lapillis.
Issa est deliciæ catella Publi.
Hanc tu, si queritur, loqui putabis.
Sentit tristitiamque, gaudiumque.
Collo nixa cubat, capitque somnos.
Ut suspiria nulla sentiantur:
Et desiderio coacta ventris,
Gutta pallia non fefellit ulla;
Sed blando pede suscitat, toroque

Deponi monet, & rogat levari,
Castæ tantus ineſt pudor catellæ.
Hanc ne lux rapiat ſuprema totam,
Picta Publius exprimit tabella.
In qua tam ſimilem videbis Iſſam,
Ut ſit tam ſimilis ſibi nec Iſſa.
Iſſam denique pone cum tabella,
Aut utramque putabis eſſe veram,
Aut utramque putabis eſſe pictam.

Ad Velocem. XCIII.

SCribere me quereris, Velox, epigrammata longa.
Ipſe nihil ſcribis: tu breviora facis.

Ad Regulum. XCIV.

CUm tibi ſit Sophiæ par fama & cura deorum,
Ingenio pietas nec minor ipſa tuo:
Ignorat meritis dare munera, qui tibi librum,
Et qui miratur, Regule, thura dari.

In Priſcum. XCV.

CUm te non nôſſem, dominum regemq; vocabam:
Cùm bene te novi, jam mihi Priſcus eris.

Ad Lectorem. XCVI.

QUæcunque luſi juvenis & puer quondam,
Apinaſque noſtras, quas nec ipſe jam novi;
Male collocare ſi bonas voles horas,
Et invidebis otio tuo, lector.
A Valeriano Pollio petes Quincto,
Per quem perire non licet meis nugis.

De Antulla ad Fauſtinum. XCVII.

HOs tibi vicinos, Fauſtine, Teleſphorus hortos
Fænius, & breve rus, udaque prata tenet.
Condidit hîc natæ cineres, nomenque ſacravit
Quod legis Antullæ, dignior ipſe legi;
Et Stygias æquum fuerat parer iſſet ad umbras:
Quod quia non licuit; vivit, ut oſſa colat.

De eadem. XCVIII.

HOc nemus æterno cinerum ſacravit honori
Fænius, & culti jugera pauca ſoli.

Hoc

Hoc tegitur citò rapta suis Antulla sepulchro;
Hoc erit Antullæ mistus uterque parens.
Si cupit hunc aliquis, moneo, ne speret agellum:
Perpetuò dominis servietiste suis.

Ad Lupercum. XCIX.

OCcurris quoties, Luperce, nobis,
Vis mittam puerum, subinde dicis,
Cui tradas Epigrammatôn libellum,
Lectum quem tibi protinus remittam?
Non est quòd puerum, Luperce, vexes:
Longum est si velit ad Pyrum venire,
Et scalis habito tribus, sed altis.
Quod quæris, propiùs petas licebit,
Argi nempe soles subire letum:
Contra Cæsaris est forum taberna
Scriptis postibus hinc & inde totis.
Omnes ut citò perlegas Poëtas:
Illinc me pete; nec roges Atrectum.
(Hoc nomen dominus gerit tabernæ:)
De primo dabit alterove nido
Rasum pumice, purpurâque cultum
Denariis tibi quinque Martialem.
Tanti non es, ais? sapis Luperce.

Ad Cæcilianum. C.

CUi legisse satis non est epigrammata centum,
Nil illi satis est, Cæciliane, mali.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER II.

Ad Decianum.

QUid nobis, inquis, cum epistola? Parúmne tibi præstamus, si legimus epigrammata? Quid hic porrò dicturus es, quod non possis versibus dicere? Video, quare Tragedi epistolam accipiant quibus pro se loqui non licet. Epigrammata Curione non egent, & contenta sunt suâ, id est, malâ linguâ. In quacunque pagina visum est, epistolam faciunt. Noli rogo, si tibi videtur rem facere ridiculam, & togam saltanti inducere personæ. Denique videris, an te delectet contra retiarium ferula. Ego inter illos sedeo qui protinus reclamant. Puto, me hercule, Deciane verum dicis. Quid, si scias, cum qua & quàm longa epistola negotium fueris habiturus? taque quod exigis, fiat. Debebunt tibi, si qui in hunc librum inciderint, quòd ad primam paginam non lassi pervenient.

Ad librum suum. I.

TEr centena quidem poteras epigrammata ferre;
Sed quis te ferret, perlegeretve, liber?
At nunc succincti quæ sint bona disce libelli.
Hoc primum est, brevior quòd mihi charta perit.
Deinde, quod hæc unâ peraget librarius horâ,
Nec tantùm nugis serviet iste meis.
Tertia res hæc est, quòd si cui fortè legêris,
Sis licèt usque malus, non odiosus eris
Te conviva leget misto quincunce; sed antè
Incipiat positus quàm tepuisse calix.
Esse tibi tantâ cautus brevitate videris?
Hei mihi! quàm multis sic quoque longus eris!

Ad Domitianum. II.

CReta dedit magnum majus dedit Africa nomen.
Scipio quod victor quodque Metellus habet.

Nobilius

Nobilius domito tribuit Germania Rheno,
Et puer hoc dignus nomine, Cæsar, eras.
Frater Idumæos meruit cum patre triumphos:
Quæ datur ex Cattis laurea, tota tua est.

Ad Sextum. III.

SExte, nihil debes; nil debes, Sexte, fatemur:
Debet enim, si quis solvere, Sexte, potest.

Ad Decianum. IV.

NE valeam, si non totis, Deciane, diebus,
Et tecum totis noctibus esse velim.
Sed duo sunt, quæ nos distinguunt, millia passûm:
Quatuor hæc fiunt, cùm rediturus eam.
Sæpe domi non es; cùm sis quoque sæpe, negaris;
Vel tantum caussis, vel tibi sæpe vacas.
Te tamen ut videam, duo millia non piget ire,
Ut te non videam, quattuor ire piget.

Ad Severum. V.

I Nunc, edere me jube libellos.
Lectis vix tibi paginis duabus,
Spectas ἰσχναπικώλιον Severe,
Et longas trahis oscitationes.
Hæc sunt, quæ relegente me solebas
Raptim scribere, sed Vitellianis.
Hæc sunt singula, quæ sinu ferebas
Per convivia cuncta, per theatra.
Hæc sunt, aut meliora, si qua nescis,
Quid prodest mihi tam macer libellus,
Nullo crassior ut sit umbilico,
Si totus triduo tibi legatur?
Nusquam deliciæ supiniores:
Lassus tam citò deficis viator?
Et cùm currere debeas Bovillas,
Interjungere quæris ad Camœnas?
I nunc, edere me jube libellos.

In Attalum. VI.

DEclamas bellè, caussas agis, Attale, bellè:
Historias bellas, carmina bella facis.

Componis bellè mimos, epigrammata bellé:
Bellus grammaticus, bellus es astrologus.
Et bellè cantas, & saltas, Attale bellé:
Bellus es arte lyræ, bellus es arte pilæ.
Nil bene cùm facias; facis attamen omnia bellé:
Vis dicam quid sis? magnus es ardelio.

Ad lectorem. VII.

SI qua videbuntur chartis tibi, lector, in istis,
Sive obscura nimis, sive Latina parùm;
Non meus est error: nocuit librarius illis,
Dum properat versus annumerare tibi.
Quòd si non illum sed me peccâsse putabis;
Tunc ego te credam cordis habere nihil.
Ista tamen mala sunt, quasi nos manifesta negemus.
Hæc mala sunt: sed tu non meliora facis.

In Posthumum. VIII.

BAsia dimidio quòd das mihi, Posthume, labro
Laudo: licet demas hinc quoque dimidium.
Vis dare majus adhuc, & inenarrabile munes?
Hoc tibi habe totum, Posthume, dimidium.

Ad Rufum, de Selio. IX.

QUòd fronte Selium nubilâ vides, Rufe,
Quod ambulator porticum terit serus,
Lugubre quiddam quòd tacet piger vultus,
Quod penè terram tangit indecens nasus,
Et dextra pectus pulsat, & comam vellit;
Non ille amici fata luget, aut fratris:
Uterque natus vivit, & precor vivat:
Salva & uxor, sarcinæque, servique:
Nihil colonus, villicusque decoxit.
Mœroris igitur causa quæ? domi cœnat.

In Posthumum. X.

ESse quid hoc dicam, quòd olent tua basia myrrham,
Quòdque tibi est nunquam non alienus odor?
Hoc mihi suspectum est, quod oles bene, Posthume, semper:
Posthume, non bene olet, qui bene semper olet.

Ad

Ad Sextum. XI.

ET judex petit, & petit patronus.
Solvas censeo, Sexte, creditori.

De Selio, ad Paulinum. XII.

NIl intentatum Selius, nil linquit inauſum.
Cœnandum quoties jam videt eſſe domi.
Currit ad Europen, & te, Pauline, tuoſque
Laudat Achilleos, ſed ſine fine, pedes.
Si nihil Europe fecit, tum Septa petuntur,
Si quid Phyllirides præſtet, & Æſonides.
Hic quoq; deceptus Memphytica templa frequentat,
Aſſidet, & cathedris mœſta juventa tuis.
Inde petit centum pendentia tecta columnis;
Illinc Pompeii dona, nemuſque duplex.
Nec Fortunati ſpernit, nec balnea Fauſti;
Nec Grylli tenebras Æoliamque Lupi:
Nam thermis iterum cunctis iterumque lavatur.
Omnia cùm fecit, ſed renuente deo;
Lotus ad Europes tepidæ buxeta recurrit,
Si quis ibi ſerum carpat amicus iter.
Per te, perque tuam, vector laſcive, puellam,
Ad cœnam Selium tu, rogo, Taure, voca.

In Hermum. XIII.

QUòd nulli calicem tuum propinas,
Humanè facis, Herme, non ſuperbè.

In Zoilum. XIV.

ZOïlus ægrotat, faciunt hanc ſtragula febrem:
Si fuerit ſanus; coccina quid facient?
Quid torus à Nilo, quid ſindone cinctus olenti?
Oſtendit ſtultas quid niſi morbus opes?
Quid tibi cum medicis? dimitte Machaonas omneis.
Vis fieri ſanus; ſtragula ſume mea.

In Maximum. XV.

CApto tuam, pudet, heu, ſed capto, Maxime, cœnam:
Tu captas aliam, jam ſumus ergo pares.
Manè ſalutatum venio: tu diceris iſſe
Antè ſalutatum, jam ſumus ergo pares.

Sum comes ipſe tuus, tumidique anteambulo regis:
Tu comes alterius; jam ſumus ergo pares.
Eſſe ſat eſt ſervum: jam nolo vicarius eſſe,
Qui rex eſt, regem, Maxime, non habeat.

Ad Zoilum. XVI.

FElicem fieri credis me, Zoile, cœna.
Felicem cœnâ, Zoile deinde tuâ?
Debet Aricino conviva recumbere clivo,
Quem tua felicem, Zoile, cœna facit.

De Paullo. XVII.

CArmina Paullus emit, recitat ſua carmina Paullus.
Nam quod emas, poſſis dicere jure tuum.

In Poſthumum. XVIII.

BAſia das aliis; aliis das, Poſthume, dextram:
Dicis, utrum mavis? elige, malo manum.

De eodem. XIX.

QUid mihi vobiſcum eſt, ô Phœbe, novemque ſorores?
Ecce nocet vati Muſa jocoſa ſuo.
Dimidio nobis dare Poſthumus antè ſolebat
Baſia; nunc labro cœpit utroque dare.

De eodem. XX.

NOn dicam, licèt uſque me rogetis,
Quis ſit Poſthumus in meo libello:
Non dicam, quid enim mihi neceſſe eſt
Has offendere baſiationes,
Quæ ſe tam bene vindicare poſſunt?

In Candidum. XXI.

SI det iniqua tibi triſtem fortuna reatum;
Squallidus hæbet, pallidiorque reo.
Si jubeat patriâ damnatum excedere terrâ;
Per freta, per ſcopulos exſulis ibo comes.
Dat tibi divitias, ecquid ſunt iſta duorum?
Das partem? multum eſt; Candide, das aliquid?
Mecum eris ergo miſer: quòd ſi Deus ore ſereno
Annuerit; felix, Candide, ſolus eris.

Ad Gallam. XXII.

DAs nunquam, semper promittis, Galla, roganti:
Si semper fallis, jam rogo, Galla, nega.

De Nævia, ad Bythinicum. XXIII.

QUòd querulum spirat, quòd acerbum Nævia tussit,
Inque suos mittit sputa subinde sinus:
Jam te rem factam, Bithynice, credis habere?
Erras: Blanditur Nævia, non moritur.

De Selio. XXIV.

LAudantem Selium, cœnæ cum retia tendit,
Accipe, sive legas, sive patronus agas.
Effecte! graviter! cito! nequiter! euge! beate!
Hoc volui. facta est jam tibi cœna, tace.

Ad Rufum. XXV.

RUfe, vides illum sub sellia prima terentem,
Cujus & hinc lucet sardonichata manus;
Quæque Tyron toties epotavere lacernæ,
Et toga non tactas vincere jussa nives:
Cujus olet toto pinguis coma Marceliano,
Et splendent vulto brachia trita pilo:
Non hesterna sedet lunatâ lingula plantâ;
Coccina non læsum pingita luta pedem;
Et numerosa linunt stellantem splenia frontem.
Ignoras quis sit? splenia tolle, leges.

In Cajum. XXVI.

MUtua viginti sestertia fortè rogabam;
Quæ vel donanti non grave munus erat.
Quippe rogabatur felixque vetusque sodalis,
Et cujus laxas arca flagellat opes.
Is mihi, dives eris, si causas egeris, inquit.
Quod peto, da Cai; non peto consilium.

In Ponticum. XXVII.

LIs mihi cum Balbo est; tu Balbum offendere non vis,
Pontice: cum Licino est; hic quoque magnus homo est,

Vexat ſæpe meum Patrobas confinis agellum:
Contra libertum Cæſaris ire times.
Abnegat, & retinet noſtrum Laronia ſervum:
Reſpondes; orba eſt, dives, anus, vidua.
Non bene, crede mihi, ſervo ſervitur amico:
Sit liber, dominus qui volet eſſe meus.

Ad Phœbum. XXVIII.

CUm ſint crura tibi ſimulent quæ cornua lunæ,
In rhytio poteras, Phœbe, lavare pedes.

Ad Pannicum. XXIX.

PEctere te nolim, ſed nec turbare capillos:
Splendida ſit nolo, ſordida nolo cutis.
Nec tibi mitrarum, nec ſit tibi barba reorum.
Nolo virum nimiùm, Pannice; nolo parum.
Sunt tibi crura pilis, & ſunt tibi pectora ſetis
Horrida; ſed mens eſt, Pannice, vulſa tibi.

In Cæcilianum. XXX.

QUidquid ponitur hinc & inde, verris;
Mammas ſumis, imbricemque porci,
Communemque duobus attagenam.
Mullum dimidium, lupumque totum,
Murenæque latus, femurque pulli,
Stillantemque aliçâ ſuâ palumbum.
Hæc cùm condita ſunt madente mappâ,
Traduntur puero domum ferendâ.
Nos accumbimus otioſa turba,
Ullus ſi pudor eſt, repone cœnam:
Gras te, Cæciliane, non vocavi.

In Linum. XXXI.

QUid mihi reddat ager, quæris, Line, Nomentanus?
Hoc mihi reddit ager: te, Line, non video.

De Mœchæ veſte. XXXII.

COccina fameſæ donas & Janthina mœchæ.
Vis dare, quæ metuit, munera? mitte togam.

In Tongilium. XXXIII.

URi Tongilius malè dicitur hemitritæo.
Novi hominis mores, eſurit atque ſitit.

Subdola

Subdola tenduntur crassis modò retia turdis:
Hamus & in mullum mittitur atque lupum.
Cæcuba faccentur, quæque annus coxit Opimî:
Condantur parco fusca Falerna vitro.
Omnes Tongilium mediei jussere lavari.
O stulti, febrem creditis esse? gula est.

Ad Maximinam, puellam edentulam. XXXIV.

RIde, si sapis, ô puella, ride,
Pelignus, puto, dixerat Poëta:
Sed non dixerat omnibus puellis.
Verùm ut dixerat omnibus puellis,
Non dixit tibi, tu puella non es:
Nam tres sunt tibi, Maximina dentes,
Sed planè piceique, buxeique.
Quare si speculo mihique credis,
Debes non aliter timere risum,
Quàm ventum Spanius, manumve Priscus;
Quàm cretata timet Fabulla nimbum,
Cerussata timet Sabella solem.
Vultus induito magis severos,
Quàm conjux Priami, nurusque major,
Mimos ridiculi Philistionis,
Et convivia nequiora vita;
Et quidquid lepidâ procacitate
Laxat perspicuo labella risu.
Te mœstæ decet assidere matri,
Lugentique virum, piumque fratrem;
Et tantùm trajicis vacare Musis.
At tu, judicium secuta nostrum,
Plora, si sapis, ô puella, plora.

In Zoilum. XXXV.

ZOïle, quid solium subluto podice perdis?
Spurcius ut fiat, Zoïle, merge caput.

In Candidum. XXXVI.

CAndide κατὰ φίλων. hæc sunt tua, Candide, nuper,
Quæ tu magniloquus nocte dieque sonas?
Te Lacedæmonio velat toga lota Galeso,
Vel quam sepositio de grege Parma dedit:

At me quæ passa est furiosi cornua tauri,
Noluerit dici quam pila prima suam.
Misit Agenoreas Cadmi tibi terra lacernas:
Non vendes nummis coccina nostra tribus.
Tu Lybicos Indis suspendis dentibus orbes:
Fulcitur testa fagina mensa mihi.
Immodici tibi flava tegunt chrysendeta mulli;
Concolor in nostra, cammare, lance rubes.
Ex opibus tantis veteri fidoque sodali
Das nihil, & dicis, Candide, κοινὰ φίλων.

In Sextum fœneratorem. XXXVII.

EMi seu puerum, togamve pexam,
Seu tres, ut puto, quattuorve libras:
Sextus protinus ille fœnerator,
Quem nôstis veterem meum sodalem,
Ne quid fortè petam, timet, cavetque;
Et secum, sed ut audiam, susurrat:
Septem millia debeo Secundo:
Phœbo quatuor; undecim Phileto;
Et quadrans mihi nullus est in arca.
O grande ingenium mei sodalis!
Durum est, Sexte, negare, cùm rogaris:
Quantò durius, antequam rogeris.

In Nævolum. XXXVIII.

FLorida per varios ut pingitur Hybla colores,
Cùm breve Sicaniæ ver populantur apes:
Sic tua suppositis pellucent præla lacernis;
Sic micat innumeris arcula syntheſibus.
Atque unam vestire tribum tua vellera possunt.
Appula non uno quæ grege terra tulit.
Tu spectas hyemem succincti lentus amici,
(Pro scelus!) & lateris frigora trita mei.
Quantum erat infelix, pannis fraudare duobus,
(Quid renuis?) non te Nævole, sed tineas?

Ad Rufum. XXXIX.

CAuponem, laniumque, balneumque,
Tonsorem, tabulamque, calculosque,

Et

Et paucos, sed ut eligam libellos.
Unum non nimium rudem sodalem;
Hæc præsta mihi, Rufe, vel Bitonti,
Et hermas tibi habe Neronianas.

Ad Maximum. XL.

VIs fieri liber? mentiris, Maxime; non vis:
Sed fieri si vis, hac ratione potes.
Liber eris, cœnare foris si, Maxime, nolis:
Vicentana tuam si domat uva sitim:
Si tidere potes miseri chrysendeta Cinnæ:
Contentus nostrâ si potes esse togâ.
Hæc tibi si vis est, si mentis tanta potestas.
Liberior Partho vivere rege potes.

Ad Sextum. XLI.

VIste, Sexte, coli: volebam amare.
Parendum est tibi; quod jubes, colêris.
Sed si te colo, Sexte, non amabo.

In fictum divitem. XLII.

HIc, quem videtis greffibus vagis lentum,
Amethystinatus media qui secat sepia;
Quem non lacernis Publius meus vincit,
Non ipse Codrus alpha penulatorum;
Quem grex togatus sequi ur, & capillatus,
Recensque sella linteisque loriſque;
Oppigneravit Claudii modò ad mensam
Vix octo nummis annulum, unde cœnaret.

In Zoilum. XLIII.

PExatus pulchrè rides mea, Zoïle, trita.
Sunt hæc trita quidem, Zoïle; sed mea sunt.

De cœnatione Cæsaris, quæ appellatur Mica. XLIV.

MIca vocor; quid sim, cernis: cœnatio parva.
Ex me Cæsareum prospicis, ecce, tholum.
Frange toros; pete vina; rosas cape; tingere nardo:
Ipse jubet mortis te meminisse Deus.

Ia Laurum. XLV.

DUm modò cauſſidicum, dum te modò rheora fingis,
Et non decernis, Laure, quid eſſe velis;
Peleos, & Priami tranſit, vel Neſtoris ætas;
Et fuerat ſerum jam tibi deſinere.
Incipe, tres uno perierunt rhetores anno,
Si quid habes animi, ſi quid in arte vales,
Si ſchola damnatur; fora litibus omnia fervent:
Ipſe poteſt fieri Marſya cauſſidicus.
Eja age, rumpe moras; quò te ſpectabimus uſque?
Dum, quid ſis, dubitas, jam potes eſſe nihil.

In Saletanum. XLVI.

CUr triſtiorem cernimus Saletanum?
An Cauſſa levis eſt? extuli, inquis, uxorem.
O grande fati crimen! ô gravem caſum!
Illa, illa dives mortua eſt Secundilla,
Centena decies quæ tibi dedit dotis?
Nollem accidiſſet hoc tibi, Saletane.

In Lalagen. XLVII.

UNus de toto peccaverat orbe comarum
Annulus, incertâ non bene fixus acu.
Hoc facinus Lalage ſpeculo, quo viderat, ulta eſt;
Et cecidit ſectis icta Plecuſa comis.
Deſine jam, Lalage, triſtes ornare capillos,
Tangat & inſanum nulla puella caput.
Hoc ſalamandra notet, vel ſæva novacula nudet,
Ut digna ſpeculo fiat imago tuo.

In Poſthumum. XLVIII.

OCcurris quocunq; loco mihi, Poſthume, clamas
Protinus, & prima eſt hæc tua vox. Quid agis?
Hoc, ſi me decies unâ conveneris horâ,
Dicis, habes, puto, tu, Poſthume, nil quod agas.

Ad Claum. XLIX.

QUòd te nomine jam tuo ſaluto,
Quem regem & dominum prius vocabam,

Ne

Ne me dixeris esse contumacem:
Totis pilea sarcinis redemi.
Reges & dominos habere debet,
Qui se non habet, atque concupiscit
Quod reges dominique concupiscunt.
Servum si potes, Ole, non habere;
Et regem potes, Ole, non habere.

In Classicum. L.

INvitum cœnare foris te, Classice, dicis.
Si non mentiris, Classice, dispeream.
Ipse quoque ad cœnam gaudebat Apicius ire;
Cùm cœnaret, erat tristior ille, domi.
Si tamen invitus vadis, cur, Classice, vadis?
Cogor, ais, verum est: cogitur & Selius.
En rogat ad cœnam Melior te, Classice, rectam.
Grandia verba ubi sunt? si vir es, ecce, nega.

Ad Cæcilianum. LI.

CAndidius nihil est te, Cæciliane, (notavi,)
Si quando ex nostris dictibus pauca legit.
Protinus aut Marsi recitas, aut scripta Catulli:
Hæc mihi das tanquam deteriora legas.
Ut collata magis placeant mea? credimus illud.
Malo tamen recites, Cæciliane, tua.

De Saufello, ad Maternum. LII.

CInctum togatis post & antè Saufellum.
Quantâ reduci Regulus solet turbâ,
Ad alta tonsum templa cùm reum misit,
Materne, cernis? invidere nolito;
Comitatus iste sit, precor, tuus nunquam.
Hos illi amicos & greges togatorum
Fuscinulenus præstat, & Faventinus.

De Leone. LIII.

VErbera securi solitus leo ferre magistri,
Insertamque pati blandus in ora manum,
Dedidicit pacem subitò feritate reversâ,
Quanta nec in Libycis debuit esse jugis.

Nam

Nam duo de tenera puerilia corpora turbâ,
Sanguineam rastris quæ renovabat humum,
Sævus & infelix furiali dente peremit.
Martia non vidit majus arena nefas.
Exclamare libet, crudelis, perfide, prædo,
A nostra pueris parcere disce lupâ.

De Mario. LIV.

ARgenti libras Marius tibi quinque relinquit,
Cui nihil ipse dabas, is tibi verba dedit.

Ad Cosconium LV.

COsconi, qui longa putas epigrammata nostra,
Utilis ungendis [illegible] esse potes.
Hæc tu credideris longum ratione colossum,
Et puerum Bruti dixeris esse brevem.
Disce, quod ignoras: Marsi, doctique Pedonis
Sæpe duplex unum pagina tractat opus.
Non sunt longa, quibus nihil est quod demere possis:
Sed tu, Cosconi, disticha longa facis.

Ad Cæcilianum. LVI.

AEstivo serves ubi piscem tempore, quæris?
In thermis serva, Cæciliane, tuis.

Ad Nasicam. LVII.

INvitas tunc me cùm scis, Nasica, vocatum?
Excusatum habeas me, rogo: cœno domi.

De Fannio. LVIII.

HOstem cùm fugeret, se Fannius ipse peremit.
Hic (rogo) non furor est, ne moriare, mori?

Ad Zoilum. LIX.

LAxior hexaphoris tua sit lectica licebit;
Dum tamen hæc tua sit, Zoïle, sandapila.

Ad Ponticum. LX.

ABscisâ servum quid fingis, Pontice, lingua?
Nescis tu populum, quod tacit ille, loqui?

Ad Amicum. LXI.

VImine clausa levi nivex custodia coctæ,
Hæc tibi Saturni tempore munus erit.

Dona

Dona quòd æstatis misi tibi mense Decembri,
Si quereris, rasam tu mihi mitte togam.

Ad Classicum. LXII.

QUòd nec carmine gloriot supino,
Nec retro lego Soraden cinædum;
Nusquam Græcula quòd recantat Echo,
Nec dictat mihi Juculentus Attis
Mollem debilitate Galliambon;
Non sum, Classice, tam malus poëta,
Quid si per graciles vias petauri
Invitum jubeas subire Lacum?
Turpe est difficiles habere [redacted]
Et stultus labor est ineptiarum.
Scribat carmina circulis Palæmon;
Me raris juvat auribus placere.

In Mamercum. LXIII.

NIl recitas, & vis Mamerce, poëta videri.
Quidquid vis, esto, dummodo nil recites.

In Gaurum. LXIV.

QUòd nimio gaudes noctem producere vino,
Ignosco; vitium, Gaure, Catonis habes.
Carmina quòd scribis Musis & Apolline nullo,
Laudari debes; hoc Ciceronis habes.
Quòd vomis, Antoni; quòd luxuriaris, Apici,
Quòd fœtes, vitium dic mihi cujus habes?

Ad Quinctilianum. LXV.

QUinctiliane, vagæ moderator summe juventæ,
Gloria Romanæ, Quinctiliane, togæ;
Vivere quòd propero pauper, nec inutilis annis,
Da veniam: properat vivere nemo satis.
Differat hoc, patrios optat qui vincere census,
Atriaque immodicis arctat imaginibus.
Me focus, & nigros non indignantia fumos
Tecta juvant, & fons vivus, & herba rudis.
Sit mihi verna satur, sit non doctissima conjux;
Sit nox cum somno, sit sine lite dies.

Tibi

Petit poëta à Cæsare jus trium liberorum. LXVI.

RErum certa salus, terrarum gloria, Cæsar,
Sospite quo magnos credimus esse deos;
Si festinatis toties tibi lecta libellis
Detinuere oculos carmina nostra tuos;
Quod fortuna vetat fieri, permitte videri,
Natorum genitor credat ut esse trium.
Hæc, si displicui, fuerint solatia nobis:
Hæc fuerint nobis præmia, si placui.

De eodem ad uxorem. LXVII.

NAtorum mihi jus trium roganti,
Musarum pretium dedisti mearum,
Solus qui poterat, valebis uxor.
Non debet domini perire munus.

Ad Regulum. LXVIII.

PRimus ubi est, inquis, cùm sit liber iste secundus;
Quid faciam, si plus ille pudoris habet?
Tu tamen hunc fieri si mavis, Regule, primum;
Unum de titulo tollere jota potes.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER III.

Ad Lectorem. I.

Hoc tibi, quidquid id est, longinquis mittit ab oris
Gallia Romanæ nomine dicta togæ.
Hunc legis, & laudas librum fortasse priorem,
Illa, vel hæc mea sunt; quæ meliora putas?
Plus sanè placeat, domina qui natus in urbe est:
Debet enim Gallum vincere verna liber.

Ad librum suum. II.

Cujus vis fieri, libelle, munus?
Festina tibi vindicem parare,
Ne nigram citò raptus in culinam
Cordylas madidâ tegas papyro
Vel thuris, piperisque sis cucullus.
Faustini fugis in sinum? sapisti.
Cedro nunc licet ambules perunctus,
Et frontis gemino decens honore
Picti luxurieris umbilicis:
Et te purpura delicata velet,
Et cocco rubeat superbus index.
Illo vindice nec Probum timeto.

Ad eundem. III.

Romam vade, liber, si, veneris unde, requiret:
Æmiliæ dices de regione viæ.
Si quibus in terris, qua simus in urbe, rogabit:
Cornelii referas me, licet esse foro.
Cur absim, quæret: breviter tu multa fatere;
Non poterat vanæ tædia ferre togæ.
Si, quando veniet? dicet: respondeo, Poëta
Exierat, veniet cùm citharœdus erit.

Ad eundem. IV.

VIs commendati ſine me curſurus in Urbem,
Parve liber, multis? an ſatis unus erit?
Unus erit (mihi crede) ſatis, qui non eris hoſpes,
Julius, aſſiduum nomen in ore meo.
Protinus hunc primi quæres in limine tecti:
Quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille, Lares.
Eſt illi conjux quæ te manibuſque ſinuque
Excipiet, vel ſi pulve rulentus eas.
Nos tu ſeu pariter, ſive hanc, illumve priorem
Videris, hoc dices; Marcus avere jubet.
Hoc ſatis eſt, alios commendet epiſtola, peccat,
Qui commendandum ſe putat eſſe ſuis.

In mulierem deformem. V.

FOrmoſam faciem nigro velamine celas:
Sed non formoſo corpore lædis aquas.
Ipſam crede deam verbis tibi dicere noſtris:
Aut aperi faciem, vel tunicata lava.

Ad Marcellinum. VI.

LUx tibi poſt Idus numeratur tertia Maias,
Marcelline tuis bis celebranda ſacris.
Imputat ætherios ortus hæc prima parenti;
Libat florentes hæc tibi prima genas.
Magna licèt dederit jucundæ munera vitæ,
Plus nunquam patri præſtitit illa dies.

De ſportula. VII.

CEntum miſelli jam valete quadrantes,
Anteambulonis congiarium laſſi,
Quos dividebat balneator elixus,
Quid cogitatis, ô fames amicorum?
Regis ſuperbi ſportulæ receſſerunt,
Nihil ſtrophratum eſt: jam ſalarium dandum eſt.

In Quinctum. VIII.

THaida Quinctus amat, quam Thaida? Thaidem luſcam,
Unum oculum Thais non habet, ille duos.

In Cinnam. IX.

VErſiculos in me narratur ſcribere Cinna.
Non ſcribit, cujus carmina nemo legit.

In Philomuſum. X.

CONſtituit, Philomuſe, pater tibi millia bina
Menſtrua, perque omnes præſtitit illa dies,
Luxuriam premeret cùm craſtina ſemper egeſtas,
Et vitiis eſſent danda diurna tuis.
Idem te moriens hæredem ex aſſe reliquit:
Exhæredavit, te, Philomuſe, pater.

In Fabullum. XI.

UNguentum (fateor) bonum dediſti
Convivis, heré; ſed nihil ſcidiſti.
Res falſa eſt bene olere, & eſurire.
Qui non cœnat & ungitur, Fabulle,
Hic verè mihi mortuus videtur.

In Næviam. XII.

DUm non vis leporem, dum non vis carpere mullum.
Et plùs quàm patri, Nævia, parcis apro:
Accuſas, rumpiſque coquum, tanquam omnia cauda
Attulerit, nunquam ſic ego crudus ero.

In Tuccium, de ſportula. XIII.

ROmam petebat eſuritor Tuccius,
Profectus ex Hiſpania.
Occurrit illi ſportularum fabula:
A ponte rediit Milvio.

De Codro. XIV.

PLùs credit nemo, quàm totâ Codrus in urbe,
Cùm ſit tam pauper: quo mmodo? cæcus amat.

In cerdonem munerarium. XV.

DAs gladiatores, ſutorum regule, cerdo:
Quodque tibi tribuit ſubula, ſica rapit.
Ebrius es: nec enim faceres id ſobrius unquam,
Ut velles corio ludere, Cerdo, tuo.

Lu-

Lusisti, satis est, sed te, mihi crede, memento,
Nunc in pellicula, cerdo, tenere tua.

In Sabidium. XVI.

CIrculata diu mensis scriblita secundis,
Urebat nimio sæva calore manus,
Sed magis ardebat Sabidi gula: protinus ergo
Sufflavit buccis terque quaterque suis.
Illa quidem tepuit, digitosque admittere visa est.
Sed nemo potuit tangere: merda fuit.

In Maximum. XVII.

PErfrixisse tuas quæsta est præfatio fauces.
Cum te excusâris, Maxime, quid recitas?

De vipera in ore ursæ. XVIII.

PRoxima contenis ostenditur Ursa columnis,
Exornant fictæ quà Platanona feræ.
Hujus dum patulos alludens rentat hiatus
Pulcher Hylas, teneram mersit in ore manum.
Vipera sed cæco scelerata latebat in ore,
Vivebatque animâ deteriore fera.
Non sentit puer esse colos, nisi dente recepto
Dum petit, ô facinus, falsa quod ursa fuit.

De Canio. XIX.

DIc Musa, quid agat Canius meus Rufus,
Utrúmque chartis tradit ille victuris
Legenda temporum acta Claudianorum?
An quæ Neroni falsus adstruit scriptor?
An æmulator improbi jocos Phædri?
Lascivus elegis, an severus herbis?
An in cothurnis horridus Sophocleis?
An otiosus in schola poëtarum
Lepore tinctos Attico sales narrat?
Hinc si recessit, porticum terit templi?
An spatia carpit lentus Argonautarum?
An delicatæ sole rursus Europæ
Inter tepentes post meridiem buxos
Sedet, ambulatve liber acribus curis?
Titine thermis, an lavatur Agrippæ?

An impudici balneo Tigillini?
An rure Tullî fuitur, atque Lucani?
An Pollionis dulci currit ad quartum?
An æſtuantes jam profectus ad Baias
Piger Lucrino naviculatur in ſtagno?
Vis ſcire quid agat Canius tuus? ridet.

In crudelem dominum. XX.

PRoſcriptum famulus ſervavit fronte notatus:
Non fuit hæc domini vita, ſed invidia.

De Apicio. XXI.

DEderas, Apici, bis trecenties ventri,
Sed adhuc ſupererat centies tibi laxum.
Hoc tu gravatus, ne famem & ſitim ferres,
Summa venenum potione duxiſti.
Nil eſt, Apici, tibi guloſius factum.

In Invitatorem. XXII.

OMnia cùm retro pueris obſonia tradas:
Cur non menſa tibi ponitur à pedibus?

Ad Fauſtinum. XXIII.

SI temperari balneum cupis fervens,
Fauſtine, quod vix Julianus intraret:
Roga, lavet utì rhetorem Sabineum.
Neronianas is refrigerat thermas.

In Candidum. XXIV.

PRædia ſolus habes, & ſolus, Candide, nummos:
Aurea ſolus habes, myrrhina ſolus habes:
Maſſica ſolus habes, & Opimi Cæcuba ſolus:
Et cor ſolus habes, ſolus & ingenium:
Omnia ſolus habes: hoc me putà velle negare:
Uxorem ſed habes, Candide, cum populo.

In Gallum. XXV.

NUnquam me revocas, venias cùm ſæpe vocatus:
Ignoſco, nullum ſi modò, Galle, vocas.
Invitas alios: vitium eſt utriuſque, quod? inquis,
Et mihi cor non eſt; nec tibi, Galle, puto.

In Nestorem. XXVI.

AUriculam Mario graviter miraris olere?
Tu facis hoc: garris, Nestor, in auriculam.

In Zoilum. XXVII.

HAs, cum gemina compede, dedicat catenas,
Saturne, tibi Zoilus, annulos priores.

Ad Gargilianum. XXVIII.

SPortula nulla datur; gratis conviva recumbis:
Dic mihi, quid Romæ, Gargiliane, facis?
Cum ratione licet dicas te vivere summa:
Quod vivis, nulla cum ratione facis.

Ad Rufinum. XXIX.

SUnt tibi, confiteor, diffusi jugera campi,
Urbanique tenent prædia multa Lares:
Et servit dominæ numerosus debitor arcæ,
Sustentatque tuas aurea mensa dapes.
Fastidire tamen noli, Rufine, minores.
Plus habuit Didymus; plus Philomelus habet.

De Piscibus sculptis. XXX.

ARtis Phidiacæ toreuma clarum.
Pisces adspicis: adde aquam, natabunt.

In Fabianum. XXXI.

QUod novus & nuper factus tibi præstat amicus,
Hoc præstare jubes me, Fabiane, tibi.
Horridus ut primo semper temane salutem,
Per mediumque trahat me tua sella lutum:
Lassus ut in thermas decimâ, vel serius, horâ
Te sequar Agrippæ, cùm laveris ipse Titi.
Hoc per triginta merui, Fabiane, Decembres,
Ut sim tiro tuæ semper amicitiæ?
Hoc merui, Fabiane, togâ, tritâque, meâque,
Ut nondum credas me meruisse rudem?

In irascentes amicos. XXXII.

IRascitantùm felices nôstis amici.
Non bellè facitis: sed juvat hoc facere.

Ad Sextum. XXXIII.

QUæ te cauſſa trahit, vel quæ fiducia Romam,
Sexte? quid aut ſperas, aut petis inde? refer.
Cauſſas, inquis, agam Cicerone diſertiùs ipſo,
Atque erit in triplici par mihi nemo foro.
Egit Ateſtinus cauſſas, & Caius: utrumque
Nôras: ſed neutri penſio tota fuit.
Si nihil hinc veniet; pangentur carmina nobis:
Audieris, dices eſſe Maronis opus.
Inſanis: omnes gelidis quicumque lacernis
Sunt tibi; Naſones. Virgilioſque vides.
Atria magna colam. vix treis, aut quatuor iſta
Res aluit: pallet cætera turba fame.
Quid faciam? ſuade: nam certum eſt vivere Romæ.
Si bonus es, caſu vivere, Sexte, potes.

In Theleſinum. XXXIV.

MUtuo quòd nobis ter quinquagena dediſti
Ex opibus tantis, quas gravis arca premit;
Eſſe tibi magnus, Theleſine, videris amicus.
Tu magnus, quòd das? immo ego, quòd recipis.

De lacerta cælata. XXXV.

INſerta phialæ Mentoris manu ducta
Lacerta vivit, & timetur argentum.

In Pollam. XXXVI.

SImpliciter pateat vitium fortaſſe puſillum:
Quod tegitur, majus creditur eſſe malum.

In Lentinum. XXXVII.

MEntiris juvenem tinctis, Lentine, capillis;
Tam ſubitò corvus, qui modò cygnus eras.
Non omnes fallis: ſcit te Proſerpina canum:
Perſonam capiti detrahet illa tuo.

Ad Ligurinum. XXXVIII.

OCcurrit tibi nemo quòd libenter;
Quod quacumque venis, fuga eſt, & ingens
Circa te, Ligurine ſolitudo;

Quid sit scire cupis? nimis Poëta es.
Hoc valde vitium periculosum est.
Non tigris catulis citata raptis,
Non dipsas medio perusta Sole,
Nec sic scorpius improbus timetur.
Nam tantos, rogo quis ferat labores?
Et stanti legis, & legis sedenti:
Currenti legis, & legis studenti,
In thermas fugio; sonas ad aurem.
Piscinam peto; non licet natare.
Ad cœnam propero; tenes euntem.
Ad cœnam venio; fugas sedentem.
Lassus dormio; suscitas jacentem.
Vis, quantum facias mali, videre?
Vis justus, probus, innocens timeris.

De eodem. XXXIX.

FUgerit an mensas Phœbus cœnamque Thyestæ,
Ignoro: fugimus nos, Ligurine, tuam.
Illa quidem lauta est, dapibusque instructa superbis:
Sed nihil omnino, te recitante, placet.
Nolo mihi ponas rhombum, mullumve bilibrem:
Nec volo boletos, ostrea nolo: tace.

Ad Candidum. XL.

EXigis à nobis operam sine fine togatam.
Non eo, libertum sed tibi mitto meum.
Non est, inquis, idem, multò plus esse probabo,
Vix ego lecticam subsequor; ille feret.
In turbam incideris; cunctos umbone repellet?
Invalidum est nobis, ingenuumque latus.
Quidlibet in caussis narraveris; ipse tacebo:
At tibi tergeminum mugiet ille sophos.
Lis erit, ingenti faciet convicia voce:
Esse pudor vetuit fortia verba mihi.
Ergo nihil nobis, inquis, præstabis amicus?
Quidquid libertus, Candide, non poterit.

De Basso, XLI.

CApena grandi porta quà pluit guttâ,
Phrygiæque matris Almo quà lavat ferrum,

Horatiorum quà viret sacer campus,
Et quà pusilli fervet Herculis fanum,
Faustine, plena Bassus ibat in rheda,
Omnes beati copias trahens turis.
Illic videres frutice nobili caules,
Et utrumque porrum, sessilesque lactucas,
Pigroque ventri non inutiles betas:
Illic coronam pinguibus gravem turdis,
Leporemque læsum Gallici canis dente,
Nondumque victâ lacteum fabâ porcum.
Nec feriatus ibat ante carrucam,
Sed tuta fœno cursor ova portabat.
Urbem petebat Bassus? imò rus ibat.

De Ollo. XLII.

PAuperis exstruxit cellam, sed vendidit Ollus
Prædia: nunc cellam pauperis Ollus habet.

In Invitatorem. XLIII.

VEientana mihi misces, tu Massica potas:
Olfacere hæc malo pocula, quàm bibere.

In Ligurinum. XLIV.

HÆc tibi non alia est ad cœnam caussa vocandi,
Versiculos recites ut, Ligurine tuos.
Deposui soleas, affertur protinus ingens
Inter lactucas, oxygarumque liber.
Alter perlegitur, dum fercula prima morantur:
Tertius est, nec adhuc mensa secunda venit.
Et quartum recitas, & quinctum denique librum,
Putidus est, toties si mihi ponis aprum.
Cuòd si non scombris scelerata poëmata donas:
Cœnabis solus jam, Ligurine, domi.

Ad Tongilianum. XLV.

EMpta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducenis:
Abstulit hanc nimium casus in urbe frequens:
Collatum est decies, rogo, non potes ipse videri
Incendisse tuam, Tongiliane, domum?

In Gelliam. XLVI.

QUòd quacumque venis, Cosmum migrare puta.
Et fluere excusso cinnama fusa vitro: (mus
Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis:
Scis, puto, posse meum fic bene olere canem.

De cisterna Ravennate. XLVII.

SIt cisterna mihi, quàm vinea, malo, Ravennæ:
Cùm possim multò vendere pluris aquam.

De Caupone. XLVIII.

CAllidus imposuit nuper mihi caupo Ravennæ;
Cùm peterem mixtum, vendidit ille merum.

De villa Faustini, ad Bassum. XLIX.

BAiana nostri villa, Basse, Faustini,
Non otiosis ordinata myrtetis,
Viduâque platano, tonsilique buxeto
Ingrata lati spatia detinet campi:
Sed rure vero barbaro que lætatur.
Hic farta premitur angulo Ceres omni,
Et multa fragrat testa senibus autumnis.
Hic post Novembres, imminente jam brumâ,
Seras putator horridus refert uvas.
Truces in alta valle mugiunt tauri,
Vitulusque inermi fronte prurit in pugnam.
Vagatur omnis turba sordidæ cortis;
Argutus anser, gemmeique pavones,
Nomenque debet quæ rubentibus pennis,
Et picta perdix, Numidicæque guttatæ,
Et impiorum phasiana Colchorum.
Rhodias superbi fœminas premunt galli;
Sonantque turres plausibus columbarum:
Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur.
Avidi sequuntur villicæ sinum porci:
Matremque plenam mollis agnus exspectat.
Cingunt serenum lactei focum vernæ,
Et larga festos lucet ad Lares sylva.
Non segnis albo pallet otio caupo:
Nec perdit oleum lubricus palæstrita:

Sed

Sed tendit avidis rete ſubdolum turdis,
Tremu lâve captum lineâ trahit piſcem,
Aut impeditam caſſibus refert damam.
Exercet hilares facilis hortus urbanos,
Et prædagogo non jubente laſcivi
Parêre gaudent villico capillati;
Et delicatus opere fruitur eunuchus.
Nec venit inanis ruſticus ſalutator;
Fert ille ceris cana cum ſuis mella,
Metamque lactis Saſſinate de ſylva.
Somniculoſos ille porrigit glires:
Hic vagientem matris hiſpidæ fœtum:
Alius coactos non amare capones.
Et dona matrum vimine offerunt texto
Grandes proborum virgines colonorum.
Facto vocatur lætus opere vicinus,
Nec avara ſervat craſtinas dapes menſa:
Veſcuntur omnes, ebrioque non novit
Satur miniſter invidere convivæ.
At tu ſub urbe poſſides famem mundam,
Et turre ab alta proſpicis meras laurus,
Futem Priapo non timente ſecurus:
Et vinitorem farre paſcis urbano.
Pictamque portas otioſus ad villam
Olus, ova, pullos, poma, caſeum, muſtum.
Rus hoc vocari debet, an domus longè?

De munuſculis gladiatorii. L.

Sutor credo dedit tibi, culta Bononia, munus;
Fullo dedit Mutinæ: nunc ubi caupo dabit?

In Ponticum. LI.

Cum vocor ad cœnam, non jam venalis, ut antè,
Cur mihi non eadem, quæ tibi, cœna datur?
Oſtrea tu ſumis ſtagno ſaturata Lucrino:
Sumitur inciſo mytilus ore mihi.
Sunt tibi boleti: fungos ego ſumo ſuillos.
Res tibi cum rhombo eſt; at mihi cum ſparulo.
Cereus immodicis turtur te clunibus implet:
Ponitur in cavea mortua pica mihi.

Cur sine te cœno, cùm tecum, Pontice, cœnem?
Sportula quòd non est, profit: edamus idem.

In Cinnam. LII.

Esse nihil dicis, quicquid petis, improbe Cinna.
Si nil Cinna petis; nil tibi, Cinna, nego.

In Quinctum. LIII.

Centenis quòd emis pueros, & sæpe ducenis
Quòd sub rege Numa condita vina bibis:
Quòd constat decies tibi non speciosa supellex:
Libra quòd argenti millia quinque rapit:
Aurea quòd fundi pretio carruca paratur:
Quòd pluris mula est, quam domus empta tibi:
Hæc animo credis magno te, Quincte, parare?
Falleris, hæc animus, Quincte, pusillus emit.

In Cotilum. LIV.

Cotile, bellus homo es: dicunt hoc, Cotile, multi,
Audio: sed quid sit, dic mihi, bellus homo.
Bellus homo est, flexos qui digerit ordine crines:
Balsama qui semper, cinnama semper olet:
Cantica qui Nili, qui Gaditana susurrat:
Qui movet in vario, brachia volsa modos:
Inter cœmineas totâ qui luce cathedras
Desidet, atque aliqua semper in aure sonat:
Qui legit hinc illinc missas, scribitque tabellas:
Pallia vicini qui refugit cubiti:
Qui scit, quam quis amet: qui per convivia currit:
Hirpini veteres qui bene novit avos.
Quid narras? hoc est, hoc est homo, Cotile, bellus:
Res prætricosa est, Cotile, bellus homo.

Ad Cassianum. LV.

Cirenas, hilarem navigantium pœnam,
Blandasque mortes, gaudiumque crudele,
Quas nemo quondam delerebat auditas,
Fallax Ulysses dicitur reliquisse.
Non miror; illud, Cassiane, miraret,
Si fabulantem Canium reliquisset.

Ad

Ad Diadumenum. LVI.

QUod ſpirat tenerâ malum mordente puellâ;
Quod de Corycio quæ venit aura croco:
Vinea quod primis floret cùm cana racemis:
Gramina quod redolent, quæ modo carpſit ovis:
Quod myrtus, quod meſſor Arabs, quod ſuccina trita;
Palidus Eoo thure quod ignis olet:
Gleba quòd æſtivo leviter cùm ſpargitur imbre:
Quod madidis nardo ſparſa corona comis:
Hoc deprompta tuis loculis munuſcula fragrant.
Quid ſi dona dares magna, ſine invidia?

In M. Antonium. LVII.

PAr ſcelus admiſit Phariis Antonius armis:
Abſcidit vultus enſis uterque ſacros.
Illud, laurigeros ageres cùm læta triumphos:
Hoc tibi, Roma, caput, cùm loquereris, erat.
Antoni tamen eſt peior, quam cauſſa Pothini:
Hic facinus domino Præſtitit; ille ſibi.

De pigris nautis. LVIII.

CEſſatis pueri, nihilque môſtis,
Vatreno, Eridanoque pigriores:
Quorum per vada tarda navigantes,
Lentos tingitis ad celeuſma remos.
Jam prono Phaëthonte ſudat Æthon,
Exarſitque dies, & hora laſſos
Interjungit equos meridiana.
At vos tam placidas vagi per undas
Tutæ luditis otium carinæ.
Non nautas puto vos, ſed Argonautas.

In Gargilianum. LIX.

PSilothro faciem lævas, & dropace calvam.
Numquid tonſorem, Gargiliane, times?
Quid facient ungues? nam certè non potes illos
Reſinâ, Veneto nec reſecare luto.
Deſine. ſi pudor eſt, miſeram traducere calvam:
Hoc fieri porco, Gargiliane, ſolet.

In Bæticum, LX.

NEc mullus, nec te delectat, Bætice, tardus:
Nec lepus est unquam, nec tibi gratus aper.
Nec te liba juvant, nec sectæ quadra placentæ:
Nec Libye mittit, nec tibi Phasis aves.
Capparin, & putri cepas alece natantes,
Et pulpam dubio de petasone voras.
Teque juvant gerres, & pelle melandrya canâ:
Resinata bibis vina, Falerna fugis.
Nescio quod stomachi vitium secretius esse
Suspicer, ut quid enim, Bætice, saprofagis?

Ad Paulinum. LXI.

MInxisti currente semel. Pauline, carinâ.
Meiere vis iterum? jam Palinurus eris,

In Zoilum. LXII.

COnviva quisquis Zoïli potest esse,
Summœnianas cœnet inter uxores,
Curtâque Ledæ sobrius bibat testâ.
Hoc esse levius, puriusque contendo.
Jacet occupato galbanatus in lecto:
Cubitisque trudit hinc & inde convivas,
Effultus ostro, sericisque pulvinis.
Propè stat minister, suggeritque ructanti
Pinnas rubentes, cuspidesque lentisci;
Et æstuanti tenue ventilat frigus,
Fugatque muscas myrteâ puer virgâ.
At ipse retro flexus ad pedum turbam,
Inter catellas anserum exta lambentes
Partitur apti glandulas palæstritis.
Ligurumque nobis saxa cùm ministrentur,
Vel cocta fumis musta Massilitanis:
Opimianum morionibus nectar
Crystallinisque myrrinisque propinat.
Et Cosmianis ipse fusus ampullis.
Non erubescit murice aureo nobis
Dividere mœchæ pauperis capillare.
Segrunce multo deinde perditus stertit:
Nos accubamus, & silentium ronchis

Præstare

Præstare jussi, nutibus propinamus,
Hos Malchionis patimur improbi fastus.

Ad Phœbum. LXIII.

UTere lactucis, & mollibus utere malvis:
Nam faciem, durùm, Phœbe, cacantis habes.

In Vetustillam. LXIV.

CUm tibi trecenti consules, Vetustilla,
Et tres capilli, quatuorque sint dentes,
Pectus cicadæ, crusculumque formicæ:
Rugosiorem cùm geras stolâ frontem,
Et aranearum cassibus pares mammas:
Cùm comparata rictibus tuis ora
Niliacus habeat crocodilus angusta,
Meliusque ranæ garriant Ravennates;
Et Adrianus dulciùs culex cantet,
Videasque quantum noctuæ vident manè,
Et illud oleas, quod viri capellarum:
Cùm bruma mensem sit tibi per Augustum,
Regelare nec te pestilentiâ possit:
Audes ducentas nuptum ire post mortes,
Virumque demens cineribus tuis quæris,
Quis conjugem, quis te vocabit uxorem,
Philomelus aviam quam vocaverat nuper?
Sternatur à Coricle clinico lectus,
Thalassionem qui tuum decet solus,
Ustorque tedas præferat novæ nuptæ.

In Rufum. LXV.

ESse negas coctum leporem, poscisque flagella.
Mavis, Rufe, coquum scindere, quàm leporem.

In Nævolum. LXVI.

NUnquam dicis ave, sed reddis, Nævole, semper:
Quod prior & corvus dicere sæpe solet.
Cur hoc exspectas à me rogo, Nævole, dicas:
Nam puto nec melior Nævole, nec prior es.
Præmia laudato tribuit mihi Cæsaruterque,
Natorumque dedit jura patrimonium.

Ore legor multo, notumque per oppida nomen
Non expectato dat mihi fama rogo:
Est & in hoc aliquid: vidit me Roma tribunum;
Et sedeo quà te suscitat Oceanus.
Quot mihi Cæsareo facti sunt munere cives,
Nec famulos totidem suspicor esse tibi.

Ad cerdonem. LXVII.

IRasci nostro non debes, cerdo, libello.
Ars tua, non vita, est carmine læsa meo.
Innocuos permitte sales. cur ludere nobis
Non liceat, licuit si jugulare tibi.

Ad Rufum. LXVIII.

CUrsorem sextâ tibi, Rufe, remisimus horâ,
Carmina quem madidum nostra tulisse reor:
Imbribus immodicis cœlum nam fortè ruebat;
Non aliter mitti debuit iste liber.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER IV.

De natali Domitiani. I.

CÆsaris alma dies,& luce sacratior illa,
Conscia Dictæum qua tulit Ida Jovem,
Longa precor,Pylioque veni numerosior ævo,
Semper & hoc vultu,vel meliore nite.
Hic colat Albano Tritonida cultus in arvo,
Perque manus tantas plurima quercus eat.
Hic colat ingenti redeuntia sæcula lustro,
Et quæ Romuleus sacra Terentus habet.
Magna quidem,superi,petimus,sed debita terris,
Pro tanto quæ sunt improba vota deo?

De Horatio. II.

SPectabat modò solus inter omnes
Nigris munus Horatius lacernis,
Cùm plebs,& minor ordo, maximusque
Sancto cum duce candidus sederet.
Toto nix cecidit repentè cœlo:
Albis spectat Horatius lacernis.

De nivibus. III.

ADspice quàm densum tacitarum vellus aquarum
Defluat in vultus Cæsaris, inque sinus.
Indulget tamen ille Jovi, nec vertice moto
Concretas pigro frigore ridet aquas,
Sidus Hyperborei solitus lassare Bootæ,
Et madidis Helicen dissimulare comis.
Qui siccis lascivit aquis,& ab æthere ludit,
Suspicor has pueri Cæsaris esse nives.

In Bassam. IV.

QUod siccæ redolet palus lacunæ,
Crudarum nebulæ quod Albularum,
Piscinæ vetus aura quod marinæ,

Lassi

Lassi Bardiacus quod evocati,
Quod bis murice vellus inquinatum,
Quod jejunia sabbatariorum,
Mœstorum quod anhelitus reorum,
Quod spurcæ moriens lucerna tedæ,
Quod ceromata fœce de Sabina,
Quod vulpis fuga, viperæ cubile,
Mallem, quàm quod oles, olere Bassa.

Ad Fabianum. V.

VIr bonus & pauper, linguâque & pectore verus,
Quid tibi vis? urbem qui, Fabiane, petis?
Qui nec leno potes, nec commessator haberi,
Nec pavidos tristi voce citare reos;
Vendere nec vanos circa pallatia fumos;
Plaudere nec Cano, plaudere nec Glaphyro.
Unde miser vives? homo fidus, certus amicus?
Hoc nihil est, nunquam sic Philomelus eris.

In Masilianum. VI.

CRedi virgine castior pudicâ.
Et frontis reneræ cupis videri;
Cùm sis improbior, Masiliane,
Quàm qui compositos metro Tibulle
In Stellæ recitat domo libellos.

Ad Euphemum. VII.

PRima salutantes atque altera continet hora;
Exercet raucos tertia causidicos.
In quinctam varios extendit Roma labores;
Sexta quies lassis, septima finis erit.
Sufficit in nonam nitidis octava palæstris;
Imperat exstructos frangere nona toros.
Hora libellorum decima est, Eupheme, meorum;
Temperat ambrosias cùm tua cura dapes;
Et bonus æthereo laxatur nectare Cæsar,
Ingentique tenet pocula parca manu.
Tunc admitte jocos: gressu timet ire licenti
Ad matutinum nostra Thalia jovem.

Ad

Ad Fauſtinum. VIII.

DUm novus eſt, neque adhuc raſâ mihi fronte libellus,
Pagina dum tangi non bene ſicca timet:
I, puer, & caro perfer leve munus amico,
Qui meruit nugas primus habere meas.
Curre; ſed inſtructum comitetur pumice librum
Spongia: muneribus convenit illa meis.
Non poſſunt noſtros multæ, Fauſtine, lituræ
Emendare jocos: una litura poteſt.

In Ant. Saturninum. IX.

DUm nimiùm vano tumefactus nomine gaudes,
Et Saturninum te, miſer, eſſe pudet:
Impia Parrhaſia moviſti bella ſub urſa,
Qualia qui Phariæ conjugis arma tulit.
Excideratne adeò fatum tibi nominis hujus,
Obruit Actiaci quod gravis ira freti?
An tibi promiſit Rhenus, quod non dedit illi
Nilus, & Arctois plus licuiſſet aquis;
Ille etiam noſtris Antonius occidit armis;
Qui tibi collatus, perfide, Cæſar erat.

Ad Rufum, de nuptiis Prudentis, & Claudiæ Peregrinæ. X.

CLaudia, Rufe, meo nubit Peregrina Prudenti;
Macte eſto tedis ô Hymenæe tuis.
Tam bene rara ſuo miſcentur cinnama nardo,
Maſſica Theſeis tam bene vina favis.
Nec meliùs teneris junguntur vitibus ulmi,
Nec plus lotos aquas, litora myrtus amat.
Candida perpetuo reſidet Concordia lecto:
Tamque pari ſemper ſit Venus æqua jugo.
Diligat illa ſenem quondam: ſed & ipſa marito,
Tunc quoque cùm fuerit, non videatur anus.

Ad Silium. XI.

SIli Caſtalidum decus ſororum,
Qui perjuria barbari furoris,

Ingenti premis ore, perfidosque
Astus Hannibalis, levésque Pœnos
Magnis cedere cogis Africanis :
Paullùm sepositâ severitate,
Dum blandâ vagus aleâ Decembet
Incertis sonat hinc & hinc fritillis,
Et ludit rota nequiore talo,
Nostris otia commoda Camœnis.
Nec torva lege fronte sed remissa.
Sic forsan tener ausus est Catullus
Magno mittere passerem Maroni.

Ad Cæcilianum. XII.

MIlle tibi nummos hesterna nocte roganti,
In sex aut septem, Cæciliane, dies,
Non habeo, dixi : sed tu caussatus amici
Adventum, lancem paucaque vasa rogas,
Scultus es? an stultum me credis, amice? negavi
Mille tibi nummos : millia quinque dabo?

De puero stiriâ jugulato. XIII.

QUà vicina pluit Vipsanis porta columnis,
Et madet assiduo lubricus imbre lapis.
In jugulum pueri, qui roscida templa subibat,
Decidit hiberno prægravis unda gelu :
Cúmque peregissent miseri crudelia fata,
Tabuit in calido vulnere mucro tener.
Quid non læva sibi voluit fortuna licere?
Aut ubi mors non est, si jugularis aquæ.

De Endromide. XIV.

HAnc tibi Sequanicæ pinguem textricis alumnam,
Quæ Lacedæmonium barbara nomen habet;
Sordida, sed gelido non adspernanda Decembri
Dona, peregrinam mittimus endromida.
Seu lentum ceroma teris tepidumve trigona ;
Sive harpasta manu pulverulenta rapis ;
Plumea seu laxi partiris pondera follis ;
Sive levem cursu vincere quæris Atham :
Ne madidos intret penetrabile frigus in artus,
Neve gravis subito premat Iris aqua.

Ridebis ventos hoc munere tectus & imbres,
Non sic in Tyria sindone tutus eris.

De Cærelia & Gallia XV.

DIcit se vetulam, cùm sit Cærelia puppa.
Puppam se dicit Gellia, cùm sit anus.
Ferre nec hanc possis, possis, Coline, nec illam.
Altera ridicula est, altera putidula.

De Selio. XVI.

NUllos esse deos, inane cœlum
Affirmat Selius, probatque; quòd se
Factum, dum negat hoc, videt beatum.

Ad Thaliam de Brutiano. XVII.

DUm tu lenta nimis, diuque quæris,
Quis primus tibi, quisve sit secundus;
Graium quisve epigramma comparabit:
Palmam Callimachus, Thalia, de se
Facundo dedit ipse Brutiano.
Qui si Cecropio satur lepore,
Romanæ sale luserit Minervæ;
Illi me facias, precor, secundum.

Ad Fabianum. XVIII.

OMnes quas habuit, Fabiane, Lycoris amicas
Extulit: uxori fiat amica meæ.

De litoribus Altini. XIX.

AEmula Baianis Altini litora villis,
Et Phaëthontei conscia sylva rogi;
Quæque Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
Nupsit ad Euganeos sola puella lacus;
Et tu Ledæo felix Aquileia Timavo,
Hic ubi septenas Cyllarus hausit aquas;
Vos eritis nostræ portus, requiesque senectæ,
Si juris fuerint otia nostra sui.

Ad Posthumum. XX.

QUòd te manè domi toto non vidimus anno,
Vis dicam, quantum, Posthume, perdiderim?
Tricenos, puto, bis; vicenos ter, puto, nummos.
Ignosces; togulam, Posthume, pluris emo.

Ad

Ad Domitianum. XXI.

SÆpe meos laudare soles, Auguste, libellos,
Invidus ecce negat: non minùs ergo soles.
Quid, quòd honorato non solâ voce dedisti,
Non alius poterat quæ dare dona mihi.
Ecce iterum nigros corrodit lividus ungues.
Da, Cæsar, tantò tu magìs, ut doleat.

Ad Chloen. XXII.

DOnâsti tenero, Chloë, Lupercо
Hispanas, Tyriasque, coccinasque,
Et lotam tepido togam Galeso,
Indos sardonychas Scythas smaragdos,
Et centum dominos novæ monetæ;
Et quicquid petit usque & usque donas.
Væ glabraria, væ tibi misella:
Nudam te statuet tuus Lupercus.

Ad Pudentem. XXIII.

OBstat care Pudens, nostris sua turba libellis:
Lectorémque frequens lassat, & implet opus.
Rara juvant primis sic major gratia pomis:
Hybernæ pretium sic meruêre rosæ.
Sæpius in libro memoratur Persius uno,
Quàm levis in tota Marsus Amazonide.
Tu quoque de nostris relegas quemcumque libellis,
Esse puta solum: sic tibi pluris erit.

De piscibus Baianis. XXIV.

BAiano procul à lacu, monemus,
Piscator, fuge, ne nocens recedas.
Sacris piscibus hæ natantur undæ,
Qui nôrunt Dominum, manumque lambunt
Illam quâ nihil est in orbe majus.
Quid, quòd nomen habent, & ad magistri
Vocem quisque sui venit citatus.
Hoc quondam Lybis improbus profundo,
Dum prædam calamo tremente ducit,
Raptis luminibus repente cœcus
Captum non potuit videre piscem:

Et nunc sacrilegos perosus hamos,
Baianos sedet ad lacus rogator.
At tu, dum potes, innocens recede,
Jactis simplicibus cibis in undas,
Et pisces venerare dedicatos.

Ad Hippodamum. XXV.

QUod cupis in nostris dicique legique libellis,
Et nonnullus bonos creditur esse tibi,
Ne valeam, si non res est gratissima nobis,
Et volo te chartis inseruisse meis.
Sed tu nomen habes aversa fronte sororum
Impositum, mater quod tibi dura dedit:
Quod nec Melpomene, quod nec Polyhymnia possit,
Nec pia cum Phœbo dicere Calliope.
Ergo aliquod gratum Musis tibi nomen adopta,
Non semper bellè dicitur Hippodamus.

De ape electro inclusa. XXVI.

ET lateat, & lucet Phaëtontide condita gutta,
Ut videatur apis nectare clausa suo.
Dignum tantorum pretium tulit illa laborum,
Credibile est ipsam sic voluisse mori.

Ad Sosibianum. XXVII.

PLena laboratis habeas cùm scrinia libris,
Emittis quare, Sosibiane, nihil?
Edent hæredes, inquis, mea carmina, quando?
Tempus erat jam te, Sosibiane, legi.

Ad Attalum. XXVIII.

SOrdida cùm tibi sit, verum tamen, Attale, dixit,
Quisquis te niveam dixit habere togam.

De pugna damarum. XXIX.

FRontibus adversis molles concurrere damas
Vidimus, & fati sorte jacere pari.
Spectavere canes prædam: stupuitque superbus
Venator, cultro nil superesse suo.
Unde leves animi tanto calluere furore?
Sic pugnant tauri, sic cecidere viri.

Ad

Ad Olum. XXX.

CAnae est barba tibi, nigra est coma, tingere barbam
Non potes, hæc causſa est: sed potes, Ole, comam.

Ad Afrum. XXXI.

CEntum Coranus, & ducenta Mancinus,
Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,
Decies Sabinus, alterumque Serranus;
Ex insulis, fundisque tricies soldum,
Ex pecore redeunt ter ducena Parmensi:
Totis diebus, Afer, hoc mihi narras;
Et teneo melius ista quàm meum nomen.
Numeres oportet aliquid, ut pari possim:
Quotidianam refice nauseam nummis.
Audire gratis, Afer, ista non possum.

Ad Charinum. XXXII.

ARgenti genus omne comparâsti,
Et solus veteres Myronis Artes,
Solus Praxitelis manus, Scopæque.
Solus Phidiaci toreuma cœli,
Solus Mentoreos habes labores.
Nec desunt tibi vera Glaniana,
Nec quæ Callaïco linuntur auro,
Nec mensis anaglypta de paternis.
Argentum tamen inter omne, miror,
Quare non habeas, Charine, purum.

Ad Posthumum. XXXIII.

ATria Pisonum stabant cùm stemmate toto,
Et docti Senecæ ter numeranda domus,
Prætulimus tantis solum te, Posthume, regnis:
Pauper eras, & eques, sed mihi consul eras.
Tecum ter denas numeravi, Posthume, brumas:
Communis nobis lectus & unus erat.
Jam domare potes, jam perdere, plenus honorum,
Largus opum; expecto, Posthume, quid facias.
Nil facis: & serum est alium mihi quærere regem.
Hoc, Fortuna, placet? Posthumus impositit,

In

In male recitantem. XXXIV.

QUid recitaturus circumdas vellera collo?
Conveniunt noſtris auribus illa magis.

De Veſuvio monte. XXXV.

HIc eſt pampineis viridis modò Veſvius umbris:
Preſſerat hîc madidos nobilis uva lacus.
Hæc juga quàm Nyſæ colles plùs Bacchus amavit:
Hoc nuper Satyri monte dedêre choros.
Hæc Veneris ſedes, Lacedæmone gratior illi:
Hic locus Herculeo nomine clarus erat.
Cuncta jacent flammis, & triſti merſa favillâ:
Nec ſuperi vellent hoc licuiſſe ſibi.

Votum Parthenii, ad Phœbum. XXXVI.

HÆc tibi pro nato plenâ dat lætus acerrâ,
Phœbe, Palatinus munera Parthenius.
Ut qui prima novo ſignat quinquennia luſtro,
Impleat innumeras Burrus Olympiadas.
Fac rata vota patris: ſic te tua diligat arbor,
Gaudeat & certâ virginitate ſoror.
Perpetuo ſis flore mices: ſic denique non ſint
Tam longæ Bromio, quàm tibi, Phœbe, comæ.

De Sabello. XXXVII.

SAturnalia divitem Sabellum
Fecerunt, meritò tumet Sabellus:
Nec quemquam putat eſſe, prædicatque
Inter cauſſidicos beatiorem.
Hos faſtus, animoſque dat Sabello
Farris ſemodius, fabæque freſſæ,
Et thuris piperiſque tres ſelibræ,
Et Lucanica ventre cum Faliſco,
Et nigri Syra defruti lagena,
Et ficus Libycâ gelata teſtâ,
Cum bulbis, cochleiſque, caſeoque,
Piceno quoque venit à cliente
Parcæ ciſtula non capax olivæ,
Et craſſo figuli polita cœlo
Septenaria ſynthefis Sagunti.

Hiſpa-

Hiſpanæ luteum rotæ toreuma,
Et lato variata mappa clavo.
Saturnalia fructuoſiora
Annis non habuit decem Sabellus,

De Phaethonte encauſtico. XXXVIII.

ENcauſtus Phaëthon tabula depictus in hac eſt.
Quid tibi vis, dipyron qui Phaëthonta facis?

Ad Flaccum. XXXIX.

NEſcis, crede mihi, quid ſint epigrammata, Flacce.
Qui tantum luſus illa jocoſque putas,
Ille magis ludit, qui ſcribit prandia ſævi
Tereos; aut cœnam crude Thyeſta, tuam.
Aut puero liquidas aptantem Dædalon alas
Paſcentem Siculas aut Polyphemon oves.
A noſtris procul eſt omnis veſica libellis,
Muſa nec inſano ſyrmate noſtra tumet.
Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant.
Confiteor: laudant illa, ſed iſta legunt.

Ad Cæcilianum. XL.

CUm tibi non eſſent ſex millia, Cæciliane,
Ingenti * latè vectus es hexaphoro: * lati
Poſtquam bis decies tribuit Dea cæca ſinumque
Ruperunt nummi, factus es, ecce, pedes.
Quid tibi pro meritis, & tantis laudibus optem?
Di reddant ſellam, Cæciliane, tibi.

In Hedylum. XLI.

GEſtari junctis niſi deſinis, Hedyle, capris:
Qui modo ficus eras, jam caprificus eris.

Ad Coſmum. XLII.

HUnc, quem ſæpe vides inter penetralia noſtræ
Pallados, & templi limina, Coſme, novi.
Cum baculo, peraque ſenem: cui cana putriſque
Stat coma, & in pectus ſordida barba cadit;
Cerea quem nudi tegit uxor abolla grabati:
Cui dat latratos obvia turba cibos:
Eſſe putas Cynicum, deceptus imagine falſa.
Hoc eſt hic Cynicus, Coſme; quid ergo? canis.

Ad

Ad Colinum. XLIII.

QUi Tarpeias licuit contingere quercus.
Et meritas primâ cingere fronde comas;
Si sapis, utaris totis, Coline, diebus,
Extremumque tibi semper adesse putes.
Lanificas nulli tres exorare puellas
Contigit: observant quem statuere diem.
Divitior Crispo, Thraseâ constantior ipso,
Lautior & nitido sis Meliore licèt,
Nil adicit penso Lachesis, fusosque sororum
Explicat, & semper de tribus una secat.

Ad Lucium. XLIV.

LUci, gloria temporum tuorum,
Qui *Gaurum veterem, Tagumque nostrum
Arpis cedere non fini, disertis; *Graium
Argivas generatus inter urbes
Thebas carmine canter, aut Mycenas,
Aut claram Rhodon, aut libidinosæ
Ledæas Lacedæmonis palæstras.
Nos Celtis genitos & ex Iberis
Nostræ nomina duriora terræ
Grato non pudeat referre versu:
Sævo Bilbilin optimam metallo,
Quæ vincit Chalybasque, Noricosque:
Et ferro plateam suo sonantem,
Quam fluctu tenui, sed inquieto,
Armorum Salo temperator ambit:
Tutelamque, choroque Rixamarum,
Et convivia festa Carduarum,
Et textis Peteron rosis rubentem,
Atque antiqua patrum theatra Rigas,
Et certos jaculo levi Silaos:
Turgentisque lacus, Petusiæque,
Et parvæ vada pura Vetonissæ:
Et sanctum Baradonis ilicetum,
Per quod vel piger ambulat viator:
Et quæ fortibus excolit juvencis
Curvæ Manlius arva Matinessæ.

Hæc

Hæc tam ruſtica, delicate lector,
Rides nomina? rideas licebit,
Hæc tam ruſtica malo, quàm Bituntos.

In Gargilianum. XLV.

MUnera quòd ſenibus viduiſque ingentia mittis,
Vis te munificum, Gargiliane, vocem.
Sordidius nihil eſt, nihil eſt te ſpurcius uno,
Qui potes inſidias dona vocare tuas.
Sic avidis fallax indulget piſcibus hamus:
Callida ſic ſtultas decipit eſca feras.
Quid ſit largiri, quid ſit donare; docebo,
Si neſcis: dona, Gargiliane, mihi.

Ad Fauſtinum. XLVI.

DUm nos blanda tenent laſcivi ſtagna Lucrini,
Et quæ pumiceis fontibus antra calent:
Tu colis Argivi regnum, Fauſtine, coloni,
Quò te bis decimus ducit ab urbe lapis.
Horrida ſed fervent Nemeæi pectora monſtri:
Nec ſatis eſt, Baias igne calere ſuo.
Ergo ſacri fontes, & littora grata valete;
Nympharum pariter, Nereïdumque domus.
Herculeos colles gelidâ vos vincite brumâ;
Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

In Gallam. XLVII.

IN tenebris luges amiſſum, Galla, maritum:
Non plorare pudet te, puto, Galla, virum.

De vipera electro incluſa. XLVIII.

FLentibus Heliadum ramis dum vipera ſerpit,
Fluxit in obſtantem fuccina gutta feram.
Quæ dum miratur pingui ſe rore teneri,
Concreto riguit victa repentè gelu.
Ne tibi regali placeas, Cleopatra, ſepulchro,
Vipera ſi tumulo nobiliore jacet.

De obitu Curiatii. XLIX.

ARdea ſolſtitio, Pæſtanaque rura petantur.
Quique Cleonæo ſidere fervet ager:

Cùm Tiburtinas damnet Curiatius auras,
Inter laudatas ad Styga missus aquas.
Nullo fata loco possis excludere: cùm mors
Venerit, in medio Tibure Sardinia est.

In Mancinum. L.

DOnâsse amicum tibi ducenta, Mancine,
Nuper superbo lætus ore jactasti.
Quartus dies est, in schola poëtarum
Dum fabulamur, millibus decem dixti
Emptas lacernas munus esse Pompillæ:
Sardonycha verum, lineisque ter cinctum,
Duasque similes fluctibus maris gemmas
Dedisse Bassam, Cæliamque jurasti.
Herè de theatro, Pollione cantante,
Cùm subitò abires, dum fugis, loquebaris;
Hæreditatis tibi trecenta venisse,
Et manè centum, & post meridiem centum,
Quid tibi sodales fecimus mali tantum?
Miserere jam crudelis, & sile tandem.
Aut, si tacere lingua non potest ista,
Aliquando narra quod velimus audire.

De Lycori. LI.

TIbur in Herculeum migravit nigra Lycoris,
Omnia dum fieri candida credit ibi.

De Carellia. LII.

DUm petit à Baulis mater Cærellia Baias,
Occidit insani crimine mersa freti.
Gloria quanta perit, vobis! hæc monstra Neroni
Nec quondam jussæ præstiteratis aquæ.

De hortis Julii Martialis. LIII.

JUli jugera pauca Martialis,
Hortis Hesperidum beatiora,
Longo Janiculi jugo recumbunt.
Lati collibus imminent recessus;
Et planus modico tumore vertex
Cœlo perfruitur sereniore;
Et curvas nebula tegente valles
Solus luce nitet peculiari.

Puris leniter admoventur astris
Celsæ culmina delicata villæ.
Hinc septem dominos videre montes,
Et totam licet æstimare Romam:
Albanos quoque Tusculosque colles,
Et quodcunque jacet sub urbe frigus;
Fidenas veteres, brevesque Rubras;
Et, quod virgineo cruore gaudet,
Annæ pomiferum nemus Perennæ
Illic Flaminiæ, Salariæque
Gestator paret, essedo tacente,
Ne blando rota sit molesta somno;
Quem nec rumpere nauticum celeusma,
Nec clamor valet helciariorum,
Cùm sit tam propè Mulvius, sacrumque
Lapsæ per Tiberim volent carinæ.
Hoc rus (seu potiùs domus vocanda est)
Commendat dominus: tuam putabis;
Tam non invida, tamque liberalis,
Tam comi patet hospitalitate.
Credas Alcinoi pios Penates,
Aut facti modò divitis Molorchi.
Vos nunc omnia parva qui putatis,
Centeno gelidum ligone Tibur,
Vel Prænestе domate, pendulamque
Uni dedite Setiam colono:
Dum, me judice, præferantur istis
Juli jugera pauca Martialis.

De Philanide. LIV.

OCulo Philænis semper altero plorat.
Quo fiat istud quæritis modo? lusca est.

Ad Linum. LV.

EGisti vitam semper, Line, municipalem:
Quâ nihil omnino vilius esse potest.
Idibus, & raris togula est excussa Kalendis:
Duxit & æstates syntheses una decem.
Saltus aprum, campus leporem tibi misit ineptum:
Sylva graves turdos exagitata dedit.

Raptus

Raptus flumineo venit de gurgite piſcis:
Vina rubens fudit non peregrina cadus.
Nec tener Argolica miſſus de gente miniſter,
Sed ſterit inculti ruſtica turba foci.
Nec nocuit teſtis ignis, nec Sirius agris:
Nec merſa eſt pelago, nec fluit ulla ratis.
Suppoſita eſt blando nunquam tibi teſſera talo:
Alea ſed parcæ ſola fuere nuces.
Dic ubi ſit decies, mater quod avara reliquit.
Nuſquam eſt: feciſti rem, Line, difficilem.

In Tratorem. LVI.

PRætorem pauper centum ſeſtertia Gaurus
Orabat cana notus amicitia:
Dicebatque ſuis hæc tantùm deeſſe trecentis,
Ut poſſet domino plaudere juſtus eques.
Prætor ait; ſcis me Scorpo Thalloque daturum:
Atque utinam centum millia ſola darem!
Ah pudet ingratæ, pudet ah malè divitis arcæ.
Quod non vis equiti, vis dare, Prætor, equo?

Ad Sextum. LVII.

INvitas centum quadrantibus, & bene cœnas.
Ut cœnem invitor, Sexte, an ut invideam?

Ad Papilum. LVIII.

TU Setina quidem ſemper, vel Maſſica ponis,
Papile: ſed rumor tam bona vina negat.
Dicetis hac factus cœlebs quater eſſe lagena,
Nec puto, nec credo, Papile; nec ſitio.

De Ammiano ad Maronillum. LIX.

NIhil Ammiano præter aridam teſtem
Moriens reliquit ultimis pater ceris.
Fieri putaret poſſe quis, Maronille,
Ut Ammianus mortuum patrem nollet?

Ad Quinctum. LX.

EXigis ut donem noſtros tibi, Quincte, libellos,
Non habeo, ſed habet bibliopola Tryphon.
Æs dabo pro nugis, & emam tua carmina ſanus?
Non, inquis, faciam tam fatué, nec ego.

De Vestino. LXI.

CUm gravis extremas Vestinus duceret horas,
Et jam per Stygias esset iturus aquas,
Ultima volventes orabat pensa sorores,
Ut traherent parva stamina pulla mora;
Jam sibi defunctus, caris dum vivit amicis,
Moverunt tetricas tam pia vota deas.
Tum largas partitus opes à luce recessit:
Seque mori posthac credidit ille senem.

De damis. LXII.

ADspicis, imbelles tentent quàm fortia damæ
Prœlia: tam timidis quanta sit ira feris?
In mortem parvis concurrere frontibus audent.
Vis, Cæsar, damis parcere? mitte canes.

De Nigrina. LXIII.

O Felix animo, felix, Nigrina, marito,
Atque inter Latias gloria prima nurus.
Te patrios miscere juvat cum conjuge census,
Gaudentem socio, participique viro.
Arserit Evadne flammis injecta mariti,
Nec minor Alcestim fama sub astra ferat.
Tu meliùs certo meruisti pignore vitæ,
Ut tibi non esset morte probandus amor.

In avarum amicum. LXIV.

MIllia misisti mihi sex, bis sena petenti.
Ut bis sena feram, bis duodena petam.

In Zoilum. LXV.

NUnquam divitias deos rogavi,
Contentus modicis, meoque lætus,
Paupertas, veniam dabis, recede.
Causa est quæ subiti, novique voti?
Pendentem volo Zoïlum videre.

In Varum. LXVI.

AD cœnam nuper Varus me fortè vocavit:
Ornatus dives, parvula cœna fuit.
Auro, non dapibus oneratur mensa: ministri
Apponunt oculis plurima, pauca gulæ.

Tunc

Tunc ego; non oculos, sed ventrem pascere veni:
Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

In Afrum. LXVII.

CAndida cùm tibi sit jam sexagesima messis,
Et facies multo splendeat alba pilo;
Discurris totâ vagus urbe nec ulla cathedra est.
Cui non mane feras irrequietus, ave.
Et sine te nulli fas est prodire tribuno,
Nec caret officio consul uterque tuo.
Et sacro decies repetis Pallatia clivo,
Sigerioque meros, Partheniosque sonas.
Hæc faciant sanè juvenes; deformius, Afer,
Omnino nihil est ardelione sene.

Ad Mathonem. LXVIII.

HOspes eras nostri semper, Matho, Tiburtini:
Hoc emis, imposui: rus tibi vendo tuum.

Ad Mathonem. LXIX.

DEclamas in frebre, Mathon: hanc esse phrenesim
Si nescis, non es sanus, amice Mathon.
Declamas æger, declamas hemitritæus.
Si suadere aliter non potes, est ratio:
Magna tamen res est, erras; cùm viscera febris
Exurit, res est magna tacere, Mathon.

Ad Rufum. LXX.

HOs quoque commenda Venuleio, Rufe, libellos;
Imputet & nobis otia parva, roga:
Immemor & paullum curarum, operumque suorum,
Non tetricâ nugas exigat aure meas. (tem:
Sed nec post primum legat hæc, summumve trien-
Sed sua cùm medius prœlia Bacchus amat.
Si nimis est legisse duos; tibi charta plicetur
Altera: divisum sic breve fiet opus.

In Nævolum. LXXI.

SEcuro nihil est te, Nævole, pejus: eodem
Solicito nihil est, Nævole, te melius.
Securus, nullum resalutas, despicis omnes;
Nec quisquam liber, nec tibi gratus homo est.

Solicitus, donas, dominum regemque salutas;
Invitas, esto, Nævole, solicitus.

In Ponticum. LXXII.

NOs bibimus vitro, tu myrrhâ, Pontice: quare?
Prodat perspicuus ne duo vina calix:

Ad librum de Apollinari. LXXIII.

SI vis auribus Atticis probari,
Exhortor, moneoque te, libelle,
Ut docto placeas Apollinari.
Nil exactius eruditiusque est,
Sed nec candidius benigniusque.
Si te pectore, si tenebit ore,
Nec ronchos metues maligniorum,
Nec scombris tunicas dabis molestas,
Si damnaverit, ad salariorum
Curras scrinia protinus licebit,
Inversa pueris grande charta.

De Bassa. LXXIV.

INfantem secum semper tua Bassa, Fabulle,
Collocat, & lusus, deliciasque vocat.
Et quod mireris magis, infantaria non est.
Ergo quid in caussa est? pedere Bassa solet.

In dissimulatorem. LXXV.

NUlla remisisti parvo pro munere dona;
Et jam Saturni quinque fuere dies.
Ergo nec argenti sex scriptula Septitiani,
Missa, nec à querulo mappa cliente fuit:
Antipolitani nec quæ de sanguine thynni
Testa rubet, nec quæ coctana parva gerit:
Nec rugosarum vimen breve Picenarum:
Dicere te posses, ut meminisse mei.
Decipies alios verbis vultuque benigno:
Nam mihi jam notus dissimulator eris.

De rusticatione. LXXVI.

RUre morans quid agam, respondeo pauca roga-
Luce deos oro, famulos, post arva reviso; (tus;
Pat-

Partibus atque meis justos indico labores.
Inde lego, Phœbumque cio, Musamque lacesso.
Hinc oleo corpusque frico, mollique palæstrâ
Stringo libens, animo gaudens, ac fœnore liber.
Prandeo, poto, cano, ludo, lavo, cœno, quiesco.
Dum parvus lychnus modicum consumat olivi:
Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis.

Ad Librum. LXXVII.

OHe, jam, satis est, ohe, libelle.
Jam pervenimus usque ad umbilicos:
Tu procedere adhuc, & ire quæris;
Nec summa potes in scheda teneri:
Sic tanquam tibi res peracta non sit,
Quæ prima quoque pagina peracta est.
Jam lector queriturque, deficitque;
Jam librarius hoc & ipse dicit,
Ohe, jam satis est, ohe, libelle.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER V.

Ad Cæsarem. I.

Hoc tibi Palladiæ seu collibus uteris Albæ,
Cæsar, & hinc Triviam prospicis, inde Thetin:
Seu tua veridicæ discunt responsa sorores,
Plana suburbani quà cubat unda freti;
Seu placet Æneæ nutrix, seu filia Solis,
Sive salutiferis candidus Anxur aquis;
Mittimus, ô rerum felix tutela salusque,
Sospite quo gratum credimus esse Jovem.
Tu tantùm accipias; ego te legisse putabo:
Et tumidus Galla credulitate fruar.

Ad lectores. II.

Matronæ, puerique, virgineſque,
Vobis pagina nostra dedicatur,
Hic, quem nequitiæ procaciores
Delectant nimiùm, salesque nudi,
Turpes, Marse, tuos legat libellos:
Noster cum domino liber jocetur:
Quem Germanicus ore non rubenti
Coram Cecropia legat puella.

Ad Domitianum. III.

Accola jam nostræ Degis, Germanice, ripæ,
A famulis Istri qui tibi venit aquis,
Lætus & attonitus, viso modò præside mundi,
Affatus comites dicitur esse suos;
Sors mea quàm fratris melior: cui tam propè fas est
Cernere, tam longè quem colit ille Deum.

Ad Paullum, de Myrtale. IV.

Fœtere multo Myrtale solet vino.
Sed fallat ut nos, folia devorat lauri,

Me-

Metumque cauta fronde, non aquâ miscet.
Hanc tu rubentem prominentibus venis
Quoties venire, Paulle, videris contrà,
Dicas licebit; Myrtale bibit laurum.

Ad Sextum. V.

SExte, Palatinæ cultor facunde Minervæ,
Ingenio frueris qui propiore dei;
Nam tibi nascentes domini cognoscere curas,
Et secreta ducis pectora nôsse licet?
Sit locus & nostris aliqua tibi parte libellis,
Qua Pedo qua Marsus, quaque Catullus erit,
Ad Capitolini cœlestia carmina belli.
Grande cothurnati pone Maronis opus.

Ad Parthenium. VI.

SI non est grave, nec nimis molestum,
Musæ, Parthenium rogate vestrum:
Sic te serior & beata quondam,
Salvo Cæsare, finiat senectus,
Et sis invidia favente felix;
Sic Baurus citò sentiat parentem;
Admittas timidam brevemque chartam
Intra limina sanctioris aulæ.
Nôsti tempora tu Jovis sereni,
Cùm fulget placidus, suoque vultu,
Quo nil supplicibus solet negare.
Non est, quòd metuas preces iniquas:
Nunquam grandia, nec molesta poscit,
Quæ cedro decorata purpuraque,
Nigris pagina crevit umbilicis.
Nec porrexeris ista, sed teneto
Sic, tanquam nihil offeras agasque,
Si novi dominum novem sororum,
Ultro purpureum petet libellum.

Ad Vulcanum. VII.

QUaliter Assyrios renovant incendia nidos,
Una decem quoties secula vixit avis,

Taliter exuta est veterem nova Roma senectam,
Et sumpsit vultus præsidis ipsa sui.
Jam precor oblitus nostræ, Vulcane, querelæ
Parce: sumus Martis turba, sed & Veneris.

De Phasíde. VIII.

EDictum Domini Deique nostri,
Quo subsellia certiora fiunt,
Et puros eques ordines recepit,
Dum laudat modo Phasis in Theatro,
Phasis purpureis rubens lacernis,
Et jactat tumido superbus ore;
Tandem commodiùs licet sedere.
Nunc est reddita dignitas equestris;
Turba non premimur, nec inquinamur:
Hæc, & talia dum refert supinus,
Illas purpureas & arrogantes
Jussit surgere Lectius lacernas.

In Symmachum. IX.

LAnguebam: sed tu comitatus protinus ad me
Venisti centum, Symmache, discipulis.
Centum me tetigere manus Aquilone gelatæ,
Non habui febrem, Symmache; nunc habeo.

Ad Regulum, de fama Poetarum. X.

ESse quid hoc dicam, vivis, quòd fama negatur:
Et sua quòd rarus tempora lector amat?
Hi sunt invidiæ nimirum, Regule, mores.
Præferat antiquos semper ut illa novis.
Sic veterem ingrati Pompeii quærimus umbram;
Et laudant Catuli Julia templa senes.
Ennius est lectus salvo tibi, Roma Marone:
Et sua riserunt secula Mæonidem.
Rara coronato plausere theatra Menandro:
Nôrat Nasonem sola Corinna suum.
Vos tamen ô nostri, ne festinate, libelli:
Si post fata venit gloria, non propero.

Ad Severum, de Stella. XI.

SArdonychas, smaragdos, adamantas, iaspidas uno
Versat in articulo Stella, Severe, meus.

Mal-

Multas in digitis, plures in carmine gemmas
Invenies? Inde est hæc, puto, culta manus.

De eodem. XII.

QUòd nutantia fronte perticata
Gestat pondera Maschlion superbus;
Aut grandis Linus omnibus lacertis
Septem quòd pueros levat vel octo;
Res non difficilis mihi videtur:
Uno cùm digito, vel hoc, velillo,
Portet Stella meus decem puellas.

In Callistratum. XIII.

SUm fateor, semperque fui Callistrate, pauper,
Sed non obscurus, nec malè notus eques.
Sed toto legor orbe frequens, & dicitur, hic est.
Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.
At tua centenis incumbunt tecta columnis,
Et libertinas arca flagellat opes:
Magnaque Nilliacæ servit tibi gleba Syenes;
Tondet & innumeros Gallica Parma greges.
Hoc ego, tuque sumus, sed quod sum, non potes esse.
Tu quod es, è populo quilibet esse potest.

De Manneio. XIV.

SEdere primo solitus in gradu semper.
Tunc cùm liceret occupare, Manneius;
Bis excitatus terque transtulit castra,
Et inter ipsas penè tertius sellas
Post Caiumque Luciumque consedit.
Illinc cucullo prospicit caput tectus,
Oculoque ludos spectat indecens uno.
Et hinc miser dejectus in viam transit.
Subsellioque semifultus extremo,
Et malè receptus altero genu, jactat
Equiti, sedere. Lectioque, se stare.

Ad Domitianum. XV.

QUinctus nostrorum liber est, Auguste, jocorum,
Et queritur læsus carmine nemo meo.
Gaudet honorato sed multus nomine lector,
Cui victura meo munere fama datur.

Quid

Quid tamen hæc prosunt quamvis venerantia mul-
Non prosint: sane me tamen ista juvant. (tos?

Ad Lectorem. XVI.

SEria cùm possim, quòd delectantia malim
Scribere, tu causſa es, lector amice, mihi.
Qui legis, & totâ cantas mea carmina Româ.
Sed nescis, quanti siet mihi talis amor.
Nam si falciferi defendere templa Tonantis,
Solicitisque velim vendere verba reis;
Plurimus Hispanas mittet mihi nauta merces.
Et fiet vario sordidus ære sinus.
At nunc conviva est, comessatorque libellus,
Et tantùm gratis pagina nostra placet.
Bellè, inquis, dixti. satis est: laudabimur usque.
Dissimulas? facies me, puto, causſidicum.

In Gellam. XVII.

DUm proavos, atavosq; refers, & nòmina magna;
Dum tibi noster eques sordida conditio est:
Dum te posse negas nisi lato, Gellia, clavo
Nubere: nupsisti, Gellia, cisti ero.

Ad Quinctianum. XVIII.

QUòd tibi Decembri mense, quo volant mappæ,
Gracilesque ligulæ, cereique, chartæque,
Et acuta senibus testa cum damascenis;
Præter libellos vernulas nihil misi,
Fortasse avarus videar, aut inhumanus.
Odi dolosas munerum & malas artes.
Imitantur hamos dona: namque quis nescit,
Avidum voratâ decipi scarum muscâ?
Quoties amico diviti nihil donat,
O Quinctiane, liberalis est pauper.

Ad Domitianum. XIX.

SI qua fides veri, præferri maxime Cæsar,
Temporibus possunt secula nulla tuis.
Quando magis dignos licuit spectare triumphos?
Quando Palatini plus meruere dei?

Rab

Pulchrior & major quo ſub duce Martia Roma?
Sub quo libertas principe tanta fuit?
Eſt tamen hoc vitium, ſed non leve, ſit licèt unum,
Quod colit ingratas pauper amicitias.
Quis largitur opes veteri, fidoque ſodali?
Aut quem proſequitur non alienus eques?

Ad eundem. XX.

SAturnalitiæ ligulam miſiſſe ſelibræ,
Flammatæve rogæ ſcriptula tota decem.
Luxuria eſt, tumidique vocant hæc munera reges.
Qui crepit aureolos, forſitan unus erit.
Quatenus hi non ſunt, eſto tu, Cæſar amicus,
Nulla ducis virtus dulcior eſſe poteſt.
Jam dudum tacito rides, Germanice, naſo;
Utile, quod non vis, do tibi conſilium.

Ad Iulium Martialem. XXI.

SI tecum mihi, care Martialis,
Securis liceat frui diebus;
Si diſponere tempus otioſum,
Et veræ paritet vacare vitæ:
Nec nos atria, nec domos potentum,
Nec lites tetricas, forumque triſte
Nôſſemus, nec imagines ſuperbas;
Sed geſtatio, fabulæ, libelli,
Campus, porticus, umbra, villa, thermæ;
Hæc eſſent loca ſemper, hi labores.
Nunc vivit ſibi neuter, heu! bonoſque
Soles effugere, atque abire ſentit;
Qui nobis pereunt, & imputantur.
Quiſquam vivere cùm ſciat, moratur?

De Apollonio. XXII.

QUinctum pro Decimo, pro Craſſo, Regule, Ma-
Antè ſalutabat rhetor Apollonius. (crum
Nunc utrumque ſuo reſalutat nomine. quanti m
Cura, laborque poteſt! ſcripſit, & edidicit.

Io

In Paullum. XXIII.

MAnè domi si te merui, voluique videre,
Sint mihi, Paulle, tuæ longiùs Exquiliæ.
Sed Tiburtinæ sum proximus arcola pilæ;
Quà videt antiquum rustica Flora Jovem.
Alta suburbani vincenda est semita clivi,
Et nunquam sicco sordida saxa gradu:
Virque datur longas mulorum vincere mandras:
Quæque trahi multo marmora fune vides.
Illud adhuc gravius, quòd te post mille labores,
Paulle, negat lasso janitor esse domi.
Exitus hic operis vani, togulæque madentis:
Vix tanti Paullum manè videre fuit.
Semper inhumanos habet officiosus amicos:
Rex, nisi dormieris, non potes esse meus.

Ad Bassum XXIV.

HErbarum faeras indutus, Basse, colores,
Jure theatralis dum siluere loci
Quæ postquam placidi centoris cura renasci
Jussit. & O eanum certior audit eques;
Non nisi vel cocco madidâ, vel murice tinctâ
Veste nites, & te sic dare verba putas.
Quadringentorum nullæ sunt, Basse, lacernæ:
Aut meus ante omnes Codrus haberet equum.

De Hermete. XXV.

HErmes Martia seculi voluptas;
Hermes omnibus eruditus armis;
Hermes & gladiator, & magister;
Hermes turba sui tremorque ludi;
Hermes quem timet Helius, sed unum;
Hermes cui cadit Advolans, sed uni;
Hermes vincere, nec ferire doctus;
Hermes suppositititius sibi ipsi;
Hermes divitiæ locatriorum;
Hermes cura, laborque ludiarum;
Hermes belligera superbus hasta;
Hermes æquoreo minax tridente;
Hermes casside languida timendus;

Hermes

Hermes gloria Martis universi;
Hermes omnia solus, & ter unus.

De Chærestrato. XXVI.

QUadringenta tibi non sunt, Chærestrate, surge.
Lectius ecce venit: sta, fuge, curre, late.
Ecquis, iô, revocat, discedentemque reducit?
Ecquis, iò, largas pandit amicus opes?
Quem chartis famæque damus, populisque loquendum;
Quis Stygios non vult totus adire lacus?
Hoc, rogo, non melius, quàm rubro pulpita nimbo
Spargere, & effuso permaduisse croco?
Quàm non sensuro dare quadringenta caballo,
Aureus ut Scorpi nasus ubique micet?
O frustra locuples, ô dissimulator amice,
Hæc legis & laudas? quæ tibi fama perit?

Ad Codrum. XXVII.

QUòd alpha dixi, Codre, penulatorum
Te nuper, aliqua cum jocarer in charta:
Si fortè bilem movit hic tibi versus,
Dicas licebit beta me togatorum.

In fictum equitem. XXVIII.

INgenium, studiumque tibi, moresque, genusque
Sunt equitis, fateor: cætera plebis habes.
Bis septena tibi non sunt subsellia tanti,
Ut sedeas viso pallidus Oceano.

In Mamercum. XXIX.

UT bene loquatur, sentiatque Mamercus,
Efficere nullis, Aule, moribus possis:
Pietate fratres Curtios licèt vincas.
Quiete Nervas, comitate Rusones,
Probitate Marcos, æquitate Mauricos,
Oratione Regulos, jocis Paullos:
Rubiginosis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forsan esse tu credas:
Ego esse miserum credo, cui placet nemo.

Ad Gelliam. XXX.

SI quando leporem mittis mihi, Gellia, dicis;
Formosus septem, Marce, diebus eris.
Si non derides, si verum, lux mea, narras:
Ediſti nunquam, Gellia, tu leporem.

Ad Varronem. XXXI.

VArro Sophocleo non inficiande cothurno,
Nec minùs in Calabra ſuſpiciende lyra;
Differ opus: nec te facundi ſcena Catulli
Detineat, cultis aut elegia comis.
Sed lege fumoſo non adſpernanda Decembri
Carmina, mittuntur quæ tibi menſe ſuo.
Commodius niſi fortè tibi, potiuſque videtur,
Saturnalitias perdere, Varro, nuces.

De ludo puerorum cum juvencis. XXXII.

ADſpice, quàm placidis inſultet turba juvencis,
Et ſua quàm facilis pondera taurus amet:
Cornibus hic pendet ſummis: vagus ille per armos
Curris, & in toto ventilat arma bove.
At ferita immota riget: non eſſet arena
Tutior, & poſſent fallere plana magis.
Nec trepidan greſſus: ſed d: diſcrimine palmæ
Securus puer eſt, ſolicitumque pecus.

Ad Fauſtinum, de Criſpo. XXXIII.

QUadrantem Criſpus tabulis, Fauſtine, ſupremis
Non dedit uxori. cui dedit ergo? ſibi.

In Cauſidicum. XXXIV.

CArpere cauſidicus fertur mea carmina, qui ſit
Neſcio: ſi ſciero, væ tibi, cauſidice.

De Erotio. XXXV.

HAnc tibi, Fronto pater, genitrix Flaccilla puellã
Oſcula commendo deliciaſque meas:
Pallida ne nigras horreſcat Erotion umbras,
Oraque Tartarei prodigioſa canis.
Impletura fuit ſextæ modò frigora brumæ,
Vixiſſet totidem ni minùs illa dies.

Inter

Inter tam veteres ludat lasciva patronos,
Et nomen blæso garriat ore meum.
Mollia nec rigidus cespes tegat ossa, nec illi
Terra gravis fueris: non fuit illa tibi.

Ad Fabullum, de Euclide. XXXVI.

DVm sibi redire de Parrensibus fundis
Ducenta clamat coccinatus Euclides,
Corinthioque plura de suburbano;
Longumque pulchra stemma repetit à Leda,
Et suscirranti Lectio reluctatur;
Equiti superbo, nobili, locupleti,
Cecidit repentè magna de sinu clavis.
Nunquam Fabulle, nequior fuit clavis.

Ad Faustinum. XXXVII.

LAudatus nostro quidam, Faustine, libello,
Dissimulat, quasi nil debeat? imposuit.

De Erotio puella. XXXVIII.

PVella senibus dulcior mihi cycnis,
Agna Galesi mollior Phalantini,
Concha Lucrini delicatior stagni;
Cui nec lapillos præferas Erythræos;
Nec modo politum pecudis Indicæ dentem,
Nivesque primas, liliumque non tactum:
Quæ crine vincit Bæticigregis vellus,
Rhenique nodos, aureamque nitellam:
Fragravit ore, quod rosarium Pæsti;
Quod Atticarum prima mella cerarum;
Quod succinorum rapta de manu gleba:
Cui comparatus indecens erat pavo,
Inamabilis sciurus, & frequens Phœnix:
Adhuc recenti tepet Erotion busto,
Quam pessimorum lex avara fatorum
Sexta peregit hieme, nec tamen tota,
Nostros amores, gaudiumque, lususque.
Et esse tristem me meus vetat Pætus:
Pectusque pulsans, pariter & comam vellens;
Deflere non te vernulæ pudet mortem?

Ego

Ego conjugem, inquit, extuli, & tamen vivo,
Notam superbam, nobilem, locupletem.
Quid esse nostro fortius potest Pæto?
Ducenties accepit, & tamen vivit.

Ad Sextum, in Calliodorum. XXXIX.

CAlliodorus habet censum (quis nescit?) equestrem.
Sexte; sed & fratrem Calliodorus habet.
Quadringenta secat, qui dicit σῦκα μέριζε;
Uno credis equo posse sedere duos?
Quid cùm fratre tibi, quid cum Polluce molesto?
Non esset Pollux si tibi, Castor eras.
Unus cùm sitis; duo, Calliodore, sederis.
Surge: solœcismum, Calliodore, facis.
Aut imitare genus Ledæ; aut cum fratre sedere
Non potes, alternis, Calliodore, sede.

In Carinum. XL.

SUpremas tibi tricies in anno
Signanti tabulas, Carine, misi
Hybleis madidas thymis placentas.
Defeci: miserere jam, Carine.
Signa rariùs, aut semel fac illud,
Mentitur tua quod subinde tussis.
Excussi loculosque sacculumque.
Crœso divitior licèt fuissem,
Iro pauperior forem, Carine,
Si conchen toties meam comesses.

Ad Artemidorum. XLI.

PInxisti venerem; colis, Artemidore, Minervam:
Et miraris, opus displicuisse tuum?

In Didymum spadonem. XLII.

THeatra loqueris, & gradus, & edicta;
Trabeasque, & Idus, fibulasque, censusque:
Et pumicata pauperes manu monstras.
Sedere in equitum liceat an tibi scamnis,
Videbo, Didyme: non licet maritorum.

Ami-

Amicis donandum. XLIII.

CAllidus effractâ nummos fur auferet arcâ:
Proſternet patrios impia flamma Lares:
Debitor uſuram paritet, ſortemque negabit:
Non reddet ſterilis ſemina jacta ſeges:
Diſpenſatorem fallax ſpoliabit amica:
Mercibus exſtructas obruet unda rates.
Extra fortunam eſt quidquid donatur amicis,
Quas dederis, ſolas ſemper habebis opes.

De Thaide & Lecania. XLIV.

THais habet nigros, niveos Lecania dentes.
Quæ ratio eſt? emptos hæc habet illa ſuos.

In Dentonem. XLV.

QUid factum eſt, rogo quid repentè factum?
Ad cœnam mihi, Dento, quod vocanti
(Quis credat?) quater auſus eſt negare.
Sed nec reſpicis, & fugis ſequentem;
Quem thermis modò quærere, & theatris,
Et conclavibus omnibus ſolebas.
Sic eſt: captus es unctiore cœnâ,
Et major rapuit canem culina
Jam te: ſed ciò cognitum & relictum
Cùm faſtidierit popina dives,
Antiquæ venies ad oſſa cœnæ.

In Baſſam. XLVI.

DIcis formoſam, dicis te, Baſſa, puellam.
Iſtud quod non eſt, dicere Baſſa ſolet.

De Philone. XLVII.

NUnquam ſe cœnâſſe domi Philo jurat: & hoc eſt:
Non cœnat, quoties nemo vocavit eum.

Ad Labienum. XLVIII.

VIdiſſem modò fortè cùm ſedentem
Solum te, Labiene: tres putavi.
Calvæ me numerus tuæ fefellit.
Sunt illinc tibi, ſunt & hinc capilli,

Qua-

Quales nec puerum decere possint.
Nudum est in medio caput, nec ullus
In longa pilus area notatur
Hic error tibi profuit Decembri.
Tunc cùm prandia misit Imperator;
Cum panariolis tribus redisti,
Talem Geryonem fuisse credo.
Vites censeo porticum Philippi:
Si te viderit Hercules, perîsti.

In Charopinum XLIX.

Cœno domi quoties, nisi te, Charopine, vocavi;
Protinus ingentes sunt inimicitiæ:
Meque petis stricto medium transfigere ferro,
Si nostrum sine te scis caluisse focum.
Nec semel ergo mihi furtum fecisse licebit?
Improbius nihil est hac, Charopine, gula.
Define jam nostram, precor, observare culinam.
Atque aliquando meus det tibi verba coquus.

Ad Rufum. L.

Hic qui libellis prægravem gerit lævam,
Notariorum quem premit chorus lævis,
Qui codicillis hinc & inde prolatis,
Epistolisque commodat gravem vultum,
Similis Catoni, Tullioque, Brutoque;
Exprimere, Rufe, fidiculæ licèt cogant,
Ave Latinum, χαῖρε non potest Græcum.
Si fingere me istud putas salutemus.

In Posthumum. LI.

Quæ mihi præstiteris memini, semperque tenebo:
Cur igitur taceo? Posthume, tu loqueris.
Incipio quoties alicui tua dona referre,
Protinus exclamat; dixerat ipse mihi.
Non bellè quædam faciunt duo: sufficit unus
Huic operi: si vis ut loquar, ipse tace.
Crede mihi, quamvis ingentia, Posthume, dones,
Auctoris pereunt garrulitate sui.

Ad Bassum. LII.

COlchida quid scribis? quid scribis, amice, Thyestem?
Quid tibi vel Niobe, Basse, vel Andromache?
Materia est, mihi crede, tuis aptissima chartis
Deucalion; vel, si non placet hic, Phaëthon.

De rhetore Apollonio. LIII.

EXtemporalis factus est meus rhetor:
Calpurnium non scripsit, & salutavit.

Ad Lupum. LIV.

CUi tradas, Lupe, filium magistro,
Quæris solicitus diu, rogasque.
Omnes grammaticosque rhetorasque
Devites, moneo: nihil sit illi
Cum libris Ciceronis, aut Maronis.
Famæ Turilium suæ relinquat.
Si versus facit, abdices Poëtam.
Artes discere vult pecuniosas?
Fac, discat citharœdus, aut choraules.
Si duri puer ingenii videtur,
Præconem facias, vel architectum.

Ad Cinnam LV.

CUm voco te dominum, noli tibi, Cinna placere:
Sæpe etiam servum sic resaluto meum.

Ad Posthumum. LVI.

CRas te victurum, cras dicis, Posthume, semper.
Dic mihi cras illud, Posthume, quando venit?
Quam longè cras istud? ubi est? aut unde petendum?
Numquid apud Parthos, Armenioque latet?
Jam cras istud habet Priami vel Nestoris annos.
Cras istud quanti, dic mihi, possit emi?
Cras vives: hodie jam vivere, Posthume, serum est.
Ille sapit, quisquis, Posthume, *vixit heri.*

Ad Stellam. LVII.

QUòd non argentum, quòd non tibi mittimus aurum,
Hoc facimus causa, Stella diserte, tua.

Quis-

Quisquis magna dedit, voluit sibi magna remitti
Fictilibus nostris exoneratus eris.

Ad detractorem. LVIII.

ADlatres licèt usque nos & usque,
Et gannitibus improbis lacessas:
Certum est hanc tibi pernegare famam,
Olim quam petis in meis libellis,
Qualiscunque legaris ut per orbem.
Nam te cur aliquis sciat fuisse?
Ignotus pereas, miser, necesse est.
Non deerunt tamen hac in urbe forsan
Unus, vel duo, tresve, quatuorve,
Pellem rodere qui velint caninam.
Nos hac à scabie tenemus ungues.

Ad hospites. LIX.

IUre tuo nostris maneas licet, hospes in hortis,
Si potes in nudo ponere membra solo:
Aut si portatur tecum tibi magna supellex;
Nam mea jam digitum sustulit hospitibus.
Nulla tegit fractos nec inanis culcitra lectos:
Putris & abruptâ fascia reste jacet.
Sit tamen hospitium nobis commune duobus.
Emi hortos; plus est; instrue tu; minus est.

Ad Ponticum. LX.

QUid sentis, inquis, de nostris, Marce, libellis?
Sic me solicitus, Pontice, sæpe rogas.
Admiror; stupeo; nihil est perfectius illis:
Ipse tuo cedit Regulus ingenio.
Hoc sentis? inquis; faciat tibi sic bene Cæsar,
Sic Capitolinus Jupiter, imò tibi.

Ad Callistum & Alcimum, suos ministros. LXI.

SExtantes, Callisste, duos infunde Falerni;
Tu super æstivas, Alcime, funde nives.
Pingueſcat nimio madidus mihi crinis amomo,
Lassenturque rosis tempora sertilibus.

Jam vicina jubent nos vivere Mausolea:
Cùm doceant, ipsos posse perire deos.

Ad Cæsarem. LXII.

ASstra polumque dedit, quamvis obstante noverca,
Alcidæ, Nemeæ terror, & Arcas aper;
Et castigatum Libycæ ceroma palæstræ;
Et gravis in Siculo pulvere fusus Eryx;
Sylvarumque tremor, tacitâ qui fraude solebat
Ducere nec rectas, Cacus, in antra boves.
Ista tuæ, Cæsar, quota pars spectatur arenæ?
Dat majora novus prœlia manè dies.
Quot graviora cadunt Nemeæo pondera monstro?
Quot tua Mænalios collocat hasta sues?
Reddatur si pugna triplex pastoris Iberi;
Est tibi, qui possit vincere Geryonem.
Sæpe licèt Graiæ numeretur bellua Lernæ,
Improba Niliacis quid facit Hydra feris?
Pro meritis cœlum tantis, Auguste, dederunt
Alcidæ citò Di, sed tibi sero dabunt.

In Pontilianum. LXIII.

SÆpe salutatus, nunquam prior ipse salutas:
Sic erit æternum, Pontiliane, vale.

De hirundine. LXIV.

HYbernos peterent solito cùm more recessus
Atthides, in nidis una remansit avis.
Deprendêre nefas ad tempora verna reversæ,
Et profugam volucres diripuere suæ.
Sero dedit pœnas, discerpi noxia mater
Debuerat: sed tunc, cùm laceravit Itym.

Ad Lesbiam. LXV.

ARctoa de gente comam tibi, Lesbia, misi:
Ut scires quantò sit tua flava magis.

In M Antonium. LXVI.

ANtoni, Pharios nil objecture Pothino,
Et levius tabulâ, quàm Ciceronе nocens:
Quid gladium demens Romana stringis in ora?
Hoc admisisset nec Catilina nefas.

Im-

Impius infando miles corrumpitur auro:
Et tantis opibus vox tacet una tibi.
Quid prosunt sacræ pretiosa silentia linguæ?
Ineipient omnes pro Cicerone loqui.

De Syrisco. LXVII.

INfusum sibi nuper à patrono
Plenum, Maxime, centies Syriscus
In sellariolis vagus popinis
Circa balnea quatuor peregit.
O quanta est gula, centies comêsse!
Quantò major adhuc, nec accubare!

Ad Faustinum. LXVIII.

HUmida quà gelidas summittit Trebula valles,
Et viridis Cancri mensibus alget ager;
Rura Cleonæo nunquam temerata leone,
Et domus Æolio semper amica Noto,
Te Faustine, vocant: longas his exige messes
Collibus; hybernum jam tibi Tiburerit.

De origine Bacchi. LXIX.

QUi potuit Bacchi matrem dixisse Tonantem,
Ille potest Semelem dicere, Rufe, patrem.

Ad Theodorum. LXX.

NOn donem tibi cur meos libellos
Oranti toties, & exigenti,
Miraris, Theodore? magna caussa est:
Dones tu mihi ne tuos libellos.

De Pompeio & filiis. LXXI.

POmpeios juvenes Asia, atque Europa: sed ipsum
Terra tegit Libyes; si tamen ulla tegit.
Quid mirum, toto si spargitur orbe? jacere
Uno non poterat tanta ruina loco.

Ad Quinctum. LXXII.

QUæ legis caussâ nupsit tibi Lælia, Quincte,
Uxorem potes hanc dicere legitimam.

Ad

Ad Cinnam. LXXIII.

PRofecit poto Mithridates sæpe veneno,
Toxica ne possent sæva nocere sibi.
Tu quoque cavisti cœnando tam malè semper,
Nec posses unquam, Cinna, perire fame.

Ad Marullum. LXXIV.

NArratur bellè quidam dixisse, Marulle,
Qui te ferre oleum dixit in auricula.

Ad Turanium. LXXV.

SI tristi domicœnio laboras,
Turani; potes esurire mecum.
Non deerunt tibi, si soles προπίνειν,
Viles Cappadocæ, gravesque porri.
Divisis cybium latebit ovis.
Ponetur digitis tenendus unctis
Nigra coliculus virens patella,
Algentem modò qui reliquit hortum:
Et pultem niveam premens botellus,
Et pallens faba cum rubente lardo.
Mensæ munera si voles secundæ,
Marcentes tibi porrigentur uvæ,
Et nomen pyra quæ ferunt Syrorum:
Et, quas docta Neapolis creavit,
Lento castaneæ vapore tostæ.
Vinum tu facies bonum bibendo.
Post hæc omnia fortè si movebit
Bacchus, quam solet, esuritionem.
Succurrent tibi nobiles olivæ,
Piceni modò quas tulere rami,
Et fervens cicer, & tepens lupinus.
Parva est cœnula, (quis potest negare?)
Sed finges nihil, audiesve fictum,
Et vultu placidus tuo recumbes;
Nec crassum dominus leget volumen.
Sed, quod non grave sit, nec infacetum,
Parvi tibia condyli sonabit.

In Zoilum. LXXVI.

UNdecies unâ surrexit, Zoïle, cœnâ;
Et mutata tibi est synthesis undecies:
Sudor inhæreret madidâ ne veste retentus,
Et laxam tenuis læderet aura cutem.
Quare ego non sudo, qui tecum, Zoïle, cœno?
Frigus enim magnum synthesis una facit.

Ad Severum. LXXVII.

NOn totam mihi, si vacabis, horam,
Dones, & licèt imputes, Severe,
Dum nostras legis, exigisque nugas.
Durum est perdere ferias, rogamus,
Jacturam patiaris hanc, feraque.
Quòd si legeris ipse cum diserto
(Sed numquid sumus improbi?) Secundo;
Plus multò tibi debiturus hic est,
Quàm debet domino suo libellus.
Nam securus erit, nec inquieta
Istli marmora Sisyphi videbit,
Quem censoria cum meo Severo
Docti lima momorderit Secundi.

Ad Æmilianum. LXXVIII.

SEmper eris pauper, si pauper es, Æmiliane.
Dantur opes nulli nunc nisi divitibus.

In Gaurum. LXXIX.

QUid promittebas mihi millia, Gaure, ducenta:
Si dare non poteras millia, Gaure, decem?
An potes & non vis? rogo, non est turpius istud?
Ut tibi disperdas, Gaure: pusillus homo es.

Ad Dyndimum. LXXX.

INvequeris, fugio; fugis, insequor: hæc mihi mens
est.
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.

Ad Gallam. LXXXI.

IAm tristis nucibus puer relictis
Clamoso revocatur à Magistro:
Et blando malè proditus fritillo,
Arcana modò raptus è popina,
Ædilem rogat udus aleator.
Saturnalia transiere tota:
Nec munuscula parva, nec minora
Misisti mihi, Galla, quæ solebas.
Sanè sic abeat meus December.
Scis certè, puto, vestra jam venire
Saturnalia, Martias Kalendas.
Tunc reddam tibi, Galla, quod dedisti.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER VI.

Ad Julium Martialem. I.

SExtus mittitur hic tibi libellus,
Imprimis mihi care Martialis:
Quem si terseris aure diligenti,
Audebit, minùs anxius tremensque,
Magnas Cæsaris in manus venire.

De filio Domitiani. II.

NAscere, Dardanio promissum nomen Iulo
Vera deûm soboles: nascere, magna puer,
Cui pater æternas post secula tradat habenas,
Quique regas orbem cum seniore senex.
Ipsa tibi niveo trahet aurea pollice fila,
Et totam Phryxi Julia nebit ovem.

Ad Domitianum. III.

CEnsor maxime, principumque princeps,
Cùm tot jam tibi debeat triumphos,
Tot nascentia templa, tot renata,
Tot spectacula, tot deos, tot urbes:
Plus debet tibi Roma, quòd pudica est.

Ad Cæcilianum. IV.

RUstica mercatus multis sum prædia nummis,
Mutua des centum, Cæciliane, rogo.
Nil mihi respondes? tacitum te dicere credo,
Non reddes, ideo, Cæciliane, rogo.

De Thelesina. V.

JUlia lex populis ex quo, Faustine, renata est,
Atque intrare domos jussa Pudicitia est;
Aut minùs, aut certè non plùs, tricesima lux est,
Et nubit decimo jam Thelesina viro.
Quæ nubit toties, non nubit: adultera lege est.
Offendor mœchâ simpliciore minùs.

Ad Severum. VII.

PRætores duo, quatuor tribuni,
Septem cauſſidici, decem Poëtæ,
Cujuſdam modò nuptias petebant
A quodam ſene non moratus ille
Præconi dedit Eulogo puellam.
Dignum quid fatuo, Severe, fecit?

Ad Lævinum. VIII.

IN Pompeiano dormis, Lævine, theatro?
Et quereris, ſi te ſuſcitat Oceanus?

Petitorium. IX.

PAuca Jovem nuper cùm millia fortè rogarem:
Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.
Templa quidem dedit ille Jovi; ſed millia nobis
Nulla dedit: pudeat pauca rogâſſe Jovem.
At quàm non tetricus; quàm nullâ nubilus irâ,
Quàm placido noſtras legerat ore preces!
Talis ſupplicibus tribuit diademata Dacis:
Et Capitolinas itque reditque vias.
Dic precor, ô noſtri dic conſcia virgo Tonantis:
Si negat hoc vultu, quo ſolet ergo dare?
Sic ego, ſic breviter, poſitâ mihi Gorgone Pallas:
Quæ nondum data ſunt, ſtulte, negata putas?

In Marcum. X.

QUòd non ſit Pylades hoc tempore, non ſit Oreſtes
Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem.
Nec melior panis, turdúſve dabatur Oreſti:
Sed par, atque eadem cœna duobus erat.
Tu Lucrina voras; me paſcit aquoſa Peloris:
Non minùs ingenua eſt & mihi, Marce, gula.
Te Cadmea Tyros, me pinguis Gallia veſtit:
Vis te purpureum, Marce, ſagatus amem?
Ut præſtem Pyladen, aliquis mihi præſtet Oreſten.
Hoc non fit verbis, Marce: ut ameris, ama.

De Fabulla. XI.

JUrat capillos eſſe, quos emit, ſuos.
Fabulla; numquid, Paulle, pejerat? nego.

De statua Iuliæ. XII.

QUis te Phidiaco formatum, Julia cœlo,
Vel quis Palladiæ non puter artis opus?
Candida non tacitâ respondet imagine Lygdos,
Et placido fulget vivus in ore decor.
Ludit Acidalio, sed non manus aspera, nodo,
Quem rapuit collo, parve Cupido, tuo.
Ut martis revocetur amor, summique Tonantis;
A te Juno petat cestos, & ipsa Venus.

In Laberium. XIII.

VErsus scribere posse te disertos
Affirmas, Laberi, quid ergo non vis?
Versus scribere qui potest disertos,
Non scribat, Laberi; vitum putabo.

De formica succino inclusa. XIV.

DUm Phaëthontea formica vagatur in umbra,
Implicuit tenuem succina gutta feram.
Sic modò quæ fuerat vitâ contempta manente,
Funeribus facta est nunc pretiosa suis.

In Cinnamum. XV.

CInnam, Cinname, te jubes vocari.
Non est hic, rogo, Cinna, barbarismus?
Tu si furius antè dictus esses.
Fur istâ ratione dicereris.

Ad Priscum, de Salonino. XVI.

SAncta Salonini terris requievit Iberis,
Quâ melior Stygias non videt umbra domos.
Sed lugere nefas: nam qui te, Prisce, reliquit,
Vivit quâ voluit vivere parte magis.

In Postumum causidicum. XVII.

NOn de vi, neque exde, nec veneno,
Sed lis est mihi de tribus capellis:
Vicini queror has abesse furto.
Hoc judex sibi postulat probari.
Tu Cannas, Mithridaticumque bellum,
Et perjuria Punici furoris,

Et Syllas, Marioſque, Mutioſque
Magnâ voce ſonas, manuque totâ.
Iam die, Poſthume, de tribus capellis.

In Phœbum. XVIII.

MUtua te centum ſeſtertia, Phœbe, rogavi;
Cùm mihi dixiſſes, exigis ergo nihil?
Inquiris, dubitas, cunctaris, meque diebus
Teque decem crucias: jam rogo, Phœbe, nega.

De Stella & Ianthide. XIX.

PErpetuam Stellæ dum jungit Ianthida vati
Læta Venus, dixit, plus dare non potui.
Hæc coram domina: ſed nequius illud in aurem:
Tu ne quid pecces, extioſe, vide.
Sæpe ego laſcivum Martem furibunda cecidi,
Legitimos eſſet cùm vagus ante toros.
Sed poſtquam meus eſt, nullâ me pellice læſit:
Tam frugi Juno vellet habere Jovem.
Dixit, & arcano percuſſit pectora loro,
Plaga juvat: ſed tu jam dea cæde duos.

In Proculinam. XX.

QUòd nubis, Proculina, concubino,
Et mœchum modò, nunc facis maritum;
Ne lex Iulia te notare poſſit:
Non nubis, Proculina, ſed fateris.

In deformem Candidatum. XXI.

TUlicèt & manibus blandis, & vocibus inſies,
Contra te facies imperioſa tua eſt.

De Cariſiano. XXII.

NIl laſcivius eſt Cariſiano;
Saturnalibus ambulat togatus.

Ad Marcellinum. XXIII.

MArcelline, boni ſoboles ſincera parenti,
Horrida Parrhaſio quem tegit urſa jugo;
Ille vetus pro te patriuſque quod optet amicus,
Accipe & hæc memori pectore vota tene:
Cauta ſit ut virtus, nec te temerarius ardor
In medios enſes, ſævaque tela ferat.

Bella velint, Martemque ferum rationis egentes:
Tu potes & patriæ miles, & esse decus.

Ad Nepotem. XXIV.

BIs vicine Nepos (nam tu quoque proxima Floræ
Incolis, & veteres tu quoque Ficelias)
Est tibi, quæ patrii signatur imagine vultus,
Testis maternæ nata pudicitiæ.
Tu tamen annoso nimium ne parce Falerno:
Et potiùs plenos ære relinque cados
Sit pia, sit locuples, sed potet filia mustum;
Amphora cum domina nunc nova fiat anus.
Cæcuba non solos vindemia nutriat orbos;
Possunt & patres vivere, crede mihi,

Epitaphium Glaucia. XXV.

LIbertus Melioris ille notus,
Tota qui cecidit dolente Româ,
Cari deliciæ breves patroni,
Hoc sub marmore Glaucias humatus,
Juncto Flaminiæ jacet sepulchro:
Castus moribus, integer pudore,
Velox ingenio, decore felix.
Bis senis modo messibus peractis
Vix unum puer applicabat annum,
Qui fles talia, nil fleas viator.

De eodem. XXVI.

NOn de plebe domus, nec avaræ verna catastæ,
Sed domini sancto dignus amore puer:
Munera cùm posset nondum sentire patroni,
Glaucia liberrus jam Melioris erat.
Moribus hoc formæque datum, quis blandior illo?
Aut quis Apollineo pulchrior ore fuit?
Immodicis brevis est ætas, & rara senectus.
Quidquid amas, cupias non placuisse nimis.

In Tatum. XXVII.

SEx sestertia si statim dedisses,
Cùm dixti mihi; sume, tolle, dono:

Debe-

Deberem tibi, Pæte, pro ducentis.
At nunc cùm dederis diu moraris.
Post septem, puto, vel novem Kalendas.
Vis dicam tibi veriora veris?
Sex sestertia, Pæte, perdidisti.

De morte Othonis. XXVIII.

CUm dubitaret adhuc belli civilis Enyo,
Forsitan & posset vincere mollis Otho:
Damnavit multo staturum sanguine Martem,
Et fodit certâ pectora nuda manu.
Sit Cato, dum vivit, sane vel Cæsare major:
Dum moritur, numquid major Othone fuit?

Ad Diadumenum. XXIX.

MUnera da nobis Diadumene larga, quot, inquis?
Oceani fluctus me numerare jubes:
Et maris Ægæi sparsas per litora conchas;
Et quæ Cecropio monte vagantur apes?
Quæque sonant pleno voceque, manuque theatro,
Cùm populus subiti Cæsaris ora videt.
Nolo quot gemmas dedit exorata Catullo
Lesbia: pauca cupit, qui numerare potest.

Ad Cæcilianum. XXX.

SEptem clepsydras magnâ tibi voce petenti
Arbiter invitus, Cæciliane, dedi.
At tu multa diu dicis: vitreisq; tepentem
Ampullis potas semisupinus aquam.
Ut tandem saties vocemque sitimque, rogamus
Jam de clepsydra, Cæciliane, bibas.

De filio Reguli. XXXI.

ADspicis ut parvus, nec adhuc tirone tide plena
Regulus auditum laudet & ipse patrem?
Maternosque sinus viso genitore relinquat,
Et patrias laudes sentiat esse suas?
Jam clamor, centumque viri, densumque corona
Vulgus & infanti Julia tecta placent,
Acris equi soboles magno sic pulvere gaudet;
Sic vitulus molli proelia fronte cupit.

Dî ſervate, precor, matri ſua vota, patrique:
Audiat ut natum Regulus, illa duos.

In Cinnam. XXXII.

PAter ex Marulla, Cinna, factus es ſeptem,
Non liberorum: namque nec tuus quiſquam,
Nec eſt amici, filiuſve vicini:
Sed in grabatis tegetibuſque concepti.
Materna produnt capitibus ſuis furta.
Hic qui retorto crine Maurus incedit,
Sobolem fatetur eſſe ſe coci Santræ.
At ille ſimâ nare, turgidis labris,
Ipſa eſt imago Pannice palæſtritæ.
Piſtoris eſſe tertium quis ignorat,
Quicunque lippum novit & videt Damam?
Hunc vero acuto capite, & auribus longis,
Quæ ſic moventur ut ſolent aſellorum,
Quis morionis filium neget Gyrrhæ?
Duæ ſorores, illa nigra, & hæc rufa,
Groti choraulæ, villicique ſunt Carpi.
Jamque hybridarum grex tibi foret plenus,
Si ſpado Coreſus, Dindymuſque non eſſet.

In raucum Tectam. XXXIII.

QUi rectat lanâ fauces & colla revinctus,
Hic ſe poſſe loqui, poſſe tacere negat.

De Etruſci thermis. XXXIV.

ETruſci niſi thermulis lavaris,
Illotus morieris, Oppiane.
Nullæ ſic tibi blandientur undæ:
Nec fontes Aponi rudes puellis,
Non mollis Sinueſſa fervidique
Fluctus paſſeris, aut ſuperbus Anxur,
Non Phœbi vada, principeſque Baiæ.
Nuſquam tam nitidum micat ſerenum:
Lux ipſa eſt tibi longior, dieſque
Nullo tardiùs à loco recedit.
Illic raygeti virent metalla,
Et certant vario decore ſaxa
Quæ Phryx & Libys altius recidit.

Sicca-

Siccos pinguis onyx anhelat æstus,
Et flammâ tenui calent ophitæ.
Ritus si placeant tibi Laconum,
Contentus potes arido vapore,
Crudâ Virgine, Martiâve mergi;
Quæ tam candida, tam serena lucet,
Ut nullas ibi suspiceris undas,
Et credas vacuam nitere Lygdon.
Non attendis, & aure me supinâ
Jam dudum quasi negligenter audis,
Illotus morieris, Oppiane.

Ad Castricum. XXXV.

DUm tibi felices indulgent, Castrice, Baiæ,
Canaque sulphureis nympha natatur aquis;
Me Nomentani confirmant otia ruris,
Et casa jugeribus non onerosa suis.
Hic mihi Baiani soles, mollisque Lucrinus;
Hic vestræ mihi sunt, Castrice, divitiæ.
Quondam laudatas quocunque libebat ad undas
Currere, nec longas pertimuisse vias.
Nunc urbi vicina juvant, facilesque recessus:
Et satis est, pigro si licet esse mihi.

In Calliodorum. XXXVI.

FEstivè credis te, Calliodore, jocari;
Et solum multo permaduisse sale.
Omnibus arrides, dicteria dicis in omnes:
Sic te convivam posse placere putas.
At ſi ego non bellè, sed verè dixero quiddam;
Nemo propinabit, Calliodore, tibi.

Ad Catianum. XXXVII.

VApulat assiduo Veneti quadriga flagello.
Nec currit: magnam rem, Catiane, fecit.

Ad Ianthida nympham. XXXVIII.

NYmpha, mei Stellæ quæ fonte domestica puro
Laberis, & domini gemmea tecta subis;
Sive Numæ conjux Triviæ te misit ab antro;
Sive Camœnarum de grege nona venis;

Ex-

Exsolvit votis hâc se tibi virgine porcâ
Marcus, furtivam quòd bibit æger aquam.
Tu contenta meo jam crimine, gaudia fontis
Da secura tui; sit mihi sana sitis.

In Pomponium. XXXIX.

QUòd tam grande sophos clamat tibi turba toga-
Non tu, Pomponi; cœna diserta tua est. (ta:

Ad Lupercum. XL.

QUòd convivaris sine me tam sæpe, Luperce;
Inveni, noceam quâ ratione tibi.
Italcar licet usque voces, mittasque, rogesque.
Quid facies? inquis, quid faciam? veniam.

Epitaphium Pantagathi. XLI.

HOc jacet in tumulo raptus puerilibus annis
Pantagathus, domini cura, dolorque sui,
Vix tangente vagos ferro resecare capillos
Doctus, & hirsutas excoluisse genas.
Sis illi quamvìs Tellus placata levisque;
Artificis levior non potes esse manu.

De Andragora. XLII.

LOtus nobiscum est, hilaris cœnavit; & idem
Inventus manè est mortuus Andragoras.
Tam subitæ mortis caussam, Faustine, requiris?
In somnis medicum viderat Hermocratem.

In Coracinum. XLIII.

QUòd semper casiaque, cinnamoque,
Et nido niger alitis superbæ.
Fragras plumbeâ Nicerotianâ;
Rides nos, Coracine, nil olentes,
Malo, quàm bene olere, nil olere.

In Phœbum. XLIV.

MEntiris fictos unguento, Phœbe, capillos,
Et tegitur pictis sordida calva comis,
Tonsorem capiti non est adhibere necessum:
Radere te meliùs spongia, Phœbe, potest.

Ad Aulum Tudentem. XLV.

CErnere Parthaſios dum te juvat, Aule, Triones
Comminus, & Scythici fidera ferre poli;
Oquàm penè tibi Stygias ego raptus ad undas,
Elyſiæ vidi nubila fuſca plagæ!
Quamvis laſſa tuos quærebant lumina vultus,
Atque erat in gelido plurimus ore Pudens.
Si mihi lanificæ ducunt non pulla ſorores
Stamina, nec ſurdos vox habet iſta deos:
Soſpite me ſoſpes Latias revehêris ad urbes,
Et referes pili præmia clarus eques.

In Baccaram. XLVI.

ET dolet, & queritur, ſibi non contingere frigus
Propter ſexcentas Baccara gauſapinas;
Optat & obſcuras luces, ventoſque, niveſque:
Odit & hybernos, ſi tepuere, dies.
Quid fecere mali noſtræ tibi, ſæva, lacernæ,
Tollere de ſcapulis quas levis aura poteſt?
Quantò ſimplicius, quantò eſt humanius iſtud;
Menſe vel Auguſto ſumere gauſapinas?

De Pompillo. XLVII.

RIm factam Pompillus habet, Fauſtine: legetur,
Et nomen toto ſparget in orbe ſuum.
Sic leve flavorum valeat genus uſipiorum,
Quiſquis & Auſonium non amat imperium.
Ingenioſa tamen Pompilli ſcripta ſeruntur:
Sed famæ non eſt hoc, mihi crede, ſatis.
Quàm multi tineas paſcunt blattaſque diſerti!
Et redimunt ſoli carmina docta coci?
Neſcio quid plus eſt, quod donat ſecula chartis:
Victurus genium debet habere liber.

In invidum. XLVIII.

LAudat, amat, cantat noſtros mea Roma libellos:
Meque ſinus omnes, me manus omnis habet.
Ecce rubet quidam, pallet, ſtupet, oſcitat, odit,
Nos volo, nunc nobis carmina noſtra placent.

Ad

Ad Oppianum haridipetam. XLIX.

AMisit pater unicum Silanus:
Cessas mittere munera, Oppiane?
Heu crudele nefas, malæque Parcæ!
Cujus vulturis hoc erit cadaver?

Ad Marianum. L.

SCis te captari: scis hunc, qui captat, avarum:
Et scis qui captat, quid, Mariane, velit:
Tu tamen hunc tabulis hæredem, stulte, supremis
Scribis, & esse tuo vis, furiose, loco.
Munera magna quidem misit, sed misit in hamo:
Et piscatorem piscis amare potest?
Hiccine defiebit vero tua fata dolore?
Si cupis ut ploret; des, Mariane, nihil.

In detractorem. LI.

CUm sis nec rigidâ Fabiorum gente creatus,
Nec qualem Curio, dum prandia portat aranti,
Hirsutâ peperit rubicunda sub ilice conjux;
Sed patris ad speculum tonsi, matrisque togatæ
Filius, & sponsam possit te sponsa vocare:
Emendare meos, quos novit fama, libellos,
Et tibi permixtis felices carpere nugas?
Has, inquam, nugas, quibus aurem advertere totam
Non adspernantur proceres urbisque, forique;
Quas & perpetui dignantur scrinia Sili,
Et repetit toties facundo Regulus ore;
Quique videt propiùs magni certamina Circi,
Laudat Aventinæ vicinus Sura Dianæ:
Ipse etiam tanto dominus sub pondere rerum
Non dedignatur bis terque revolvere Cæsar.
Sed tibi plus mentis tibi cor limante Minervâ
Acrius, & tenues finxerunt pectus Athenæ.
Nevaleam, si non multò sapit altiùs istud,
Quod cum panticibus laxis & cum pede grandi,
Et rubro pulmone vetus, nasisque timendum,
Omnia crudelis lanius per compita portat.
Audes præterea, quos nullus noverit, in me
Scribere versiculos, miseras & perdere chartas,

At

At ſiquid noſtræ tibi bilis inſſerit ardor,
Vivet, & hæbit, totoque legetur in orbe :
Stigmata nec vafrâ delebis Cinnamus arte.
Sed miſerere tui, rabido nec perditus ore
Fumantem naſum vivi tentaveris urſi.
Sit placidus licèt & lambat digitoſque, manuſque.
Si dolor & bilis, ſi juſta coëgerit ira,
Urſus erit, vacua dentes in pelle fatiges.
Et tacitus quæras, quam poſſis rodere carnem.

Ad Tuccam. LII.

HExametris epigramma facis ſcio dicere Tuccam
Tucca, ſolet fieri ; denique, Tucca, licet.
Sed tamen hoc longum eſt, ſolet hoc quoque, Tucca, (licetque:
Si breviora probas, diſticha ſola legas.
Conveniat nobis: ut fas, epigrammata longa
Sit tranſire tibi ; ſcribere, Tucca, mihi.

De Morte Eutychi pueri. LIII.

FLete nefas veſtrum, ſed toto flete Lucrino
Naiades & luctus ſentiat ipſa Thetis,
Inter Baianas raptus puer occidit undas
Eutychus, ille tuum, Caſtrice, dulce decus.
Quidquid id eſt, ſubitæ quæcunque eſt cauſſa rapinæ:
Sit precor & tellus mitis, & unda tibi.

Ad Martianum. LIV.

SExageſima, Martiane, meſſis
Acta eſt, &, puto, jam ſecunda Cottæ ;
Nec ſe tædia lectuli calentis
Expertum meminit die vel uno.
Oſtendit digitum, ſed impudicum,
Alconti, Daſioque, Symmachoque.
At noſtri bene computentur anni,
Et, quantum tetricæ tulere febres,
Aut languor gravis, aut mali dolores
A vita meliore ſeparentur ;
Infantes ſumus, & ſenes videmur.
Ætatem Priamique Neſtoriſque
Longam qui putat eſſe, Martiane,

Mul-

Multùm decipiturque falliturque.
Non est vivere, sed valere, vita.

De Calice furto. LV.

FUr notæ nimiùm rapacitatis
Compilare Cilix volebat hortum:
Ingenti sed erat, Fabulle, in horto
Præter marmoreum nihil Priapum.
Dum non vult vacua manu redire;
Ipsum furripuit Cilix Priapum.

Ad Esculanum. LVI.

MEdio recumbit imus ille qui lecto,
Calvam trifilem semitactus unguento,
Foditque tonsis ora laxa lentiscis;
Mentitur, Esculane: non habet dentes.

In Pontium. LVII.

CUm mittis turdumve mihi, quadramve placentæ
Sive femur leporis, sive quid his simile;
Buccellas misisse tuas te, Pontia, dicis.
Has ego nec mittam, Pontia, sed nec edam.

Epitaphium Fusci. LVIII.

ILle sacri lateris custos, Martisque togati,
Credita cui summi castra fuere ducis,
Hic situs est Fuscus, licet hoc, fortuna, fateri:
Non timet hostiles jam lapis iste minas.
Grande jugum domitâ Dacus cervice recepit,
Et famulum victrix possidet umbra nemus.

In Afrum. LIX.

CVm sis tam pauper, quàm nec miserabilis Irus;
Tam juvenis quàm nec Parthenopæus erat;
Tam fortis, quàm nec, cùm vinceret, Artemidorus;
Quid te Cappadocum sex onus esse juvat?
Rideris, multóque magis traduceris, Afer,
Quàm nudus medio si spatiere foro.
Non aliter monstratur Atlas cum compare gigno,
Quæque vehit similem bellua nigra Libyn.
Invidiosa tibi quàm sit lectica requiris?
Non debes ferri mortuus hexaphoro.

Ad Aulum, de Phryge luſco. LX.

POtor nobilis, Aule, lumine uno
Luſcus Phryx erat, alteroque lippus:
Huic Heras medicus; bibas caveto
Vinum: ſi biberis, nihil videbis.
Ridens Phryx, oculo, valebis, inquit.
Miſceri ſibi protinus deunce.
Sed crebros jubet. exitum requiris?
Vinum Phryx, oculus bibit venenum.

Ad Lupum. LXI.

TRiſtis es, & felix: ſciat hoc fortuna caveto:
Ingratum dicet te, Lupe, ſi ſcierit.

Ad Cæſarem, de roſis hybernis. LXII.

UT nova dona tibi, Cæſar, Nilotica tellus
Miſerat hybernas ambitioſa roſas:
Navita deriſit Pharios Memphiticus hortos,
Urbis ut intravit limina prima tuæ.
Tantus veris honos, & odoræ gratia Floræ,
Tantaque Pæſtani gloria ruris erat.
Sic quacunque vagus, greſſumque oculoſque ferebat,
Textilibus ſertis omne rubebat iter.
Artu Romanæ juſſus jam cedere brumæ,
Mitte tuas meſſes; accipe, Nile, roſas.

Ad Rufum. LXIII.

QUidam me modo Rufe, diligenter
Inſpectum, velut emptor, aut laniſta,
Cùm vultu digitoque ſubnotâſſet,
Tunc es, tunc, ait, ille Martialis,
Cujus nequitias jocoſque novit
Aurem qui modò non habet Batavam?
Subriſi modicé: levique nutu
Me, quem dixerat eſſe non negavi.
Cur ergo, inquit, habes malas lacernas?
Reſpondi: quia ſum malus Poëta.
Hoc ne ſæpius accidat Poëtæ,
Mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

Ad Domitianum. LXIV.

Quantum solicito fortuna parentis Etrusco;
Tantum, summe ducum, debet uterque tibi.
Nam tu missa tuâ revocâsti fulmina dextrâ:
Hos cuperem mores ignibus esse Jovis.
Si tua sit summo, Cæsar, natura Tonanti,
Utetur toto fulmine rara manus.
Muneris hoc utrumque tui testatur Etruscus,
Esse quod & comiti contigit, & reduci.

De Philippo. LXV.

Octaphoro sanus portatur, Avite, Philippus:
Hunc tu si sanum credis, Avite, furis

In mortuum Rufum Camonium. LXVI.

Editus est sextus fine te mihi, Rufe Camoni,
Nec te lectorem sperat, amice, liber.
Impia Cappadocum tellus, & numine lævo
Visa tibi, cineres reddit, & ossa patri.
Funde tuo lacrymas, orbata Bononia, Rufo:
Et resonet tota planctus in Æmilia.
Heu qualis pietas, heu quàm brevis occidit ætas:
Viderat Alphei præmia quinque modò.
Pectore tu memori nostros evolvere lusus,
Tu solitus nostros, Rufe, tenere joces.
Accipe cum fletu mœsti breve carmen amici.
Atque hæc absentis thura fuisse puta.

Pro vino gelida temperato. LXVII.

Setinum, dominæque nives, densique trientes,
Quando ego vos, medico non prohibente, bibam?
Stultus, & ingratus, nec tanto munere dignus,
Qui mavult hæres divitis esse Midæ.
Possideat Libycas messes, Hermumque, Tagumque,
Et potet calidam, qui mihi laudat, aquam.

Ad Cæsarem. LXVIII.

Di tibi dent, & tu Cæsar quæcunque mereris:
Dî mihi dent, & tu, quæ volo, si merui.

Ad

Ad Cæcilianum. LXIX.

MAne salutavi vero te nomine casu:
Nec dixi dominum, Cæciliane, meum.
Quanti libertas constet mihi tanta, requiris?
Centum quadrantes abstulit illa mihi.

Ad Rufum de Panareto potore. LXX.

CUm peteret seram mediâ jam nocte matellam
Arguto madidus pollice Panaretus;
Spoletina data est, sed quam siccaverat ipse:
(Nec fuerat soli tanta lagena satis)
Ille fide summâ testæ sua vina remensus,
Reddidit cœnophori pondera plena sui,
Miraris, quantum biberat, cepisse lagenam?
Desine mirari, Rufe, merum biberat.

In Ammianum. LXXI.

COelatus tibi cùm sit, Ammiane,
Serpens in patera Myronis arte;
Vaticana bibis, bibis venenum.

De Thaide. LXXII.

TAm malè Thaïs olet, quàm non fullonis avari
Testa vetus, mediâ sed modò fracta viâ:
Non ab amore recens hircus, non ora leonis;
Non detracta cani Transtiberina cutis:
Pullus abortivo nec cùm putrescit in ovo;
Amphora corrupto nec vitiata garo.
Virus ut hoc alio fallax permutet odore,
Depositâ quoties balnea veste petit:
Psilotro nitet, aut acidâ latet oblita cretâ;
Aut tegitur pingui terque quaterque fabâ.
Cùm bene se tutam per fraudes mille putavit,
Omnia cùm fecit, Thaïda Thaïs olet.

De Calpetiano. LXXIII.

POnuntur semper chrysendeta Calpetiano,
Sive foris, seu cùm cœnat in urbe domi.
Sic etiam in stabulo semper, sic cœnat in agro.
Non habet ergo aliud? non habet imò suum.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER VII.

Ad Domitianum de lorica. I.

ACcipe belligeræ crudum thoraca Minervæ,
Ipsa Medusæa quem timet ira comæ.
Dum vacat hæc, Cæsar, poterat lorica vocari:
Pectore cùm sacro sederit, ægis erit.

De eadem.

INvia Sarmaticis domini lorica sagittis,
Et Martis Getico tergore fida magis:
Quam vel ad Ætolæ securam cuspidis ictus
Texuit innumeri lubricus unguis apri:
Felix sorte tuâ! sacrum cui tangere pectus
Fas erit, & nostri mente calere Dei.
I comes, & magnos illæsa metere triumphos,
Parmataque ducem, sed citò, redde togæ.

Ad Pontilianum. II.

CUr non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos?
Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

De Oppiano III.

ESset, Castrice, cùm mali coloris,
Versus scribere cœpit Oppianus.

Ad Cæsarem, de reditu. IV.

SI desiderium, Cæsar, populique patrumque
Respicis, & Latiæ gaudia vera togæ;
Redde deum votis poscentibus: invidet hosti
Roma suo, veniat laurea multa licet.
Terrarum dominum propius videt ille, tuoque
Terretur vultu barbarus, & fruitur.

De eodem. V.

ECquid hyperboreis ad nos conversus ab oris
Ausonias Cæsar jam parat ire vias?

Cæ-

Certus abest auctor, sed vox hoc nunciat omnis,
Credo tibi; verum dicere, Fama soles.
Publica victrices testantur gaudia charitæ:
Martis laurigerâ cuspide pila virent.
Rursus, iô, magnos clamat tibi Roma triumphos,
Invictusque tuâ, Cæsar, in urbe sonas.
Sed jam lætitiæ quo sit fiducia major,
Sarmaticæ laurus nuncius ipse veni.

De eodem. VI.

HYberna quamvis Arctos & rudis Peuce,
Et ungularum pulsibus calens Ister,
Fractusque cornu jam ter improbo Rhenus,
Teneat domantem regna perfidæ gentis,
Te, summe mundi rector, & parens orbis:
Abesse nostris non tamen potes votis.
Illic & oculis & animis sumus, Cæsar;
Adeóque mentes omnium tenes unus,
Ut ipsa magni turba nesciat Circi
Utrumne currat Passerinus, an Tigris.

De eodem. VII.

NUnc hilares, si quando mihi, nunc ludite, Musæ:
Victor ab Othryso redditur orbe Deus.
Certa facis populi tu primus vota, December;
Jam licet ingenti dicere voce; Venit.
Felix sorte tuâ, poteras non cedere Jano,
Gaudia si nobis, quæ dabit ille, dares.
Festa coronatus ludet convicia miles,
Inter laurigeros cùm comes ibit equos.
Fas audire jocos, levioraque carmina, Cæsar,
Sit tibi: si lusus ipse triumphus amat.

De Cassello. VIII.

CVm sexaginta numeret Cassellius annos,
Ingeniosus homo est: quando disertus erit?

In Olum. IX.

IN lucem cœnat Sertorius: Ole quid ad te?
Cùm liceat totâ sternere nocte tibi,

Septim-

Septingenta Tito debet Lupus: Ole quid ad te?
Assem ne dederis, credideriſve Lupo.
Illud dissimulas, ad te quod pertinet, Ole,
Quodque magis curæ convenit esse tuæ.
Pro togula debes: hoc ad te pertinet, Ole.
Quadrantem nemo jam tibi credet: & hoc.
Uxor mœcha tibi est: hoc ad te pertinet, Ole.
Poscit jam dotem filia grandis: & hoc.
Dicere quindecies poteram, quid pertinet ad te:
Sed quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

Ad Aulum Pudentem. X.

COgis me calamo, manuque nostrâ
Emendare meos, Pudens, libellos.
O quàm me nimiùm probas, amasque,
Qui vis archetypas habere nugas?

Ad Faustinum. XI.

SIc me fronte legat dominus, Faustine, serena,
Excipiatque meos quâ solet aure jocos:
Ut mea nec justè quos odit pagina lædit,
Et mihi de nullo fama rubore placet.
Quid prodest, cupiant cùm quidam nostra videri,
Si qua Lycambeo sanguine tela madent?
Vipereumque vomant nostro sub nomine virus,
Qui Phœbi radios ferre diemque negant:
Ludimus innocui: scis hoc bene. juro potentis
Per genium famæ, Castalidumque gregem;
Perque tuas aures magni mihi numinis instar,
Lector, inhumana liber ab invidia.

De Lycoride. XII.

DUm Tiburtinis albescere collibus audit
Antiqui dentis fusca Lycoris ebur.
Venit in Herculeos colles. quid Tiburis alti
Aura valet! parvo tempore nigra redit.

Ad Regulum. XIII.

AEra domi non sunt, superest hoc, Regule tantum,
Ut tua vendamus munera: numquid emis?

Ad

Ad Bibliothecam Iulii Martialis. XIV.

RUris bibliotheca delicati,
Vicinam videt unde lector urbem:
Inter Carmina sanctiora si quis
Lascivæ fuerit locus Thaliæ,
Hos nido licet inseras vel imo,
Septem quos tibi misimus libellos.
Auctoris calamo sui notatos:
Hæc illis pretium facit litura.
At tu munere dedicata parvo,
Quæ cantaberis orbe nota toto,
Pignus pectoris hoc mei tuere,
Iuli bibliotheca Martialis.

De fragmento Argus. XV.

FRagmentum, quod vile putas & inutile lignum,
Hæc fuit ignoti prima carina maris.
Quam nec Cyaneæ quondam potuere ruinæ
Frangere, nec Scythici tristior Ira freti;
Secula vicerunt: sed quamvis cesserit annis,
Sanctior est salvâ parva tabella rate.

In Sanctram. XVI.

NIhil est miserius, nec gulosius Sanctrâ.
Rectam vocatus cùm recurrit ad cœnam,
Quam tot diebus, noctibusque captavit;
Ter poscit apri glandulas, quater lumbum,
Et utramque coxam leporis, & duos armos:
Nec erubescit pejerare de turdo;
Et ostreorum rapere lividos cirros.
Buccis placentæ sordidam linit mappam.
Illic & uvæ collocantur ollares.
Et punicorum pauca grana malorum,
Et lippa ficus, debilisque boletus.
Sed mappa cùm jam mille rumpitur furtis,
Rosos tepenti spondylos sinu condit,
Et devorato capite turturem truncum.
Colligere longâ turpe nec putat dextrâ
Analecta, quicquid & canes reliquerunt.

Nec

Nec esculenta sufficit gulæ præda.
Misto lagenam replet ad pedes vino,
Hæc per ducentas dum domum tulit scalas,
Seque obseratâ claudit anxius cellâ,
Gulosus ille postero die vendit.

Ad Pollam, de natali Lucani. XVII.

HÆc est illa dies, quæ, magni conscia partûs,
Lucanum populis, & tibi, Polla, dedit.
Heu! Nero crudelis, nullâque invisior umbrâ:
Debuit hoc saltem non licuisse tibi.

De eodem. XVIII.

VAtis Apollinei magno memorabilis ortu
Lux redit: Aonidum turba favete sacris.
Hæc meruit, cùm te terris, Lucane, dedisset,
Mixtus Castaliæ Bætis ut esset aquæ.

Ad Phœbum, de eodem. XIX.

PHœbe, veni; sed quantus eras cùm bella canenti
Ipse dares Latiæ plectra secunda lyræ.
Quid tanta pro luce precer? tu, Polla, maritum
Sæpe cola, & se sentiat ipse coli.

In maledicum, amicitia pestem. XX.

CUm Juvenale meo quæ me committere tentas,
Quid non audebis, perfida lingua, loqui?
Te fingente nefas, Pyladen odisset Orestes:
Thesea Perithoi destituisset amor
Tu Siculos fratres, & majus nomen Atridas,
Et Ledæ poteras dissociare genus.
Hoc tibi pro meritis, & talibus imprecor ausis;
Sit tecum mihi, quod cum Juvenale velis.

In blandum poetam. XXI.

DVleia cùm tantùm scribas epigrammata semper,
Et cerussatâ candidiora cute;
Nullaque mica salis, nec amari fellis in illis
Gutta sit; ô demens, vis tamen illa legi.
Nec cibus ipse juvat morsu fraudatus aceti:
Nec grata est facies, cui gelasinus abest.

Insa-

Infanti melimela dato, fatuasque matiscas:
Nam mihi, quæ novit pungere, Chia sapit.

Ad Apollinarem. XXII.

APollinarem conveni meum, Scazon,
Et si vacabit (ne molestus accedas)
Hoc qualecunque, cujus aliqua pars ipse est,
Dabis: hoc facetum carmen imbuant aures.
Si te receptum fronte videris tota,
Noto rogabis ut favore sustenter.
Quanto mearum, scis, amore nugarum
Flagret: nec ipse plus amare te possum.
Contra malignos esse si cupisses tus,
Apollinarem conveni meum, Scazon.

De apro sibi misso à Dextro. XXIII.

TUscæ glandis aper populator, & illice multâ
Jam piger, Ætolæ fama secunda feræ,
Quem meus intravit splendenti cuspide Dexter;
Prædajaces nostris invidiosa focis.
Pinguescant madidi læto nidore Penates,
Flagret & exciso festa culina jugo.
Sed coquus ingentem piperis consumet acervum,
Adder & arcano mista Falerna garo:
Ad dominum redeas: noster te non capit ignis,
Conturbator aper, viliùs esurio.

Ad Fuscum. XXIV.

SIc Tiburtinæ crescat tibi sylva Dianæ,
Et properet cæsum sæpe redire nemus:
Nec Tarteſſiacis Pallas tua, Fusce, trapetis
Cedat, & immodici dent bona musta lacus:
Sic fora mirentur, sic te Pallatia laudent,
Excolat & geminas plurima palma fores:
Otia dum medius præstat tibi parva December,
Excipe, sed certâ, quos legis, aure jocos.
Scire libet verum: res est hæc ardua: sed tu
Quod tibi vis dici, dicere, Fusce, potes.

Ad Regulum. XXV.

RAucæ cortis aves, & ova matrum,
Et flavas medio vapore Chias,

Et fœtum querulæ rudem capellæ,
Nec jam frigoribus pares olivas,
Et canum gelidis olus pruinis
De nostro tibi rure missa credis?
O quàm, Regule, diligenter erras!
Nil nostri, nisi me, ferunt agelli.
Quidquid villicus Umber, aut colonus,
Aut rus marmore tertio notatum,
Aut Tusci tibi, Tusculive mittunt;
Id totà mihi nascitur Suburrâ.

Ad Atticum. XXVI.

Attice, facundæ renovas qui nomina gentis,
Nec finis ingentem contigisse domum:
Te pia Cecropiæ comitatur turba Minervæ,
Te secreta quies, te sophos omnis amat.
At juvenes alios fractâ colit aure magister,
Et rapit immeritas sordibus unctor opes.
Non pila, non follis, non te paganica thermis
Præparat, aut nudi stipitis ictus hebes:
Vara nec injecto ceromate brachia tendis:
Non harpasta vagus pulverulenta rapis:
Sed curris niveas tantùm prope Virginis undas;
Aut ubi Sidonio taurus amore calet.
Per varias arteis, omnis quibus area servit,
Ludere, cùm liceat currere, pigritia est.

In Cinnam. XXVII.

Sordidior cœno cùm sit toga, calceus autem
Candidior primâ sit tibi, Cinna, nive;
Dejecto quid, inepte, pedes perfundis amictu?
Collige. Cinnâ, togam; calceus ecce perit.

Ad Severum, de balneis Charini. XXVIII.

Quo possit fieri modo, Severe,
Ut vir pessimus omnium Charinus
Unam rem bene fecerit, requiris?
Dicam. sed citò. quid Nerone peius?
Quid thermis melius Neronianis?
Non deest protinus ecce de malignis,
Qui sic naucidulo loquatur ore:

Ut

Ut quid tu domini deique nostri
Præfers muneribus Neronianas?
Thermas præfero balneis Charini.

Ad Stellam. XXIX.

CUm pluvias madidumq; Jovem perferre negaret
Et rudis hybernis villa nataret aquis,
Plurima, quæ posset subitos effundere nimbos,
Muneribus venit tegula missa tuis.
Horridus ecce sonat Borea stridore December:
Stella, tegis villam, non tegis agricolam.

Ad Castricum, de quæstoris nota damnatoria. XXX.

NOsti mortiferum quæstoris, Castrice, signum?
Est operæ pretium discere theta novum.
Exprimeret quoties torantem frigore nasum,
Lethalem juguli jusserat esse notam.
Turpis ab invisa pendebat stiria naso,
Cùm flaret madidâ fauce December atrox.
Collegæ tenuere manus, quid plura requiris?
Emungi misero, Castrice, non licuit.

De Polyphemi, & Scyllæ imaginibus. XXXI.

TAntus es, & talis nostri, Polypheme, Severi,
Ut te mirari possit & ipse Cyclops.
Sed nec Scylla minus, quòd si fera monstra duorum
Junxeris, alterius fiet uterque timor.

De Calio. XXXII.

DIscursus varios, vagumque manè,
Et fastus, & ave potentiorum,
Cum perferre patique jam negaret;
Cœpit fingere Cælius podagram,
Quam dum vult nimis approbare veram,
Et sanas linit obligatque plantas,
Inceditque gradu laborioso;
(Quantum cura potest, & ars doloris!)
Desit fingere Cælius podagram.

Epitaphium patris Etruſci. XXXIII.

HIc jacet ille senex, Augusta notus in aula,
Pectore non humili passus utrumque deum:

Patrorum pietas sanctis quem conjugis umbris
Miscuit: Elysium possidet ambo nemus.
Occidit illa prior viridi fraudata juventâ:
Hic propè tersenas vixit Olympiadas.
Sed festinatis raptum tibi credidit annis,
Adspexit lacrymas quisquis, Etrusce, tuas.

Ad Sempronium Tuccam. XXXIV.

Cosmicos esse tibi, Semproni Tucca, videris,
Cosmica, Semproni, tam mala quàm bona sunt.

Ad Castricum. XXXV.

Muneribus cupiat si quis contendere tecum,
Audeat hic etiam, Castrice, carminibus.
Nos tenues in utroque sumus, vincique parati:
Inde sopor nobis, & placet alta quies.
Tam mala cur igitur dederim tibi carmina, quæris?
Alcinoo nullum poma dedisse putas?

In Cinnam. XXXVI.

Primum est, ut præstes, si quid te, Cinna, rogabo:
Illud deinde sequens, ut citò, Cinna, neges.
Diligo præstantem: non odi, Cinna, negantem.
Sed tu nec præstas, nec citò, Cinna, negas.

Ad Ovidium, Cæsonii exsulantis comitem. XXXVII.

Maximus ille tuus, Ovidi, Cæsonius hic est;
Cujus adhuc vultum vivida cera tenet.
Hunc Nero damnavit: sed tu damnare Neronem
Ausus es, & profugi, non tua, fata sequi.
Æquora per Scyllæ magnus comes exsulis isti:
Qui modò nolueras consulis ire comes.
Si victura meis mandantur nomina chartis,
Et fas est cineri me superesse meo:
Audiet hoc præsens, venturaque turba; fuisse
Illi te, Senecæ quod fuit ille suo.

Ad eundem. XXXVIII.

Facundi Senecæ potens amicus,
Caro proximus, aut prior Sereno,
Hic est Maximus ille, quem frequenti
Felix litera paginâ salutat.

Hunc

Hunc tu per Siculas secutus undas,
O nullis Ovidi tacende linguis,
Sprevisti domini furentis iras.
Miretur Pyladem suum vetustas,
Hæsit qui comes exsuli parentis.
Quis discrimina comparet duorum?
Hæsisti comes exsuli Neronis.

Ad Priscum. XXXIX.

COmmendare tuum dum vis mihi carmine mu(nus
Mæonioque cupis doctiùs ore loqui;
Excrucias multis pariter me teque diebus:
Et tua de nostro, Prisce, Thalia placet.
Divitibus poteris musas, elegosque sonantes
Mittere: pauperibus munera pexa dato.

Ad Licinium Suram. XL.

DOctorum Licini celeberrime Sura virorum,
Cujus Prisca graves lingua reduxit avos;
Redderis, heu quanto fatorum munere! nobis.
Gustatâ Lethes penè remissus aquâ.
Perdiderant jam vota meum, securaque flebat
Tristitia; & lacrymis usque peractus eras.
Non tulit invidiam taciti regnator Averni,
Et raptas fatis reddidit ipse colos.
Scis igitur, quantas hominum mors falsa querelas
Moverit: & frueris posteritate tuâ.
Vive velut rapto, fugitivaque gaudia carpe:
Perdiderit nullum vita reversa diem.

De Annio. XLI.

CUm mensas habeat ferè ducentas,
Pro mensis habet Annius ministros:
Transcurrunt gabatæ, volantque lances.
Has vobis epulas habete lauti.
Nos offendimur ambulante cœnâ.

Ad Severum. XLII.

PArva suburbani munuscula mittimus horti:
Faucibus ova tuis; poma, Severe, gulæ.

Ad Urbicum, de Aucto. XLIII.

MEtcari noſtras ſi te piget, Urbice nugas;
Et jucunda tamen carmina nôſſe libet:
Pompeium quæras (& nôſti forſitan) Auctum.
Ultoris prima Martis in æde ſedet.
Jure madens, varioque togæ limatus in uſu.
Non lector meus hic, Urbice, ſed liber eſt.
Sic tenet abſentis noſtros, cantatque libellos.
Ut pereat chartis littera nulla meis.
Denique, ſi vellet, poterat ſcripſiſſe videri:
Sed famæ mavult ille favere meæ.
Hunc licèt à decima (nec enim ſatis antè vacabit)
Solicites: capiet cœnula parva duos.
Ille leget; bibe tu: nolis licèt, ille ſonabit:
Et cùm, jam ſatis eſt, dixeris; ille leget.

Ad Auctum. XLIV.

GRatum eſt, quòd Celeri noſtros legis, Aucte, libellos,
Si tamen & Celerem quod legis, Aucte, juvat.
Ille meas gentes, & Celtas rexit Iberos,
Nec fuit in noſtro certior orbe fides.
Major me tanti reverentia turbat; & aures
Non auditoris, judicis eſſe puto.

In Umbrum. XLV.

OMnia miſiſti mihi Saturnalibus, Umber,
Munera, contulerant quæ tibi quinque dies;
Bis ſenos triplices, & dentiſcalpia ſeptem:
His comes acceſſit ſpongia, mappa, calix;
Semodiuſque fabæ cum vimine Picenarum,
Et Laletanæ nigra lagena ſapæ:
Parvaque cum canis venerunt coctana prunis,
Et Lybicæ fici pondere teſta gravis.
Vix puto triginta nummorum tota fuiſſe
Munera, quæ grandes octo tulere Syri.
Quando commodiùs nullo mihi ferre labore
Argenti potuit pondera quinque puer?

In

In Naſidianum. XLVI.

SEmper manè mihi de me mera ſomnia narras,
Quæ moveant animum ſolicitentque meum.
Jàm prior ad fæcem, ſed & hæc vindemia venit;
Exorat noctes dum mihi ſaga tuas.
Conſumpſi ſalſaſque molas, & thuris acervos:
Decrevere greges, dum cadit agna frequens.
Non porcus, non cortis aves, non ova ſuperſunt.
Aut vigila, aut dormi, Naſidiane, tibi.

Ad Rabirium. XLVII.

ASTra polumque tuâ cepiſti mente, Rabiri,
Parthaſiam mirâ qui ſtruis arte domum.
Phidiaco ſi digna Jovi dare templa parabit,
Has petat à noſtro Piſa Tonante manus.

Ad Titum, de Cæciliano. XLVIII.

NOn cœnat ſine apro noſter, Tite, Cæcilianus,
Bellum convivam Cæcilianus habet.

Ad Iovem. XLIX.

TArpeiæ venerande rector aulæ,
Quem ſalvo duce credimus Tonantem,
Cùm votis ſibi quiſque te fatiget,
Et poſcat dare, quæ dei poteſtas?
Nil pro me mihi, Jupiter, petenti
Ne ſuccenſueris, velut ſuperbo.
Te pro Cæſare debeo rogare.
Pro me debeo Cæſarem rogare.

Ad Domitianum. L.

ABſtulerat totam temerarius inſtitor urbem,
Inque ſuo nullum limine limen erat.
Juſſiſti tenues, Germanice, creſcere vicos;
Et modo quæ fuerat ſemita facta via eſt.
Nulla catenatis pila eſt præcincta lagenis:
Nec prætor medio cogitur ire luto.
Stringitur in denſa nec cæca novacula turba:
Occupat aut totas nigra popina vias.

Tonsor, caupo, coquus, lanius sua limina servant,
Nunc Roma est, nuper magna taberna fuit.

De Silio. LI.

PErpetui nunquam moritura volumina Sili
Qui legis, & Latiâ carmina digna togâ;
Pierios tantùm vati placuisse recessus
Credis, & Aoniæ Bacchica serta comæ?
Sacra cothurnati non attigit ante Maronis,
Implevit magni quàm Ciceronis opus.
Nunc miratur adhuc centum gravis hasta virorum;
Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.
Postquam bis senis ingentem fascibus annum
Rexerat, asserto qui sacer orbe fuit;
Emeritos Musis & Phœbo tradidit annos:
Proque suo celebrat nunc Helicona foro.

In Cinnamum. LII.

QUi tonsor fueras totâ notissimus urbe,
Et posthæc dominæ munere factus eques:
Siculasque urbes, Ætnæaque regna petisti,
Cinname, cùm fugeres tristia jura fori.
Quâ nunc arte graves tolerabis inutilis annos?
Quid facit infelix & fugitiva quies?
Non rhetor, non grammaticus, ludive magister,
Non cynicus, non tu Stoïcus esse potes.
Vendere nec vocem Siculis plausumque theatris,
Quod superest, iterum, Cinname, tonsor eris.

In Gargilianum. LIII.

LIs te bis decimæ numerantem frigora bruma
Conterit una tribus, Gargiliane, foris,
Ah miser, & demens! viginti litigat annis
Quisquam, cui vinci, Gargiliane, licet?

De Labieno. LIV.

HÆredem Fabius Labienum ex asse reliquit?
Plus meruisse tamen se Labienus ait.

Ad Instantium Rufum. LV.

COmmendare meas, Instanti Rufe, Camœnas,
Parce precor socero: seria forsan amat.
Quòd si nugaces admittit & ille libellos,
Hæc ego vel Curio Fabricioque legam.

De Theophila, ad Canium. LVI.

HÆc est illa tibi promissa Theophila, Canî,
Cujus Cecropiâ pectora dote madent.
Hanc sibi jure petat magni senis Atticus hortus,
Nec minùs esse suum Stoïca turba velit.
Vivet opus, quodcunque per istas miseris aures;
Tam non fœmineum nec populare sapit.
Non tua Pantœnis nimiùm se præferat illi,
Quamvis Pierio sit bene nota choro.
Carmina fingentem Sappho laudavit amatrix:
Castior hæc, & non doctior illa fuit.

De familia ficosa, LVII.

FIcosa est uxor, ficosus & ipse maritus:
Filia ficosa est, & gener, atque nepos.
Nec dispensator, nec villicus ulcere turpi,
Nec rigidus fossor, sed nec arator eget.
Cùm sint ficosi pariter juvenesque senesque,
Res mira est; ficos non habet unus ager.

Ad Paullum, LVIII.

GRatus sic tibi, Paulle, sit December:
Nec vani triplices, brevesque mappæ,
Nec thuris veniant leves selibræ:
Sed lances ferat, aut scyphos avorum,
Aut grandis reus, aut potens amicus:
Seu quod te potiùs juvat capitque,
Sic vincas Noviumque Publiumque
Mandris & vitreo latrone clausos:
Sic palmam tibi de trigone nudo
Unctæ det favor arbiter coronæ,
Nec laudet Polybi magìs sinistras:
Si quisquam mea dixerit malignus
Atro carmina quæ madent veneno,
Ut vocem mihi commodes patronam,
Et quantum poteris, sed usque, clames,
Non scriptit meus iste Martialis.

Ad Maximum, LIX.

ESquiliis domus est, domus est tibi colle Dianæ,
Et tua patricius culmina vicus habet.

Hinc viduæ Cybeles, illinc sacraria Vestæ;
Inde novum, veterem prospicis inde Jovem.
Dic, ubi conveniam: dic, quâ te parte requiram.
Quisquis ubique habitat, Maxime, nusquam habitat.

Ad Philomusum. LX.

Quòd te diripiunt potentiores
Per convivia, porticus, theatra,
Et tecum, quoties ita incidisti,
Gestari juvat, & juvat lavari:
Nolito nimium tibi placere.
Delectas, Philomuse: non amaris.

In Tuccam, LXI.

Exigis ut nostros donem tibi, Tucca, libellos.
Non faciam: nam vis vendere, non legere.

In Papilum. LXII.

Dum saxetani ponatur cauda lacerti;
Et bene si cœnas, conchis inuncta tibi est:
Sumen, aprum, leporem, boletos, ostrea, mullos,
Mittis, habes nec cor, Papile, nec genium.

Ad Severum, LXIII.

Potavi modò consulare vinum.
Quæris quàm vetus atque liberale?
Ipso consule conditum: sed ipse
Qui ponebat, erat, Severe, consul.

Ad Faustinum. LXIV.

Quatenus Odrysios jam pax Romana Trione
Temperat, & tetricæ conticuere tubæ,
Huno Marcellino poteris, Faustine, libellum
Mittere; jam chartis, jam vacat ille jocis.
Sed si parva tui munuscula quæris amici
Commendare, ferat carmina nostra puer,
At tibi captivo famulus mitteretur ab Istro,
Qui Tiburtinas pascere possit oves.

Ad Lausum. LXV.

Triginta toto mala sunt epigrammata libro;
Si totidem bona sunt; Lause, liber bonus est.

Di-

De Eutrapelo. LXVI.

EUtrapelus tonsor dum circuit ora Luperci,
Expungitque genas; altera barba subit.

Ad Librum. LXVII.

DUm mea Cæcilio formatur imago Secundo,
Spirat & arguta picta tabella manu:
I, liber, ad Geticam Peucen, Istrumque tacentem,
Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet.
Parva dabis caro, sed dulcia dona, sodali:
Certior in nostro carmine vultus erit.
Casibus hic nullis, nullis delebilis annis
Vivet, apelleum cum morietur opus.

Ad Sabellum. LXVIII.

QUòd non insulsè scribis tetrasticha quædam;
Disticha quod bellè pauca, Sabelle, facis:
Laudo, nec admiror, facilè est epigrammata belle
Scribere; sed librum scribere difficile est.

In Sextum. LXIX.

AD natalitias dapes vocabar,
Essem cùm tibi, Sexte, non amicus.
Quid factum est, rogo, quid repentè factum
Post tot pignora nostra, post tot annos,
Quòd sum præteritus vetus sodalis?
Sed Cauffam scio. nulla venit à me
Argenti tibi libra pusillati.
Nec levis toga, nec rudes lacernæ;
Non est sportula, quæ negociatur:
Poscis munera, Sexte, non amicos,
Jam dices mihi, vapulet vocator.

De amoribus absurdis. LXX.

SI meus auritâ gaudet glaucopide Flaccus;
Si fruitur tristi Canius Æthiope:
Publius exiguæ si flagrat amore catellæ;
Si Cronus similem cercopithecon amat:
Delectat Marium si perniciosus ichneumon;
Pica salutatrix si tibi, Lause, placet.

Si gelidu[illegible]llo nectit Glacilla draconem;
Luscin[illegible]umulum si Thelesina dedit:
Cæca Cupidinei cur non amet ora Labyeæ,
Qui videt hæc dominis monstra placere suis?

Ad Lausam, de suis libris. LXXI.

FErtur habere meos, si vera est fama, libellos
Inter delicias pulchra Vienna suas.
Me legit omnis ibi senior, juvenisque, puerque,
Et coram tetrico casta puella viro.
Hoc ego maluerim, quàm si mea carmina cantent
Qui Nilum ex ipso protinus ore bibunt:
Quàm meus Hispano si me Tagus impleat auro,
Pascat & Hybla meas, pascat Hymettos apes.
Non nihil ergo sumus, nec blandæ munere linguæ
Decipimur, credam jam puto, Lause, tibi.

Apollinari mittit coronam roseam. LXXII.

I, felix rosa, mollibusque sertis
Nostri cinge comas Apollinaris.
Quas tu nectere candidas, sed olim,
Sic te semper amet Venus, memento.

Ad Creticum. LXXIII.

IActat inæqualem Matho me fecisse libellum:
Si verum est, laudat carmina nostra Matho.
Æquales scribit libros Calvinus & Umber.
Æqualis liber est, Cretice, qui malus est.

In Baccaram. LXXIV.

SI quid opus fuerit, scis me non esse rogandum,
Bis nobis dicis, Baccara, terque die.
Appellat rigidâ tristis me voce Secundus:
Audis, sed nescis, Baccara, quid sit opus.
Pansio te coram petitur elaréque, palamque:
Audis, sed nescis, Baccara, quid sit opus.
Esse queror gelidasque mihi tristasque lacernas:
Audis, sed nescis, Baccara, quid sit opus.
Hoc opus est, subito fias ut fidere mutus;
Dicere ne possis, Baccara, *quid sit opus.*

Ad Narniam. LXXV.

NArnia, ſulphureo quam gurgite candidus amnis
Circuit, ancipiti vix adeunda jugo;
Quid tam ſæpe meum nobis abducere Quinctum
Te juvat, & lentâ detinuiſſe morâ?
Quid Nomentani cauſſam mihi perdis agelli,
Propter vicinum qui pretioſus erat?
Sed jam parce mihi, nec abutere, Narnia, Quincto;
Perpetuo liceat ſic tibi ponte frui.

De Papilo. LXXVI.

UNguentum fuerat, quod onyx modò parva gerebat:
Olfecit poſtquam Papilus, ecce garum eſt.

In Linum. LXXVII.

BRuma eſt, & riget horridus December;
Audes tu tamen oſculo nivali
Omnes obvius hinc & hinc tenere,
Et totam, Line, baſiare Romam.
Quid poſſis graviuſque, ſæviuſque
Percuſſus facere, atque verberatus?
Hoc me frigore baſiet nec uxor,
Blandis filia nec rudis labellis.
Sed tu dulcior, elegantiorque;
Cujus livida naribus caninis
Dependet glacies, rigetque barba.
Qualem forticibus metit ſupinis
Tonſor Cinyphio Cilix marito.
Quare ſi tibi ſenſus eſt, pudorque;
Hybernas, Line, baſiationes
Jo menſem, rogo, differas Aprilem.

Epitaphium Urbici pueri. LXXVIII.

COnditus hîc ego ſum Baſſi dolor Urbicus infans:
Cui genus & nomen maxima Roma dedit.

Sex

Sex mihi de prima deerant trieteride menſes,
Ruperunt tetricæ cùm mala penſa deæ.
Quid ſpecies, quid lingua mihi, quid profuit ætas?
Da lacrymas tumulo, qui legis iſta, meo.
Sic ad Lethæas, niſi Neſtore ſerior, undas
Non eat, optabis quem ſupereſſe tibi.

Ad Librum, de Caſio Sabino. LXXIX.

NOſti ſi bene Cæſium, libelle,
Montanæ decus Umbriæ Sabinum,
Auli municipem mei Pudentis;
Illi tu dabis hæc vel occupato.
Inſtent mille licèt premantque curæ,
Noſtris carminibus tamen vacabit:
Nam me diligit ille, proximumque
Turni nobilibus leget libellis.
O quantum tibi nominis paratur!
O quæ gloria, quàm frequens amator!
Te convivia, te forum ſonabit,
Ædes, compita, porticus, tabernæ.
Uni mitteris, omnibus legêris.

Ad Caſtorem. LXXX.

OMnia, Caſtor, emis: ſic fiet, ut omnia vendas.

Ad Criſpinum. LXXXI.

SIc placidum videas ſemper, Criſpine, Tonantem;
Nec te Roma minùs, quàm tua Memphis amet.
Carmine Parrhaſia ſi noſtræ legentur in aula,
(Namque ſolent ſacrâ Cæſaris aure frui)
Dicere de nobis, ut lector candidus aude:
Temporibus præſtat non nihil iſte tuis.
Nec Marſo nimiùm minor eſt, doctoque Catullo.
Hoc ſatis eſt: ipſi cætera mando Deo.

Ad Ponticum. LXXXII.

POntice, per reges discurris, & omnia lustras:
Magna quidem sequeris, Pontice; magnus homo es.
Pontice, si qua facis, sine teste facis, sine turba:
Non adhibes multos, Pontice; cautus homo es.
Pontice, te celebrem formâ natura creavit:
Dignus eras Helenâ, Pontice, pulcher homo es.
Pontice, voce tuâ posses adamanta movere:
Vox tua dulce sonat, Pontice; dulcis homo es.
Pontice, sic alios, sic te quoque decipit error:
Vis dicam verum, Pontice? nullus homo es.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER VIII.

Imperatori Domitiano, Cæsari Augusto, Germanico, Dacico, Valerius Martialis salutem.

OMnes quidem libelli mei, *Domine*, quibus tu famam, id est, vitam dedisti tibi supplicant: &, puto proper hoc leguntur. Hîc tamen, qui operis nostri octavus inscribitur, occasione pietatis frequentius fruitur. Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cujus locum materia successerat: quam quidem subinde aliquâ jocorum mistura variari tentavimus, ne cælesti verecundia tua laudes suas, qua facilius te fatigare possunt, quàm nos satiare omnis versus ingeret. Quamvis autem epigrammata severissimis quoque, & suprema fortuna viris ita scripta sint, ut mimicam verborum licentiam affectâsse videantur: ego tamen illis non permisi tam lascivè loqui, quàm vulgò solent. Cum pars libri & major & melior ad majestatem sacri nominis tui allegata sit, meminerit non, nisi religionis purificatione lustratus, accedere ad templa debere. Quod ut custoditurum me lecturi sciant, inipso libelli hujus limine profiteri, brevissimo placuit epigrammate.

Ad librum suum I.

LAntigeros Dominæ liber intrature penates,
Disce verecundo sanctiùs ore loqui.
Nuda recede Venus: non est tuus iste libellus.
Tu mihi, tu Pallas Cæsariana veni.

Ad Ianum. II.

FAstorum genitor patensque Janus
Victorem modò cùm videret Istri,
Tot vultus sibi non satis putavit;
Optavitque oculos habere plures.
Et linguâ patriâ loquutus omni;
Terrarum Domino, Deoque rerum

Ne

Promisit Pyliam quater senectam.
Addas, Jane pater, tuam rogamus.

Ad Musam. III.

QUinque satis fuerant, vel sex, septemve libelli;
Et nimium: quid adhuc ludere, Musa, juvat?
Sit pudor, & finis, jam plus nihil addere nobis
Fama potest: teritur noster ubique liber.
Et cùm rupta situ Messalæ saxa jacebunt,
Altaque cùm Licini marmora pulvis erunt:
Me tamen ora legent, & secum plurimus hospes
Ad patrias sedes carmina nostra feret.
Finieram; cùm sic respondit nona sororum,
Cui coma, & unguento sordida vestis erat:
Tune potes dulces, ingrate, relinquere nugas?
Dic mihi, quid melius desidiosus ages?
An juvat ad tragicos soccum transferre cothurnos,
Aspera vel paribus bella tonare modis;
Prælegat ut tumidus raucâ te voce magister,
Oderit & grandis virgo bonusque puer?
Scribant ista graves nimiùm, nimiúmque severi,
Quos mediâ miseros nocte lucerna videt.
At tu Romano lepidos sale tinge libellos:
Agnoscat mores vita legatque suos.
Angustâ cantare licet videaris avenâ,
Dum tua multorum vincat avena tubas.

Ad Domitianum. IV.

QUantus, Io, Latiæ mundi conventus ad aras
Suscipit, & solvit pro duce vota suo!
Nam non hæc hominum, Germanice, gaudia tantùm,
Sed faciunt ipsi nunc, puto, sacra dei.

Ad Macrum. V.

DUm donas, Macer, annulos puellis;
Desiisti, Macer, annulos habere.

In Eutum. VI.

ARchetypis vetuli nihil est odiosius Euti.
Ficta Saguntino cymbia malo luto.

Argenti

Argenti furiosa sui cùm flemmata narrat
Garrulus, & verbis mucida vina facit.
Laomedonteæ fuerant hæc pocula mensæ:
Ferret ut hæc muros struxit Apollo lyrâ.
Hoc craterе ferox commisit prælia Rhætus
Cum Lapithis; pugnâ debite cernis opus.
Hi duo longævo censentur Nestore fundi:
Pollice de Pylio trita columba nitet.
Hic Scyphus est, in quo miscerі jussit amicis
Largius Æacides, & bibit ipse merum.
Hac propinavit Bytiæ pulcherima Dido
In patera, Phrygio cùm data cœna viro est.
Miratus fueris cùm prisca toreumata multùm,
In Priami cyathis Astyanacta bibes.

In Cinnam. VII.

HOc agere est causas, hoc dicere, Cinna, diserè,
Horis, Cinna, decem dicere verba novem?
Sed modò clepsydras ingenti voce peristi
Quattuor: ô quantum, Cinna, tacere potes!

Ad Ianum, de reditu Cæsaris. VIII.

PRincipium des, Jane, licèt velocibus annis,
Et revoces vultu sæcula longa tuo:
Te primum pia thura rogent, te vota salutent:
Purpura te felix, te colat omnis honos:
Tu tamen hoc mavis, Latiæ quod contigit urbi,
Mense tuo reducem, Jane, videre Deum.

Ad Quinctum. IX.

SOlvere dodrantem nuper tibi, Quincte, volebat
Lippus Hylas: luscus vult dare dimidium.
Accipe quamprimùm: brevis est occasio lucri.
Si fuerit cæcus, nil tibi solvet Hylas.

De Bassо. X.

FMit lacernas millibus decem Bassus
Tyrias coloris optimi, lucri fecit.
Adeò bene emit? inquis, immo non solvit.

Ad Domitianum. XI.

PErvenisse tuam jam te scit Rhenus in urbem?
Nam populi voces audit & ille tui.

Sat-

Sarmaticas etiam gentes, Istrumque, Getasque
Lætitiæ clamor terruit ipse novæ.
Dum te longa sacro venerantur gaudia circo,
Nemo quater missos currere sensit equos,
Nullum Roma ducem, nec te sic, Cæsar, amavit:
Te quoque jam non plus, ut velit ipsa, potest.

Ad Priscum. XII.

UXorem quare locupletem ducere nolim,
Quæritis? uxori nubere nolo meæ.
Inferior matrona suo sit Prisce, marito:
Non aliter fuerint fœmina virque pares.

Ad Gargilianum. XIII.

MOrio dictus erat: viginti millibus emi.
Redde mihi nummos, Gargiliane: sapit.

In crudelem amicum. XIV.

PAllida ne Cilicum timeant pomaria brumam,
Mordeat & tenerum fortior aura nemus:
Hybernis objecta notis specularia puros
Admittunt soles, & sine fœce diem.
At mihi cella datur, non totâ clausa fenestrâ,
In qua nec Boreas ipse manere velit.
Sic habitare jubes veterem crudelis amicum?
Arboris ergo tuæ tutior hospes ero.

Ad Domitianum. XV.

DUm nova Pannonici numeratur gloria belli,
Omnis & ad reducem dum litat ara Jovem;
Dat Populus, dat gratus eques, dat thura Senatus,
Et ditant Latias tertia dona tribus;
Hos quoque secretos memorabit Roma triumphos,
Nec minor ista tuæ laurea pacis erit,
Quòd tibi de sancta credis pietate tuorum,
Principis est virtus maxima, nôsse suos.

In Ciperum. XVI.

PIstor qui fueras diu, Cipere,
Nunc cauffas agis, & ducena quæris.
Sed consumis, & usque mutuaris.

Api-

A piſtore, Cipere, non recedis ;
Et panem facis, & facis farinam.

Ad Sextum. XVII.

EGi, Sexte, tuam, pactus duo millia, cauſſam.
Miſiſti nummos quot mihi ? mille, quid eſt ?
Narrâſti nihil, inquis, & à te prodita cauſſa eſt.
Tantò plus debes, Sexte, quòd erubui.

Ad Cirinium. XVIII.

SIc tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,
Ut mecum poſſis, vel prior ipſe legi :
Sed tibi tantus ineſt veteris reſpectus amici,
Carior ut mea ſit quàm tua fama tibi.
Sic Maro nec Calabri tentavit carmina Flacci,
Pindaricos poſſet cùm ſuperare modos :
Et vario ceſſit Romani laude cothurni,
Cùm poſſet tragico fortiùs ore loqui.
Aurum, & opes, & rura frequens donabit amicus :
Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

De Cinna. XIX.

PAuper videri Cinna vult ; & eſt pauper.

Ad Varum. XX.

CUm facias verſus nullâ non luce ducenos,
Vare, nihil recitas : non ſapis, atque ſapis.

De reditu Domitiani, ad Phoſphorum. XXI.

PHoſphore, redde diem ; quid gaudia noſtra moraris ?
Cæſare venturo, Phoſphore, redde diem. (ris ?
Roma rogat placidi numquid te pigra Bootæ
Plauſtra vehunt, lento quòd nimis igne venis ?
Ledæo poteras abducere Cyllaron aſtro :
Ipſe ſuo cedet nunc tibi Caſtor equo.
Quid cupidum Titana tenes ? jam Xanthus & Æthon
Fræna volunt : vigilat Memnonis alma parens.
Tarda tamen nitidæ non cedunt ſidera luci,
Et cupit Auſonium Luna videre ducem.
Jam, Cæſar, vel nocte veni : ſtent aſtra licebit,
Non deerit populo te veniente dies.

In

In Gallicum. XXII.

INvitas ad aprum; ponis mihi, Gallice, porcum,
Hybrida sum, si das, Gallice, verba mihi.

Ad Rusticum. XXIII.

ESse tibi videor sævus, nimiúmque gulosus,
Qui propter cœnam, Rustice, cædo cocum?
Si levis ista tibi flagrosum causa videtur,
Ex qua vis causa vapulet ergo cocus?

Ad Domitianum. XXIV.

SI quid fortè petam timido gracilique libello,
Improba non fuerit si mea charta; dato.
Et si non dederis, Cæsar, permitte rogari:
Offendunt nunquam thura precesque Jovem.
Qui fingit sacros auro vèl marmore vultus,
Non facit ille deos: qui rogat, ille facit.

In Oppianum. XXV.

VIdisti semel, Oppiane, tantùm
Ægrum me malé: sæpe te videbo.

Ad Domitianum. XXVI.

NOn tot in Eöis timuit Gangeticus arvis
Raptor, in Hircano qui fugit albus equo,
Quod tua Roma novas vidit, Germanice, tigres:
Delicias potuit nec numerare suas.
Vincit Erythræos tua, Cæsar, arena triumphos,
Et victoris opes divitiasque dei.
Nam cùm captivos ageret sub curribus Indos,
Contentus geminâ tigride Bacchus erat.

Ad Gaurum. XXVII.

MUnera qui tibi dat locupleti, Gaure, senique;
Si sapis & sentis, hic tibi ait, morere.

De toga sibi à Parthenio donata. XXVIII.

DIc toga, facundi gratum mihi munus amici,
Esse velis cujus fama decusque gregis?
Apula Ledæi tibi floruit herba Phalanti,
Quâ saturat Calabris culta Galesus aquis?

An Tarteſſiacus ſtabuli nutritor Iberi
Bætis in Heſperia te quoque lavit ove?
An tua multifidum numeravit lana Timavum,
Quem priùs aſtrifero Cyllarus ore bibit?
Te nec Amyclæo decuit *vivere* veneno?
Nec Miletus erat vellere digna tuo.
Lilia tu vincis, nec adhuc delapſa liguſtra,
Et Tiburtino monte quod albet ebur.
Spartanus tibi cedet olor, Paphiæque columbæ;
Cedet Erythræis eruta gemma vadis.
Sed licèt hæc primis nivibus ſint æmula dona,
Non ſunt Parthenio candidiora ſuo.
Non ego prætulerim Babylonica picta ſuperbè
Texta, Semiramiâ quæ variantur acu.
Non Athamanteo potiùs me mirer in auro;
Æolium dones ſi mihi, Phryxe, pecus.
O quantos riſus pariter ſpectata movebit
Cum Pallatina noſtra lacerna toga?

De Diſtichis. XXIX.

Diſticha qui ſcribit, puto, vult brevitate placere.
Quid prodeſt brevitas, dic mihi, ſi liber eſt?

De ſpectaculo Scævola. XXX.

Qui nunc Cæſareæ luſus ſpectatur arenæ,
Temporibus Bruti gloria ſumma fuit.
Adſpicis, ut teneat flammas, pœnâque fruatur
Fortis, & attonito regnet in igne manus!
Ipſe ſui ſpectator adeſt, & nobile dextræ
Funus amat: totis paſcitur illa ſacris.
Quòd niſi rapta foret nolenti pœna, parabat
Sævior in laſſos ire iniſtra focos.
Sciſe piget, poſt tale decus, quid fecerit antè:
Quam vidi, ſatis eſt hanc mihi nôſſe manum.

De columba Aretullæ. XXXI.

Aera per tacitum delapſa ſedentis in ipſos
Fluxit Aretullæ blanda columba ſinus.
Luſerat hoc caſus, niſi inobſervata maneret,
Permiſsâque diu noller abire fugâ.

Si

Si meliora piæ fas est sperare sorori,
Et dominum mundi flectere vota valent:
Hæc à Sardois tibi forsitan exsulis oris,
Fratre reversuro, nuncia venit avis.

Ad Paullum, de phiala. XXXII.

DE prætoriciâ folium mihi, Paulle, corona
Mittis, & hoc phialæ nomen habere jubes.
Hâc fuerat nuper nebulâ tibi pegma perunctum,
Pallida quam rubri diluit unda croci.
An magis astuti derasa est ungue ministri
Bractea de fulcro (quod reor esse) tuo?
Illa potest culicem longè sentire volantem,
Et minimi pennâ papilionis agi.
Exiguæ volitat suspensa vapore lucernæ,
Et leviter fuso rumpitur icta mero.
Hoc linitur sputo Jani caryota Calendis,
Quam ferr cum parvo sordidus asse cliens.
Lenta minùs gracili crescunt colocasia filo:
Plena magis nimio lilia Sole cadunt:
Nec vaga tam tenui discurrat aranea tela;
Tam leve nec bombyx pendulus urget opus.
Crassior in facie vetulæ fiat creta Fabullæ:
Crassior offensæ bullâ tumescit aquæ.
Fortior & tortos servat vesica capillos,
Et mutat Latias spuma Batava comas.
Hâc cute Ledæo vestitur pullus in ovo:
Talia lunatâ splenia fronte sedent.
Quid tibi cum phiala, ligulam cùm mittere posses;
Mittere cùm posses vel cochleare mihi?
Magna nimis loquimur, cochleam cùm mittere pos-
Denique cùm posses mittere, Paulle, nihil. (ses?

In jactatorem. XXXIII.

ARchetypum Myos argentum te dicis habere:
Quod sine te factum est, hoc magis archetypum
est.

In pessimos conjuges. XXXIV.

CUm sitis similes, paresque vitâ,
Uxor pessima, pessimus maritus;
Mitor, non bene convenire vobis.

Ad Domitianum. XXXV.

REgia pyramidum, Cæsar, miracula ride:
Jam tacet Eôum barbara Memphis opus.
Pars quota Parrhasiæ labor est Mareoticus aulæ,
Clarius in toto nil videt orbe dies.
Septenos pariter credas adsurgere montes,
Thessalicum brevior Pelion Ossa tulit.
Æthera sic intrat, nitidis ut conditus astris,
Inferiore tonet nube serenus apex.
Et priùs arcano satietur lumine Phœbi,
Nascentis Circe quàm videt ora patris.
Hæc, Auguste, tamen, quæ vertice sidera pulsat,
Par domus est cœlo: sed minor est domino.

Ad Polycarmum. XXXVI.

QUòd Cajetano reddis, Polycarme, tabellas,
Millia te centum num tribuisse putas?
Debuit hæc, inquis, tibi habe, Polycarme, tabellas,
Et Cajetano millia crede duo.

Ad Meliorem. XXXVII.

QUi præstat pietate pertinaci
Sensuro bona liberalitatis,
Captet forsitan, aut vicem reposcat.
At si quis dare nomini relicto
Post manes, tumulumque perseveret,
Quærit quid nisi parciùs dolere?
Refert sis bonus, an velis videri.
Præstas hoc, Melior, sciente famâ:
Qui solemnibus anxius sepulti
Nomen non finis interire Blæsi;
Et de munifica profusus arca
Ad natalitium diem colendum,
Scribarum memori pixque turbæ

Quòd

Quòd donas, facis ipse Blæsianum.
Hoc longùm tibi vita dum manebit,
Hoc & post cineres erit tributum.

Ad Domitianum. XXXVIII.

QUi Pallatinæ caperet convivia mensæ,
Ambrosiasque dapes, non erat antè locus:
Hic haurire decet sacrum, Germanice, nectar,
Et Ganymedeâ pocula mixta manu.
Esse velis, oro, serus conviva Tonantis,
At tu si properas Jupiter, ipse veni.

Ad Priapum. XXXIX.

NOn horti, neque palmitis beati,
Sed rari nemoris, Priape, custos,
Ex quo natus es, & potes renasci,
Furaces, moneo, manus repellas,
Et sylvam domini focis reserves.
Si defecerit hæc, & ipse lignum es.

Ad Faustinum. XL.

TRistis Athenagoras non misit munera nobis,
Quæ medio brumæ mittere mense solet.
An sit Athenagoras tristis, Faustine, videbo?
Me certè tristem fecit Athenagoras.

Ad Mathonem. XLI.

SI te sportula major ad beatos
Non corruperit, ut solet, licebit
De nostro, Matho, centies laveris.

In Fabium & Christillam. XLII.

EFfert uxores Fabius, Christilla maritos;
Funereamque toris quassat uterque facem.
Victores committe Venus: quos iste manebit
Exitus, una duos ut Libitina ferat.

Ad Titullum. XLIII.

TItulle, moneo, vive semper; hoc serum est;
Sub pædagogo cœperis licet, serum est.
At tu, miser Titulle, nec senex vivis:
Sed omne limen conteris salutator,
Et manè sudas urbis osculis udus.

Foroque triplici sparsus ante equos omnes,
Ædemque Martis, & coloſſon Augusti,
Curris per omnes tertiasque quinctasque.
Rape congere, aufer, possidc: relinquendum est.
Superba densis area palleat nummis,
Centum explicentur paginæ Kalendarum:
Jurabit heres, te nihil reliquisse;
Supraque pluteum te jacente, vel saxum,
Fartus payro dum tibi torus crescit,
Ridebit omnes hic superbior flentes.

Ad Flaccum, de reditu Pr. Terentii. XLIV.

PRiscus ab Ætnæis mihi, Flacce, Terentius oris
Redditur: hanc lucem lactea gemma notet.
Defluat, & lento splendescat turbida limo.
Amphora centeno consule facta minor.
Continget nox quando meis tam candida mensis?
Tam justo dabitur quando calere mero?
Cùm te, Flacce, mihi reddet Cythereïa Cypros,
Luxuriæ fiet tam bona causa meæ.

In varie se tondentem. XLV.

PArs maxillarum tonsa est tibi, pars tibi rasa est,
Pars vulsa est: unum quis putet esse caput?

De abolla Crispini. XLVI.

NEscit cui dederit Tyriam Crispinus abollam,
Dum mutat cultus, induiturque togam.
Quisquis habes, humeris sua munera redde, precа-
Non hoc Crispinus, te sed abolla rogat. (mur:
Non quicunque capit saturatas murice vestes,
Nec nisi deliciis convenit iste color.
Si te præda juvat fœdique insania lucri,
Quo possis melius fallere, sume togam.

De Asyro XLVII.

FOrmosam planè sed cæcus diligit Asper.
Plus ergo, ut res est, quàm videt, Asper amat.

Ad Domitianum. XLVIII.

QUanta Gigantei memoratur mensa triumphi,
Quantaque nos superis omnibus illa fuit

Quæ

Quâ bonus accubuit genitor cum plebe deorum,
Et licuit Faunis poscere vina Jovem:
Tanta tuas, Cæsar, celebrant convivia lautus:
Exhilarant ipsos gaudia nostra deos.
Vescitur omnis eques tecum, populusque, patresque;
Et capit ambrosias cum duce Roma dapes.
Grandia pollicitus, quanto majora dedisti:
Promissa est nobis sportula, recta data est.

De phiala Instantii Rufi. XLIX.

QUir labor in phiala? docti Myos, anne Myronis?
Mentoris hæc manus est, an, Polyclete, tua?
Livescit nullâ caligine fusca, nec odit.
Exploratores nubila massa focos.
Vera minùs flavo radiant electra metallo,
Et niveum felix pustula vincit ebur.
Materiæ non cedit opus: sic alligat orbem,
Plurima cùm tota lampade Luna nitet.
Stat caper Æolio Thebani vellere Phryxi
Cultus: ab hoc mallet vecta fuisse soror.
Hunc nec Cinyphius tonsor violaverit, & tu
Ipse tua pasci vite, Lyæe, velis.
Terga premit pecoris geminis Amor aureus alis:
Palladius tenero loros ab ore sonat.
Sic Methymnæo gavisus Arione delphin
Languida non tacitum per freta vexit onus.
Imbuat egregium digno mihi nectare munus.
Non grege de domini, sed tua, Ceste, manus
Ceste decus mensæ, misce Setina: videtur
Ipse puer nobis, ipse sitire caper.
Det numerum cyathis instanti litera Rufi:
Auctor enim tanti muneris, ille mihi.

Ad Cæditianum, de puero tonsore suo. L.

TOnsorem puerum, sed arte talem,
Qualis nec Thalamus fuit Neronis,
Drusorum cui contigêre barbæ,
Æquandas semel, in genas rogatus,
Rufo, Cæditiane, commodavi.
Dum jussus repetit pilos eosdem,

Censurâ speculi manum regente;
Expingitque cutem, facitque longam
De tonsis epaphæresim capillis;
Barbatus mihi tonsor est reversus.

In Catullam. LI.

FOrmosissima quæ fuere, vel sunt;
Sed vilissima quæ fuere, vel sunt;
O quàm te feri, Catulla, vellem
Formosam minùs, aut magis pudicam:

Ad Domitianum. LII.

MAgna licèt toties tribuas, majora daturus
Dona, ducum victor, victor & ipse tui:
Diligeris populo non propter præmia, Cæsar;
Propter te populus præmia, Cæsar, amat.

Ad eundem de leone. LIII.

AUditur quantum Massyla per avia murmur,
Innumero quoties sylva leone furit;
Pallidus attonitos ad Pœna mapalia pastor
Cum revocat tauros, & sine mente pecus:
Tantus in Ausonia fremuit modò terror arena,
Quis non esse gregem crederet? unus erat.
Sed cujus tremerent ipsi quoque jura leones,
Cui diadema daret marmore picta Nomas.
O quantum per colla decus, quem spargit honorem,
Aureâ lunatæ cùm stetit unda jubæ!
Grandia quàm decuit latum venabula pectus,
Quantaque de magna gaudia morte tulit!
Ille tuis, Libye, tam felix gloria sylvis?
A Cybeles numquid venerat ille jugis?
An magis Herculeo, Germanice, missit ab astro
Hanc sibi vel frater, vel pater ipse, feram.

Ad Flaccum. LIV.

TEmporibus nostris ætas cùm cedat avorum,
Creverit & major cum duce Roma suo:
Ingenium sacri mitaris abesse Maronis,
Nec quemquam tantâ bella sonare tubâ.

Sin

Sint Mecænates, non deerunt, Flacce, Marones,
Virgiliumque tibi vel tua rura dabunt.
Jugera perdiderat miseræ vicina Cremonæ,
Flebat & abductas Tityrus æger oves:
Risit Tuscus eques, panperratemque malignam
Reppulit, & celeri jussit abire fugâ.
Protinus Italiam concepit, & Arma virumque.
Qui modò vix Culicem fleverat ore rudi.
Quid Varos Marsosque loquar, ditataque vatum
[illegible]anus erit quos numerare labor?
Er[illegible]ta, si munera Mecænatis
[illegible]irgilius non ero, Marsus ero.

De Picente. LV.

TReis habuit dentes, pariter quos exspuit omnes,
Ad tumulum Picens dum sedet ipse suum.
Collegitque sinu fragmenta novissima laxi
Oris, & aggestâ contumulavit humo.
Ossa licet quondam defuncti non legat hæres?
Hoc sibi jam Picens præstitit officium.

In Artemidorum. LVI.

CUm tibi tam crassæ sint, Artemidore, lacernæ,
Possim te Sagarum jure vocare meum,

In luscum furem. LVII.

ADspicis hunc uno contentum lumine, cujus
Lippa sub attrita fronte lacuna patet?
Ne contemne caput; nihil est furacius illo:
Non fuit Autolyci tam piceata manus.
Hunc tu convivam cautus vitare memento:
Tunc fuerit, atque oculo luscus utroque videt,
Pocula sollicitis perdunt ligulasque ministri,
Et latet in tepido plurima mappa sinu.
Lapsa nec à cubito subducere pallia nescit.
Et tectus lænis sæpe duabus abit.
Nec dormit autem vernam fraudare lucernâ
Erubuit fallax, ardeat illa licèt.
Si nihil invasit, puerum tunc arte dolosâ
Circuit, & soleas surripit ipse suas.

In Claudiam. LVIII.

SUmma Palatini poteras æquare Colossi,
Si fieres brevior, Claudia, sesquipede.

In Carinum. LIX.

LIvet Carinus, rumpitur, furit, plorat,
Et quærit altos, unde pendeat, ramos,
Non jam quòd orbe cantor & legor toto;
Nec umbilicis quòd decorus & cedro
Spargor per omnes Roma quas tenet gentes:
Sed quòd sub urbe rus habemus æstivum,
Vehimurque mulis, non utante, conductis.
Quid imprecabor, ô Severe, liventi?
Hoc opto: mulas habeat, & suburbanum.

De Picente LX.

SCribit in aversa Picens epigrammata charta:
Et dolet, averso quòd facit ille deo.

In Clytum. LXI.

UT poscas, Clyte, munus, exigasque,
Uno nascèris octies in anno;
Et solas, puto, tresve, quatuorve
Non natalitias habes Kalendas.
Sit vultus tibi levior licebit
Tritis litoris arridi lapillis.
Sit moro coma nigrior caduco,
Vincas mollitie albicante plumas,
Aut massam modò lactis alligati;
Tu nobis, Clyte, jam senex videris.
Tam multos quis enim fuisse credat,
Natales Priamive, Nestorisve?
Sit tandem pudor, & modus rapinis.
Quòd si ludis adhuc, semelque nasci
Uno jam tibi non sat est in anno;
Natum te, Clyte, nec semel putabo.

Ad Domitianum. LXII.

HIc ubi fortunæ Reducis fulgentia latè
Templa nitent, felix area nuper erat:

Hic

Hic stetit Arctoi formosus pulvere belli
Purpureum fundens Cæsar ab ore jubar.
Hic lauro redimita comas & candida cultu
Roma salutavit voce manuque ducem.
Grande loci meritum testantur & altera dona:
Stat sacer edomitis gentibus arcus ovans.
Hic gemini currus numerant elephanta frequentem:
Sufficit immensis aureus ipse jugis.
Hæc est digna tuis, Germanice, porta triumphis:
Hos aditus urbem Martis habere decet.

De consulatu Silii. LXIII.

AUgusto pia thura victimasque
Pro nostro date Silio, Camœnæ.
Bis senos jubet en redire fasces
Nato consule, nobilique virgâ
Vatis Castaliam domum sonare,
Rerum prima salus & una Cæsar,
Gaudenti supereſt adhuc quod optet:
Felix purpura, tertiusque consul,
Pompeio dederit licèt senatus,
Et Cæsar genero sacros honores.
Quorum pacificus ter ampliavit
Janus nomina, Silius frequentes
Mavult sic numerare consulatus.

In Cæcilianum. LXIV.

HOras quinque puer nondum tibi nunciat, & tu
Jam conviva mihi, Cæciliane, venis.
Cum modò distulerint raucæ vadimonia quartæ,
Et Floralicias lassèt arena feras.
Curre, age, & illotos revoca, Calliste, ministros:
Sternantur lecti: Cæciliane, sede.
Caldam poscis aquam? sed nondum frigida venit:
Alget adhuc nudo clausa culina foco.
Manè veni potiùs. nam cur te quincta moretur?
Aut cur non serò, Cæciliane, veni?

Ad Entellum. LXV.

QUi Coryræi vidit pomaria regis,
Rus, Entelle, tuæ præferat ille domui.
Invida purpureos urat ne bruma racemos,
Et gelidum Bacchi munera frigus edat;
Condita perspicuâ vivit vindemia gemmâ,
Et tegitur felix, nec tamen uva latet.
Velatum lucet sic per bombycina corpus:
Calculus in nitida sic numeratur aqua.
Quid non ingenio voluit natura licere?
Autumnum sterilis ferre jubetur hyems.

In Vacerram. LXVI.

MIraris veteres, Vacerra, solos,
Nec laudas nisi mortuos poëtas.
Ignoscas petimus, Vacerra: tanti
Non est, ut placeam tibi, perire.

De Nerva. LXVII.

QUanta quies, placidi tanta est facundia Nervæ;
Sed cohibet vires ingeniumque pudor.
Cùm siccare sacrum largo Permessida posset
Ore, verecundam maluit esse sitim:
Pieriam tenui frontem redimire coronâ
Contentus, famæ nec dare vela suæ.
Sed tamen hunc nostri scit temporis esse Tibullum,
Carmina qui docti nota Neronis habet.

In Posthumianum. LXVIII.

QUattuor argenti libras mihi tempore brumæ
Misisti ante annos, Posthumiane, decem.
Speranti plures (nam stare, aut crescere debent
Munera) venerunt p'úsve minúsve duæ.
Tertius & quartus multò inferiora tulerunt.
Libra fuit quinto Septitiana quid est?
Bessalem ad scutulam sexto pervenimus anno.
Post hunc in cotula rasa selibra data est.
Octavus ligulam misit sextante minorem:
Nonus acu levius vix cochleare tulit.

Quod

Quod mittat nobis decimus jam non habet annus,
Quattuor ad libras, Posthumiane, redi.

Librum suum Artano mittit. LXIX

NOndum murice cultus, asperoque
Morsu pumicis aridi politus,
Artanum properas sequi, libelle:
Quem pulcherrima jam redire Narbo,
Docti patria Narbo Votieni,
Ad leges jubet annuosque fasces:
Votis quod paribus tibi petendum est,
Continget locus ille, & hic amicus,
Quàm vellem fieri meus libellus!

In malum medicum. LXX.

HOplomachus nunc es, fueras ophthalmicus an-
Fecisti medicus, quod facis hoplomachus. (16.

De Gallo Lingnoo, ad Lucanum. LXXI.

DUm repetit serâ conductos nocte penates
Lingonus à Tecta Flaminiaque recens;
Expulit offenso vitiatum pollice talum,
Et jacuit toto corpore fusus humi.
Quid faceret Gallus, quâ se ratione moveret?
Ingenti domino servulus unus erat.
Tam macer, ut minimam posset vix ferre lacernam,
Succurrit misero casus, opemque tulit.
Quattuor inscript iportabant vile cadaver.
Accipit infelix qualia mille rogus.
Hos comes invalidus submissâ voce precatur,
Ut quocunque velint corpus inane ferant.
Permutatur onus, stipataque tollitur, altè
Grandis in angusta sarcina sandapila.
Hic mihi de multis unus, Lucane, videtur,
Cui meritò dici, *mortue Galle*, potest.

In Gallicum. LXXII.

DIc verum mihi, Marce, dic amabó;
Nil est quod magìs audiam libenter
Sic & cùm recitas tuos libellos,
Et causam quoties agis clientis,

Oras, Gallice, me rogasque semper.
Durum est me tibi, quod petis, negare.
Vero verius ergo quid sit, audi:
Verum, Gallice, non libenter audis.

Ad Liberum amicum. LXXIII.

LIber, amicorum dulcissima cura tuorum,
Liber, in æterna vivere digne rosa:
Si sapis, Assyrio semper tibi crinis amomo
Splendeat, & cingant florea serta caput,
Qui sic vel medio finitus vixerit ævo,
Longior huic facta est, quàm data vita fuit.

De ludis Stellæ, ad Cæsarem. LXXIV.

QUos cuperet Phlegræa suos victoria ludos,
Indica quos cuperet pompa, Lyæe, tuos:
Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi.
O pudor! ô pietas! & putat esse parùm.
Non illi satis est turbato sordidus auro
Hermus, & Hesperio qui sonat orbe Tagus.
Omnis habet sua dona dies, nec linea dives
Cessat; & in populum multa rapina cadit.
Nunc veniunt subitis lasciva numismata nimbis:
Nunc dat spectatas tessera larga feras.
Nunc implere sinus securos gaudet, & absens
Sortitur dominos, ne laceretur avis.
Quid numerem currus, terdenaque præmia palmæ,
Quæ dare non semper consul utetque solet?
Omnia sed. Cæsar, tanto superantur honore,
Quòd spectatorem te tua lautus habet.

In Fabullam. LXXV.

OMnes aut vetulas habes amicas,
Aut turpes, veteliisque sordidiores:
Has ducis comites, trahisque tecum
Per convivia, porticus, theatra.
Sic formosa, Fabulla, sic puella es.

Ad Domitianum. LXXVI.

SAnctorum nobis miracula reddis avorum,
Nec pateris, Cæsar, sæcula cana mori;

Cùm

Cùm veteres Latiæ ritus renovantur arenæ,
Et pugnat virtus simpliciore manu,
Sic priscis servatur honos te præside templis,
Et casa tam culto sub Jove numen habet.
Sic nova dum condis, revocas, Auguste, priora:
Debentur quæ sunt, quæque fuere, tibi.

De Gellia, ad Papirianum. LXXVII.

NOn per mysticæ sacra Dindymenes,
Nec per Niliacæ bovem juvencæ,
Nullos denique per deos deasque
Jurat Gellia: sed per uniones.
Hos amplectitur, hos deosculatur:
Hos fratres vocat, hos vocat sorores:
Hos natis amat acriùs duobus,
His si quo careat misella casu,
Victuram negat esse se neo horam.
Eheu, quàm bene nunc, Papiriane,
Annei faceret manus Sereni!

Ad Domitianum. LXXVIII.

DAnti tibi turba querulos, Auguste, libellos;
Nos quoque, qui domino carmina parva damus,
Posse deum rebus pariter Musisque vacare
Scimus; & hæc etiam serta placere tibi.
Fer vates, Auguste, tuos: nos gloria dulcis,
Nos tua cura priot, deliciæque sumus.
Nos quercus te sola decet, nec laurea Phœbi:
Fiat & ex edera civica nostra tibi.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER IX.

Ad Avitum. I.

NOn te celabit, sublimi pectore vates,
Cui referet serus praemia digna cinis.
Hoc tibi sub nostra breve carmen imagine vivat,
Quam non obscuris jungis, Avite, viris,
Ille ego sum nullis nugarum laude secundus:
Quem non miraris, sed, puto, lector, amas.
Majores majora sonent: mihi parva locuto
Sufficit in vestras saperedire manus.

Martialis, Turanio suo. S.

AVe, mi Turani frater carissime. Epigramma, quod extra ordinem paginarum est, ad Stertinium clarissimum virum scripsimus, qui imaginem meam ponere in bibliotheca sua voluit. De quo scribendum tibi putavi, ne ignorares Avitum iste quis vocaretur. Vale, & para hospitium.

De templo Flaviae gentis II.

DUm Janus hyemes, Domitianus autumnos,
Augustus annis commodabit aestates:
Dum grande famuli nomen adseret Rheni
Germanicarum magna lux kalendarum:
Tarpeia summi saxa dum patris stabunt:
Dum voce supplex, dumque thure placabit
Matrona dives dulce Julium numen:
Manebit altum Flaviae decus gentis,
Cum sole & astris, cumque luce Romana.
Invicta quidquid condidit manus, coelum est.

Ad Domitianum. III.

QUantùm jam superis, Caesar, coeloque dedisti,
Si repetas, & si creditor esse velis;

Grandis

Grandis in æthereo licèt auctio fiat Olympo,
Coganturque dei vendere quidquid habent:
Conturbabit Atlas, & non erit uncia tota,
Decidat tecum qua patet ipse deûm.
Pro Capitolinis quid enim tibi solvere templis,
Quid pro Tarpeiæ frondis honore potest?
Quid pro culminibus geminis matrona Tonantis?
Pallada prætereo: res agit illa tuas.
Quid loquar Alciden, Phœbumque, pioſque Laconas?
Addita quid Latio Flavia templa polo?
Exſpectes, & ſuſtineas, Auguſte, neceſſe eſt:
Nam tibi quod ſolvat non habet arca Jovis.

In Paullam. IV.

NUbere vis Priſco, non miror, Paulla: ſapiſti.
Ducere te non vult Priſcus: & ille ſapit.

Ad Domitianum. V.

TIbi, ſumme Rheni domitor, & parens orbis,
Pudice princeps, gratias agunt urbes;
Populos habebunt: parere jam ſcelus non eſt.
Qui nec cubili tuerat ante te quondam
Pudor, eſſe per te cœpit & lupanari.

In Afrum. VI.

DIcere de Lybicis reducit tibi gentibus, Afer,
Continuis volui quinque diebus Ave.
Non vacat, aut dormit, dictum bis terque reverſo:
Jam ſatis eſt, non vis, Afer, avere: vale.

Ad Bithynicum. VII.

NIl tibi legavit Fabius, Bithynice, cui tu
Annua, ſi memini, millia ſena dabas.
Plus nulli dedit ille: queri, Bithynice, noli:
Annua legavit millia ſena tibi.

In Cantharum. VIII.

COenes, Canthare, cùm foris libenter:
Clamas, & maledicis, & minaris.
Deponas animos truces, monemus;
Liber non poteſ, & guloſus eſſe.

De Earino Domitiani. IX.

NOmen cum violis roſiſque natum,
Quo pars optima nuncupatur anni;
Hyblam quod ſapit, Atticoſque flores,
Quod nidos olet alitis ſuperbæ:
Nomen nectare dulcius beato,
Quo mallet Cybeles puer vocari,
Et qui pocula temperat Tonanti:
Quod ſi Parrhaſia ſones in aula;
Reſpondent veneres Cupidineſque:
Nomen nobile, molle, delicatum
Verſu dicere non rudi volebam:
Sed tu ſyllaba contumax repugnas.
Dicunt Earinon tamen Poëtæ,
Sed Græci, quibus eſt nihil negatum,
Et quos ἄρις ἄρις decet ſonare?
Nobis non licet eſſe tam diſertis,
Qui Muſas colimus ſeveriores.

De eodem. X.

SI daret autumnus mihi nomen, θερόπην eſſem:
Horrida ſi brumæ ſidera, χειμέριον
Dictus ab æſtivo θέριον tibi menſe vocarer.
Tempora cui nomen verna dedere, quis eſt?

De eodem. XI.

NOmen habes, teneri quod tempora nuncupat anni,
Cùm breve Cecropiæ ver populantur apes.
Nomen, Acidali meruit quod arundine pingi,
Quod Cytherea ſuâ ſcribere gaudet aco
Nomen, Erythræis quod litera facta lapillis,
Gemma quod Heliadum pollice trita notet:
Quod penna ſcribente grues ad ſidera tollant;
Quod decet in ſola Cæſaris eſſe domo.

In amicum canipetam. XII

HUne, quē cœna tibi, quē menſa paravit amicum,
Eſſe putas ſidæ pectus amicitiæ?

Apium

Aprum amat, & mullos, & sumen, & ostrea, non te.
Tam bene si cœnem, noster amicus erit.

De Cloe. XIII.

INscripsit tumulo septem celebrata virorum,
Se fecisse, Chloë: quid pote simplicius?

De coma Earini. XIV.

COnsilium formæ speculum, dulcesque capillos
Pergameo posuit dona sacrata deo
Ille puer tota domino gratissimus aula.
Nomine qui signat tempora verna suo.
Felix, quæ tali censetur munere, tellus!
Nec Ganymedeas mallet habere comas.

De eadem ad Æsculapium. XV.

LAtonæ venerande nepos, qui mitibus herbis
Parcarum exoras pensa, brevesque colos:
Hos tibi laudatos domino sua vota capillos
Ille tuus Latia misit ab urbe puer.
Addidit & nitidum sacratis crinibus orbem,
Quo felix facies judice tota fuit.
Tu juvenile decus serva, ne pulchrior ille
In longa fuerit, quàm breviore coma.

Ad Domitianum. XVI.

EST mihi, sitque precor longùm te præside, Cæsar,
Rus minimum: parvi sunt & in urbe Lares.
Sed de valle brevi, quas det sitientibus hortis,
Curva laboratas antlia tollit aquas.
Sic ea domus queritur nullo se rore foveri,
Cùm mihi vicino Martia fonte sonet
Quam dederis nostris, Auguste, Penatibus undam,
Castalis hæc nobis, aut Jovis imber erit.

In Sabellum. XVII.

LAudas balnea versibus trecentis
Cœnantis bene Pontici, Sabelle,
Vis cœnare, Sabelle, non lavari.

Ad Domitianum. XVIII.

HÆc quæ tota patet, regiturq; & marmore & auro,
Infantis domini conscia terra fuit.

Felix

Felix quæ tantis sonuit vagitibus, & quæ
Vidit reptantes, sustinuitque manus!
Hic steterat veneranda domus, quæ præstitit orbi,
Quod Rhodos, astrifero quod pia Creta polo.
Curetes texêre Jovem crepitantibus armis,
Semiviri poterant qualia ferre Phryges.
At te protexit Superûm pater, & tibi, Cæsar,
Pro jaculo & parma, fulmen & ægis erat.

Ad Pastorem. XIX.

CRedis ob hoc me, Pastor, opes fortasse rogare,
Propter quod vulgus, crassaque turba rogat:
Ut Setina meos consumat gleba ligones,
Et sonet innumerâ compede Tuscus ager;
Ut Mauri Libycis centum stent dentibus orbes,
Et crepet in nostris aurea lamna toris;
Nec labris nisi magna meis chrystalla terantur,
Et faciant nigras nostra Falerna nives:
Ut Canusinatus nostro Syrus assere sudet,
Et mea sit culto sella eliente frequens:
Ut lutulenta linat Tyrias mihi mula lacernas,
Et Massyleum virga gubernet equum.
Est nihil ex istis: superos ac sidera testor.
Ergo quid? ut donem, Pastor, & ædificem,

Ad Carum. XX.

OCui virgineo flavescere contigit auro,
Dic ubi Palladium sit tibi, Care, decus,
Adspicis en domini fulgentes marmore vultus,
Venit ad has ultro nostra corona comas.
Albanæ livere potest pia quercus olivæ,
Cinxerit invictum quòd prior illa caput.

Ad eundem. XXI.

QUis Pallatinos imitatus imagine vultus
Phidiaçum! ario marmore vicit ebur?
Hæc mundi facies; hæc sunt Jovis ora serenî:
Sic tonat ille deus cùm sine nube tonat.
Non solam tribuit Pallas tibi, Care, coronam:
Effigiem domini quam colis, illa dedit.

De Nerva. XXII.

AUdet facundo qui carmina mittere Nervæ,
Pallida donabit glaucina, Cosme, tibi:
Præstano violas, & cana liguſtra colono,
Hyblæis apibus Corſica mella dabit.
Sed tamen & parvæ nonnulla eſt gratia Muſæ:
Appetitur poſito vilis oliva lupo.
Nec tibi ſit mirum, modici quòd conſcia vatis
Judicium metuat noſtra Thalia tuum.
Ipſe tuas etiam veritus Nero dicitur aures,
Laſcivum juvenis cùm tibi luſit opus.

Epitaphium Latini. XXIII.

DUlce decus ſcenæ, ludorum fama, Latinus
Ille ego ſum; plauſus, deliciæque tuæ:
Qui ſpectatorem potui feciſſe Catonem,
Solvere qui Curios, Fabricioſque graves.
Sed nihil à noſtro ſumpſit mea vita theatro,
Et ſolâ tantùm ſcenicus arte feror.
Nec poteram gratus domino ſine motibus eſſe:
Interiùs mentes inſpicit ille deus.
Vos me laurigeri paraſitum dicite Phœbi,
Roma ſui famulum dum ſciat eſſe Jovis.

Epitaphium Philæni. XXIV.

SEcula Neſtoreæ permenſa, Philæni, ſeneſtæ,
Rapta es ad infernas tam citò Ditis aquas?
Euboïcæ nondum numerabas longa Sibyllæ
Tempora: major erat menſibus illa tribus.
Heu quæ lingua ſilet! non illam mille cataſtæ
Vincebant, nec quæ turba Serapin amat:
Nec matutini cirrata caterva magiſtri,
Nec quæ Strymonio de grege ripa ſonat.
Quæ nunc Theſſalico Lunam deducere rhombo,
Quæ ſciet hos illos vendere lena toros?
Sit tibi terra levis, mollique tegaris arenâ,
Ne tua non poſſint eruere oſſa canes.

In pietatem Nigrinæ. XXV.

CAppadocum sævis Antistius occidit oris
Rusticus ô tristi crimine terra nocens!
Rettulit ossa sinu cari Nigrina mariti,
Et questa est longas non satis esse vias:
Cúmq; daret sanctam tumulis, quibus invidet, urnam,
Visa sibi est rapto bis viduata viro.

De Velii votivo anser, ad Cæsarem. XXVI.

DUm comes Arctois hæreret Cæsaris armis
Velius, hanc Marti pro duce, vovit avem.
Luna quater binos non tota peregerat orbes,
Debita poscebat jam sibi vota deus.
Ipse suas anser properavit lætus ad aras;
Et cecidit sanctis hostia parva focis.
Octo vides patulo pendere numismata rostro
Alitis? hæc extis condita nuper erant.
Quæ litat argento pro te, non sanguine, Cæsar,
Victima, jam ferro non opus esse docet.

De templo genii Flaviæ. XXVII.

IUpiter Idæi risit mendacia busti,
Dum videt Augusti Flavia templa poli:
Atque inter mensas largo jam nectare fusus,
Pocula cùm Marti traderet ipse suo;
Respiciens Phœbum pariter Phœbique sororem,
Cum quibus Alcides, & pius Arcas erat;
Cnossia vos, inquit, nobis monumenta dedistis:
Cernite quàm plus sit Cæsaris esse patrem.

In Philomusam. XXVIII.

ARtibus his semper cœnam, Philomuse, mereris:
Plurima dum fingis, sed quasi vera refers.
Scis quid in Arsacia Pacorus deliberat aula:
Rhenanam numeras, Sarmaticamque manum.
Verba ducis Daci chartis mandata resignas;
Victricem laurum quàm venit antè vides.
Scis quoties Pharios madeat Jove fusca Syene:
Scis quota de Libyco litore puppis eat:

Cujus

Cujus Juleæ capiti nascantur olivæ ;
Destinet æthereus cui sua serta pater.
Tolle tuas artes, hodie cœnabis apud me ;
Hâc lege : ut narres nil, Philomuse, novi.

In Gallam. XXIX.

CUm sis ipsa domi, mediâ exornare Subura,
Fiunt absentes & tibi Galla, comæ :
Nec dentes aliter quàm Serica nocte reponis ;
Atque jaces centum condita pyxidibus :
Nec tecum facies tua dormit, ut innuis illo,
Quod tibi prolatum est manè, supercilio.

Ad Agathinum. XXX.

SUmma licèt velox, Agathine, pericula ludas,
Non tamen efficies, ut tibi parma cadat.
Nolentem sequitur, tenuesque reversa per auras,
Vel pede, vel tergo, clune, vel ungue sedet.
Lubrica Corycio quamvis sint pulpita nimbo,
Et rapiant celeres vela negata Noti :
Securos pueri neglecta perambulat artus,
Et nocet artifici ventus & unda nihil.
Ut peccare velis, cùm feceris omnia, falli
Non potes : arte opus est, ut tibi parma cadat.

De natali Casonia. XXXI.

PRima Palatino lux est hæc orta tonanti,
Optasset Cybele quâ peperisse Jovem.
Hæc & sancta mei genita est Cæsonia Rufi :
Plus debet matri nulla puella suæ.
Lætatur geminâ votorum sorte maritus,
Contigit hunc illi quòd bis amare diem.

Ad Apollinem, pro Stella. XXXII.

CAmpis dives Apollo sic Myrinis,
Sic semper senibus fruare cycnis ;
Doctæ sic tibi serviant sorores,
Nec Delphis tua mentiatur ulli ;
Sic Pallatia te colant, amentque :
Bis senos citò te rogante facies

Det-

Det Stellæ bonus annuatque Cæsar.
Felix tunc ego, debitorque voti
Cæsarum tibi rusticas ad aras
Ducam cornibus aureis juvencum.
Nata est hostia, Phœbe, quid moraris?

De statua Herculis juxta mensam Vindicis. XXXIII.

Hic, qui dura sedens porrecto saxa leone
Mitigat exiguo magnus in ære deus,
Quæque tulit, spectat resupino sidera vultu,
Cujus læva calet robore, dextra mero:
Non est fama recens, nec nostri gloria cœli;
Nobile Lysippi munus opusque vides
Hoc habuit numen Pellæi mensa tyranni,
Qui citò perdomito victor in orbe jacet.
Hunc puer ad Libycas juraverat Hannibal aras;
Jusserat hic Syllam ponere regna trucem.
Offensus variæ tumidis terroribus aulæ,
Privatos gaudet nunc habitare lares,
Utque fuit quoddam placidi conviva Molorchi,
Sic voluit docti Vindicis esse deus.

De eadem statua. XXXIV.

Alciden modò Vindicis rogabam,
Esset cujus opus laborque felix.
Risit (nam solet hoc) levique nutu,
Græcè numquid, ait, poëta, nescis?
Inscripta est basis, indicatque nomen.
Αυσίππου lego, Phidiæ putavi.

Ad Marcellinum. XXXV.

Miles Hyperboreos modò, Marcelline, Triones,
Et Getici tuleris sidera pigra poli;
Ecce Promethææ rupes & fabula montis
Quàm propè sunt oculis nunc adeunda tuis.
Videris immensis cùm conclamata querelis
Saxa senis, dices: durior ille fuit.
Et licet hoc addas: potuit qui talia ferre,
Humanum meritò finxerat ille genus.

In Gellium. XXXVI.

GEllius ædificat semper: modò limina ponit,
Nunc foribus claves aptat, emitque seras:
Nunc has nunc illas mutat, reficitque fenestras,
Dum tamen ædificet, quidlibet ille facit.
Oranti nummos ut dicere possit amico
Unum illud verbum Gellius, *ædifico.*

In Pannicum. XXXVII.

DEmocritos, Zenonas, inexplicitosque Platonas,
Quidquid & hirsutis squalet imaginibus,
Sic quasi Pythagoræ loqueris successor, & hæres;
Præpendet mento nec tibi barba minor.
Tu qui sectarum causas & pondera nôsti,
Dic mihi, scortari, Pannice, dogma quod est?

In Gallicum. XXXVIII.

HÆredem cùm me partis tibi, Gallice, quartæ
Per tua jurares sacra, caputque tuum.
Credidimus, (quis enim damnet sua vota libenter?)
Et spem muneribus fovimus usque datis:
Inter quæ rari Laurentem ponderis aprum
Misimus, Ætola de Calydone putes.
At tu continuò populumque patresque vocâsti:
Ructat adhuc aprum callida Roma meum.
Ipse ego (quis credat?) conviva nec ultimus hæsi:
Sed nec costa data est caudave missa mihi.
De quadrante tuo quid sperem, Gallice? nulla
De nostro nobis uncia venit apro.

De toga à Partheniо sibi donata. XXXIX.

HÆc est illa meis multùm cantata libellis,
Quam meus edidicit lector amatque togam.
Partheniana fuit, quondam memorabile vatis
Munus: in hac ibam conspiciendus eques;
Dum nova, dum nitidâ fulgebat splendida lanâ,
Dumque erat autoris nomine digna sui.
Nunc anus, & tremulo vix accipienda tribuli,
Quam possis nivęam dicere jure togam.

Quid

Quid non longa dies, quid non consumitis anni?
Hæc toga jam non est Partheniana: mea est.

In Gaurum. XL.

INgenium mihi Gaure, probat sic esse pusillum.
Carmina quòd faciam quæ brevitate placent.
Confiteor: sed tu bis denis grandia libris
Qui scribis Priami prælia, magnus homo es,
Nos facimus Bruti puerum, nos Lagona vivum:
Tu magnus luteum, Gaure, Giganta facis.

De Lucano & Tullo. XLI.

QUòd semper superos invito fratre rogâsti,
Hoc, Lucane, tibi contigit, antè mori.
Invidet ille tibi: Stygias nam Tullus ad undas
Optabat, quamvis sit minor, ire prior.
Tu colis Elysios, nemorisque habitator amœni
Esse tuo primùm nunc sine fratre cupis,
Et si jam nitidis alternus venit ab astris;
Pro Polluce mones Castora, ne redeat.

Ad Quinctum Ovidium. XLII.

SI credis mihi, Quincte (quòd mereris)
Natales, Ovidi tuos Apriles.
Ut nostras amo Martias Kalendas.
Felix utraque lux; diesque nobis
Signandi melioribus lapillis.
Hic vitam tribuit, sed hic amicum,
Plus dant, Quincte, mihi tuæ Kalendæ.

Ad eundem. XLIII.

NAtali tibi, Quincte, tuo dare parva volebam
Munera, tu prohibes: imperiosus homo es.
Parendum est monitis, fiat quod uterque jubemus:
Et quod utrumque juvat, tu mihi, Quincte, dato.

Ad cognatum. XLIV.

SI mihi Picenâ turdus palleret olivâ,
Tenderet aut nostras sylva Sabina plagas,
Aut crescente levis traheretur arundine præda,
Pinguis & implicitas virga teneret aves:

Cum

Cata daret solenne tibi cognatio munus,
Nec frater nobis, nec prior esset avus.
Nunc sturnos inopes, fringillarumque querelas
Audit, & arguto passere vernat ager.
Inde salutatus picæ respondet arator:
Hinc propè summa rapax milvus in astra volat.
Mittimus ergo tibi parvæ munuscula cortis,
Qualia si recipis, sæpe propinquus eris.

Ad Flaccum, de Charistiis. XLV.

LUce propinquorum, quâ plurima mittitur ales,
Dum Stellæ turdos, dum tibi, Flacce paro:
Succurrit nobis ingens onerosaque turba;
In qua se primum quisque meumque putat.
Demeruisse duos, votum est: offendere plures,
Vix tutum: multis mittere dona grave est.
Quâ possum solâ veniam ratione merebor:
Nec Stellæ turdos, nec tibi, Flacce, dabo.

In Hedylum. XLVI.

NIl est tritius Hedyli lacernis.
Non ansæ veterum Corinthiorum,
Nec crus compede lubricum decenni,
Non ruptæ recutita colla mulæ,
Nec quæ Flaminiam secant salebræ,
Nec qui lictoribus nitent lapilli,
Nec Tuscâ ligo vineâ politus,
Nec pallens roga mortui tribulis,
Nec pigri rota quassa mulionis,
Nec rasum caveâ latus bisontis,
Nec dens jam senior ferocis apri.
Res una est tamen, ipse non negabit,
Frons est tritior Hedyli lacernis.

Ad Nympham Sabini. XLVII.

NYmpha sacri regina lacus, cui grata Sabinus
Et mansura pio munere templa dedit.
Sic montana tuos semper colat Umbria fontes,
Nec tua Baianas Sarsina malit aquas:
Excipe sollicitos placidè, mea dona, libellos:
Tu fueris Musis Pegasis unda meis.

Nym-

Nympharum templis quisquis sua carmina donat,
Quid fieri libris debeat, ipse monet.

In Mamurram. XLVIII.

IN septis Mamurra din multúmque vagatus,
Hic ubi Roma suas aurea vexat opes;
Inspicit Illyricos grandes, oculisque peterrat
Non hos quos primæ prostituere casæ,
Sed quos arcanæ servant tabulata cataftæ,
Et quos non populus, nec mea turba videt.
Inde satur mensas, & opertos exuit orbes,
Expositumque altè pingue poposcit ebur:
Et testudineum mensus quater hexaclinon,
Ingemuit citro non satis esse suo.
Consuluit nares, an olerent æra Corinthon:
Culpavit statuas, & Polyclete, tuas.
Et turbata brevi quæstus crystallina vitro,
Myrrhina signavit sepositque decem.
Expendit veteres calathos, & si qua fuerunt
Pocula Mentoteâ nobilitata manu.
Et virides picto gemmas numeravit in auro,
Quidquid & in nivea grandius aure sonat.
Sardonychas veros mensa quæsivit in omni,
Et pretium magnis fecit hiaspidibus.
Undecimâ lassus cùm jam discederet horâ,
Asse duos calices emit, & ipse tulit.

Sabino mittit coronam roseam. XLIX.

SEu tu Pæstanis genita es, seu Tiburis arvis,
Seu rubuit tellus Tusculà flore tuo:
Seu Prænestino te villica legit in horto;
Seu modò Campani gloria ruris eras:
Pulchrior ut nostro videare corona Sabino;
De Nomentanò te putet esse meo.

De platano Cæsaris. L.

IN Tarteſſiacis domus eſt notiſſima terris,
Quà dives placidum Corduba Bætin amat;
Vellera nativo pallent ubi flava metallo,
Et linit Heſperium bractea viva pecus:

Ædibus

Ædibus in mediis toros amplexa Penates
Stat platanus densis Cæsariana comis:
Hospitis invicti posuit quam dextera felix.
Cœpit & ex illa crescere virga manu.
Auctorem dominumque nemus sentire videtur:
Sic viret, & ramis sidera celsa petit.
Sæpe sub hac madidi luserunt arbore Fauni:
Sæpe sub hac latuit rustica fronde Dryas.
Dumque fugit solos nocturnum Pana per agros,
Terruit & tacitam fistula sera domum,
Atque oluere lares commissatore Lyæo,
Crevit & effuso latior umbra mero:
Hesterniscque rubens dejecta est herba coronis,
Atque suas potuit dicere nemo rosas.
O dilecta deis, ô magni Cæsaris arbor,
Ne metuas ferrum, sacrilegosque focos.
Perpetuos sperare licet tibi frondis honores:
Non Pompeianæ te posuere manus.

De Philæni. LI.

TInctis murice vestibus quod omni
Et nocte utitur, & die Philænis,
Non est ambitiosa, nec superba:
Delectatur odore, non colore.

De statua Domitiani. LII.

HErculis in magni vultus descendere Cæsar
Dignatus, Latiæ dat nova templa viæ?
Qua, Triviæ nemorosa petit dum regna, viator
Octavum domina marmor ab urbe legit.
Antè colebatur votis, & sanguine largo:
Majorem Alciden nunc minor ipse colit.
Nunc magnas rogat alter opes, rogat alter honores:
Illi securus vota minora facit.

Ad Herculem, de eadem statua. LIII.

ALcide, Latio nunc agnoscende Tonanti,
Postquam pulchra dei Cæsaris ora geris;
Si tibi tunc isti vultus habitusque fuissent,
Cessarunt manibus cùm fera monstra tuis?

Argolico famulum non te servire tyranno
Vidissent gentes, sævaque regna pati:
Sed tu jussisses Eurystbea, nec tibi fallax
Portâsset Nessi perfida dona Lichas.
Oetæi sine lege rogi securus adisses
Astra patris summi, quæ tibi pœna dedit.
Lydia nec dominæ traxisses pensa superbæ:
Nec Styga vidisses, Tartareumque canem.

In Magistrum ludi. LIV.

QUid tibi nobiscum est, ludi sceleratе magister,
Invisum pueris virginibusque caput?
Nondum cristati rupere silentia galli:
Murmure jam sævo verberibusque tonas.
Tam gravè percussis incudibus æra resultant,
Cassidicum medio cùm faber aptat equo.
Mitior in magno clamor fuit amphitheatro,
Vincenti parmæ cùm sua turba favet.
Vicini somnum non totâ nocte rogamus:
Nam vigilare leve est, pervigilare grave.
Discipulos dimitte tuos, vis, garrule, quantum
Accipis ut clames, accipere ut taceas?

In Cæcilianum. LV.

DIxerat, ô mores! ô tempora! Tullius olim,
Sacrilegum struxeret cùm Catilina nefas:
Cùm gener atque socer diris concurreret armis,
Mœstaque civili cæde maderet humus.
Cur nunc ô mores! cur nunc ô tempora! dicis?
Quod tibi non placeat, Cæciliane, quid est?
Nulla ducum feritas, nulla est insania ferri:
Pace frui certâ, lætitiâque licet.
Non nostri faciunt, tua quòd tibi tempora sordent;
Sed faciunt mores, Cæciliane, tui.

De leone & ariete. LVI.

MAssyli leo fama jugi, pecorisque maritus
Lanigeri, mirum, quâ coïre fide.
Ipse licet videas, cavea stabulantur in una,
Et pariter socias carpit uterque dapes.

Nec fœtu nemorum gaudent, nec mitibus herbis:
Concordem saltat sed rudis agna famem.
Quid meruit terror Nemees, quid proditor Helles,
Ut niteant celsi lucida signa poli?
Sidera si possent pecudesque feræque mereri;
Hic aries astris, hic leo dignus erat.

Ad Liberum. LVII.

Liber, Amyclæâ frontem redimite coronâ,
Qui quatis Ausoniâ verbera Graia manu,
Clausa mihi texto cùm prandia vimine mittas,
Cur comitata dapes nulla lagena venit?
Atqui digna tuo si nomine munera ferres,
Scis, puto, debuerint quæ mihi dona dari.

In Sutorem. LVIII.

Dentibus antiquas solitus producere pelles,
Et mordere luto putre vetusque solum,
Præneſtina tenes defuncti rura patroni;
In quibus, indignor, si tibi cella fuit.
At me literulas stulti docuere parentes:
Quid cum grammaticis rhetoribusque mihi?
Frange leves calamos, & scinde, Thalia, libellos;
Si dare sutori calceus ista potest.

De effigie Camoni. LIX.

Effigiem tantùm pueri pictura Camoni
Servat, & infantis prima figura manet.
Florentes nullâ signavit imagine vultus,
Dum timet ora pius muta videre pater.

De Balneo Tucca. LX.

Non silice duro, structilive cæmento,
Nec latere cocto, quo Semiramis longam
Babylona cinxit, Tucca Balneum fecit:
Sed strage nemorum, pineaque compage,
Ut navigare Tucca balneo possit.
Idem beatas lautus extruit thermas
De marmore omni, quod Carystos invenit,
Quod Phrygia Synas, Afra quod Nomas mittit.

Et quod virenti fronte lavit Eurotas.
Sed ligna desunt: subice balneum thermis.

De Effigie Camoni. LXI.

HÆc sunt illa mei quæ cernitis ora Camoni;
Hæc pueri facies, primaque forma fuit.
Creverat hic vultus bis denis fortior annis;
Gaudebatque suas pingere barba genas:
Et libata semel summos modò purpura cultus
Sparserat, invidit de tribus una soror:
Et festinatis incidit stamina pensis;
Absentemque patri rettulit urna rogum.
Sed ne sola tamen puerum pictura loquatur,
Hæc erit in chartis major imago meis.

De convivio Prisci. LXII.

QUod optimum sit disputat convivium
Facundi Prisci pagina:
Et multa dulci, multa sublimi refert,
Sed cuncta docto pectore.
Quod optimum sit quæritis convivium?
In quod choraules non venit.

Ad Picentinum. LXIII.

FUnera post septem nupsit tibi Galla virorum,
Picentine; sequi vult, puto, Galla viros.

Ad Domitianum. LXIV.

ODerat antè ducum famulos turbamq; minorem,
Et Pallatinum Roma supercilium:
At nunc tantus amor cunctis, Auguste, tuorum;
Ut sic cuique suæ cura secunda domûs.
Tam placidæ mentes, tanta est reverentia nostri,
Tam pacata quies, tantus in ore pudor.
Nemo suos (hæc est aulæ natura potentis)
Sed domini mores Cæsarianus habet.

Ad Aulum. LXV.

LEctor & auditor nostros probat, Aule, libellos:
Sed quidam exactos esse poëta negat.
Non nimiùm curo: nam cœnæ fercula nostræ
Malim convivis quàm placuisse cocis.

In Cinnam. LXVI.

DIxerat astrologus periturum te citò, Cinna?
Nec, puto, mentitus dixerat ille tibi.
Nam tu dum metuis ne quid post fata relinquas,
Hausisti patrias luxuriosus opes.
Iisque tuum decies non uno tabuit anno:
Dic mihi, non hoc est, Cinna, perire citò?

Ad Domitianum. LXVII.

INter tanta tuæ miracula, Cæsar, arenæ,
Quæ vincit veterum munera clara ducum,
Multum oculi, sed plus aures debere fatentur
Se tibi, quod spectant, qui recitare solent.

Ad Norbanum. LXVIII.

CUm tua sacrilegos contra, Norbane, furores
Staret pro domino Cæsare sancta fides:
Hæc ego Pieria ludebam tutus in umbra,
Ille tuæ cultor notus amicitiæ.
Me tibi Vindelicis raptum narrabat in oris,
Nescia nec nostri nominis Arctos erat.
O quoties veterem non inficiatus amicum
Dixisti; Meus est iste poëta, meus!
Omne tibi nostrum, quod bis trieteride junctæ
Antè dabat lector, nunc dabit auctor opus.

Ad Atilium, de Paullo. LXIX.

LAnguidior nostri si quando est Paullus Atilli,
Non se convivis abstinet ille suis.
Tu languore quidem subito fictóque labora,
Sed mea porrexit sportula, Paulle, pedes.

De filio Silii mortuo. LXX.

FEstinata sui gemeret cùm fata Severi
Silius, Ausonio non semel ore potens:
Cum grege Pierio mœstus Phœboque querebar,
Ipse meum flevi, dixit Apollo, Linon.
Aspexitque suam, quæ stabat proxima fratri,
Calliopen, & ait, tu quoque vulnus habes.
Adspice Tarpeium, Pallatinumque Tonantem:
Ausa nefas Lachesis læsit utrumque Jovem.

Numina cùm videas duris obnoxia fatis,
Invidiâ possis exonerare deos.

Ad Lupercum. LXXI.

SEptem post calices Opimiani
Denso cùm jaceam triente blæsus,
Adfers nescio quas mihi tabellas,
Et dicis, modò liberum esse jussi
Nastam; (servulus est mihi paternus;)
Signa, cras melius. Luperce, fiet:
Nunc signat meus annulus lagenam.

Ad Rufum. LXXII.

DUm me captares, mittebas munera nobis:
Postquam cepisti, das mihi, Rufe, nihil.
Ut capsum teneas, capto quoque munera mitte,
De cavea fugiat ne malè passus aper.

Ad Stellam. LXXIII.

LEge nimis durâ convivam scribere versus
Cogis, Stella, licet scribere, nempe malos.

Ad Flaccum. LXXIV.

SIc in gramine floreo reclinis,
Quà gemmantibus hinc & inde rivis
Curvâ calculus excitatur undâ,
Exclusis procul omnibus molestis,
Perfundas glaciem triente nigro,
Frontem sutilibus rubet coronis:
Infamem nimio calore cypron
Observes, moneo, precorque, Flacce,
Messes area cùm teret crepantes,
Et fulvi juba sæviet leonis.
At tu, diva Paphi, remitte, nostris
Illæsum juvenem remitte votis.
Sic Martis tibi serviant Kalendæ,
Et cum thure, meroque, victimaque
Libetur tibi candidas ad aras
Sesta plurima quadra de placenta.

Adulatur Domitiano. LXXV.

AD cœnam si me diversa vocaret in astra
Hinc invitator Cæsaris, inde Jovis:
Astra licèt propiùs, pallatia longiùs essent,
Responsa ad superos hæc referenda darem:
Quæritе qui malit fieri conviva Tonantis;
Me meus in terris Jupiter ecce tenet.

Ad Condylum. LXXVI.

QUæ mala sunt domini, quæ servi commoda ne-
Condyle, qui servum te gemis esse diu, (scis
Dat tibi securos vilis tegeticula somnos:
Pervigil in pluma Cæius ecce jacet.
Cæius à prima tremebundus luce salutat
Tot dominos: at tu, Condyle, nec dominum.
Quod debes, Cæi, redde, inquit Phœbus, & illine
Cinnamus: hoc dicit, Condyle, nemo tibi.
Tonorem metuis? podagrâ, chirograque secatur
Cæius, & mallet verbera mille pati.
Quod nec manè vomis, nec morbo, Condyle, fateris?
Non mavis, quàm ter Cæius esse tuus?

Ad Calocissum. LXXVII.

ADdere quid cessas, puer immortale Falernum?
Quadrantem duplica de seniore cado.
Nunc mihi dic, quis erit, cui te, Calocisse, deorum
Sex jubeo cyathos fundere? Cæsar erit.
Sutilis aptetur decies rosa crinibus, ut sit
Qui posuit sacræ nobile gentis opus.
Nunc bis quina mihi da pocula, fiat ut illud
Nomen, ab Odryfio quod deus orbe tulit.

De Hippocrate. LXXVIII.

SAntonieà medicata dedit mihi pocula virgà?
O hominis! mulsum me rogat Hippocrates.
Tam stupidus nunquam nec tu, puto, Glauce, fuisti,
Χαλκεα donanti χρύσια qui dederas.
Dulce aliquis munus pro munere poscit amaro?
Accipiat; sed si potat in ellebore.

De Herode. LXXIX.

CLinicus Herodes trullam subduxerat ægro:
Deprensus dixit; Stulte, quid ergo bibis?

Ad Julium. LXXX.

RUmpitur invidiâ quidam carissime Juli,
Quòd me Roma legit; rumpitur invidiâ,
Rumpitur invidiâ, quod turba semper in omni
Monstramur digito; rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, tribuit quòd Cæsar uterque
Jus mihi natorum; rumpitur invidiâ
Rumpitur invidiâ, quòd rus mihi dulce sub urbe est,
Parvaque in urbe domus; rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, quòd sum jucundus amicis,
Quòd conviva frequens; rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, quòd amamur, quòdq; probamur:
Rumpatur, quisquis rumpitur invidiâ.

Ad Quintium Ovidium. LXXXI.

VIndemiarum non ubique proventus
Cessavit, Ovidi: pluvia profluit grandis.
Centum Coranus amphoras aquæ fecit.

Ad Atticum de M. Antonio. LXXXII.

MArcus amat nostras Antonius, Attice, Musas,
Charta salutarrix si modò vera refert:
Marcus Palladiæ non inficianda Toloſæ
Gloria, quem genuit pacis alumna quies.

Ad librum. LXXXIII.

TU qui longa potes dispendia ferre viarum,
I, liber, absentis pignus amicitiæ.
Vilis eras, fateor, si te nunc mitteret emptor.
Grande tui pretium muneris auctor erit.
Multum, crede mihi, refert, à fonte bibatur
Quæ fluit, an pigro quæ stupet unda lacu.

In Bassum. LXXXIV.

DEnariis tribus invitas, & manè togatum
Observare jubes atria, Basse, tua:
Deinde hærere tuo lateri, præcedere sellam;
Ad vetulas tecum plùs minus ire decem.

Tum

Trita quidem nobis tegula est, vilisque, putrisque:
Dentariis tamen hanc non emo, Basse, tribus.

Adulatur Domitiano. LXXXV.

Appia, quam similis venerandus in Hercule Cæsar
Consectat Ausoniæ maxima fama viæ;
Si cupis Alcidæ cognoscere facta priores,
Disce, Libyn domuit: aurea poma tulit.
Peltatam Scythico discinxit Amazona nodo:
Addidit Arcadio terga leonis apro.
Ætipedem sylvis cervum, Stymphalidas undis:
Abstulit: à Stygia cum cane venit aqua.
Fœcundum vetuit reparari mortibus Hydram:
Hesperias Tusco lavit in amne boves.
Hæc minor Alcides, major quæ gesserit, audi,
Sextus ab Albana quem colit arce lapis.
Asseruit possessa malis Pallatia regnis:
Prima suo gessit pro Jove bella puer.
Solus Iuleas cùm jam retineret habenas,
Tradidit, inque suo tertius orbe fuit.
Cornua Sarmatici ter perfida contudit Istri:
Sudantem Geticâ ter nive lavit equum.
Sæpe recusato Parthos duxisse triumphos.
Victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit.
Templa deis, mores populis dedit, otia ferro,
Astra suis, cœlo sidera, serta Jovi.
Herculeum tantis numen non sufficit actis:
Tarpeio deus hic comodet ora patri.

Ad Phœbum. LXXXVI.

Quadringentorum reddis mihi, Phœbe, tabellas?
Centum da potiùs mutua, Phœbe, mihi.
Quære alium cui te tam vano munere jactes:
Quod tibi non possum solvere, Phœbe, meum est.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER X.

Liber ad Lectorem. I.

SI nimius videor, seraque coronide longus
Esse liber: legito pauca, libellus ero.
Terque quaterque mihi finitur carmine parvo
Pagina, fac tibi me, quàm cupis, esse brevem.

Ad eundem. II.

FEstinata prior decimi mihi cura libelli
Elapsum manibus nunc revocavit opus,
Nota leges quædam, sed limâ rasa recenti:
Pars nova major erit: lector, utrique fave:
Lector, opes nostræ; quem cùm mihi Roma dedisset,
Nil tibi quod demus majus habemus, ait.
Pigra per hunc fugies ingratæ flumina Lethes,
Et meliore tui parte superstes eris.
Marmora Messalæ findit caprificus, & audax
Dimidios Crispi mulio ridet equos.
At chartis nec furta nocent, nec secula præsunt;
Solaque non nôrunt hæc monumenta mori.

Ad Priscum III.

VErnaculorum dicta, sordidum dentem,
Et fœda linguæ probra circulatricis,
Quæ sulphurato nolit empta ramento
Vatiniorum proxeneta fractorum,
Poëta quidam clancularius spargit;
Et vult videri nostra. credis hoc, Prisce,
Voce ut loquatur psittacus coturnicis,
Et cor cupiscat esse canus ascaules?
Procul à libellis nigra sit meis fama.
Quos rumor albâ gemmeus vehit pennâ,
Cur ego laborem notus esse tam prave,
Constare gratis cùm silentium possit?

Ad Mamurram, IV.

QUi legis Oedipodem, caligantemque Thyesten,
Colchidas, & Scyllas; quid nisi monstra legis?
Quid tibi raptus Hylas, quid Parthenopæus, & Atys?
Quid tibi dormitor proderit Endymion?
Exutusve puer pennis labentibus? aut qui
Odit amatrices Hermaphroditus aquas?
Quid te vana juvant miseræ ludibria chartæ?
Hoc lege, quod possis dicere jure, meum est.
Non hic Centauros, non Gorgonas, Harpyiasque
Invenies: hominem pagina nostra sapit.
Sed non vis, Mamurra, tuos cognoscere mores,
Nec te scire: legas alium Callimachi.

In maledicum poetam. V.

QUisquis stolæve purpuræve contemptor,
Quos colere debet læsit impio versu:
Esset per urbem pontis exsul & elivi,
Interque raucos ultimus rogatores
Oret caninas panis improbi buccas.
Illi December longus, & madens bruma,
Claususque fornix triste frigus extendat:
Vocet beatos clamitetque felices.
Orciniana qui feruntur in sponda,
Et, cùm supremæ fila venerint horæ,
Dieique tardus; sentiat canum lucem,
Abigatque moto noxias aves panno.
Nec finiantur morte simplices pœnæ:
Sed modò severi sectus Æaci loris,
Nunc inquieti monstet Sisyphi pressus,
Nunc inter undas garruli senis siccus,
Delasset omnes fabulas poëtarum:
Et cùm fateri Furia jusserit verum,
Prodente clamet conscientia, *scripsi.*

De Adventu Trajani. VI.

FElices, quibus urna dedit spectare coruscum
Solibus Arctois, fideribusque ducem!
Quandoerit ille dies, quo campus & arbor, & omnis
Lucebit Latia culto senestra mora?

Quando

Quando mora dulces, longusque à Cæsare pulvis,
Totaque Flaminia Roma videnda via?
Quando eques, & picti tunicâ Nilotide Mauri
Ibitis, & populi vox erit una, Venit?

Ad Rhenum de eodem. VII.

NYmpharum pater amniumque, Rhene,
Quicunque Odrysias bibunt pruinas;
Sic semper liquidis fruaris undis,
Nec te barbara contumelioſa
Calcatum rota conterat bubulci;
Sic & cornibus aureus receptis,
Et Romanus eas utraque ripa:
Trajanum populis ſuis, & urbi,
Tibris te dominus rogat, remittas.

De Paulla. VIII.

NUbere Paulla cupit nobis, ego ducere Paullam
Nolo: anus eſt, vellem, ſi magis eſſet anus.

De ſe. IX.

UNdenis pedibuſque, ſyllabiſque,
Et multo ſale, nec tamen protervo,
Notus gentibus ille Martialis,
Et notus populis: quid invidetis?
Non ſum Andremone notior Caballo.

In Paullum. X.

CUm tu, laurigeris annum qui faſcibus intras,
Manè ſalutator limina mille teras:
Nec ego quid faciam? quid nobis, Paulle, relinquis,
Qui de plebe Numæ, denſaque turba, ſumus?
Qui me reſpiciat, dominum regemque vocabo?
Hoc tu (ſed quantò blandius!) ipſe facis.
Lecticam, ſellamque ſequar? nec ferre recuſo:
Per medium pugnas ſed prior ire lutum.
Sæpiùs adſurgam recitanti carmina? tu ſtas,
Et pariter geminas tendis in ora manus.
Quid faciet pauper, cui non licet eſſe clienti?
Divitis noſtræ purpura veſtra toga.

In Calliodorum. XII.

NIl aliud loqueris, quam Theſca Perithoumque;
Teque putas Pyladi, Calliodore, parem.
Diſpeream, ſi tu Pyladi præſtare matellam
Dignus es, aut porcos paſcere Perithòi.
Donavi tamen, inquis, amico millia quinque,
Et lotam (ut multum) terque quaterque togam.
Quid? quòd nil unquam Pyladi donavit Oreſtes?
Quid donat, quamvis plurima, plura negat.

Ad Domitianum. XII.

AEmiliæ gentes, & Apollineas Vercellas,
Et Phaëtontei qui petis arva Padi;
Ne vivam, niſi te, Domiti, permitto libenter,
Grata licèt ſine te ſit mihi nulla dies.
Sed deſiderium tanti eſt, ut meſſe vel unâ
Urbano releves colla peruſta jugo.
I, precor, & totos avidâ cute combibe ſoles.
Quàm formoſus eris, dum peregrinus eris?
Et venies albis non cognoſcendus amicis,
Libabitque tuas pallida turba genas:
Sed via quem dederat, rapiet citò Roma colorem,
Nilisco redeas tu licèt ore niger.

Ad Tuccam. XIII.

CUm eathedralicios portet tibi rheda miniſtros,
Et Libys in longo pulvere ſudet eques;
Strataque non unas cingant triclinia Baias,
Et Thetis unguento palleat uncta tuo;
Candida Setini rumpant cryſtalla trientes,
Dormiat in pluma nec meliore Venus:
Vtere non miſerum ceſſant ſuſpiria pectus,
Vis dicam malè ſit cur tibi, Tucca? bene eſt.

Ad Criſpum. XIV.

CRedere de noſtris nulli te diois amicis.
Sed ſit ut hoc verum, quid, rogo, Criſpe, facis?
Mutua cùm peterem ſeſtertia quinque, negaſti;
Non aperet nummos cùm gravis arca tuos.

Quando fabæ nobis modium farriſve dediſti,
Cùm tua Niliacus rura colonus aret?
Quando brevis gelidæ miſſa eſt toga tempore brumæ?
Argenti venit quando ſelibra mihi?
Nil aliud video, quo te credamus amicum,
Quàm quòd me coram pedere, Criſpe, ſoles.

De Apro. XV.

DOtatæ uxori cor arundine fixit acuta,
Sed dum ludit Aper: ludere novit Aper.

In Caium. XVI.

SI donare vocas promittere nec dare, Caï;
Vincam te donis, muneribuſque meis.
Accipe Callaicis quidquid fodit Aſtur in arvis.
Aurea quidquid habet divitis unda Tagi;
Quidquid Erythræa niger invenit Indus in alga,
Quidquid & in nidis unica ſervat avis;
Quidquid Agenoreo Tyros improba cogit aëno:
Quidquid habent omnes, accipe quomodo das.

De Macro ad Muſam. XVII.

SAturnalicio Macrum fraudare tributo
Fruſtra, Muſa cupis: non licet, ipſe petit:
Solenneiſque jocos nec triſtia carmina poſſit;
Et queritur nugas obticuiſſe meas:
Menſorum longis ſed nunc vacat ille libellis.
Appia, quid facies, ſi leget iſta Macer?

De Mario. XVIII.

NEc vocat ad cœnam Marius, nec munera mittit,
Nec ſponden, nec vult credere; ſed nec habet.
Turba tamen non deeſt, ſterilem quæ curet amicum.
Eheu, quàm fatuæ ſunt tibi, Roma, togæ.

Mittit librum ſuum ad Plinium. XIX.

NEc doctum ſatis, & parùm ſeverum,
Sed non ruſticulum nimis libellum,
Jucundo mea Plinio, Thalia,
I perfer: brevis eſt labor peractæ.
Alium vincere tramitem ſuberum.
Illic Orphea protinus videbis.

Ubi

Ubi vertice lubricum theatri.
Miranteisque feras, avemque regem,
Raptum quæ Phryga pertulit Tonanti.
Illic parva tui domus Pedonis
Cœlata est aquilæ minore pennâ.
Sed ne tempore non tuo disertam.
Pulses ebria januam, videto.
Totos dat tetricæ dies Minervæ,
Dum centum studet auribus virorum,
Hoc quod secula, posterique possint.
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas:
Hæc hora est tua, cum furit Lyæus,
Cùm regnat rosa, cùm madent capilli:
Tunc me vel rigidi legant Catones.

Ad Manium. XX.

DUcit ad auriferas quòd me Salo Celtiber oras,
Pendula quòd patriæ visere tecta libet.
Tu mihi simplicibus, Mani, dilectus ab annis,
Et prætextata cultus amicitia.
Tu facis, in terris quo non est alter Iberis
Dulcior, & vero dignus amore magis.
Tecum ego vel sicci Gætula mapalia Pœni,
Et poteram Scythicas hospes amare casas.
Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est,
In quocunque loco Roma duobus erit.

Ad Sextum. XXI.

SOribere te, quæ vix intelligat ipse Modestus,
Et vix Claranus, quid rogo, Sexte juvat?
Non lectore tuis opus est, sed Apolline, libris:
Judice te major Cinna Marone fuit.
Sic tua laudentur: sanè mea carmina, Sexte,
Grammaticis placeant, & sine Grammaticis.

In Philanim. XXII.

CUr spleniato sæpe prodeam mento.
Albave pictus sana labra cerussa.
Philæni, quæris? basiare te nolo.

De M. Antonio. XXIII.

IAm numerat placido felix Antonius ævo
Quindecies actas primus Olympiadas:
Præteritosque dies, & tutos respicit annos;
Nec metuit Lethes jam propioris aquas.
Nulla recordanti lux est ingrata, gravisque:
Nulla fuit, cujus non meminisse velit.
Ampliat ætatis spatium sibi vir bonus: hoc est
Vivere bis, vitâ posse priore frui.

Ad Kalend. Martias. XXIV.

NAtales mihi Martiæ Kalendæ,
(Lux formosior omnibus Kalendis)
Quinquagesima liba, septimamque
Vestris addimus hanc focis acerram.
His vos (si tamen expedit roganti)
Annos addite bis, precor, novenos,
Ut nondum nimiâ piger senectâ,
Sed vitæ tribus arcis peractis,
Lucos Elysiæ petam puellæ,
Post hæc tempora, nec diem rogabo.

De Mucio. XXV.

IN matutina nuper spectatus arena
Mucius, in posuit qui sua membra focis,
Si patiens fortisque tibi durusque videtur,
Abderitanæ pectora plebis habes.
Nam cùm dicatur, tunicâ præsente molestâ,
Ure manum: plus est dicere, Non facio.

De Morte Vari. XXVI.

VAre, Farzonias Latia modò vite per urbes
Nobilis, & centum dux memorande viris:
At nunc Ausonio frustra promisse Quirino,
Hospita Lagæi litoris umbra jaces.
Spargere non licuit frigentia fletibus ora;
Pinguia nec mœstis addere thura rogis.
Sed datur æterno victurum carmine numen;
Numquid & hoc, fallax Nile, negare potes?

Ad Diodorum. XXVII.

NAtali, Diodore, tuo, convivaſenatus
Accubat. & rarus non adhibetur eques:
Et tua tricenos largitur ſportula nummos.
Nemo tamen natum te, Diodore, putat.

Ad Janum. XXVIII.

ANnorum, nitidique fator pulcherrime mundi,
Publica quem primum vota preceſque vocant,
Pervius exiguos habitabas antè Penates,
Plurima quà medium Roma terebat iter:
Nunc tua æſareis cinguntur limina donis;
Et fora tot numeras, Jane, quot ora geris.
At tu ſancte pater, tanto pro munere gratus,
Ferrea perpetua clauſtra tuere ſera.

De Apollinaris litore Formiano. XXIX.

CTemperatæ dulce Formiæ litus,
Vos, cùm ſeveri fugit oppidum Martis,
Et inquietas feſſus axnit curas,
Apollinaris omnibus locis præfert.
Non ille ſanctæ dulce Tibur uxoris,
Nec Tuſculanos, Algidoſve receſſus,
Præneſte nec ſic, Antiumve miratur.
Non blanda Circe, Dardaniſve Cajeta
Deſiderantur, nec Marica, nec Liris,
Nec in Lucrina lota Salmacis vena.
Hic ſumma leni ſtringitur Thetis vento;
Nec languet æquor: viva ſed quies ponti
Pictum phaſelon adjuvante fert aura:
Sicut puellæ non amantis æſtatem
Mota ſalubre purpura venit frigus.
Nec ſeta longo quærit in mari prædam;
Sed à cubili lectulóque jactatam
Spectatus alte lineam trahit piſcis.
Siquando Nereus ſentit Æoli regnum,
Ridet procellas tuta de ſuo menſa.
Piſcina rhombum paſcit, & lupos vernas;
Natat ad magiſtrum delicata muræna.

Nomen

Nomenculator mugilem citat notum,
Et adesse jussi prodeunt senes multi.
Frui sed istis quando, Roma, permittis?
Quot Formianos imputat dies annus
Negotiosis rebus urbis hærenti?
O janitores, villicique felices:
Dominis parantur ista, serviunt vobis.

In Calliodorum. XXX.

ADdixti servum nummis herè mille trecentis,
Ut bene cœnares, Calliodore, semel:
Nec bene cœnâsti. nullus tibi quattuor emptus
Librarum cœnæ pompa caputque fuit.
Exclamare libet; non est hic, improbe, non est
Piscis; homo est: hominem, Calliodore, voras.

De imagine Marci Antonii, ad Cæditianum. XXXI.

HÆc mihi quæ colitur violis pictura, rosisque,
Quos referat vultus, Cæditiane, rogas?
Talis erat Marcus mediis Antonius annis
Primus: in hoc juvenem se videt ore senex.
Ars utinam mores, animumque effingere posset:
Pulchrior in terris nulla tabella foret.

Ad Munatium Gallum. XXXII.

SImplicior priscis, Munati Galle, Sabinis,
Cecropium superas qui bonitate senem;
Sic tibi consocerri claros retinere Penates
Perpetuâ natæ det face casta Venus:
Ut tu, si viridi tinctos æruginе versus
Fortè malus livor dixerit esse meos.
Ut facis, à nobis abigas: nec scribere quemquam
Talia contendas carmina, qui legitur.
Nunc servare modum nostri novere libelli;
Parcere personis, dicere de vitiis.

Ad Trajanum. XXXIII.

DI tibi dent quidquid, princeps Trajane, meretis;
Et rata perpetuò, quæ tribuere, velint:
Qui sua restituis spoliato jura patrono;
Libertis exsul non erit ille suis.

Dignus

Dignus es, ut possis totum servare clientem:
Et (liceat tantùm vera probare) potes.

De Sulpitia. XXXIV.

OMnes Sulpitiam legant puellæ,
Uni quæ cupiunt viro placere.
Omnes Sulpitiam legant mariti,
Uni qui cupiant placere nuptæ.
Non hæc Colchidos adserit furorem,
Diri prandia nec refert Thyestæ;
Scyllam, Byblida nec fuisse credit.
Sed castos docet, & pios amores,
Lusus, delicias, facetiasque.
Cujus carmina qui bene æstimârit,
Nullam dixerit esse sanctiorem.
Hac condiscipulâ, vel hac magistrâ
Esses doctior & pudica Sappho.
Sed tecum pariter simulque visam
Durus Sulpitiam Phaon amaret.
Frustra: namque ea nec Tonantis uxor,
Nec Bacchi, nec Apollinis puella
Erepto sibi viveret Cæleno.

In Munnam. XXXV.

IMproba Massiliæ quidquid fumaris cocuntæ,
Accipit æratem quisquis ab igne cadus;
Ate, Munna, venit: miseris tu mittis amicis
Per freta, per longas toxica sæva vias:
Nec facili pretio, sed quo contenta Falerni
Testa fit, aut cellis Setia cara suis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
Hæc, puto, causa tibi est; ne tua vina bibas.

Ad Maternum. XXXVI.

IUstis, & æquarum cultor sanctissime legum,
Veridico Latium qui regis ore forum;
Municipi, Materne, tuo veterique sodali
Callaïcum mandas si quid ad Oceanum.
An Laurentino turpes in litore ranas,
Et satius tenues, ducere credis asses?

Ad

Ad ſua captivum quàm ſaxa remittere mullum,
Viſus erit libris qui minor eſſe tribus?
Et ſatuam ſumma cœnare pelorida menſa,
Quoſque tegit levi cortice concha brevis;
Oſtrea Baianis quàm non liventia teſtis,
Quæ pueri domino non prohibente vorent?
Hic olidam clamoſus ages in retia vulpem,
Mordebitque tuos ſordida præda canes.
Illic piſcoſo modò vix educta profundo
Impedient lepores humida lina meos.
Dum loquor, ecce redit ſporta piſcator inani:
Venator capta mele ſuperbus adeſt.
Omnis ab urbano venit ad mare cœna macello.
Callaïcum mandas ſi quid ad Oceanum.

Ad Calenum. XXXVII.

O Molles tibi quindecim Calene,
Quos cum Sulpitia tua jugales
Indulſit deus & peregit annos?
O nox omnis, & hora, quæ notata eſt
Caris litoris indici lapillis!
Vixiſti tribus, ô Calene, luſtris.
Ætas hæc tibi tota computatur;
Et ſolos numeras dies maſtki.
Ex illis tibi ſi diu rogatam
Lucem redderet Atropos vel unam,
Malles quàm Pyliam quater ſenectam.

In Lesbiam. XXXVIII.

COnſule te Bruto quid juras, Lesbia, natam?
Mentiris, nata es, Lesbia, rege Numa.
Sic quoque mentiris, namque, ut tua ſecula narrant,
Picta Prometheo dicteris eſſe luto.

In Proculeiam. XXXIX.

MEnſe novo Jani veterem, Proculeia, maritum
Deferis, atque jubes res ſibi habere ſuas.
Quid rogo, quid factum eſt? ſubiti quæ cauſa doloris?
Nil mihi reſpondes? dicam ego: prætor erat.

Con-

Constatura fuit Megalensis purpura centum
Millibus, ut nimium munera parca dares:
Et populare saerum bis millia dena tulisset.
Dissidium non est hoc, Proculeia; lucrum est.

Ad Dindymum. XL.

TAm dubia est lanugo tibi, tam mollis, ut illam
Halitus, & soles, & levis aura terat.
Celantur simili ventura Cidonia lana,
Pollice virgineo quæ spoliata nitent.

Ad Phileretem. XLI.

SEptima jam, Phileros, tibi conditur uxor in agro.
Plus nulli, Phileros, quàm tibi reddit ager.

Ad Q. Ovidium. XLIII.

QUincte Caledonios Ovidi visure Britannos,
Et viridem Tethyn, Oceanumque patrem;
Ergo Numæ colles, & Nomentana relinques
Otia? nec retinet rusque focusque senem?
Gaudia tu differs: at non & stamina differt
Atropos; atque omnis scribitur hora tibi.
Præstiteris caro (quis non hoc laudet?) amico,
Ut potior vita sit tibi sancta fides.
Sed reddare tuis tandem mansure Sabinis,
Teque tuas numeres inter amicitias.

In delicatum Lectorem. XLIII.

SI quid lene mei dicunt & dulce libelli,
Si quid honorificum pagina blanda sonat;
Hoc tu pingue putas & costam rodere mavis,
Illa Laurentis cum tibi demus apri.
Vaticana bibas, si delectaris aceto;
Non facit ad stomachum nostra lagena tuum.

In Mathonem. XLIV.

OMnia vis bene Matho dicere: dic aliquando
Et bene: dic neutrum: dic aliquando male.

Ad Julium Martialem. XLV.

VItam quæ faciunt beatiorem,
Jucundissime Martialis, hæc sunt:
Res non parta labore, sed relicta;

Non

Non ingratus ager; focus perennis;
Lis nunquam; toga rara, mens quieta;
Vires ingenuæ; salubre corpus;
Prudens simplicitas; pares amici;
Convictus facilis; sine arte mensa;
Nox non ebria, sed soluta curis;
Non tristis torus, & tamen pudicus;
Somnus qui faciat breves tenebras;
Quod sis, esse velis, nihilque malis:
Summum nec metuas diem, nec optes.

Convivium. XLVI.

NUnciat octavam Phariæ sua turba juvencæ,
Et sistrata redit calva subitque cohors.
Temperat hæc thermas, nimios prior hora vapores
Halat, & immodico sexta Nerone calet.
Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce, venitis?
Septem sigma capit, sex sumus; adde Lupum,
Exoneraturas ventrem mihi villica malvas
Arculic, & varias, quas habet hortus, opes.
In quibus est lactuca sedens, & sectile porrum:
Nec deest rubatrix mentha, nec herba salax.
Secta coronabunt rutatos ova lacertos,
Et madidum thynni de sale sumen erit.
Parvus in his, unâ ponetur cœnula mensâ,
Hœdus inhumani raptus ab ore lupi.
Et, quæ non egeant ferro structoris, ofellæ,
Et faba fabrorum, prototomique rudes.
Pullus adhæc, cœnisque tribus jam perna superstes
Addetur: sextis mitia poma dabo.
De Nomentana vinum sine fœce lagena,
Quæ bis Frontino consule plena fuit.
Accedent sine felle joci, nec manè timenda
Libertas, & nil quod tacuisse velis.
De Prisino conviva meus, Venetoque loquatur?
Nec facient quemquam pocula nostra reum.

In Cottam. XLVII.

CUm potes amethystinos trientes,
Et nigro madeas Opimiano;

Non

Propinas modò conditum Sabinum.
Et dicis mihi Cotta, *vis in auro?*
Quisquam plumbea vina vult in auro?

De Scorpo. XLVIII.

FRangat Idumæas tristis Victoria palmas:
Plange, Favor, sævâ pectora nuda manu.
Mutet Honor cultus, & iniquis munera flammis:
Mitte coronatas, Gloria mœsta, comas.
Heu facinus! primâ fraudatus, Scorpe, juventâ
Occidis, & nigros tam citò jungis equos.
Curribus illa tuis semper properata, brevisque
Cur fuit, & vitæ tam propè meta tuæ?

Ad Faustinum. XLIX.

SIdera jam Tyrius Phryxeï respicit agni
Taurus, & alternum Castora fugit hyems.
Ridet ager, vestitur humus, vestitur & arbos:
Ismarium pellex Attica plorat Iryn.
Quos, Faustine, dies, qualem tibi Roma Ravennam
Abstulit? ô soles, ô tunicata quies!
O lemus, ô fontes, solidumque madentis arenæ
Litus, & æquoreis splendidus Anxur aquis,
Et non unius spectator lectulus undæ.
Qui videt hinc puppes fluminis, inde maris?
Sed nec Marcelli, Pompeianumque, nec illic
Sunt triplices thermæ, nec fora juncta quater:
Nec Capitolini summum penetrale tonantis,
Quæque nitens cœlo proxima templa suo.
Dicere te lassum quoties ego credo Quirino;
Quæ tua sunt, tibi habe: quæ mea, redde mihi?

Epitaphium Scorpi. L.

ILle ego sum Scorpus, clamosi gloria circi,
Plausus, Roma, tui delicizque breves:
Invida quem Lachesis raptum trieteride nonâ,
Dum numerat palmas, credidit esse senem.

In Olum. LI.

MEnsas, Ole, bonas ponis: sed ponis apertas.
Ridiculum est, possim ne ego habere bonas?

In

In Gallum. LII.

TOtis, Galle, jubes tibi me servire diebus,
Et per Aventinum ter quater ire tuum.
Eximit, aut reficit dentem Cascellius ægram;
Infestos oculis uris, Higine, pilos.
Non secat & tollit stillantem Fannius uvam:
Tristia servorum stigmata delet Eros.
Enterocelarum fertur Pedalirius Hermes,
Qui sanet ruptos, dic mihi, Galle, quis est?

Ad Sextum. LIII.

ARgenti libram mittebas: facta selibra est,
Sed piperis, tanti non emo, Sexte, piper.

Ad Frontinum. LIV.

ANxuris æquorei placidos, Frontine, recessus,
Et propiùs Baias, litoreamque domum.
Et quod inhumanæ, Cancro fervente, canicæ
Non novêre nemus, flumineosque lacus,
Dum colui; doctas tecum celebrare vacabat
Pieridas. nunc nos maxima Roma terit.
Hic mihi quando dies meus est? jactamur in alto
Urbis, & in sterili vita labore perit;
Dura suburbani dum jugera pascimus agri,
Vicinosque tibi, sancte Quirine, Lares.
Sed non solus amat, qui nocte dieque frequentat
Limina, nec vatem talia damna decent.
Per veneranda mihi Musarum sacra, per omnes
Juro deos, & non officiosus amo.

In delicatum lectorem. LV.

COnsumpta est uno si semmate pagina, transi,
Et breviora tibi, non meliora placent.
Dives, & ex omni posita est instructa macello
Cœna tibi; sed te mattya sola juvant.
Non opus est nobis nimiùm lectore guloso:
Hunc volo qui fiat non sine pane satur.

De Munna. LVI.

IUra trium petiit à Cæsare discipulorum
Adsuetus semper Munna docere duos.

Epi-

Epitaphium Erotii. LVII

Hîc festinata requiescit Erotion umbrâ,
Crimine quam fati sexta peremit hyems.
Quisquis eris nostri post me regnator agelli,
Manibus exiguis annua justa dato.
Sic Lare perpetuo, sic turbâ sospite, solus
Flebili in terra sit lapis iste tua.

Ad magistrum ludi. LVIII.

LUdi magister, parce simplici turbæ:
Sic te frequentes audiant capillati,
Et delicatæ diligat chorus mensæ:
Nec calculator, nec notarius velox
Majore quisquam circulo coronetur.
Albæ leone flammeo calent luces,
Tostamque fervens Julius coquit messem.
Scuticaque loris horridis Scythæ pellis,
Quâ vapulavit Marsyas Celenæus,
Ferulæque tristes sceptra pædagogorum,
Cessent, & idus dormiant in Octobres:
Æstate pueri si valent, satis discunt.

Epitaphium nobilis matronæ. LIX.

MArmora parva quidem, sed non cessura, viator,
Mausoli saxis Pyramidumque, legis.
Bis mea Romano spectata est vita Terento,
Et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinque dedit pueros, totidem mihi Juno puellas:
Clauserunt omnes lumina nostra manus.
Contigit & thalami mihi gloria rara, fuitque
Una pudicitiæ copula nota meæ.

Ad Tullam. LX.

COntigeris regina meos si Polla libellos,
Non tetricâ nostros excipe fronte jocos.
Ille tuus vates, Heliconis gloria nostri,
Pieria caneret cùm fera bella tuba,
Non tamen erubuit ludenti dicere versu;
Si nec rideo, mi Cotta, quid hîc facio?

In Carmenionem. LXI.

CUm te municipem Corinthiorum
jactes, Carmenion, negante nullo;
Cur frater tibi dicor ex Iberis
Et Celtis genitus, Tagique civis?
An vultu similes videmur esse?
Tu flexa nitidus coma vagaris;
Hispanis ego contumax capillis.
Levis dropace tu quotidiano:
Hirsutis ego cruribus, genisque.
Os blæsum tibi, debilisque lingua est:
Nobis filia fortiùs loquetur.
Tam dispar aquilæ columba non est,
Nec dorcas rigido fugax leoni.
Quare desine me vocare fratrem,
Ne te, Carmenion, vocem sororem.

De Theopompo. LXII.

QUis, rogo, tam durus, quis tam fuit ille superbus
Qui jussit fieri te, Theopompe, cocum?
Hanc aliquis faciem nigrâ violare culinâ
Sustinet? has uncto polluit ungue comas!
Quis potiùs cyathos, aut quis crystalla tenebit?
Quâ sapient meliùs mixta Falerna manu?
Si tam sidereos manet exitus iste ministros,
Jupiter utatur jam Ganymede coco.

Epitaphium vetulæ. LXIII.

PYrrhæ filia, Nestoris noverca,
Quam vidit Niobe puella canam.
Laërtes aviam senex vocavit.
Nutricem Priamus, socrum Thyestes.
Jam cornicibus omnibus superstes,
Hoc tandem sita durat in sepulcro
Calvo Plotia cum Melanthione.

In Laliam. LXIV.

CUm tibi non Ephesus, nec sit Rhodus, aut Mity-
Sed domus in vico, Lælia, patricio, (lene,
Deque

Deque coloratis nunquam lita mater Etruſcis,
Durus Aricina de regione pater;
Ζαὴν καὶ ψυχὴν laſcivum congeris uſque,
Pro pudor! Herſiliæ civis, & Egeriæ,
Tu licet ediſcas totam referasque Corinthon,
Non tamen omnino, Lælia, Thaïs eris.

De Polla. LXV.

CUſtodes das, Polla, viro; non accipis ipſa,
Hoc eſt uxorem ducere, Polla, virum.

Ad Potitum. LXVI.

QUòd mihi vix unus toto liber exeat anno,
Deſidiæ tibi ſum, docte Potite, reus.
Juſtius at quantò mireris, quòd exeat unus,
Labantur toti cùm mihi ſæpe dies?
Nunc reſalutantes video nocturnus amicos:
Gratulor & multis; nemo, Potite, mihi.
Nunc ad luciferam ſignat mea gemma Dianam:
Nunc me prima ſibi, nunc ſibi quincta rapit.
Nec conſul, prætorve tenet, reduceſque choreæ:
Auditur toto ſæpe poëta die.
Sed nec cauſſidico poſſis impunè negare,
Nec ſi te rhetor grammaticuſve rogent.
Balnea poſt decimam laſſo, centumque petuntur
Quadrantes, fiet quando, Potite, liber?

De Rabirio. LXVII.

QUiſquis læta tuis & ſera parentibus optas
Fata, brevem titulum marmoris hujus ama.
Condidit hâc caras tellure Rabirius umbras:
Nulli ſorte jacent candidiore ſenes.
Bis ſex luſtra tori nox mitis & ultima cluſit:
Arſerunt uno funera bina rogo.
Hos tamen ut primis raptos ſibi quærit in annis,
Improbius nihil his fletibus eſſe poteſt.

De Nerva, adulationibus inimico. LXVIII.

FRuſtra blanditiæ venitis ad me
Attritis miſerabiles labellis:
Dicturus dominum deumque non ſum.

Jam non est locus hac in urbe vobis:
Ad Parthos procul ite pileatos,
Et turpes humilesque supplicesque
Pictorum sola basiate regum.
Non est hic dominus, sed imperator,
Sed justissimus omnium senator:
Per quem de Stygia domo reducta est
Siccis rustica Veritas capillis.
Hoc sub principe, si sapis, caveto
Verbis, Roma, prioribus loquaris.

Ad Marcum. LXIX.

Litera facundi gratum mihi pignus amici
Pertulit, Ausoniæ dona severa togæ:
Quâ non Fabricius, sed vellet Apicius uti,
Vellet Mecœnas Cæsarianus eques.
Vilior hæc nobis alio mittente fuisset:
Non quâcunque manu victima cæsa litat.
A te missa venit: possem nisi munus amare,
Marce, tuum; poteram nomen amare meum.
Munere sed plus est, & nomine gratius ipso,
Officium docti, judiciumque viri.

Ad Romam LXX.

Jam parce lasso, Roma, gratulatori,
Lasso clienti: quamdiu salutator
Anteambulones, & togatulos inter
Centum merebor plumbeos die toto?
Cùm Scorpus una quindecim graves hora
Ferventis auri victor auferat saccos:
Non ego meorum præmium libellorum,
(Quid enim merentur?) Apulos velim campos.
Non Hybla, non me spicifer capit Nilus;
Nec quæ paludes delicata Pomptinas
Ex arce clivi spectat uva Setini.
Quid concupiscam, quæris ergo? dormire.

De Cotta, amico mercenario. LXXI.

Millia viginti quondam me Cotta popposcit;
Et, fatcor magni non erat ille nimis.
Annus abit: bis quina dabis sestertia? dixit.

Posce.

Poscere plus visus, quàm priùs, ille mihi.
Jam duo Poscenti post sextum millia mensem,
Mille dabam nummos: noluit accipere.
Transierant binæ forsan trioævе Kalendæ,
Aureolos ultro quattuor ipsa petit:
Non dedimus, centum jussit me mittere nummos.
Sed visa est nobis hæc quoque summa gravis:
Sportula nos junxit quadrantibus arida centum:
Hanc voluit: puero diximus esse datam.
Inferiùs numquid potuit descendere? fecit.
Vilior hic gratis, cœpit amare: nego.

De Mævio. LXXII.

HOc fortuna, tibi videtur æquum?
Civis non Syriæve Parthiæve,
Nec de Cappadocis eques catastis,
Sed de plebe Remi, Numæque verna,
Jucundus, probus, innocens, amicus.
Linguâ doctus utrâque, cujus unum est,
Sed magnum vitium, quòd est poëta,
Pullo Mævius alget in cucullo:
Cocco mulio fulget Incitatus.

De Caro Medico defuncto, ad Maximum LXXIII.

NEquius à Caro nihil unquâ Maxime factum est,
Quàm quòd febre perit: fecit & illa nefas.
Sæva, nocens febris saltem quartana fuisset:
Servari medico debuit illa suo.

Ad Macrum. LXXIV.

IBis litoreas, Macer, Salonas.
Ibit rara fides, amorque recti,
Et secum comitem trahet pudorem.
Semper pauperior redit potestas.
Felix auriferæ colone terræ,
Rectorem vacuo sinu remittes,
Optabisque moras, & exeuntem
Udo, Dalmata, gaudio sequêris.
Nos Celtas, Macer, & truces Iberos
Cum desiderio tui petemus.
Sed quæcunque tamen fetetur illic.

Piscosi calamo Tagi notata,
Macrum pagina nostra nominabit.
Sic inter veteres legar poëtas;
Nec multos mihi præferas priores,
Uno sed tibi sim minor Catullo.

De Torquato & Otacilio. LXXV.

AD lapidem Torquatus habet prætoria quartum:
Ad quartum breve rus emit Otacilius.
Torquatus nitidas vario de marmore thermas
Exstruxit: cucumam fecit Otacilius.
Dispositit Daphnona suo Torquatus in agro:
Castaneas centum sevit Otacilius.
Consul Torquatus, vici fuit ille Magister;
Nec minor in tanto visus honore sibi.
Grandis ut exiguam bos ranam ruperat olim?
Sic, puto, torquatus rumpet Otacilium.

De Erote. LXXVI.

PLorat Eros, quoties maculosæ pocula murrhæ
Inspicit, aut pueros, nobiliusve citrum:
Et gemitus imo promit de pectore, quòd non
Tota miser coëmat septa, feratque domum.
Quàm multi faciunt quod Eros sed lumine sicco:
Pars major lacrymas ridet, & intus habet.

Ad Gallum. LXXVII.

QUid nostra tuis dicit vexatio rebus,
Mane, vel à media nocte togatus ero;
Stridentesque feram flatus Aquilonis iniqui,
Et patiar nimbos, excipiamque nives.
Sed si non sias quadrante beatior uno
Per gemitus nostros, ingenuasque cruces;
Parce precor lasso, vanosque remitte labores,
Quæ tibi non prosunt, & mihi Galle, nocent.

Ad Marinum. LXXVIII.

RAros colligis hinc & hinc capillos,
Et latum nitidi Marine, calvæ
Campum temporibus tegis comatis:
Sed moti redeunt jubente vento,
Reddunturque sibi, caputque nudum

Cinis

Cirris grandibus hinc & inde cingunt.
Inter Splondophorum Teleſphorumque,
Cidæ ſtare putabis Hermeroten.
Vis tu ſimpliciùs ſenem fateri?
Ut tandem videaris unus eſſe,
Tonſor jam reliquos metat capillos,
Calvo turpius eſt nihil comato.

De Ladonte nauta. LXXIX.

IAm ſenior Ladon Tiberinæ nauta carinæ
Proxima dilectis rura paravit aquis.
Quæ cùm ſæpe vagus premeret torrentibus undis
Tibris, & hyberno rumperet arva lacu:
Emeritam puppim, ripa quæ ſtabat in alta,
Implevit ſaxis, oppoſuitque vadis.
Sic nimias avertit aquas. quis credere poſſet?
Auxilium domino merſa carina tulit.

De Lauro. LXXX.

NEmo nova caluit ſic inflammatus amica,
Flagravit quanto Laurus amore pilæ.
Sed qui primus erat luſor, dum floruit ætas;
Nunc poſtquam deſit ludere, prima pila eſt.

De natali Reſtituti. LXXXI.

OCtobres age ſentiat Kalendas
Facundi pia Roma Reſtituti.
Linguis omnibus & favete vobis:
Natalem colimus, tacete lites.
Abſit cereus aridi clientis,
Et vani triplices, breveſque mappæ
Exſpectent gelidi jocos Decembris.
Certent muneribus beatiores.
Agrippæ tumidus negotiator
Cadmi municipes ferat lacernas.
Pugnorum reus ebriæque noctis
Cœnatoria mittat advocato.
Infamata virum puella vicit?
Veros ſardonychas, ſed ipſa, tradat.
Mirator veterum ſenex avorum
Donet Phidiaci toreuma cœli.
Venator leporem, colonus hœdum,

Piscator ferat æquorum rapinas.
Si mittit sua quisque quid poëtam
Missurum tibi, Restitute, credis?

Ad Cottam. LXXXII.

OMnes persequeris prætorum, Cotta, lorellos;
Accipis & eras: officiosus homo es.

De statua Innonis. LXXXIII.

IUno labor, Polyclete, tuus, & gloria felix,
Phidiacæ cuperent quam meruisse manus.
Ore nitet tanto, quanto superâsset in Ida
Judice convictas non dubitante deas.
Junonem, Polyclete, suam nisi frater amaret,
Junonem poterat frater amare tuam.

Ad Marium. LXXXIV.

MArii quietæ cultor & comes vitæ,
Quo cive prisca gloriatur Atina;
Has tibi gemellas, barbari decus luci,
Commendo pinus, iliceasque Faunorum,
Et semidocta villici manu structas
Tonantis aras, horridique Silvani,
Quas tinxit agni sæpe sanguis, at hœdi,
Dominamque sancti virginem deam tene pli,
Et quem sororis hospitem vides castæ
Martem mearum principem Kalendarum,
Et delicatæ laureum nemus Floræ.
Hoc omne agelli mite parvuli numen
Seu tu cruore sive thure placabis:
Ubicunque noster Martialis est, dices,
Hac ecce mecum dextera litat vobis
Absens sacerdos; vos putate præsentem;
Et date duobus, quidquid alter optârit.

Ad Clementem. LXXXV.

SI prior Euganeas, Clemens, Helicaonis eras,
Pictaque pampineis videris arva jugis;
Perfer Atestinæ nondum vulgata Sabinæ
Carmina, purpureâ sed modò culta togâ.
Ut rosa delectat, meritur quæ pollice primo:
Sic nova nec mento sordida charta juvat.

Mus

Munusculum pomorum. LXXXVI.

NOn mea Massylus servat pomaria serpens,
Regius Alcinoï nec mihi servit ager:
Sed Nomentanâ securus germinat hortus
Arbore, nec furem plumbea mala timent.
Hæc igitur, mediâ quæ sunt mihi nata Suburâ,
Mittimus autumni cerea poma mei.

Ad Avitum. LXXXVII.

SÆpe loquar nimium gentes quòd, Avite, remotas
Miraris, Latia factus in urbe senex;
Auriferumque Tagum sitiam, patriumque Salonem,
Et repetam saturæ sordida rura casæ.
Illa placet tellus, in qua res parva beatum
Me facit, & tenues luxuriantur opes.
Pascitur hîc, ibi pascit ager: tepet igne maligno
Hic focus, ingenti lumine lucet ibi.
Hic pretiosa fames, conturbatorque macellus:
Mensa ibi divitiis ruris operta sui.
Quatuor hic æstate togæ pluresve teruntur:
Autumnis ibi me quatuor una tegit.
I cole nunc reges: quicquid non præstat amicus,
Cùm præstare tibi possit, Avite, locus.

De Numa. LXXXVIII.

DUm levis arsurâ struitur libitina papyro,
Dum myrrham & casiam flebilis uxor emit:
Jam sarcophagus, jam lecto, jam pollinctore parato
Hæredem scripsit me Numa: convaluit.

De figura Socratis. LXXXIX.

SI Romana forent hæc Socratis ora, fuissent
Julius in Satyris qualia Rufus habet.

In plagiarium XC.

QUid, stulte, nostris versibus tuos mixtes,
Cum ligitante quid tibi, miser, libro?
Quid congregare cum leonibus vulpes,
Aquilisque similes facere noctuas quæris?
Habeas licebit alterum pedem Ladæ,
Inepte, frustra cerure ligneo curres.

De Capitolino. XCI.

ELysio redeat si forte remissus ab agro
Ille suo felix Cæsare Galba vetus;

Qui Capitolinum pariter Galbamque jocantes
Audierit, dicet; ruſtice Galba, tace.

Ad Avitum, de Gaditano pſeudo-poeta. XCII.

GAditanus, Avite, (dic quid iſtud)
Qui ſcribit nihil, attamen poëta eſt?

Ad municipes ſuos Bilbilitanos. XCIII.

MUnicipes, Auguſta mihi quos Bilbilis æri
Monte creat, rapidis quos Salo cingit aquis;
Ecquid læta juvat veſtri vos gloria vatis?
Nam decus & nomen, famaque veſtra ſumus.
Nec ſua plus debet tenui Verona Catullo:
Meque velit dici non minus illa ſuum.
Quattuor acceſſit triceſima meſſibus æſtas.
Ut ſine me Cereri ruſtica liba datis.
Mœnia dum colimus dominæ pulcherrima Romæ,
Mutavere meas Itala regna comas.
Excipitis reducem placidâ ſi mente, venimus:
Aſpera ſi geritis corda, redire licet.

Ad Librum. XCIV.

INoſtro comes, i, libelle, Flacco
Longum per mare, ſed faventis undæ;
Et curſu facili, tuiſque ventis
Hiſpanæ pete Tarraconis arces.
Illinc te rora tollet, & citatus
Altam Bilbilin, & tuum Salonem
Quinto forſitan eſſedo videbis.
Quid mandem tibi quæris? ut ſodales
Paucos, & veteres, & ante brumas
Triginta mihi quattuorque viſos
Ipſa protinus à via ſalutes;
Et noſtrum admoneas ſubinde Flaccum,
Jucundos mihi nec laborioſos
Receſſus ſpatio paret ſalubri,
Qui pigrum faciant tuum parentem,
Hæc ſunt. jam tumidus vocat magiſter,
Caſtigatque moras, & aura portum
Laxavit melior, vale, libelle:
Navem, ſcis puto, non moratur unus,

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM.

LIBER XI.

Ad librum. I.

QUò tu, quò, liber ocioſe, tendis,
Cultus ſindone non quotidianâ?
Numquid Parthenium videre tentas?
Vadas, & redeas inevolutus.
Libros non legit ille, ſed libellos:
Nec Muſis vacat, aut, ſuis vacaret.
Ecquid te ſatis æſtimas beatum,
Contingunt tibi ſi manus minores?
Vicini pete porticum Quirini:
Turbam non habet ocioſiorem
Pompeius, vel Agenoris puella,
Vel primus dominus levis carinæ.
Sunt illic duo treſve qui revolvant
Noſtrarum tineas ineptiarum:
Sed cùm ſponſio, fabulæque laſſæ
De Scorpo fuerint & Incitato.

Ad Lectores. II.

TRiſte ſupercilium, durique ſeverа Catonis
Frons, & aratoris filia Fabricii,
Et perſenati faſtus, & regula morum,
Quidquid & in ludis non ſumus, ite foras.
Clamant ecce mei, Io Saturnalia, verſus.
Et licet, & ſub te præſide, Nerva, libet.

Ad lectores. III.

LEctores tetrici, ſalebroſum ediſcite Sanctram:
Nil mihi vobiſcum eſt: iſte liber meus eſt.

De ſuis libellis IV.

NOn urbana meâ tantum Pimpleïde gaudent
Ocia, nec vacuis auribus iſta damus:
Sed meus in Geticis ad Martia ſigna pruinis
Arigido tersus centurione liber.

Dicitur & noſtros cantare Britannia verſus.
Quid prodeſt? neſcit ſæculus iſta meus.
At quàm victuras poteramus pangere chartas,
Quantaque Pierià prælia flare tubâ;
Cùm pia reddiderint Auguſtum numina terris,
Et Mecœnatem ſi mihi Roma daret!

Votum pro Nerva. V.

SAcra, Laréſq; Phrygúm, quos Trojæ maluit hæres
Quàm rapere aſſuras Laomedontis opes;
Scriptus & æterno nunc primùm Jupiter auro,
Et ſoror, & ſummi filia tota patris;
Et qui purpureis jam tertia nomina faſtis,
Iane, refers Nervæ; vos precor ore pio:
Hunc omnes ſervate ducem, ſervate ſenatum:
Moribus hic vivat principis, ille ſuis.

In laudem Nervæ. VI.

TAnta tibi eſt recti reverentia, Cæſar, & æqui,
Quanta Numæ fuerat: ſed Numa pauper erat.
Ardua res hæc eſt, opibus non tradere mores,
Et cùm tot Crœſos viceris, eſſe Numam.
Si redeant veteres, ingentia Nomina patres,
Elyſium licea: ſi vacuare nemus:
Te volet invictus pro libertate Camillus;
Aurum Fabricius te tribuente volet.
Te duce gaudebit Brutus: tibi Sylla cruentus
Imperium tradet, cùm poſiturus erit.
Et te privato cum Cæſare Magnus amabit:
Donabi-toras & tibi Craſſus opes.
Ipſe quoque infernis revocatus Ditis ab umbris,
Si Cato reddatur, Cæſarianus erit.

Saturnalia. VII.

IN Etis falciferi ſenis diebus,
Regnator quibus imperat fritillus,
Verſu ludere non laborioſo
Permittis, puto, pileata Roma.
Riſiſti: licet ergo, nec vetamur,
Pallenſes procul hinc abite curæ;

Quid-

Quidquid venerit obvium loquamur,
Morosa sine cogitatione.
Misce dimidios, puer, trientes,
Quales Pythagoras dabat Neroni:
Misce, Dindyme, sed frequentiores.
Possum nil ego sobrius: bibenti
Succurrent mihi quindecim poetæ.

De horto suo. VIII.

LAssa quod externi spirant opobalsama Glauci,
Ultima Corycio quæ cadit aura croco,
Poma quod hybernâ matureſcentia capsâ,
Arbore quod vernâ luxuriosus ager,
De Pallantinis dominæ quod ſerica prelis,
Succina virgineâ quod regelata manu,
Amphora quod nigri, sed longè fracta Falerni,
Quod qui Sicanias detinet hortus apes,
Quod Cosmi redolent alabastra, focique deorum,
Quod modo divitibus lapsa corona comis;
Singula quid dicam? non sunt satis, omnia misce:
Hoc fragrant horti lilia manè mei.

De statua Memoris. IX.

CLarus fronde Jovis, Romani fama cothurni,
Spirat Apelleâ redditus arte Memor.

De Turno. X.

COntulit ad Satyras ingentia pectora Turnus:
Cur non ad Memoris carmina? frater erat.

Ad puerum ſuum. XI.

TOlle puer calices, tepidique toreumata Nili,
Et mihi ſecurâ pocula trade manu.
Trita patrum labris, & Tonso pura ministro;
Antiquus menſis reſtituatur honor.
Te potare decet gemmâ, qui Mentora frangis
In ſcaphium fœci, Sardanapale, tuæ.

In Zoilam. XII.

IUs tibi natorum vel ſeptem, Zoïle, detur:
Dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.

Epi-

Epitaphium Paridis. XIII.

QUiſquis Flaminiam teris, viator,
Noli nobile præterire marmor.
Urbis deliciæ, ſaleſque Nili,
Ars & gratia, luſus & voluptas.
Romani decus & dolor theatri,
Atque omnes Veneres Cupidineſque,
Hoc ſunt condita, quo Paris, ſepulcro.

De colono. XIV.

HÆredes, nolite brevem ſepelire colonum:
Nam terra eſt illi quantulacunque gravis.

Ad Sabinum. XV.

NOn omnis noſtri nocturna eſt pagina libri:
Invenies & quod manè, Sabine, legas.

Ad Lupum. XVI.

DOnâſti, Lupe, rus ſub urbe nobis?
Sed rus eſt mihi majus in feneſtra.
Rus hoc dicere, rus potes vocare?
In quo ruta facit nemus Dianæ,
Argutæ tegit ala quod cicadæ.
Quod formica die comedit uno,
Clauſæ cui folium roſæ corona eſt?
In quo non magis invenitur herba,
Quàm coſti folium, piperve crudum?
In quo nec cucumis jacere rectus,
Nec ſerpens habitare tota poſſit.
Eruciam malè paſcit hortus unam?
Conſumpto moritur culex ſaliſto;
Et talpa eſt mihi foſſor, atque arator.
Non boletus hiare, non mariſcæ
Ridere, aut violæ patere poſſunt.
Fines mus populatur, & colono
Tanquam ſus Calydonius timetur;
Et ſublata volantis unguc Procnes
In nido ſeges eſt hirundinino.
Vix implet cochleam peracta meſſis,
Et muſtum nuce condimus picatâ.

Extaſi,

Errâsti Lupe, literâ, sed unâ;
Nam quo tempore *prædium* dedisti,
Mallem tu mihi *prandium* dedisses.

Ad Labullum. XVII.

TUm te prosequor, & domum reduco
Autem dum tibi præsto gartienti.
Et quidquid loqueris faciſque laudo,
Quot versus poterant, Labulle, nasci?
Hoc damnum tibi non videtur esse,
Si quid Roma legit, requirit hospes,
Non deridet eques, tenet senator,
Laudat Caussidicus, poëta carpit,
Propter te perit, hoc, Labulle, verum est,
Hoc quisquam ferat, ut tibi tuorum
Sit major numerus togatulorum,
Librorum mihi sit minor meorum?
Triginta propè jam diebus una est
Nobis pagina vix peracta: sic fit,
Cùm cœnare domi poëta non vult.

In Zoilum. XVIII.

OS malè caussidicis, & dicis o'ere poetis,
Obtrectatori, Zoile, pejus olet.

In Cæcilium. XIX.

ATreus Cæcilius cucurbitarum,
Sic illas quasi filios Thyestæ.
In partes lacerat secatque mille.
Gustu protinus has edes in ipso,
Has primâ feret, alterâve cœnâ,
Has cœna tibi tertia reponet.
Hinc seras epidipnidas parabit,
Hinc pistor farinas faci placentas,
Hinc & multiplices struit tabellas.
Et notas caryotidas theatris:
Hinc exit varia n coco minutal,
Ut lentem positam, fabamque credas:
Boletos imitatur, & botellos,
Et caudam cybii, brevesque mœnas:

Hinc

Hinc cellarius experitur artes,
Ut condat vario vafer sapore
In rutæ folium capellianæ.
Sic implet gabatas, paropsidasque,
Et leves scutulas, cavasque lances.
Hoc lautum vocat, hoc putat venustum,
Unum ponere ferculis tot assem.

In Nestorem. XX.

NEc toga, nec focus est, nec tritus cimice lectus,
Nec tibi de bibula serta palude teges:
Nec puer, aut senior, nulla est ancilla, nec infans,
Nec sera, nec clavis, nec canis, atque calix.
Tu tamen affectas, Nestor, dici atque videri
Pauper, & in populo quæris habere locum.
Mentiris, vanoque tibi blandiris honore:
Non est paupertas, Nestor, habere nihil.

De Prasino. XXI.

SÆpius ad palmam Prasinus post fata Neronis
Pervenit, & victor præmia plura refert.
I nunc, livor edax, dic te cessisse Neroni:
Vicit nimirum non Nero, sed Prasinus.

De Apro. XXII.

AEdes emit aper, sed quas nec noctua vellet
Esse suas: adeò nigra vetusque casa est.
Vicinos illi nitidus Maro possidet hortos.
Cœnabit belle, non habitabit Aper.

Ad Falullum. XXIII.

INvitos mihi cùm voces trecentos,
Quare non veniam vocatus à te
Miraris, quereriſque, litigasque.
Solus cœno, Fabulle, non libenter.

De Caio proculo. XXIV.

CAïus hanc lucem gemmâ mihi Julius albâ
Signat: iô, votis redditus ecce meis.
Desperasse juvat, veluti jam rupta sororum
Fila, minùs gaudent, qui timuere nihil.

Hyme-

Hypne, quid exſpectas piger? immortale Falernum
Funde; ſenem poſcunt talia vota cadum.
Quincunces, & ſex cyathos, beſſemque bibamus,
Caïus ut fiat, Julius, & Proculus.

In Zoïlum. XXV.

ZOïle, quid tota gemmam præcingere libra
Te juvat, & miſerum perdere ſardonycha?
Annulus iſte tuis fuerat modò cruribus aptus:
Non eadem digitis pondera conveniunt.

De multone ſurdo. XXVI.

MUlio viginti venit modò millibus Aule.
Miraris pretium tam grave? ſurdus erat.

In Charidemum. XXVII.

CUnarum fueras motor, Charideme, mearum,
Et pueri cuſtos, aſſiduuſque comes.
Jam mihi nigreſcunt tonſa ſudaria barba,
Et queritur labris dextera puncta meis.
Sed tibi non crevi: te noſter villicus horret;
Te diſpenſator, te domus ipſa pavet.
Ludere nec nobis, nec tu permittis amare:
Nil mihi vis, & vis cuncta licere tibi.
Corripis, obſervas, quereris, ſuſpiria ducis;
Et vis à ferulis abſtinet ira manum.
Si Tyrios ſumpſi cultus, unxive capillos;
Exclamas, Nunquam fecerat iſta pater.
Et numeras noſtros ſtrictâ à fronte trientes,
Tanquam de cella ſit cadus ille tua.
Deſine: non poſſum libertum ferre Catonem,
Muſa virum jam me dicet adulta tibi.

Ad Lygdum, de Amynta. XXVIII.

INdu'get pecori nimiùm dum paſtor Amyntas,
Et gaudet fama luxuriaque gregis:
Cedentes oneri ramos ſylvamque fluentem
Vicit, concuſſas ipſe ſecutus opes.
Triſte nemus diræ vetuit ſupereſſe rapinæ,
Damnavitque rogis noxia ligna pater.
Pingues, Lygde, ſues habeat vicinus lõ..s:
Te ſatis eſt nobis adnumerare pecus.

In.

In Cæcilianum. XXIX.

VIvida cùm poſcas epigrammata, mortua ponis,
Lemmata, qui fieri Cæciliane, poteſt?
Mella jubes Hyblæa tibi, vel Hymettia naſci,
Et thyma Cecropiæ Corſica ponis api?

Ad ſenem orbum. XXX.

ORbus es, & locuples, & Bruto conſule natus:
Eſſe tibi veras credis amicitias?
Sunt veræ: ſed quas juvenis, quas pauper habebas.
Qui novus eſt, mortem diligit ille tuam.

In Silium. XXXI.

SIlius hæc magni celebrat monumenta Maronis,
Jugera facundi qui Ciceronis habet.
Hæredem, dominumque ſui tumulique Latiſque
Non alium mallet, nec Maro, nec Cicero.

De eodem. XXXII.

JAm propè deſertos cineres, & ſancta Maronis
Nomina qui coleret pauper, & unus erat,
Silius Andino tandem ſuccurrit agello,
Silius & vatem, non minor ipſe, colit.

Ad Julium Cerealem. XXXIII.

COenabis bellè, Juli Cerealis, apud me:
Conditio eſt melior ſi tibi nulla, veni.
Octavam poteris ſervare: lavabimur unâ.
Scis quàm ſint Stephani balnea juncta mihi.
Prima tibi dabitur ventri lactuca movendo
Utilis, & portis fila reſecta ſuis.
Mox vetus, & tenui major cordylla lacerto:
Sed quam cum rutæ frondibus ova tegant.
Altera non deerunt tenui verſata favillâ,
Et Velabrenſi maſſa recocta foco:
Et quæ Picenum ſenſerunt frigus olivæ.
Hæc ſatis in guſtu. cætera nôſſe cupis?
Mentiar, ut venias, piſces, conchylia, ſumen,
Et cortis ſaturas, atque paludis aves:
Quæ nec Stella ſolet rara niſi ponere cœna,
Plus ego polliceor; nil recitabo tibi.

Ipſe

Ipſe tuos nobis relegas licet uſque Gigantes,
Rura vel æterno proxima Virgilio.

De Claudia Ruſina. XXXIV.

CLaudia cæruleis cùm ſit Rufina Britannis
Edita, cur Latiæ pectora plebis habet?
Quale decus formæ! Romanam credere matres
Italides poſſunt, Attthides eſſe ſuam.
Di bene, quòd ſancto peperit fœcunda marito,
Quòd ſperat generos, quódque puella nurus.
Sic placeat ſuperis, ut conjuge gaudeat uno,
Et ſemper natis gaudeat illa tribus.

In Zoilum. XXXV.

UNguenta, & caſias, & olentem funera myrrham,
Thuraque de medio ſemiremata rogo,
Et quæ de Stygio rapuiſti cinnama lecto,
Improbe, de turpi, Zoïle, redde ſinu.
A pedibus didicere manus peccare protervæ.
Non miror furem, qui fugitivus erat.

De Lupo ad Urbicum. XXXVI.

HOrtatur fieri quòd te Lupus, Urbice, patrem,
Ne credas, nihil eſt quod minùs ille velit.
Ars eſt captandi, quod nolis velle videri;
Ne facias optat, quod rogat ut facias.
Dicat prægnantem tua ſe Coſconia tantùm:
Pallidior fiet jam pariente Lupus.
At tu conſilio videaris ut uſus amici.
Sic morere, ut factum te putet eſſe patrem.

In Cheræmonem. XXXVII.

QUòd nimiùm laudas, Cheræmon Stoice, mortem,
Vis animum mirer ſuſpiciamque tuum.
Hanc tibi virtutem fractâ facit urceus anſâ,
Et triſtis nullo qui tepet igne focus:
Et teges, & cimex, & nudi ſponda grabati,
Et brevis, atque eadem nocte dieque toga.
O quàm magnus homo es, qui fæce rubentis aceti,
Et ſtipulâ, & nigro pane carere potes!
Leuconicis agedum tumeat tibi culcitra lanis,
Conſtringatque tuos purpura texta toros:

O quàm tu cupias ter vivere Nestoris annos,
Et nihil ex ulla perdere luce voles!
Rebus in angustis facile est contemnere vitam:
Fortiter ille facit, qui miser esse potest.

Ad Severum. XXXVIII.

Miraris, docto quòd carmina mitto Severo;
Ad cœnam quòd te, docte Severe, vocem.
Jupiter ambrosiâ satur est & nectare vivit:
Nos tamen exta Jovi thura, merumque damus.
Omnia cùm tibi sint dono concessa deorum:
Si quod habes, non vis; ergo quid accipies?

In tonsorem. XXXIX.

Quid si me tonsor, cùm stricta novacula suprà est,
Tunc libertatem divitiasque roget?
Promittam: nec enim rogat illo tempore tonsor,
Latro rogat: res est imperiosa timor.
Sed fuerit curvâ cùm tuta novacula thecâ,
Frangam tonsori crura manusque simul.

De Charino. XL.

Senos Charinus omnibus digitis gerit,
Nec nocte ponit annulos.
Nec cùm lavatur, causa quæ sit, quæritis?
Dactyliothecam non habet.

In Faustum. XLI.

Nescio tam multis quid scribas, Fauste, puellis:
Hoc scio, quòd scribit nulla puella tibi.

In Justinum. XLII.

Sexcenti cœnant à te, Justine, vocati
Lucis ad officium quæ tibi prima fuit:
Inter quos, memini, non ultimus esse solebam:
Nec locus hic nobis invidiosus erat.
Postera sed festæ reddis solennia mensæ:
Sexcentis hodie cras mihi natus eris.

In Vacerram. XLIII.

Et delatores, & calumniator:
Et fraudatores, & negotiator.

Et

Et bellator es, & lanista, miror
Quare non habeas, Vacerra, nummos.

In Maronem. XLIV.

NIl mihi das vivus: dicis post fata daturum,
Si non es stultus, scis, Maro, quid cupiam.

Ad Mathonem. XLV.

PArva rogas magnos; sed non dant hæc quoq; magni,
Ut pudeat levius te, Matho, magna roga.

Epitaphium canis Lydiæ XLVI.

AMphitheatrales inter nutrita magistros
Venatrix sylvis aspera, blanda domi,
Lydia dicebar, domino fidissima dextra.
Qui non Erigones maller habere canem;
Nec qui dicta a Cephalum de gente securus,
Lucifera pariter venit ad astra dea.
Non me longa dies, nec inutilis abstulit ætas,
Qualia Dulichio fata fuere cani:
Fulmineo spumantis apri sum dente perempta,
Quantus erat Calydon, aut, Erymanthe, tuus.
Nec queror, infernas quamvis citò rapta sub umbras:
Non potui fato nobiliore mori.

Ad Patum. XLVII.

SOlvere, Pæte, decem tibi me sestertia cogis:
Perdiderat quoniam Bucco ducenta tibi.
Ne noceant, oro, mihi non mea crimina: tu qui
Bis centena potes perdere, perde decem.

In Vacerram. XLVIII.

IN omnibus Vacerra quòd conclavibus
Consumit horas, & diu tota sedet:
Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.

Ad Patum. XLIX.

AD primum decima lapidem quòd venimus horâ,
Arguimur lentæ crimine pigritiæ.
Non est ista via, non est mea, sed tua culpa;
Misisti mulas qui mihi, Pæte, tuas.

Ad

Ad Flaccum, de Baiis. L.

LIttus beatæ Veneris aureum Baias,
Baias superbæ blanda dona naturæ,
Ut mille laudem, Flacce, versibus Baias,
Laudabo dignè non satis tamen Baias.
Sed Martialem malo, Flacce, quàm Baias.
Optare utrumque pariter, improbi votum est.
Quòd si deorum munere hoc tibi detur:
Quid gaudiorum est Martialis & Baiæ!

De Philostrato. LI.

ASinuessanis conviva Philostratus undis
Conductum repetens nocte jubente larem,
Penè imitatus obiit sævis Elpenora fatis,
Præceps per longos dum ruit usque gradus.
Non esset, nymphæ, tam magna pericula passus,
Si potiùs vestras ille bibisset aquas.

Ad Sosibianum. LII.

NEmo habitat gratis, nisi dives & orbus, apud te.
Nemo domum pluris, Sosibiane, locat.

De Antiocho tonsore. LIII.

QUi nondum Stygias descendere quærit ad undas,
Tonsorem fugiat, si sapit, Antiochum.
Alba minùs sævis lacerantur brachia cultris,
Cùm furit ad Phrygios enthea turba modos.
Mitior implicitas Alcon secat enterocelas,
Fractaque fabrili dedolat ossa manu.
Tondeat hic inopes Cynicos, & Stoïca menta,
Collaque pulvereâ nudet equina jubâ.
Hic miserum Scythica subrupe Promethea rada:
Carnificem nudo pectore poscet avem.
Ad matrem fugiet Pentheus, ad Mænadas Orpheus:
Antiochi tantùm barbara tela sonent.
Hæc quæcunque meo numeratis stigmata mento,
In veteli picta qualia fronte sedent,
Non iracundis fecit gravis unguibus uxor:
Antiochi ferrum est, & scelerata manus.
Unus de cunctis animalibus hircus habet cor:
Barbatus vivit, ne ferat Antiochum.

In Parthenopæum. LIV.

LEniat ut fauces medicus, quas aspera vexat
Assiduè tussis, Parthenopæ, tibi;
Mella dari, nucleosque jubet, dulcesque placentas,
Et quicquid pueros non sinit esse truces,
At tu non cessas totis tussire diebus.
Non est hæc tussis, Parthenopæ; gula est.

Ad Pollam. LV.

INtactas quare mittis mihi, Polla, coronas?
A te vexatas malo tenere rosas.

In Chrestillum LVI.

CArmina nulla probas molli quæ limite currunt,
Sed quæ per salebras altaque saxa cadunt.
Et tibi Mæonio quid carmine majus habetur,
Lucili *columella hic situs Metrophanes.*
Attonitusque legis *terrai frugiferai*;
Accius & quicquid Pacuviusque vomunt.
Vis imiter veteres, Chrestille, tuosque poëtas?
Dispeream, si scis quid sapuêre sales.

Epitaphium Canaces. LVII.

AEolis heu Canace jacet hoc tumulata sepulchro,
Ultima cui parvæ septima venit hyems.
Ah scelus, ah facinus! properas quid fiere, viator?
Non licet hîc vitæ de brevitate queri.
Tristius est leto leti genus: horrida vultus
Abstulit, & tenero sedit in ore lues:
Ipsaque crudeles ederunt oscula morbi,
Nec data sunt nigris tota labella rogis.
Si tam præcipiti fuerant ventura volatu,
Debuerant alia fata venire via.
Sed mors vocis iter properavit claudere blandæ,
Ne posset duras flectere lingua deas.

In Zoilum. LVIII.

MEntitur, qui te vitiosum, Zoïle, dixit.
Non vitiosus homo es, Zoïle, sed vitium.

De

De Theodoro. LIX.

Plerios vatis Theodori flamma Penates
Abstulit, hoc Musis, hoc tibi, Phœbe, placet?
O scelus, ô magnum facinus, crimenque deorum,
Non arsit pariter quòd domus & dominus!

In verpum æmulum. LX.

QUòd nimium lives, nostris & ubique libellis
Detrahis, ignosco: verpe poëta, sapis.
Hoc quoque non curo, quòd tu mea carmina carpas,
Corripias: & sic, verpe poëta, sapis.
Illud me cruciat, Solymis quòd natus in ipsis,
Sustuleris porcum, verpe poëta, meum.
Ecce negas, jurasque mihi per templa Tonantis.
Non credo: jura, verpe, per Anchialum.

Ad Germanum. LXI.

MArtia, non Rhenus salit hic, Germane, quid obstas,
Et puerum prohibes dividis imbre lacus?
Barbare non deber, submoto cive, ministro
Captivam victrix unda levare sitim.

Ad Bassum. LXII.

EFfugere non est, Basse, basiatores,
Instant, morantur, persequuntur, occurrunt,
Et hinc, & illinc, usquequaque, quacumque.
Non ulcus acre, pustulæve lucentes,
Nec triste mentum, sordidique lichenes,
Nec labra pingui delibuta cerato,
Nec congelati gutta proderit nasi,
Et æstuantem basiant, & algentem,
Et nuptiale basium reservantem.
Non te cucullis asseret caput tectum,
Lectica nec te tuta pelle veloque,
Nec vindicabit sella sæpius clausa.
Rimas per omnes basiator intrabit.
Non consulatus ipse, non tribunatus,
Sævique fasces, nec superba clamosi
Lictoris abiget virga basiatorem,
Sedeas in alto tu licèt tribunali,

Et

Et è curuli jura gentibus reddas:
Adscendet illa basiator, atque illa.
Febricitantem basiabit & flentem?
Dabit oscitanti basium, natantique;
Dabit & vomenti, remedium mali solum est;
Facias amicum, basiare quem nolis.

Ad Flaccum. LXIII.

HAbere amicum nolo, Flacce, subtilem,
Cujus lacertos annuli mei cingant:
Sed idem amicum nolo mille librarum.
Carnarius sum, pinguiarius non sum.

Ad Flaccum. LXIV.

THaïda tam tenuem potuisti, Flacce, videre?
Tu, puto, quod non est, Flacce, videre potes.

In Lydiam. LXV.

NOn est mentitus qui te mihi dixit habere
Formosam carnem, Lydia, non faciem.
Est ita si taceas, & si tam mùta recumbas,
Quàm silet in cera vultus, & in tabula.
Sed quoties loqueris, carnem quoque, Lydia, perdis;
Et sua plùs nulli, quàm tibi lingua nocet.
Audiat ædilis ne te, videatque, caveto.
Portentum est, quoties cœpit imago loqui.

Ad Sophronium. LXVI.

TAnta tibi est animi probitas orisque, Sophroni,
Ut miter fieri te potuisse patrem.

Ad Garricum. LXVII.

MIttebas libram: quadrantem, Garrice, mittis.
Saltem semissem, Garrice, solve mihi.

Ad Albium Maximum. LXVIII.

ALbi Maxime, si vacabit hora,
Hoc tantùm lege: namque & occupatus,
Et non es nimiùm laborioſus.
Transis hos quoque quattuor? sapisti.

Ad Septicianum. LXIX.

EXplicitum nobis usque ad sua cornua librum,
Et quasi perfectum, Septiciane, refers.
Omnia legisti: credo, scio, gaudeo, verum est,
Perlegi libros sic ego quinque tuos.

Ad lectorem. LXX.

QUamvis tam longo possis satur esse libello,
Lector, adhuc à me disticha pauca petis.
Sed Lupus usuram, puerique diaria poscunt.
Lector, solve, taces, dissimulasque? Vale.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER XII.

M. Val. Martialis Priſco ſuo ſalutem.

SCio me patrocinium debere contumaciſſimæ triennii deſidiæ, quæ abſolvendæ non eſſet inter illas quaque occupationes urbicas, quibus facilius conſequimur, ut moleſti potius quàm officioſi eſſe videamur; nedum in hac provinciali ſolitudine ubi niſi etiam intemperanter ſtudeamus, & ſine ſolatio, & ſine excuſatione ſeceſſimus. Accipe ergo rationem, in qua hoc maximum & primum eſt, quòd civitatis aures, quibus aſſueveram, quæro, & videor mihi in alieno foro litigare. Si quid eſt enim in libello meo quod placeat, dixit auditor. Illam judiciorum ſubtilitatem, illud materiarum ingenium, bibliotheas, theatra, conventus, in quibus ſtudere ſe voluptatibus non ſentiunt; ad ſummam omnium, ea quæ delicate reliquimus, quaſi deſtituti deſideramus. Accedit huc municipalium rubigo dentium, & judicii loco livor, & unus aut alter mali, in puſillo loco multi, adverſus quos difficile eſt habere quotidie bonum ſtomachum. Ne miretis igitur abjecta ab indignante, quæ à geſtiente fieri ſolebant. Ne quid tamen & advenienti tibi ab urbe, & exigenti negarem, cui non refero gratiam, ſi tantùm ta præſto quæ poſſim, imperabo mihi, cui indulgere conſueveram, & ſtatus pauciſſimis diebus, ut familiariſſimus mihi aures tuas exciperem adventoriâ ſuâ. In velim iſta quæ tantum apud te non periclitantur, diligenter æſtimare, & excutere non graveris; & quod tibi difficillimum eſt, de nugis noſtris judicii nitore ſepoſito, ne Romam, ſi ita decreveris, non Hiſpanienſem librum mittamus, ſed Hiſpanum.

Ad eundem. I.

REtia dum ceſſant, latratoreſque Molоſſi,
Et non invento ſylva quieſcit apro;
Otia, Priſce, brevi poteris donare libello.
Hora nec æſtiva eſt, nec tibi tota perit.

Ad sua Carmina. II.

QUæ modò litoreos ibatis carmina Pyrgos,
Ite fociâ, jam non pulvetulenta via est.

Ad Librum suum. III.

AD populos mitti qui nuper ab urbe solebas,
Ibis tu Romam nunc peregrine liber.
Aurifer & de gente Tagi, tetricique Salonis,
Dat patrios Manes quæ mihi terra potens.
Non tamen hospes eris, nec jam potes advena dici,
Cujus habet fratres tot domus alta Remi.
Ju e tuo veneranda novi pete limina templi.
Reddita Pierio sunt ubi templa choro.
Vel si malueris, primâ gradiere Saburra:
Atria sunt illic consulis alta mei.
Laurigeros habitet facundus Stella Penates,
Clarus Hiantæ Stella petitor aquæ.
Fons ibi Castalius vitreo torrente superbit,
Unde novem dominas sæpe bibisse ferunt.
Ille dabit populo, patribusque, equitique legendum:
Nec nimiùm siccis perleget ipse genis.
Quid titulum poscis? versus duo treve legantur;
Clamabunt omnes, te, liber, esse meum.

Ad Priscum IV.

QUod Flacco, Varioque fuit, summoque Maroni
Mæcœnas atavis regibus ortus eques;
Gentibus & populis hoc te mihi, Prisce Terenti,
Fama fuisse loquax, chartaque dicet anus.
Tu facis ingenium, tu, si quid posse videmur;
Tu das ingenuæ munera pigritiæ.

Ad Cæsarem V.

LOngior undecimi nobis decimique libelli
Arctatus labor est, & breve rasit opus.
Plura legant vacui, quibus ocia tuta dedisti:
Hæc lege tu, Cæsar: forsan & illa leges.

In Commendationem Nervæ. VI.

CONtigit Ausoniæ procerum mitissimus aulæ
Nerva: licet toto nunc Helicone frui.

Rebus

Recta fides, hilaris clementia, cauta poteſtas
Jam redeunt: longi terga dedere metus.
Hoc populi gentesque tuæ, pia Roma, precantur:
Dux tibi ſit ſemper talis, & iſte diu.
Macte animi, quem rarus habet, morumque tuorum,
Quos Numa quos hilaris poſſet habere Cato,
Largiri, præſtare, breves extendere cenſus,
Et dare quæ faciles vix tribuere dei;
Nunc licet & fas eſt, ſed tu ſub principe dure,
Temporibuſque malis, auſus es eſſe bonus.

De Ligeia. VII.

TOto vertice quot gerit capillos,
Annos ſi tot habet Ligeia, trima eſt.

In Commendationem Trajani. VIII.

TErrarum dea gentiumque Roma,
Cui par eſt nihil, & nihil ſecundum,
Trajani modò læta cùm futuros
Tot per ſecula computaret annos,
Et ſortem, juvenemque, Martiumque
In tanto duce militem videret:
Dixit præſide gloriosa tali;
Parthorum proceres, duceſque Serum,
Thraces, Sauromatæ, Getæ, Britanni,
Poſſim oſtendere Cæſarem; Venite.

Ad Cæſarem. IX.

PAlma regit noſtros, mitiſſime Cæſar, Iberos,
Et placido fruitur pax peregrina jugo.
Ergo agimus læti tanto pro munere grates:
Miſiſti mores in loca noſtra tuos.

De Africano. X.

HAbet Africanus millies, tamen captat.
Fortuna multis dat nimis, ſatis nulli.

Mittit librum ad Parthenium. XI.

PArthenio dic, Muſa, tuo noſtroque ſalutem,
Nam quis ab Aonio largiùs amne bibit?
Cujus Pimplæo lyra clarior exit ab antro?
Quem plus Pierio de grege Phœbus amat?

Et si fortè, sed hoc vix est sperare, vacabit;
Tradat ut ipse duci carmina nostra, roga.
Quattuor & tantùm timidumque brevemq; libellum
Commendet verbis; Hunc tua Roma legit.

In Posthumum. XII.

OMnia promittis, cùm tot nocte bibisti:
Manè nihil præstas. Posthume, manè bibe.

Ad Auctum. XIII.

GEnus, Aucte, lucri divites habent iram.
Odisse quàm donare, vilius constat.

Ad Priscum. XIV.

PArciùs utaris, moneo, rapiente vetabo.
Prisce, nec in lepores tam violentus eas.
Sæpe satisfecit prædæ venator, & acri
Decidit excussus, nec rediturus equo.
Insidias & campus habet: nec fossa, nec agger,
Nec sint saxa licèt, fallere plana solent.
Non deerunt qui tanta tibi spectacula præstent,
Invidiâ fati sed leviore cadant.
Si te delectant animosa pericula: Tuscis,
Tutior est virtus, insidiemur apris.
Quid te frena juvant temeraria? sæpiùs illis,
Prisce, datum est equitem rumpere quam leporem.

Adulatorium. XV.

QUidquid Parrhasiâ nitebat aulâ,
Donatum est oculis, deisque nostris.
Miratur Scythicas virentis auri,
Flammas Jupiter, & stupet superbas
Regis delicias, gravesque luxus.
Hæc sunt pocula, quæ decent Tonantem:
Hæc sunt, quæ Phrygium decent ministrum.
Omnes cum Jove nunc sumus beati:
At nuper, (pudet, ah pudet fateri,)
Omnes cum Jove pauperes eramus.

In Lentinum. XVI.

QUare tam multis à te, Lentine, diebus
Non abeat febris, quæris, & usque gemis.

Gesta-

Gestatur tecum sella, pariterque lavatur:
Cœnat boletos, ostrea, lumen, aprum.
Ebria Setino fit sæpe, & sæpe Falerno:
Nec nisi per niveam Cæcuba potat aquam.
Circumfusa rosis, & nigra recumbit amomo:
Dormit & in pluma, purpureoque toro.
Cùm sit tam pulchrè, tam bellè vivat apud te,
Ad Damam potiùs vis tua febris eat?

Ad Juvenalem. XVII.

DUm tu forsitan inquietus erras
Clamosa, Juvenalis, in Suburra,
Aut collem dominæ teris Dianæ:
Dum per limina te potentiorum
Sudatrix toga ventilat, vagumque
Major Cœlius & minor fatigant:
Me multos repetita post Decembres
Accepit mea, rusticumque fecit
Auro Bilbilis & superba ferro.
Hic pigri colimus labore dulci
Botrodum, Plateamque: Celtiberis
Hæc sunt nomina crassiora terris.
Ingenti fruor improbóque somno,
Quem nec tertia sæpe rumpit hora.
Et totum mihi nunc repono, quidquid
Terdenos vigilaveram per annos.
Ignota est toga: sed datur petenti
Rupta proxima vestis à cathedra.
Surgentem focus excipit superbâ
Vicini strue cultus iliceti,
Multâ villica quem coronat ollâ.
Sic me vivere, sic juvat perire.

De Æmilio. XVIII.

IN thermis sumit lactucas, ova, lacertum;
Et cœnare foris se negat Æmilius.

Ad Marcellam. XIX.

MUnicipem rigidi quis te Marcella, Salonis,
Et genitam nostris quis putet esse locis?
Tam rarum, tam dulce sapis: Pallantia dicent,
Audierint si te vel semel, esse suam:

Nulla nec in media certabit nata Suburra,
Nec Capitolini collis alumna tibi.
Nec citò ridebit peregrini gloria partus,
Romanam ducat quam magis esse nurum.
Tu desiderium dominæ mihi mitius urbis
Esse jubes: Romam tu mihi sola facis.

De Philænide. XX.

QUàm sit lusca Philænis indecenter,
Vis dicam breviter tibi, Fabulle?
Esset cæca decentior Philænis.

In Laliam. XXI.

DEntibus atque comis, nec te pudet, uteris emptis.
Quid facies oculo, Lælia? non emitur.

Ad Juvencum de covino curru. XXII.

OJucunda, covine, solitudo,
Carruca magis esse doque gratum
Facundi mihi munus Heliani.
Hic mecum licet, hic, Juvence, quidquid
In buccam tibi venerit, loquaris.
Non vector Libyci niger caballi.
Succinctus neque cursor antecedit:
Nusquam est mulio: mannuli tacebunt.
O si conscius esset hic Avitus,
Aurem non ego tertiam timerem.
Totus quàm bene sic dies abiret.

In Thelesinum. XXIII.

CUm rogo te nummos sine pignore, non habeo, in-
Idem si pro me sponderet agellus, habes, (quis.
Quod mihi non credis veteri, Thelesine, sodali,
Credis colliculis arboribusque meis.
Ecce reum Carus te detulit: adsit agellus.
Exsilii comitem quæris? agellus eat.

In avarum amicum. XXIV.

SExaginta teras cùm lumina manè senator,
Esse tibi videor desidiosus eques,
Quòd non à prima discurram luce per urbem,
Et referam lassus basia mille domum.

Sed

Sed tu purpureis ut des nova nomina fastis,
Aut Numidúm gentes, Cappadocúmve petas:
At mihi, quem cogis medios abrumpere somnos,
Et matutinum ferre patique lutum,
Quid petitur? ruptâ cùm pes vagus exit aluta,
Et subitus crassæ decidit imber aquæ,
Nec venit ablatis clamatus verna lacernis;
Accedit gelidam servus ad auriculam,
Et, rogat ut cœnes secum Lætorius, inquit.
Viginti nummis non ego malo famem?
Quod sit cœna mihi, tibi sit provincia merces;
Et faciamus idem, nec mereamur idem.

In Cinnam. XXV.

POto ego sextantes; tu potas, Cinna, deunces:
Et quereris quòd non, Cinna, bibamus idem?

Ad Ponticum, de Hermogene fure. XXVI.

HErmogenes tantus mappārum, Pontice, fur est
Quantus nummorum vix, puto, Massa fuit.
Tu licèt observes dextram teneasque sinistram:
Inveniet, mappam qua ratione trahat.
Cervinus gelidum sorbet sic halitus anguem:
Casuras altè sic rapit Iris aquas.
Nuper cùm Myrino peteretur missio læso:
Subduxit mappas quattuor Hermogenes.
Cretatam prætor cùm vellet mittere mappam:
Prætori mappam surripit Hermogenes.
Attulerat mappam nemo, dum furta timentur:
Mantile è mensa surripit Hermogenes.
Hoc quoque si deerit; medios distringere lectos,
Mensarumque pedes, non timet Hermogenes.
Quamvis non modico caleant spectacula sole:
Vela reducuntur cum venit Hermogenes.
Festinant trepidi substringere carbasa nautæ,
Ad portum quoties paruit Hermogenes,
Linigeri fugiunt calvi, sistrataque turba,
Inter adorantes cùm stetit Hermogenes.
Ad cœnam Hermogenes mappam non attulit, unâ
A cœna semper rettulit Hermogenes.

Ad Aprum. XXVII.

SIccus, sobrius est Aper: quid ad me?
Servum sic ego laudo, non amicum.

De horto Marcellæ uxoris. XXVIII.

HOc nemus, hi fontes, hæc textilis umbra supini
Palmitis, hoc riguæ ductile flumen aquæ,
Prataque, nec bifero cessura rosaria Pæsto,
Quodque viret Iani mense, nec alget olus,
Quæque natat clusis anguilla domestica lymphis,
Quæque gerit similes candida turris aves;
Munera sunt dominæ post septima lustra reversæ:
Has Marcella domos, parvaque regna dedit.
Si mihi Nausicaë patrios concederet hortos,
Alcinoo possem dicere, malo meos.

In Vacerram. XXIX.

O Iuliarum dedecus Kalendarum,
Vidi, Vacerra, sarcinas tuas vidi:
Quas non retentas pensione pro bima
Portabat uxor rufa crinibus septem,
Et cum sorore cana mater ingenti,
Furias putavi noste Ditis emersas.
Has tu priores frigore & fame siccus,
Et non recenti pallidus magis buxo,
Ieus tuorum temporum sequebaris.
Migrare clivum crederes Aricinum.
Ibat tripes grabatus, & bipes mensa,
Et cum lucerna, corneoque cratere,
Matella curto rupta latere meiebat.
Focum ferentis suberat amphoræ cervix,
Fuisse gerres, aut inutiles mænas
Odor impudicus urcei fatebatur,
Qualem marinæ misit aura piscinæ.
Nec quadra deerat caseï Tholosatis,
Quadrima nigri nec corona puleï,
Calyxque restes allioque cepisque,
Nec plena turpi matris olla resinâ.
Quid quæris? ades, villicosque derides,

Habi-

Habitare gratis, ô Vacerra, cùm possis?
Hæc sarcinarum pompa convenit ponti.

Ad Julium Martialem. XXX.

TRiginta mihi quatuorque messes
Tecum, si memini, fuere, Juli:
Quarum dulcia mixta sunt amaris,
Sed jucunda tamen fuere plura.
Et si calculus omnis huc & illuc
Diversus bicolorque digeratur,
Vincet candida turba nigriorem.
Si vitare velis acerba quædam,
Et tristes animi cavere morsus;
Nulli te facias nimis sodalem.
Gaudebis minùs, & minùs dolebis.

Ad Callistratum. XXXI.

TAnquamsimpliciter mecum, Callistrate, vivas:
Dicere sani animi te mihi sæpe soles.
Non es tam simplex, quàm vis, Callistrate, credi.
Nam quisquis garrit talia, plura tacet.

In Labullum. XXXII.

LIbras quattuor aut duas amico,
Algentemque togam, brevemque lænam,
Interdum aureolos manu crepanteis,
Possint ducere qui duas Kalendas.
Quòd nemo, nisi tu, Labulle, donas;
Non es, crede mihi, bonus, quid ergo?
Vt verum loquar, optimus malorum.
Pisones, Senecasque, Memmiosque,
Et Crispos mihi redde, sed priores:
Fies protinus ultimus bonorum,
Vis cursu pedibusque gloriari?
Tigrim vince, levemque Passerinum.
Nulla est gloria præterire asellos.

In scurram. XXXIII.

NAsutus nimiùm cupis videri.
Nasutum volo, nolo polyposum.

In Sabellum. XXXIV.

Dicè, quia bellus es, Sabelle,
Res est putida bellus, & Sabellus.
Bellum denique malo quàm Sabellum.
Tabescas utinam, Sabelle, belle.

In Pontilianum. XXXV.

Mentiris, credo: recitas mala carmina, laudo:
Cantas, canto: bibi, Pontiliane, bibo,
Pedis, dissimulo: gemmâ vis ludere, vincor.
Res una est sine me quam facis, & taceo.
Nil tamen omnino præstas mihi, mortuus, inquis,
Accipiam bene te, nil volo: sed morere.

In Tuccam. XXXVI.

Non est, Tucca, satis, quòd es gulosus?
Et dici cupis, & cupis videri.

Ad M. Unicum. XXXVII.

Unice, cognato junctum mihi sanguine nomen,
Quique geris studiis corda propinqua meis;
Carmina cum facias soli cedentia fratri,
Pectore non minor es, sed pietate prior.
Lesbia cum tenero te possit amare Catullo,
Te post Nasonem blanda Corinna sequi.
Nec deerant Zephyri, si te dare vela juvaret?
Sed tu litus amat, hoc quoque fratris habes.

Ad Phœbum. XXXVIII.

Hœdinâ tibi pelle contegenti
Nudæ tempora verticemque calvæ,
Festivè tibi, Phœbe, dixit ille,
Qui dixit, caput esse calceatum.

Ad Classicum. XXXIX.

Vendunt carmina Gallus & Lupercus.
Sanos, Classice, nunc nega poëtas.

In Inconstantem. XL.

Difficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem:
Nec tecum possum vivere, nec sine te.

In lautum invitatorem. XLI.

Boletos & aprum si tanquam vilia ponis,
Et non esse putas hæc mea vota: volo.
Si fortunatum fieri me credis, & hæres
Vis scribi propter quinque Lucrina: Vale.
Laura tamen cœna est: fateor, lautissima: sed cras
Nil erit, immo hodie, protinus immo nihil;
Quod sciat infelix damnatæ spongia virgæ,
Vel quicunque canes, junctaque testa viæ.
Mullorum, leporumque, & suminis exitus hic est,
Sulphureusque calor, carnificesque pedes.
Non Albana mihi sit comessatio tanti;
Nec Capitolinæ, pontificumque dapes.
Imputet ipse deus nectar mihi, fiet acetum,
Et Vaticani perfida vappa cadi.
Convivas alios cœnarum quære magister,
Quos capiant mensæ regna superba tuæ.
Me meus ad subitas invitet amicus ocellas:
Hæc mihi, quam possum reddere, cœna placet.

In amœnas ædes sed incommodas. XLII.

Daphnonas, platanonas, & aërias cyparissos,
Et non unius balnea solus habes:
Et tua contenis stat porticus alta columnis,
Calcatusque tuo sub pede lucet onyx:
Pulvereumque fugax hippodromon ungula plaudit,
Et pereuntis aquæ fluctus ubique sonat:
Atria longa patent: sed nec cœnantibus usquam,
Nec somno locus est, quàm bene non habitas?

De Fabullo, XLIII.

Tam sæpe nostrum decipi Fabullum, quid
Miraris, Aule? semper bonus homo tiro est.

Ad Semproniam de Rufo, XLIV.

Tempora Pieriâ solitus redimire coronâ,
Nec minus attonitis vox celebrata reis,
Hic situs est, hic ille tuus, Sempronia, Rufus:
Cujus & ipsa tui flagrat amore cinis.
Dulcis in Elysio narraris fabula campo,
Et stupet ad raptus Tyndaris ipsa tuos.

Tu melior, quæ deserto raptore redisti;
Illa virum voluit nec repetita sequi.
Ridet, & Iliacos audit Menelaüs amores:
Absolvit Phrygium vestra rapina Parim.
Accipient olim cùm te loca læta piorum,
Non erit in Stygia notior umbra domo.
Non aliena videt, sed amat Proserpina raptas:
Iste tibi dominam conciliabit amor.

In avarum. XLV.

NUmmi cùm tibi sint, opesque tantæ,
Quantas civis habet, patérve ratus:
Largiris nihil, incubasque gazæ,
Ut magnus draco, quem canunt poëtæ
Custodem Scythici fuisse luci.
Sed causa, ut memoras, & ipse jactas,
Diræ filius est rapacitatis.
Et quid tu fatuos rudesque quæris,
Illudas quibus, auferasque mentem?
Huic semper vitio pater fuisti.

In Zoilum. XLVI.

CRine ruber, niger ore, brevis pede, lumine læsus;
Rem magnam præstas, Zoile, si bonus es.

In Polycarmum. XLVII.

AEgrotas uno decies aut sæpius anno;
Nec tibi, sed nobis hoc, Polycarme, nocet.
Nam quoties surgis, soteria poscis amicos.
Sit pudor: ægrota jam, Polycarme, semel.

Ad Sparsum. XLVIII.

CUr sæpe sicci parva rura Nomenti,
Laremque villæ sordidum petam, quæris?
Nec cogitandi, Sparse, nec quiescendi
In urbe locus est pauperi, negant vitam
Ludimagistri manè, nocte pistores,
Ærariorum marculi die toto.
Hinc ocreatus sordidam quatit mensam
Neroniana nummularius massa:
Illinc paludis malleator Hispanæ.

Tritum nitenti fuste verberat saxum.
Nec turba cessat entheata Bellonæ,
Nec fasciato naufragus loquax trunco,
A matre doctus nec rogare Iudæus,
Nec sulfuratæ lippus institor mercis.
Numerare pigri damni qui potest somni,
Dicet quot æra verberent manus urbis,
Cùm secta Colcho Luna vapulat rhombo.
Tu, Sparse, nescis ista, nec potes scire,
Petilianis delicatus in regnis;
Cui plana summos despicit domus montes,
Et rus in urbe est, vinitorque Romanus:
Nec in Falerno colle major autumnus;
Intraque limen clausus essedo cursus.
Et in profundo somnus, & quies nullis
Offensa linguis, nec dies nisi admissus,
Nos transeuntis risus excitat turbæ,
Et ad cubile est Roma, tædio fessis
Dormire quoties libuit, imus ad villam.

De importunis Basiatoribus. XLIX.

QUantum dat tibi Roma basiorum
Post annos modò quindecim reverso:
Te vicinia tota, te pilosus
Hircoso premit osculo colonus.
Hinc i istat tibi textor, inde fullo;
Hinc sutor modò pelle basiatâ,
Hinc menti dominus pediculosi,
Hinc defioculus, & inde lippus.
Jam tanti tibi non fuit redire.

Ad suum natalem. L.

MArtis alumne dies, roseam quo lampada primū
Magnaque siderei vidimus ora dei.
Si te rure coli, Virideſque pigebit ad aras,
Qui fueras Latia cultus in urbe mihi;
Da veniam, servire meis quòd nolo Kalendis,
Et quâ sum genitus, vivere luce volo.

In nimis anxie celebrantem suos natales. LI.

NAtali pallere suo, ne calda Sabello
Desit, & ut liquidum portet Alauda merum;
Turbida sollicite transmittere Cæcuba sacco,
Atque inter mensas ire redire suas;
Excipere hos illos, & totâ surgere cœnâ
Marmora calcantem frigidiora gelu:
Quæ ratio est, hæc sponte tuâ perferre patique,
Quæ te si jubeat rex dominusve, neges?

De Ligurra. LII.

VErsus, & breve vividumque carmen
In te nefaciam times, Ligurra,
Et dignus cupis hoc metu videri:
Sed frustra metuis, cupisque frustra.
In tauros Lybici ruunt leones;
Non sunt papilionibus molesti.
Quæras, centeo, si legi laboras,
Nigri fornicis ebrium poëtam;
Qui carbone rudi putrique cretâ
Scribit carmina, quæ legunt bibones.
Frons hæc stigmate non meo notanda est.

Ad Saturnum pro Prisco Terentio. LIII.

ANtiqui rex magne poli, mundique prioris,
Sub quo pigra quies, nec labor ullus erat.
Nec regale nimis fulmen, nec fulmine digna,
Scissa nec ad Manes, sed sita dives humus:
Lætus ad hæc facilisque veni solennia Prisci
Gaudia: cum sacris te decet esse tuis.
Tu reducem patriæ sextâ, pater optime, brumâ
Pacifici Latia reddis ab urbe Numæ.
Cernis ut Ausonio similis tibi pompa macello
Pendeat, & quantus luxurietur honos?
Quàm non parca manus, largæque nomismata mensæ
Quæ, Saturne, tibi pernumerentur opes?
Utque sit his pretium meritis & gratia major,
Et pater, & frugi sic tua sacra colit,

At

At tu, sancte, tuo sic semper amere Decembri:
Hos illi jubeas sæpe redire dies.

Ad Cordubam. LIV.

UNcto Corduba lætior Venafro,
Histrià nec minùs absoluta testà,
Albi quæ superas oves Galesi,
Nullo murice, nec cruore mendax,
Sed tinctis gregibus colore vivo:
Dic vestro, rogo, sit pudor poëtæ,
Ne gratis recitet meos libellos.
Ferrem, si faceret bonus poëta,
Cui possem dare mutuos honores.
Cæcus perdere non potest, quod aufert.
Nil est deterius latrone nudo:
Nil securius est malo poëta.

Ad Amœnum. LV.

BIs quinquagenis domus est tibi millibus empta,
Vendere quam summâ vel breviore cupis.
Arte sed emptorem vafrâ corrumpis, Amœne,
Et casa divitiis ambitiosa later.
Gemmantes primâ fulgent testudine lecti,
Et Mauruſiaci pondera rara citri.
Deinde ducenta sonas, & aïs, non esse minoris,
Instructam vili vendis, Amœne, domum.

In natalem Maronis. LVI.

MAiæ Mercurium creâstis Idus,
Augustis redit Idibus Diana.
Octobres Maro consecravit Idus.
Idus sæpe colas & has, & illas,
Qui magni celebras Maronis Idus.

Ad clientes. LVII.

MAtutine cliens, urbis mihi causa relictæ,
Atrio si sapias, ambitiosa colas.
Non sum ego causidicus, nec agraris litibus aptus:
Sed piger, & senior, Pieridumque comes.
Otia me somnusque juvant, quæ magna negavit
Roma mihi: redeo, si vigilatur & hîc.

Ad

Ad Paullum. LVIII.

SIc tanquam tabulas scyphosque, Paulle,
Omnes archetypos habes amicos.

De Apro. LIX.

LIntea ferret Apro Vatius cùm vernula nuper,
Et supra togulam lusca sederet anus,
Atque olei stillam donaret Opelicus unctor:
Udorum tetricus censor & asper erat:
Frangendos calices, effundendumque Falernum
Clamabat, biberet quod modò lotus eques.
A sene sed postquam patruo venere trecenta;
Sobrius à thermis nescit abire domum.
O quantum diatreta valent, & quinque comati!
Tunc, cùm pauper erat, non sitiebat Aper.

Ad Lygdum. LX.

NIl non, Lygde, mihi negas roganti:
At quondam mihi, Lygde, nil negabas.

Ad Pannicum. LXI.

IUgera mercatus prope busta latentis agelli,
Et malè compactæ culmina fulta casæ,
Deseris urbanas, tua prædia, Pannice, lites,
Parvaque, sed tritæ præmia certa togæ.
Frumentum, milium, ptisanamque, fabamque solebas
Vendere pragmaticus: nunc emis agricola.

Ad Catullum. LXII.

HÆredem tibi me, Catulle, dicis.
Non credam, nisi legero, Catulle.

Ad Flaccum. LXIII.

CUm tibi Niliacus portet crystalla cataplus,
Accipe de circo pocula Flaminio.
Hi magis audaces, an sunt qui talia mittunt
Munera? sed geminus vilibus usus inest.
Nullum sollicitant hæc, Flacce, toreumata furem,
Et nimium calidis non vitiantur aquis.
Quid? quod securo potat conviva ministro,
Et casum tremulæ non timuere manus.

Hoc

Hoc quoque nonnihil eſt, quòd propinabis in iſtis,
Frangendus fuerit ſi tibi, Flacce, calix.

De Agricola LXIV.

AMphora vigeſſi modius datur ære quaterno.
Ebrius & crudus nil habet agricola.

Ad Bithynicum. LXV.

NIl in te ſcripſi, Bithynice, credere nonvis,
Et jurare jubes, malo ſatisfacere.

De Calliſtrato, LXVI.

NE luadet dignos, laudat Calliſtratus omnes.
Cui malus eſt nemo, quis bonus eſſe poteſt?

De Vmbro. LXVII.

FRumæ diebus, feriiſque Saturni
Mittebat Umber aliculam mihi pauper.
Nunc mittit aliquam: factus eſt enim diues.

De Menogene. LXVIII.

FEfugere è thermis & cerea balnea non eſt
Menogenen, omni tu licet arte velis.
Captabit tepidum dextrâ lævâque trigonem,
Imputet exceptas ut tibi ſæpe pilas.
Colliget, & referet lapſum de pulvere follem?
Etſi jam lotus, jam ſoleatus erit.
Lintea ſi ſumas, nive candidiora loquetur;
Sint licè infantis ſordidiora ſinu.
Exiguos ſecto comentem dente capillos,
Dicet Achilleas diſpoſuiſſe comas,
Fumoſæ feret ipſe tropin de fæce lagenæ,
Frontis & humorem colliget uſque tuæ,
Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec
Perpeſſus dicas tædia mille, *veni.*

Ad Polytimum. LXIX.

NOlueram Polytime, tuos violare capillos;
Sed juvat hoc precibus me tribuiſſe tuis.
Talis eras modò tonſe Pelops, poſitiſque nitebas
Crinibus, ut totum ſponſa videret ebur.

De Cotta. LXX.

BIs Cotta soleas perdidisse se questus,
Dum negligentem ducit ad pedes vernam,
Qui solus inopi præstat, & facit turbam;
Excogitavit homo sagax & astutus,
Ne facere posset tale sæpius damnum;
Excalceatus ire cœpit ad cœnam.

De Tongiliano. LXXI.

TOngilianus habet nasum: scio, non ego: sed jam
Nil præter nasum Tongilianus habet.

Ad Charinum. LXXII.

QUòd lanâ caput alligas Charine,
Non aures tibi, sed dolent capilli.

De Marone. LXXIII.

PRo sene, sed clarè, votum Maro fecit amico,
Cui gravis & fervens hemitritæus erat:
Si Stygias æger non iret missus ad undas,
Ut caderet magno victima grata Jovi.
Cœperunt certam medici spondere salutem,
Ne votum solvat, nunc Maro vota facit.

Ad Priscum. LXXIV.

SÆpe rogare soles qualis sim, Prisce, futurus,
Si fiam locuples, simque repentè potens.
Quemquam posse putas mores narrare futuros?
Dic mihi, si fias tu leo, qualis eris?

In Tuccam. LXXV.

SCribebamus epos: cœpisti scribere: cessi.
Æmula ne starent carmina nostra tuis.
Transtulit ad Tragicos se nostra Thalia cothurnos:
Aptâsti longum tu quoque syrma tibi.
Fi'a lyræ movi doctis exculta camœnis:
Plectra rapis nobis ambitione nova.
Audemus satyras: Lucilius esse laboras.
Ludo leves elegos: tu quoque ludis idem.
Quid minus esse potest? epigrammata fingere cœpi:
Hinc etiam petitur jam mea fama tibi.

Elige

Elige quid nolis; quis enim pudor omnia velle?
Et siquid non vis, Tucca, relinque mihi.

Ad Betim. LXXVI.

BÆtis olivifera crinem redimite corona,
Aurea qui nitidis vellera tingis aquis;
Quem Bromius, quem Pallas amat, cui rector aquarum
Albula navigerum per freta pandit iter;
Omnibus lætis vestras Instantius oras
Intret, & hic populis, ut prior, annus eat.
Non ignorat, onus quod sit, succedere Macro.
Qui sua metitur pondera, ferre potest.

In effrontem. LXXVII.

OS atavi, patrui nasum, duo lumina patris,
Et matris gestus dicis habere tuæ.
Cùm referas priscos, nullamque in corpore partem
Mentiris; frontem, dic mihi, cujus habes?

Ad Mattum. LXXVIII.

QUi negat esse domi se, tunc cùm limina pulsas,
Quid dicat, nescis? dormio, Matte, tibi.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER XIII.

XENIA.

De libro. I.

NE toga cordylis, ne penula desit olivis,
Aut inopem metuat sordida blatta famem:
Perdite Niliacas, Musæ, mea damna papyros:
Postulat ecce novos ebria bruma sales.
Non mea magnanimo depugnat tessera talo,
Senio nec nostrum cum cane quassat ebur,
Hæc mihi charta nuces, hæc est mihi charta fritillus:
Alea nec damnum, nec facit ista lucrum.

In detractorem. II.

NAsutus sis usque licèt, sis denique nasus,
Quantum noluerit ferre rogatus Atlas,
Et possis ipsum tu deridere Latinum;
Non potes in nugas dicere plura meas,
Ipse ego quàm dixi, quid dentem dente juvabit
Rodere? carne opus est, si satur esse velis.
Ne perdas operam, qui se mirentur, in illos
Virus habe: nos hæc novimus esse nihil.
Nec tamen hoc nimium nihil est, si candidus aure,
Nec matutinâ si mihi fronte venis.

Ad lectorem. III.

OMnis in hoc graeili xeniorum turba libello
Constabit nummis quattuor empta tibi.
Quattuor est nimium; poterit constare duobus,
Et faciet lucrum bibliopola Tryphon.
Hæc licet hospitibus pro munere distticha mittas,
Si tibi tam rarus, quàm mihi, nummus erit;
Addita per titulos sua nomina rebus habebis:
Præterea, si quid non facit ad stomachum.

Thus. IV.

SErus ut ætherea Germanicus imperet aulæ,
Utque diu terris: da pia thura Jovi.

Piper. V.

CErea quæ patulo lucet ficedula lumbo,
Cùm tibi sorte datur, si sapis, adde piper.

Alica. VI.

NOs alicam, mulsum poterit tibi mittere dives,
Si tibi noluerit mittere dives, eme.

Conchis faba. VII.

SI spumet rubrâ conchis tibi pallida testâ,
Lautorum cœnis sæpe negare potes.

Far. VIII.

IMbue plebeias Clusinis pultibus ollas,
Ut satur in vacuis dulcia musta bibas.

Lens. IX.

ACcipe Niliacam, Pelusia munera, lentem:
Vilior est alicâ, carior illa fabâ.

Simula. X.

NEc poteris similæ dotes numerare, nec usus,
Pistori toties cùm sit & apta coco.

Ordeum. XI.

MUlio quod non det taciturîs, accipe, mulis.
Hæc ego cauponi, non tibi dona dedi.

Frumentum Libycum. XII.

TErentum Libyci modios de messe coloni
Sume, suburbanus ne moriatur ager.

Beta. XIII.

UT sapiant fatuæ fabrorum prandia betæ,
O quàm sæpe petet vina piperque cocus!

Lactuca. XIV.

CLaudere quæ cœnas lactuca solebat avorum,
Dic mihi, cur nostras inchoat illa dapes?

Ligna

Ligna Acapona. XV.

SI vicina tibi Nomento rura colunter,
Ad villam, moneo, ruſtice, ligna feras.

Rapa. XVI.

HÆc tibi brumali gaudentia frigore rapâ
Quæ damus, in cœlo Romulus eſſe ſolet.

Coliculi. XVII.

NEc tibi pallentes moveant faſtidia caules,
Nitratâ viridis braſſica fiat aquâ.

Porri ſectivi. XVIII.

FIlla Tarentini graviter redolentia porri
Ediſti quoties, oſcula clauſa dato.

Porri capitati. XIX.

MIttit præcipuos nemoralis Aricia porros:
In niveo virides ſtipite cerne comas.

Napi. XX.

NOs Amiternus ager felicibus educat hortis:
Nurſinas poteris parcius eſſe pilas.

Aſparagi. XXI.

MOllis in æquorea quæ crevit ſpina Ravennâ,
Non erit in cultis gratior aſparagis.

Uva duracina. XXII.

NOn habilis cyathis, & inutilis uva Lyæo:
Sed non potanti me, tibi nectar eto.

Chia ficus. XXIII.

CHia ſeni ſimilis Baccho, quem Setia miſit,
Ipſa merum ſecum portat, & ipſa ſalem.

Cydonia. XXIV.

SI tibi Cecropio ſaturata Cydonia melle
Ponentur; dicas hæc melimela liceat.

Nuces pinea. XXV.

POma ſumus Cybeles: procul hinc diſcede, viator,
Ne cadat in miſeram noſtra ruina caput.

Sorba.

Sorba. XXVI.

SOrba sumus, molles nimiùm durantia ventres:
Aptiùs hæc puero, quàm tibi poma dabis.

Spathalion caryotarum. XXVII.

AUrea porrigitur Jani caryota Kalendis:
Sed tamen hoc munus pauperis esse solet.

Coctana. XXVIII.

HÆc tibi quæ tortâ venerunt condita metâ,
Si majora forent coctana, ficus erant.

Pruna Damascena. XXIX.

PRuna peregrinæ carie rugosa senectæ
Sume: solent duri solvere ventris onus.

Caseus Lunenßi. XXX.

CAseus Etruscæ signatus imagine Lunæ
Præstabit pueris prandia mille tuis.

Caseus Vestinus. XXXI.

SI sine carne voles jentaeula sumere frugi:
Hæc tibi Vestino de grege massa venit.

Caseus Velabrensis. XXXII.

NOn quemcunq; focum, nec fumum caseus om-(nem
Sed Velabrensem qui bibit, ipse sapit.

Caseï Trebulani. XXXIII.

TRebula nos genuit; commendat gratia duplex;
Sive levi flammâ, sive domamur aquâ.

Lucanica. XXXIV.

FIlia Picenæ venio Lucanica porcæ:
Pultibus hinc niveis grata corona datur.

Oliva. XXXV.

HÆc quæ Picenis venit subducta trapetis,
Inchoat atque eadem finit oliva dapes.

Mala citrea. XXXVI.

AUt Corcyræi sunt hæc de frondibus horti,
Aut hæc Massyli poma draconis erant.

Coloſtrum. XXXVII.

SUrripuit paſtor quæ nondum ſtantibus hœdis,
De primo matrum lacte coloſtra damus.

Hœdi. XXXVIII.

LAſcivum pecus, & viridi non utile Baccho
Det pœnas: nocuit jam tener ille deo.

Ova. XXXIX.

CAndida ſi croceos circumfluit unda vitellos,
Heſperius ſcombri temperet ova liquor.

Porcellus lactens. XL.

LActe mero paſtum pigræ mihi matris alumnum
Ponat, & Ætolo de ſue dives edat.

Apyrina & tuberes. XLI.

NOn tibi de Libycis tuberes & apyrina ramis,
De Nomentanis ſed damus arboribus.

Idem. XLII.

LEcta ſuburbanis mittuntur apyrina ramis,
Et vernæ tuberes. quid tibi cum Libycis?

Sumen. XLIII.

ESſe putes nondum ſumen: ſic ubere largo
Effluit, & vivo lacte papilla tumet.

Pulli gallinacei. XLIV.

SI Libveæ nobis volueres, & Phaſides eſſent,
Acciperes: at nunc accipe cortis aves.

Perſica Nuſiperſica. XLV.

VIllia maternis fueramus præcoqua ramis:
Nunc in adoptivis Perſica cara ſumus.

Panes Piſentini. XLVI.

PIcentina Ceres niveo ſic nectare creſcit,
Ut levis acceptâ ſpongia turget aquâ.

Boleti XLVII.

ARgentum atq; aurum facile eſt, lænamq; togamq;
Mittere: boletos mittere difficile eſt.

Ficedula.

Ficedula. XLVIII.

CUm me ficus alat, cùm pascat dulcibus uvis,
Cur potiùs nomen non dedit uva mihi?

Tubera. XLIX.

RUmpimus altricem tenero de vertice terram
Tubera. boletis poma secunda sumus.

Turdorum Corona. L.

TExta rosis fortasse tibi, vel divite nardo,
At mihi de turdis facta corona placet.

Anas. LI.

TOta quidem ponatur anas: sed pectore tantùm,
Et cervice sapit: cætera redde coco.

Turtur. LII.

DUm pinguis mihi turtur erit, lactuca valebis,
Et cochleas tibi habe, perdere nolo famem.

Perna. LIII.

CÆretana mihi fiet, vel massa licebit
De Menapis: lauti de petasone vorent.

Petaso. LIV.

MUsticus est: propera, caros nec differ amicos:
Nam mihi cum vetulo sit petasone nihil.

Colocasia. LV.

NIliacum ridebis olus, lanasque sequaces,
Improba cùm morsu fila manuque trahes.

Jecur anseris. LVI.

ADspice quàm tumeat magno jecur anser majus:
Miratus dices, hoc, rogo, crevit ubi?

Glires. LVII.

TOta mihi dormitur hyems, & pinguior illo
Tempore sum, quo me nil nisi somnus alit.

Cuniculus. LVIII.

GAudet in effossis habitare cuniculus antris:
Monstravit tacitas hostibus ille vias.

Atagena. LIX.

INter sapores fertur alitum primus
Ionicarum gustus atagenarum.

Gallina altilis. LX.

PAscitur & dulci facilis gallina farinâ,
Pascitur & tenebris, ingeniosa gula est.

Perdix. LXI.

POnitur Ausoniis avis hæc rarissima mensis:
Hanc in lautorum mandere sæpe soles.

Columbini. LXII.

NE violes teneras perjuro dente columbas,
Tradita si Cnidiæ sunt tibi sacra deæ.

Galbula. LXIII.

GAlbula decipitur calamis & retibus ales,
Turget adhuc viridi cùm rudis uva mero.

Catta. LXIV.

PAnnonicas nobis nunquam dedit Umbria cattas:
Mavult hæc domino mittere dona Pudens.

Pavo. LXV.

MIraris quoties gemmantes explicat alas;
Et potes hunc sævo tradere, dure, coco?

Phœnicopterus. LXVI.

DAt mihi penna rubens nomen; sed lingua gulosis
Nostra sapit. quid si garrula lingua foret?

Phasianus. LXVII.

AEgivâ primùm sum transportata carinâ:
Ante mihi notum nil, nisi Phasis, erat.

Numidica. LXVIII.

ANsere Romano quamvis satur Hannibal esset:
Ipse suas nunquam barbarus edit aves.

Anser. LXIX.

HÆc servavit aves Tarpeii templa Tonantis.
Miraris? nondum fecerat illa deus.

Crus

Grues. LXX.

TUrbabis versus, nec litera tota volabit.
Unam perdideris si Palamedis avem.

Rusticula. LXXI.

RVstica sum. an perdix, quid refert, si sapor idem
Carior est perdix: fic sapit illa magis. (est

Cycnus. LXXII.

DVlcia defectâ modulatur carmina linguâ
Cantator cycnus funeris ipse sui.

Porphyriones. LXXIII.

NOmen habet magni volucris tam parva gigantis:
Et nomen Prasini Porphyrionis habet.

Mullus. LXXIV.

SIrat in adverso, sed jam piger æquore mullus
Languescit: vivum da mare, fortis erit.

Muræna. LXXV.

QVæ natat in Siculo grandis muræna profundo,
Non valet exustam mergere sole cutem.

Rhombus. LXXVI.

QVam vis lata gerat patella rhombum:
Rhombus latior est tamen patellâ.

Ostrea. LXXVII.

EBria Bajano veni modò concha Lucrino:
Nobile nunc fitio luxuriosa garum.

Squillæ. LXXVIII.

COeruleus non Liris amat, quem sylva Maricæ
Protegit: hinc squillæ maxima turba sumus.

Scarus. LXXIX.

HIc scarus, æquoreis qui venit obesus ab undis,
Visceribus bonus est, cætera vile sapit.

Coracinus. LXXX.

PRinceps Niliaci raperis, coracine, macelli:
Pellæa prior est gloria nulla gulæ.

Echinus. LXXXI.

ISte licèt digitos teſtudine pungat acutâ,
Cortice depoſito mollis echinus erit.

Murices. LXXXII.

SAnguine de noſtro tinctas, ingrate, lacernas
Induis; &, non eſt hoc ſatis, eſca ſumus.

Gobius. LXXXIII.

IN Venetis ſint lauta licèt convivia terris,
Principium cœnæ gobius eſſe ſolet.

Lupus. LXXXIV.

LAneus Euganei lupus excipit ora Timavi,
Æquoreo dulces cum ſale paſtus aquas.

Aurata LXXXV.

NOn omnis laudem pretiumque aurata meretur;
Sed cui ſolus erit concha Lucrina cibus.

Acipenſis. LXXXVI.

AD Pallatinas acipenſem mittite menſas:
Ambroſias ornent munera rara dapes.

Lepus. LXXXVII.

INter aves turdus, ſi quis me judice certet,
Inter quadrupedes gloria prima lepus.

Aper. LXXXVIII.

QUi Diomedæis metuendus ſetiger agris
Ætolâ cecidit cuſpide, talis erat.

Damæ. LXXXIX.

DEnte timentur apri, defendunt cornua cervos:
Imbelles damæ quid niſi præda ſumus?

Oryx. XC.

MAtutinarum non ultima præda ferarum
Sævus oryx, conſtat quot mihi morte canum!

Cervus. XCI.

HIc erat ille tuo domitus, Cypariſſe, capiſtro?
An magis iſte tuus, Silvia, cervus erat?

Laliſio.

Lalisio. XCII.

CUm tener est onager, solâque lalisio matre
Pascitur; hoc infans, sed breve nomen habet.

Dorcas. XCIII.

DElicium parvo donabis dorcada nato:
Jactatis solet hanc mittere turba togis.

Caprea. XCIV.

PEndentem summa capream de rupe videbis:
Casurum speres; decipit illa canes.

Onager. XCV.

Pulcher adest onager: mitti venatio debet
Dentis Erythræi: jam removete sinus.

Oleum Venafranum. XCVI.

HOc tibi Campani sudavit baccа Venafri
Unguentum; quoties sumis, & istud olet.

Garum scombrorum. XCVII.

EXspirantis adhuc scombri de sanguine primo
Accipe fæcosum, munera cara, garum.

Muria. XCVIII.

ANtipolitani fateor sum filia rhynni:
Essem si scombri, non tibi missa forem.

Mel Atticum. XCIX.

HOc tibi Thesei populatrix misit Hymetti
Pallados à sylvis nobile nectar apis.

Favi Siculi. C.

CUm dederis Siculos mediis de collibus Hybla,
Cecropios dicas tu licet esse favos.

Passum. CI.

CNossia Minoæ genuit vindemia Cretæ
Hoc tibi, quod mulsum pauperis esse solet.

Picatum vinum. CII.

HÆc de vitifera veniisse picata Vienna
Ne dubites; misit Romulus ipse mihi.

Mulsum. CIII.

ATtica nectareum turbatis mella Falernum:
Misceri decet hoc à Ganymede merum.

Albanum. CIV.

HOc de Cæsareis mitis vindemia cellis
Misit, Iuleo quæ sibi monte placet.

Surrentinum. CV.

SUrrentina bibis: nec murrhina picta, nec aurum
Sume: dabunt calices hæc tibi vina suos.

Falernum. CVI.

DE Sinuessanis venerunt Massica prelis.
Condita quo quæris Consule? nullus erat.

Setinum. CVII.

PEndula Pompeinos quæ spectat Setia campos,
Exigua vetulos misit ab urbe cados.

Fundanum. CVIII.

HÆc Fundana tulit felix autumnus Opimi:
Expressit mustum consul, & ipse bibit.

Trifolinum. CIX.

NOn sum de primo, fateor, trifolina Lyæo:
Inter vina tamen septima vitis ero.

Cacubum. CX.

CÆcuba Fundanis generosa coquuntur Amyclis:
Vitis & in media nata palude viret.

Signinum. CXI.

POtabis liquidum Signina morantia ventrem?
Ne nimium sistant, sit tibi parca sitis.

Mamertinum. CXII.

AMphora Nestoreâ tibi Mamertina senectâ
Si detur, quodvis nomen habere potest.

Tarraconense. CXIII.

TArraco, Campano tantùm cessura Lyæo,
Hæc genuit Tuscis æmula vina cadis.

Nec

Nomentanum. CXIV.

NOmentana meum tibi dat vindemia Bacchum:
Si te Quinctus amat, commodiora bibes.

Spoletinum. CXV.

DE Spoletinis quæ sunt carioſa lagenis
Malueris, quàm ſi muſta Falerna bibas.

Peligninm. CXVI.

MArſica Peligni mittunt turbata coloni.
Non tu, libertus ſed bibat illa tuus.

Acetum. CXVII.

AMphora Niliaci non ſit tibi vilis aceti;
Eſſet cùm vinum, vilior illa fuit.

Maſſilianum. CXVIII.

CUm tua centenos expugnet ſportula cives,
Fumea Maſſiliæ ponere vina potes.

Caretanum. CXIX.

CÆretana Nepos ponat, Setina putabis:
Non ponit turbæ, cum tribus illa bibit.

Tarentinum. CXX.

NObilis & lanis, & felix vitibus Aulon
Det pretioſa tibi vellera, vina mihi,

Unguentum. CXXI.

UNguentum hæredi nunquam, nec vina relinquas:
Ille habeat nummos, hæc tibi tota dato.

Corona roſea. CIXXI.

DAt feſtinatas, Cæſar, tibi bruma coronas.
Quondam veris erant, nunc tua facta roſa eſt.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER XIV.

APOPHORETA.

De libro. I.

Syntheſibus dū gaudet eques dominuſq; ſenatus,
Dumque decent noſtrum pilea ſumpta Jovem;
Nec timet ædilem moto ſpectare fritillo,
Cùm videat gelidos tam propè verna lacus:
Divitis alternas, & pauperis accipe ſortes
Præmia convivæ det ſua quiſque ſuo.
Sunt apinæ tricæque, & ſi quid vilius iſtis.
Quis neſcit? vel quis tam manifeſta negat?
Sed quid agam potius madidis, Saturne, diebus.
Quos tibi pro cœlo filius ipſe dedit;
Vis ſcribam Thebas, Trojamque, malaſque Mycenas?
Lude, inquis, nucibus: perdere nolo nuces.
Quo vis cumque loco potes hunc finire libellum:
Verſibus explicitum eſt omne duobus opus.

Ad Lectorem. II.

Lemmata ſi quæris cur ſint adſcripta, docebo:
Ut, ſi malueris, lemmata ſola legas.

Pugillares citrei. III.

Secta niſi in tenues eſſemus ligna tabellas,
Eſſemus Libyci nobile dentis onus.

Quincuplices. IV.

Cæde juvencorum domini calet area felix,
Quincuplici cerà cùm datur altus honor.

Pugillares eburnei. V.

Languida ne triſtes obſcurent lumina ceræ,
Nigra tibi niveum litera pingat ebur.

Tri-

Triplices. VI.

TUne triplices vestros non vilia dona putabo:
Cùm te venturum scribis, amice, mihi.

Pugillares membranei. VII.

ESse puta ceras, licèt hæc membrana vocetur:
Delebis, quoties scripta novare voles.

Vitelliani. VIII.

NOndum legerit hos licèt patronus,
Novit quid cupiant Vitelliani.

Idem. IX.

QUòd minimos cernis, mitti nos credis amico?
Falleris, & nummos ista tabella rogat.

Charta majores. X.

NOn sunt munera, quæ putas, amice;
Cùm donat vacuas poëta chartas.

Charta epistolares. XI.

SEu leviter noto, seu caro missa sodali,
Omnes ista solet charta vocare *sues*.

Loculi eburnei. XII.

HOs nisi de flava loculos implere moneta
Non decet, argentum vilia ligna ferant.

Loculi lignei. XIII.

SIquid adhuc supereſt in nostri fæce locelli,
Munus erit: nihil est, ipse locellus erit.

Tali eburnei. XIV.

CUm stet erit nullus vultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dedisse tibi.

Tessera. XV.

NOnsim talorum numero par tessera, dum sit
Major, quam talis, alea sæpe mihi.

Turricula. XVI.

QUæ scit compositos manus improba mittere talos,
Si per me misit, nil nisi vota facit.

Tabulæ

Tabula lusoria. XVII.

HIc mihi bis seno numeratur tessera puncto:
Calculus hic gemino discolor hoste perit.

Nuces. XVIII.

ALea parva nuces, & non damnosa videntur:
Sæpe tamen pueris abstulit illa nates.

Theca calamaria. XIX.

SOrtitus thecam calamis armare memento:
Cætera nos dedimus, tu leviora para.

Calculi. XX.

INsidiosorum si ludis bella latronum,
Gemmeus iste tibi miles & hostis erit.

Graphiarium. XXI.

HÆc tibi erunt armata suo graphiaria ferro:
Si puero dones, non leve munus erit.

Dentiscalpulum. XXII.

LEntiscum melius: sed si tibi frondea cuspis
Defuerit, dentes penna levare potest.

Auriscalpium. XXIII.

SI tibi moros à prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.

Acus Aurea. XXIV.

TEnuia ne madidi violent bombycina crines,
Figat acus tortas sustineatque comas.

Pecten ad calvam. XXV.

QUid faciet nullos hic inventura capillos
Multifido buxus quæ tibi dente datur?

Sapo. XXVI.

CAustica Teutonicos accendit spuma capillos:
Captivis poteris cultior esse comis.

Martiana

Mattiacæ pilæ. XXVII.

SI mutare paras longævos cana capillos:
Accipe Mattiacas (quòd tibi calva) pilas.

Vmbella. XXVIII.

ACcipe quæ nimios vincant umbracula soles:
Sit licèt & ventus, te tua vela tegent.

Cautia. XXIX.

IN Pompeiano tectus spectabo theatro:
Nam ventus populo vela negare solet.

Venabula. XXX.

EXcipient apros, exspectabuntque leones,
Iatrabunt ursos, sit modò firma manus.

Culter venatorius. XXXI.

SI dejecta gemes longo venabula rostro,
Hic brevis in grandem cominus ibit aprum.

Parazonium. XXXII.

MIlitiæ decus hoc, & grati nomen honoris,
Arma tribunicium cingere digna latus.

Pugio. XXXIII.

PUgio, quem curvis signat brevis orbita venis,
Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

Falx ex ense. XXXIV.

PAx me certa duels placidos curvavit in usus,
Agricolæ nunc sum, militis antè fui.

Securicula. XXXV.

CUm fieret tristis solvendis auctio nummis,
Hæc quadringentis millibus empta fuit.

Ferramenta tonsoria. XXXVI.

TOndendis hæc arma tibi sunt apta capillis:
Unguibus hæc longis, utilis illa gens.

Scrinium. XXXVII.

COnstrictos nisi das mihi libellos,
Admittam tineas truceſque blattas.

Fasces calamorum. XXXVIII.

DAt chartas habiles calamos Memphitica tellus;
Texantur reliquâ tecta palude tibi.

Candela. XXXIX.

ANcillam tibi ſors dedit lucernæ:
Tuas quæ vigil exigit tenebras.

Lucerna polymyxos. XL.

ILluſtrem cum tota meis convivia flammis,
Totque geram myxas, una lucerna vocor.

Cereus. XLI.

HIc tibi nocturnos præſtabit cereus ignes:
Subducta eſt puero namque lucerna tuo.

Candelabrum Corinthium. XLII.

NOmina candelæ nobis antiqua dederunt:
Non nôrat parcos uncta lucerna patres.

Candelabrum ligneum. XLIII.

ESſe vides lignum: ſerves niſi lumina, fiet
De Candelabro magna lucerna tibi.

Pila paganica. XLIV.

HÆc quæ difficili turget paganica plumâ,
Folle minùs laxa eſt, & minùs arcta pilâ.

Pila trigonalis. XLV.

SI me nobilibus ſcis expulſare ſiniſtris,
Sum tua: ſi neſcis, ruſtice, redde pilam.

Follis. XLVI.

ITe procul, juvenes: mitis mihi convenit ætas.
Folle decet pueros ludere, folle ſenes.

Hab-

Harpasta. XLVII.

HÆc rapit Antæi velox in pulvere dractes,
Grandia qui vano colla labore facit.

Halteres. XLVI I.

QUid pereunt stulto fortes haltere lacerti?
Exercet meliùs vinea fossa viros.

Galericulum. XLIX.

NE lutet immundum nitidos ceroma capillos,
Hàc poteris madidas condere pelle comas.

Strigiles. L.

PErgamus has misit, curvo distringere ferro,
Non tam sæpe teret lintea fullo tibi.

Guttus corneus. LI.

GEstavit modò fronte me juvencus,
Verùm rhinocerota me putabis.

Idem ex rhinocerote. LII

NUper in Ausonia domini spectatus arena,
Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

Crepitaculum. LIII.

SIquis plorator collo tibi vernula pendet,
Hæc quatiat tenerâ garrula sistra manu.

Flagellum, LIV.

PRoficies nihil, hoc cædas licèt usque flagello,
Si tibi purpureo de grege currit equus.

Dentifricium. LV.

QUid mecum est tibi? me puella sumat.
Emptos non soleo polire dentes.

Myrobalanum. LVI.

QUod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus,
Hoc ex unguento constat, & ex balano.

Ambro-

Aphronitrum. LVII.

RVsticus es? nescis quid Græco nomine dicar.
Spuma vocor nitri. Græcus es' Ἀφρόνιτρον?

Opobalsama. LVIII.

BAlsama me capiunt, hæc sunt unguenta virorum,
Delicias Nini vos redolete nurus.

Lomentum. LIX.

GRatum munus erit fissis nec in utile rugis,
Si clara Stephani balnea luce petes.

Laterna cornea, LX.

DUx laterna viæ clausis feror aurea flammis,
Et tuta est gremio parva lucerna meo.

Laterna ex vesica. LXI.

COrnea si non sum, numquid sum fuscior? aut me
Vesicam contrà qui venit esse putat?

Fistula. LXII.

QVid me compactum ceris & arundine ride?
Quæ primùm exstructa est fistula, talis erat.

Tibia. LXIII.

EBria nos madidis rumpit tibicina buccis:
Sæpe duas pariter, sæpe monaulon habet.

Solea Lanata, LXIV.

DEfuerit si fortè puer, soleasque libebit
Sumere; pro puero pes erit ipse sibi.

Mamillare. LXV.

TAurino poteras pectus constringere tergo:
Nam pellis mammas non capit ista tuas.

Muscaria-Pavonina. LXVI.

LAmbere quæ turpes prohibet tua prandia mus-
Alitis eximiæ cauda superba fuit. (cas

Copta Rhodia. LXVII.

PEccantis famuli pugno ne percute dentes:
Clara Rhodos coptam, quam tibi misit, edat.

Porcus. LXVIII.

ISte tibi faciet bona Saturnalia porcus,
Inter spumantes ilice pastus apros.

Muscarium bubulum. LXIX.

SOrdida si flavo fuerit tibi pulvere vestis,
Colligat hunc tenui verbere cauda levis.

Botulus. LXX.

QUi venit botulus medio tibi tempore brumæ,
Saturni septem venerat ante dies.

Psittacus. LXXI.

PSittacus à vobis aliorum nomina discam?
Hoc didici per me dicere; Cæsar, ave.

Luscinia. LXXII.

FLet Philomela nefas incesti Tereos, & quæ
Muta puella fuit, garrula fertur avis.

Pica. LXXIII.

PIca loquax certâ dominum te voce saluto:
Si me non videas, esse negabis avem.

Cavea. LXXIV.

SI tibi talis erit, qualem dilecta Catullo
Lesbia plorabat, hîc habitare potest.

Narthecium. LXXV.

ARtis ebur mediæ narthecia cernis habere
Munera, quæ cuperet Pactius esse sua.

Flagra. LXXVI.

LUdite, lascivi, sed tantùm ludite, servi:
Hæc signata mihi quinque diebus erunt.

Ferra-

Ferulæ. LXXVII.

INvisæ nimiùm pueris, gratæque magistris,
Clara Prometheo munere ligna fumus.

Pera. LXXVIII.

NE mendica ferat barbati prandia nudi,
Dormiat & terxico cum cane, pera rogat.

Scopæ. LXXIX.

IN pretio scopas testatur palma fuisse:
Sed pretium scopis nunc analecta dabunt.

Scalptorium. LXXX.

DEfendet manus hæc scapulas mordente molesto
Pulice, vel si quid pulice sordidius.

Manuale. LXXXI.

NE toga barbatos faciat, vel pænula libros,
Hæc abies chartis tempora longa dabit.

Lectus pavoninus. LXXXII.

NOmina dat spondæ pictis pulcherrima pennis
Nunc Junonis avis: sed priùs Argus erat.

Ephippium. LXXXIII.

STragula succincti, venator, sume veredi:
Nam solet à nudo surgere ficus equo.

Stibadia. LXXXIV.

ACcipe lunatâ scriptum testudine figma:
Octo capit: veniat quisquis amicus erit.

Gustatorium. LXXXV.

FOemineam nobis chersonesum si credis inesse;
Deciperis: pelagi mascula præda sumus.

Mensa citrea. LXXXVI.

ACcipe felices, Atlantica munera, sylvas:
Aurea qui dederit dona, minora dabit.

Mensa acerna. LXXXVII.

NOn sum crispa quidem, nec sylvæ filia Mauræ:
Sed nôrunt lautas & mea ligna dapes.

Dentes eburnei. LXXXVIII.

GRandia taurorum portant qui corpora, quæris
An Libycas possint sustinuisse trabes?

Quincupedal. LXXXIX.

PUncta notis ilex, & acutâ cuspide clausa,
Sæpe redemptoris prodere furta solet.

Pocula archetypa. XC.

NOn est ista recens, nec nostri gloria cœli:
Primus in his Mentor, dum facit illa, bibit.

Calices. XCI.

NOs sumus audacis plebeia toreumata vitri;
Nostra nec argenti gemma feritur aquâ.

Phiala aurea cælata. XCII.

QUamvis Callaico rubeam generosa metallo,
Glorior arte magis; nam Myos iste labor.

Calices Vatinii. XCIII.

VIlia sutoris calicem monumenta Vatini
Accipe; sed nasus longior ille fuit.

Lances chrysendeta. XCIV.

GRandia ne viola parvo chrysendeta mullo:
Ut minimùm, libras debet habere duas.

Vasa Aretina. XCV.

ARetina nimis ne spernas vasa, monemus:
Lautus erat Tuscis Porsena fictilibus.

Bascauda. XCVI.

BArbara de pictis veni Bascauda Britannis:
Sed me jam mavult dicere Roma suam,

Pana-

Pansca. XCVII.

Si non ignota est docti tibi terra Catulli,
Potâsti testâ Rhætica vina meâ.

Boletaria XCVIII.

Cum mihi boleti dederint tam nobile nomen,
Prototomis, (pudet, heu!) servio coliculis.

Calices Surrentini. XCIX.

Accipe non vili calices de pulvere natos:
Sed Surrentinæ læve toreuma rotæ.

Colum nivarium. C.

Setinos, moneo, nostrâ nive frange trientes:
Pauperiore mero tingere lina potes.

Saccus nivarius. CI.

Attenuare nives nôrunt & lintea nostra:
Frigidior colo non salit unda tuo.

Urceoli Ministratorii. CII.

Frigida non deerit, non deerit calda petenti:
Sed tu morosâ ludere parce siti.

Urceus fictilis. CIII.

Hic tibi donatur pandâ ruber urceus ansâ:
Stoicus hoc gelidam Fronto petebat aquam.

Calathi. CIV.

Nos Satyri, nos Bacchus amat, nos ebria tigris
Perfusos domini lambere docta pedes.

Calices Saguntini. CV.

Qux non solicitus teneat servetque minister,
Sume Saguntino pocula picta luto.

Calices gemmati. CVI.

Gemmatum Scythicis ut luceat ignibus aurum,
Adspice quot digitos exuit iste calix.

Am-

Ampulla potoria. CVII.

HAc licet in gemma, quæ ſervat nomina Coſmi,
Luxurioſe bibas, ſi foliata ſitis.

Cryſtallina. CVIII.

FRangere dum metuis, frangis cryſtallina: peccant
Securæ nimiùm, ſolicitæque manus.

Nimbus vitreus. CIX.

AB Jove qui veniet miſcenda ad pocula, largas
Fundet nimbus aquas; hic tibi vina dabit.

Murrhina. CX.

SI calidum potas, ardenti murrha Falerno
Convenit, & melior fit ſapor inde mero.

Patella Cumana. CXI.

HAnc tibi Cumano rubicundam pulvere teſtam
Municipem miſit caſta Sibylla ſuam.

Calices vitrei. CXII.

ADſpicis ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit, ah, quoties perdidit auctor opus!

Lagena nivaria CXIII.

SPoletina bibis, vel Marſis condita cellis
Quò tibi decoctæ nobile frigus aquæ?

Nives. CXIV.

NOn potare nivem, ſed aquam potare rigentem
De nive commenta eſt ingenioſa ſitis.

Idem. CXV.

MAſſiliæ fumos miſcere nivalibus undis
Parce, puer, conſtet ne tibi pluris aqua.

Lingula argentea. CXVI.

QUamvis me ligulam dicant equitesq; patresque:
Dicor ab indoctis lingula grammaticis.

Cochleare sive ligula. CXVII.

SUm cochleis habilis, sed nec minùs utilis ovis:
Numquid scis potiùs cur cochleare vocer?

Annuli. CXVIII.

ANtè frequens, sed nunc rarus nos donat amicus:
Felix cui comes est non alienus eques.

Dactilyotheca. CXIX.

SÆpe gravis digitis elabitur annulus unctis:
Tuta meâ fiet sed tua gemma fide.

Toga. CXX.

ROmanos rerum dominos, gentemque togatam
Ille facit, magno qui dedit astra patri.

Idem. CXXI.

SI matutinos facile est tibi rumpere somnos:
Attritâ veniet sportula sæpe togâ.

Endromis. CXXII.

PAuperis est munus, sed non est pauperis usus:
Hanc tibi pro togula mittimus endromeda.

Canusina fusca. CXXIII.

HÆc tibi turbato Canusina simillima mulso,
Munus erit, gaude: non citò fiet anus.

Bardocucullus. CXXIV.

GAllia Santonico vestit te bardocucullo:
Cercopithecorum pænula nuper erat.

Canusina rufa. CXXV.

ROma magis fuscis vestitur, Gallia rufis:
Et placet hic pueris militibusque color.

Pan-

Panula scortea. CXXVI.

INgrediare viam cœlo licèt usque sereno,
Ad subitas nusquam scortea desit aquas.

Lacerna coccinea. CXXVII.

SI Veneto, Prasinóve faves, quid coccina sumis?
Ne fias istâ transfuga sorte, vide.

Pileus. CXXVIII.

SI possem, totas cuperem misisse lacernas:
Nunc tantùm capiti munera mitto tuo.

Lacerna Batica. CXXIX.

NOn est lana mihi mendax, nec mutor aëno:
Si placeant Tyriæ, me mea tinxit ovis.

Cænatoria. CXXX.

NEc fora sunt nobis, nec sunt vadimonia nota:
Hâc opus est pictis accubuisse toris.

Læna. CXXXI.

TEmpore brumali non multùm levia prosunt:
Calfaciunt villi pallia vestra mei

Lacerna alba. CXXXII.

AMphitheatrales nos commendamur ad usus,
Cùm tegit algentes alba lacerna togas.

Gausapa villosa, vel mantile. CXXXIII.

NObilius villosa regant tibi lintea citrum:
Orbibus in nostris circulus esse potest.

Cuculli Liburnici. CXXXIV.

IUngere nescisti nobis, ô stulte, lacernas:
Indueras albas, exue Callaicas.

Udones Cilicii. CXXXV.

NOn hos lana dedit, sed olentis barba marite:
Cinyphio poteris planta latere sinu.

Synthesis. CXXXVI.

DUm toga per quinas gaudet requiescere luces,
Hos poteris cultus sumere jure tuo.

Focale.

Focale. CXXXVII.

SI recitaturus dedero tibi fortè libellum,
Hoc focale tuas asserat auriculas.

Tunica Patavina. CXXXVIII.

VEllera cùm sumant Patavinæ multa trilices,
Vix pingues, tunicas serra secare potest.

Spongia. CXXXIX.

HÆc tibi sorte datur tergendis spongia mensis
Utilis, expresso cùm levis imbre tumet.

Panula gausapina. CXL.

IS mihi candor inest, villorum gratia tanta est,
Ut me vel mediâ sumere messe velis.

Cervical. CXLI.

TInge caput nardi folio, cervical olebit:
Perdidit unguentum cùm coma, pluma tenet.

Lodices. CXLII.

NUdo stragula ne toro paterent,
Junctæ nos tibi venimus sorores.

Cubicularia pelymita. CXLIII.

HÆc tibi Memphitis tellus dat munera: victa est
Pectine Niliaco jam Babylonis acus.

Zona. CXLIV.

LOnga satìs nunc sum; nimio sed pondere venter.
Si tumeat, fiam tunc tibi Zona brevis.

Gausapa quadrata. CXLV.

LOdices mittet docti tibi terra Catulli:
Nos Helicaonia de regione sumus.

Semi cinctium. CXLVI.

DEt tunicam dives, ego te præcingere possum.
Essem si locuples, munus utrumque darem.

Lana amethystina. CXLVII.

EBria Sidoniæ cùm sim de sanguine conchæ,
Non video quare sobria lana vocer.

Lana

Lana alba. CXLVIII.

VElleribus primis Apulia Parma secundis
Nobilis: Altinum tertia laudat ovis.

Lana Phrygia. CXLIX.

NOs Lacedæmoniæ pastor donavit amicæ:
Deterior Ledæ purpura matris erat.

Lana Tollentina. CL.

NOn tantùm pullo lugentes vellere lanas,
Sed solet & calices hæc dare terra suos.

Eadem. CLI.

LAna quidem tristis, sed tonsis apta ministris,
Quales non primo de grege mensa vocat.

Tomentum Lingonicum. CLII.

OPressæ nimiùm vicina est fascia plumæ?
Vellera Lingonicis accipe rasa sagis.

Tomentum Circense. CLIII.

IOmentum concisa palus Circense vocatur:
Hæc pro Lingonico stramina pauper emit.

Pluma. CLIV.

LAssus Amyclæ poteris requiescere plumâ,
Interior cygni quam tibi lana dedit.

Fœnum. CLV.

QRaudatâtumeat fœno tibi culcita plumâ,
Non venit ad duros pallida cura toros.

Tintinnabulum CLVI.

REdde pilam: sonat æs thermarum, ludere pergis?
Virgine vis solâ lotus abire domum.

Discus. CLVII.

QUiendida cùm volitent Spartani pondera disci,
Este procul, pueri: sit semel ille nocens.

Cithara. CLVIII.

REddidit Eurydicen vati: sed perdidit ipse,
Dum sibi non credit, nec patienter amat.

Idem. CLIX.

DE Pompeiano sæpe est ejecta theatro,
Quæ duxit sylvas, detinuitque feras.

Plectra. CLX.

FErvida ne trito tibi pollice pustula surgat:
Exornent docilem garrula plectra lyram.

Trochus. CLXI.

INducenda rota est: das nobis utile munus.
Iste trochus pueris, at mihi canthus erit.

Idem. CLXII.

GArrulus in laxo cur annulus orbe vagatur,
Cedat ut argutis obvia turba trochis?

Signum victoriæ. CLXIII.

HÆc illi sine sorte datur cui nomina Rhenus
Vera dedit, decies adde Falerna, puer.

Sauroctonos Corinthius. CLXIV.

AD te reptanti, puer insidiose, lacertæ
Parce: cupit digitis illa perire tuis.

Hyacinthus in tabula pictus. CLXV.

FLectit ab invisо morientia lumina disco
Oebalius, Phœbi culpa dolorque, puer.

Persona Germanica. CLXVI.

SUm figuli lusus rufi persona Batavi.
Quæ tu derides, hæc timet ora puer.

Hercules Corinthius. CLXVII.

ELidit geminos infans, nec respicit, anguer,
Jam poterat teneras hydra timere manus.

Hercules fictilis. CLXVIII.

SUm fragilis: sed tu, moneo ne sperne sigillum,
Non pudet Alciden nomen habere meum.

Minerva argentea. CLXIX

DIc mihi, virgo ferox, cùm sit tibi cassis & hasta,
Quare non habeas ægida? Cæsar habet.

Sigilla

Sigillum Giberti fictile. CLXX.

EBrius hæc fecit terris, puto, monstra Prometheus:
Saturnalitio lusit & ipse luto.

Homeri Batrachomyomachia. CLXXI.

PErlege Mæonio cantatas carmine ranas,
Et frontem nugis solvere disce meis.

Homerus in membranis. CLXXII.

ILias & Priami regnis inimicus Ulysses
Multiplici pariter condita pelle latent.

Virgilii culex. CLXXIII.

ACcipe facundi Culicem, studiose, Maronis:
Ne nugis positis *arma virumque canas.*

Virgilius in membrana. CLXXIV.

QUàm brevis immensum cepit membrana Maro
Ipsius vultus prima tabella gerit. (nem.

Cicero in membranis. CLXXV.

SI comes ista tibi fuerit membrana, putato
Carpere te longas cum Cicerone vias.

Propertius. CLXXVI.

CYnthia, facundi carmen juvenile Properti,
Accepit famam, nec minùs ipsa dedit.

Livius in membranis. CLXXVII.

PEllibus exiguis arctatur Livius ingens,
Quem mea non totum bibliotheca capit.

Sallustius. CLXXVIII.

HIc erit, ut perhibent doctorum corda virorum
Primus Romana Crispus in historia.

Ovidii Metamorphosis in membranis CLXXIX.

HÆc tibi multiplici quæ structa est massa tabellà
Carmina Nasonis quinque decemque gerit.

Lucanus. CLXXX.

SUnt quidam, qui me dicunt non esse Poëtam:
Sed qui me vendit bibliopola, putat.

Catullus. CLXXXI.

TAntum magna suo debet Verona Catullo,
Quantum parva suo Mantua Virgilio.

Calda & frigida aqua. CLXXXII.

HÆc tibi quæ fuerint caldarum nomina dicit,
Ipsa suas melius charta natabit aquas.

Mula pomilia. CLXXXIII.

HIs tibi de mulis non est metuenda ruina:
Altiùs in terra penè sedere soles.

Catella Gallicana. CLXXXIV.

DElicias parvæ si vis audire catellæ,
Narranti brevis est pagina tota mihi.

Assurco. CLXXXV.

HIc brevis, ad numerum rapidos qui collig't un-
Venit ab auriferis gentibus, Assur equus. (gues

Canis vertagus. CLXXXVI.

NOn sibi, sed domino venatur vertagus acer,
Illæsum leporem qui tibi dente ferat.

Simius. CLXXXVII.

CAllidus emissas eludere simius hastas,
Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

Cymbala. CLXXXVIII.

AEra Celænæos lugentia matris amores
Esuriens Gallus vendere sæpe solet.

Notarius. CLXXXIX.

CUrrant verba licèt, manus est velocior illis:
Nondum linguam suum, dextra peregit opus.

Concha. CXC.

LÆvis ab æquorea cortex Maleotica concha
Fiat; inoffensâ currat arundo viâ.

Morio. CXCI.

NOn mendax stupor est, nec fingitur arte dolor:
Quisquis plus justo non sapit, ille sapit.

Capro

Caput arietinum. CXCII.

MOllia Phryxei secuisti colla mariti.
Hoc meruit, tunicam qui tibi sæpe dedit.

Pumilio. CXCIII.

SI solum spectes hominis caput, Hectora credes:
Si stantem videas, Astyanacta putes.

Parma. CXCIV.

HÆc quæ sæpe solet vinci, quæ vincere rarò,
Parma tibi, scutum pumilionis erat.

Accipiter. CXCV.

PRædo fuit volucrum, famulus nunc aucupis idē
Decipit, & captas non sibi mœret aves.

Obsonator. CXCVI.

DIc quotus & quanti cupias cœnare, nec unum
Addideris verbum: cœna parata tibi est.

Calami aucupatorii. CXCVII.

NOn tantùm calamis sed cantu fallitur ales,
Pallida dum tacitâ crescit arundo manu.

Cor bubulum. CXCVIII.

PAuper cauſſidicus nullos referentia nummos
Carmina cùm scribas, accipe cor quod habes.

Cocus. CXCIX.

NOn satis est ars sola coco, servire palato:
Namque cocus domini debet habere gulam.

Craticula cum veru. CC.

PArva tibi curvâ craticula sudet ofellâ;
Spumeus in longa cuspide fumet aper.

Pistor dulciarius. CCI.

MIlle tibi dulces operum manus ista figuras
Exstruit: huic uni parca laborat apis.

Ientacula. CCII.

SVrgite, jam vendit pueris ientacula pistor.
Cristataque sonant undique lucis aves.

M. VAL. MARTIALIS. DE SPECTACULIS. LIBELLUS.

In Amphitheatrum Cæsaris. I.

BArbara Pyramidum sileat miracula Memphis;
Assiduus jactet nec Babylona labor;
Nec Triviæ templo molles laudentur Iones;
Dissimuletque deum cornibus ara frequens;
Aere nec vacuo pendentia mausolea
Laudibus immodicis Cares in astra ferant
Omnis Cæsareo cedat labor amphitheatro:
Unum pro cunctis fama loquatur opus.

Ad Cæsarem, de publicis ipsius operibus. II.

Hic, ubi sidereus propiùs videt astra colossus,
Et crescunt mediâ pegmata celsa viâ;
Invidiosa feri radiabant atria Regis,
Unaque jam tota stabat in Vrbe domus.
Hic, ubi conspicui venerabilis amphitheatri
Erigitur moles, stagna Neronis erant.
Hic ubi miramur velocia munera thermas,
Abstulerat miseris tecta superbus ager.
Claudia diffusas ubi porticus explicat umbras,
Ultima pars aulæ deficientis erat.
Reddita Roma sibi est; & sunt, te præsule, Cæsar,
Deliciæ populi, quæ fuerant Domini.

Ad eundem, de gentium congratulatione. III.

QUæ tam seposita est, quæ gens tam barbara, Cæsar,
Ex qua spectator non sit in urbe tua.
Venit ab Orpheo cultor Rhodopeius Æmo,
Vehit & epoto Sarmata pastus equo:
Et qui prima bibit deprensi flumina Nili,
Et quem supremæ Tethyos unda ferit,
Festinavêre Arabs, festinavêre Sabæi,
Et Cilices nimbis hîc maduêre suis.

Cuius

Crinibus in nodum tortis venere Sicambri,
Atque aliter tortis crinibus Æthiopes.
Vox diversa sonat: populorum est vox tamen una,
Cum verus patriæ diceris esse pater.

De expulsis à Cæsare delatoribus. IV.

TUrba gravis paci, placidæque inimica quieti,
Quæ semper miseras sollicitabat opes,
Traducta est Gyaris: nec cepit arena nocentes;
Et delator habet, quod dabat, exsilium.
Exsulat Ausonia profugus delator ab urbe:
Impensis vitam principis annumeres.

De Naumachia. V.

SI quis ades longis serus spectator ab oris,
Cui lux prima sacri muneris ista fuit:
Ne te decipiat ratibus navalis Enyo,
Et par unda fretis: hîc modò terra fuit.
Non credis? spectes, dum laxent æquora Martem;
Parva mora est; dices, hîc modò pontus erat.

De eadem. VI.

AVgusti laudes fuerant, committere classes,
Et freta navali sollicitare tubâ.
Cæsaris hæc nostri pars est quota? vidit in undis
Et Thetis ignotas, & Galatea feras:
Vidit in æquoreo ferventes pulvere currus,
Et domini Triton ipse putavit equos.
Dumque parat sævis ratibus fera prælia Nereus,
Abnuit in liquidis ire pedester aquis.
Quidquid & in Circo spectatur, & Amphitheatro,
Dives Cæsareâ præstitit unda tibi.
Lucinus, & pigri taceantur stagna Neronis:
Hanc norint unam sæcula Naumachiam.

De natatoribus. VII.

LUsit Nereïdum docilis chorus æquore toto,
Et vario faciles ordine pinxit aquas.
Fascina dente minax, nexu fuit anchora curvo:
Credidimus rerum, credidimusque fidem:

Et gratum nautis sidus fulgere Laconum,
Lataque perspicuo vela tumere sinu.
Quis tantas liquidis artes invenit in undis?
Aut docuit lusus hos Thetis, aut didicit.

De tauro personatum Herculem furiùm vehente. VIII.

RAptus abit mediâ quòd ad æthera taurus arenâ;
Non fuit hoc artis, sed pietatis opus.
Vexerat Europen fraterna per æquora taurus;
At nunc Alciden taurus in astra tulit.
Cæsaris atque Jovis confer nunc, Roma, juvencos,
Par onus ut tulerint, altiùs iste tulit.

Pœna personati Laureoli. IX.

QUaliter in Scythica religatus rupe Prometheus
Assiduam nimio pectore pavit avem:
Nuda Caledonio sic pectora præbuit urso
Non falsa pendens in cruce Laureolus.
Vivebant laceri membris stillantibus artus,
Inque omni nusquam corpore corpus erat.
Denique supplicium dederat necis illa paternæ.
Vel Domini jugulum foderat ense nocens;
Templa vel arcano demens spoliaverat auro,
Subdiderat sævas vel tibi, Roma, faces.
Viceratque antiquæ sceleratus crimina famæ,
In quo, quæ fuerat fabula, pœna fuit.

Pœna personati Dædali. X.

DAdale, Lucano cùm sic lacereris aburso,
Quàm cuperem pennas nunc habuisse tuas.

Pœna personati Orphei. XI.

QUidquid in Orpheo Rhodope spectâsse theatro
Dicitur; exhibuit, Cæsar arena tibi,
Respexerunt scopuli, mirandaque sylva cucurrit,
Quale fuisse nemus creditur Hesperidum.
Adfuit immixtum pecori genus omne ferarum,
Et supra vatem multa pependit avis.
Ipse sed ingrato jacuit laceratus ab urso:
Hæc tamen ut res est facta, ita ficta alia est.

Nec

Nec se miretur, Cæsar, longæva vetustas:
Quidquid fama canit, donat arena tibi.

Pugna rhinocerotis & tauri. XII.

PRæstitit exhibitus totâ tibi, Cæsar, arenâ,
Quæ non promisit, prælia rhinoceros.
O quàm terribiles exarsit pronus in iras!
Quantus erat cornu, cui pila taurus erat!

Pugna rhinocerotis & ursi. XIII.

SOllicitant pavidi dum rhinocerota magistri,
Seque diu magnæ colligit ira feræ.
Desperabantur promissi prælia Martis:
Sed tamen is rediit cognitus antè furor.
Namque gravem gemino cornu sic extulit ursum,
Jactat ut impositas taurus in astra pilas.

Pugna tauri & elephantis. XIV.

QUi modo per totam, flammis stimulatus, arenam
Sustulerat raptas taurus in astra pilas;
Occubuit tandem cornuto ardore petitus.
Dum facilem tolli sic elephanta putat.

Pugna tigridis & leonis. XV.

LAmbere securi dextram consueta magistri
Tygris, ab Hyrcano gloria rara jugo,
Sæva ferum rabido laceravit dente leonem:
Res nova, non ullis cognita temporibus.
Ausa est tale nihil, sylvis dum vixit in altis;
Postquam inter nos est, plus feritatis habet.

De leone qui læserat magistrum. XVI.

LÆserat ingrato leo perfidus ore magistrum,
Ausus tam notas contemerare manus:
Sed dignas tanto persolvit crimine pœnas,
Et qui non tulerat verbera, tela tulit.
Quos decet esse hominum tali sub Principe mores.
Qui jubet ingenium mitius esse feris?

Dama suppl. x. XVII.

COncita veloces fugeret cùm dama molossos,
Et varia obliquas necteret arte moras.

Cæ-

Cæsaris ante pedes supplex, similisque roganti
Constitit; & prædam non tetigere canes.
Numen habet Cæsar, sacra est vis, sacra potestas.
Credite: mentiri non didicere feræ.

Elephas supplex. XVIII.

QUòd pius & supplex elephas te Cæsar adorat,
Hic modò qui tauro tam metuendus erat;
Non facit hoc jussus, nulloque docente magistro;
Crede mihi, numen sentit & ille tuum.

Ursus visco implicitus. XIX.

PRæceps sanguinea dum se rotat ursus arenâ,
Implicitam visco perdidit ille fugam.
Splendida jam tecto cessent venabula ferro,
Nec volet excussâ lancea torta manu.
Deprêndat vacuo venator in aëre prædam,
Si captare feras aucupis arte placet.

De sue quæ ex vulnere peperit. XX.

INter Cæsareæ discrimina sæva Dianæ
Fixisset gravidam cùm levis hasta suem,
Exsiliit partus miseræ de vulnere matris.
O Lucina ferox, hoc peperisse fuit?
Pluribus illa mori voluisset saucia telis,
Omnibus ut natis triste pateret iter.
Quis negat esse fatum materno funere Bacchum?
Sic genitum numen credite: nata fera est.

De eadem. XXI.

ICta gravi telo, confossaque vulnere, mater
Sus pariter vitam perdidit, atque dedit.
O quàm certa fuit librato dextera ferro!
Hanc ego Lucinæ credo fuisse manum.
Experta est numen moriens utriusque Dianæ?
Quâque soluta parens, quâque perempta fera est.

De eadem. XXII.

SUs fera jam gravior maturi pignora ventris
Emisit fœtum, vulnere facta parens.
Nec jacuit partus, sed matre cadente cucurrit.
O quantum est subitis casibus ingenium.

De Carpophoro venatore. XXIII.

SUmma tuæ Meleagre, fuit quæ gloria famæ;
Quantula Carpophori portio, fusus aper!
Ille & præcipiti venabula condidit urso,
Primus in Arctoi qui fuit axe poli:
Stravit & ignotâ spectandum mole leonem,
Herculeas potuit qui decuisse manus:
Et volucrem longo porrexit vulnere pardum.
Præmia cùm laudis ferret, adhuc poterat.

De eodem. XXIV.

DOrica quàm certo venabula dirigit ictu
Fortis adhuc teneri dextera Carpophori:
Ille tulit geminos facili cervice juvencos;
Illi cessit atrox bubalus atque bison.
Hunc leo cùm fugeret, præceps in tela cucurrit.
I nunc, & lentas corripe, turba, moras.

De eodem. XXV.

SEcula Carpophorum, Cæsar, si prisca tulissent,
Jam nullum in monstris orbe fuisset opus.
Non Marathon taurum, Nemee frondosa leonem,
Arcas Mænalium non timuisset aprum.
Hæc armata manus Hydræ mors una fuisset,
Huic percussa foret tota Chimæra semel.
Ignipedes posset sine Colchide vincere tauros:
Solvere & Hesionem solus, & Andromeden,
Herculeæ laudis numeret ut gloria: plus est,
Iis denas pariter perdomuisse feras,

Pugna fœminarum cum bestiis. XXVI.

BElliger invictis quòd Mars tibi sævit in armis,
Non satis est Cæsar: sævit & ipsa Venus.
Prostratum Nemees in vasta valle leonem,
Nobile & Herculeum fama canebat opus.
Prisca silés tacea: nam post tua munera, Cæsar,
Hæc jam fœmineâ vicimus acta manu.

Gladiatorum paria: Myrinus & Triumphus. XXVII.

DUm peteret pars hæc Myrinum, pars illa Triumphum:
Promisit pariter Cæsar utrâq; manu.

Non

Non potuit melius litem finire jocosam,
O dulce invicti Principis ingenium!

Priscus & Verus. XXVIII.

Cùm traheret Priscus, traheret certamina Verus,
Esset & æqualis Mars utriusque diu:
Præmia sæpe viris magno clamore petita est.
Sed Cæsar legi paruit ipse suæ.
Nec erat ad digitum posita concurrere palmâ;
Quod licuit, lances donaque sæpe dedit.
Inventus tamen est finis discriminis æqui.
Pugnavere pares: succubuere pares
Misit utrique rudes, & palmas Cæsar utrique:
Hoc pretium virtus ingeniosa tulit.
Contigit hoc, nullo nisi te sub principe, Cæsar:
Cùm duo pugnarent, victor uterque fuit.

Cedere majori, virtutis fama secundæ
Illa gravis, pars est, quam minor hostis habet.

Ad Domitianum, libelli dedicatio, XXIX.

Da veniam subitis: non displicuisse meretur,
Festinat, Cæsar, qui placuisse tibi.

Ad eundem. XXX.

Flavia gens quantum tibi tertius abstulit hæres!
Pene fuit tanti, non habuisse duos.

FINIS.